

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ & ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ»

ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΜΕ ΒΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2001
ΚΑΙ 2011

ΚΙΡΜΙΤΣΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

Διπλωματική Εργασία

*που υποβλήθηκε στο Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης
του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση του
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην Αναλογιστική Επιστήμη και Διοικητική Κινδύνου*

ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΙΟΥΛΙΟΣ 2019

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εγκρίθηκε από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή που ορίστηκε από την Γ.Σ.Ε.Σ. του τμήματος Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς στην υπ' αριθμό συνεδρίαση που σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αναλογιστική Επιστήμη και Διοικητική Κινδύνου.

Τα μέλη της Επιτροπής ήταν:

- Καθηγητής, Τσίμπος Κλέων (Επιβλέπων)
- Επίκουρος Καθηγητής, Τζαβελάς Γεώργιος
- Επίκουρος Καθηγητής, Αγιακλόγλου Χρήστος

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας από το Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς δεν υποδηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

UNIVERSITY OF PIRAEUS

DEPARTMENT OF STATISTICS
AND INSURANCE SCIENCE

POSTGRADUATE PROGRAM IN ACTUARIAL SCIENCE
AND RISK MANAGEMENT

THE PROFILE OF THE ECONOMIC IMMIGRANTS IN GREECE BASED
ON THE 2011 POPULATION CENSUS

By

KIRMITSA DESPOINA

MSc Dissertation

submitted to the Department of Statistics and Insurance Science of the University of Piraeus in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Actuarial Science and Risk Management

Piraeus, Greece

July 2019

*Σε όλους όσους ήταν δίπλα μου
σε κάθε βήμα συγγραφής και
εκπόνησης της παρούσας εργασίας*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας, θα ήθελα να απευθύνω τις θερμές μου ευχαριστίες στον επιβλέποντα καθηγητή κ. Τσίμπο Κλέωντα για την επιστημονική του καθοδήγηση, τις συμβουλές και τις παρατηρήσεις του, καθώς επίσης και για την άμεση ανταπόκριση του σε όποια απορία ή δυσκολία παρουσιάστηκε για την περάτωση της παρούσας εργασίας.

Επιπλέον οφείλω να ευχαριστήσω θερμά την οικογένεια, τους φίλους και συναδέλφους μου, για την στήριξη, την ανοχή και την ψυχολογική υποστήριξη που είχα από κάθε έναν αυτούς ξεχωριστά σε κάθε φάση υλοποίησης της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Τέλος, ιδιαίτερες ευχαριστίες θα ήθελα να δώσω στην από χρόνια φίλη και συμφοιτήτρια μου Ευγενία η οποία και βοήθησε με την υποστήριξη της και τις γνώσεις της στο να γίνει η υλοποίηση της εργασίας αυτής εφικτή.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μεταναστευτικές ροές σε κάθε χώρα επηρεάζουν άμεσα την κατανομή του γηγενούς πληθυσμού καθώς και κλάδους όπως η οικονομία, η εργασία, η εκπαίδευση κ.α. Για το λόγο αυτό η μελέτη και η καταγραφή των ατόμων που εισρέουν σε μια χώρα είναι σημαντική. Στην παρούσα εργασία θα γίνει μελέτη αναφορικά με τις μεταναστευτικές ροές προς την Ελλάδα από στοιχεία που συλλέχθηκαν από τις απογραφές των ετών 2001 και 2011. Μέσω των δεδομένων αυτών, θα εξαχθούν τα χαρακτηριστικά τους για τα έτη αυτά, τα οποία και θα αναλυθούν εκτενώς. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στα δεδομένα εκείνα τα οποία αφορούν τα οικονομικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού για κάθε έτος απογραφής ξεχωριστά. Εν συνεχεία σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να γίνει σύγκριση των δύο απογραφών και ιδιαίτερα των διαφοροποιήσεων που εμφάνισαν οι μεταναστευτικές ροές ανάμεσα στις δύο προαναφερθέντες απογραφές. Τέλος θα εξαχθούν τα συμπεράσματα αναφορικά με τις διαφοροποιήσεις κυρίως των οικονομικών χαρακτηριστικών του μετανάστη που εισήλθε στην Ελλάδα από το έτος 2001 έως το 2011.

ABSTRACT

Migration flows in each country have a direct impact on the geographical distribution of the native population as well as sectors such as economy, labor, education, etc. For this reason, studying and recording people entering a country is important. In this dissertation, a study will be carried out on migratory flows to Greece by analyzing the data collected from the 2001 and 2011 censuses. Through these data, characteristics of those flows will be extracted for the above-mentioned years, which will be analyzed extensively. Particular emphasis will be given to data related to the economic characteristics of the population for each census year separately. The purpose of this study is to compare the two censuses, and in particular the variations in the migration flows between the two. Finally, conclusions will be drawn mainly regarding the differentiations of the economic characteristics of the immigrant who entered Greece from 2001 to 2011.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1-3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑΣ.....	4-5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ	6-12
2.1 Διαχωρισμός του πληθυσμού κατά φύλο.....	6
2.2. Διαχωρισμός του πληθυσμού κατά ηλικία	6-12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΜΕΓΑΛΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ.....	13-23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.....	24-45
4.1. Απογραφή.....	24-26
4.2.Δημογραφικά χαρακτηριστικά πληθυσμού.....	27-42
4.2.1. Γεωγραφικά Χαρακτηριστικά πληθυσμού.....	27-30
4.2.2. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά πληθυσμού	31
4.2.3. Κοινωνικά Χαρακτηριστικά πληθυσμού	32
4.2.3.1. Μορφωτικό επίπεδο.....	33-36
4.2.3.2. Υπηκοότητα	37-41
4.2.3.3. Συνθήκες Στέγασης	42-45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	46-49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ- ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.....	50-52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ -ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2001	53-79

7.1. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Πληθυσμού 200155-65

7.2. Οικονομικά Χαρακτηριστικά Πληθυσμού 200166-79

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΔΗΜΟΓΡΑΙΚΑ -ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2011 80-96**

8.1. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Πληθυσμού 201180-88

8.2. Οικονομικά Χαρακτηριστικά Πληθυσμού 201189-96

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ
ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2001 ΚΑΙ 201197-103**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ103-107

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΩΝ.....

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 4.1 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ 2001

Πίνακας 4.2 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ 2011

Πίνακας 4.3 ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πίνακας 4.4 ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πίνακας 4.5 ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ 2001 ΚΑΙ 2011

Πίνακας 4,6 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΝΟΝΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πίνακας 7.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΗ ΦΥΛΟΥ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πίνακας 7.2 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ) ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πίνακας 7.3 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ) ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πίνακας 7.4 ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΗΛΙΚΙΑΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πίνακας 7.5 ΛΟΓΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΕΙΣΡΟΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πίνακας 7.6 ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πίνακας 7.7 ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πίνακας 8.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πίνακας 8.2 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πίνακας 8.3 ΛΟΓΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πίνακας 8.4 ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πίνακας 9.1 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

Πίνακας 9.2 ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

Πίνακας 9.3 ΛΟΓΟΙ ΕΙΣΟΔΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

Πίνακας 9.4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ - ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 2.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ: ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ 1879-2011

Διάγραμμα 2.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ: ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ 1879-2011

Διάγραμμα 2.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ: ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ 1879-2011

Διάγραμμα 3.1 ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ 1907 ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

Διάγραμμα 3.2 ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ 1951 ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

Διάγραμμα 3.3 ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ 2001 ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

Διάγραμμα 4.1 ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 4.2 ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Διάγραμμα 4.3 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΧΩΡΑΣ ΕΙΣΡΟΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 4.4 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΧΩΡΑΣ ΕΙΣΡΟΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Διάγραμμα 7.1 ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ 2001

Διάγραμμα 7.2 ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ 2001

Διάγραμμα 7.3 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΦΥΛΟΥ ΣΕ ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.4 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΦΥΛΟΥ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.5 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.6 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΡΡΕΝΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.7 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΘΗΛΕΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.8 ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΒΑΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.9 ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΒΑΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.10 ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.11 ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.12 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.13 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ ΘΗΛΕΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.14 ΛΟΓΟΙ ΕΙΣΡΟΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.15 ΛΟΓΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΒΑΣΗ ΦΥΛΟΥ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.16 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.17 ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.18 ΜΕΤΑΝΑΣΤΑΣΤΕΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 8.1 ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Διάγραμμα 8.2 ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Διάγραμμα 8.3 ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Διάγραμμα 8.4 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Διάγραμμα 8.5 ΛΟΓΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Διάγραμμα 8.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Διάγραμμα 8.7 ΘΕΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Διάγραμμα 8.8 ΚΛΑΔΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2011

Διάγραμμα 8.9 ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Διάγραμμα 9.1.ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

Διάγραμμα 9.2 ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία σκοπό έχει να αναπτύξει το προφίλ του οικονομικού μετανάστη στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα θα γίνει ανάλυση και σύγκριση μεταξύ διαφόρων παραμέτρων όπως είναι το φύλο, η εκπαίδευση, οικογενειακή κατάσταση κ.α. ανάμεσα στους αλλοδαπούς και ημεδαπούς που κατοικούν σε όλη την ελληνική επικράτεια. Για να μπορέσει να γίνει εμφανής η μεταβολή ή μη του προφίλ του μετανάστη στην Ελλάδα θα χρειαστεί να αντληθούν δεδομένα από δυο διαφορετικές χρονικές περιόδους. Για τους σκοπούς της εργασίας αυτής, οι χρονικές περίοδοι που επιλέχθηκαν και αντλήθηκαν τα δεδομένα μας είναι το 2001 και το 2011.

Κατά τις δύο αυτές χρονικές περιόδους (2001, 2011) στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε απογραφή πληθυσμού με αποτέλεσμα να μπορούμε να αντλήσουμε από αυτές μια πληθώρα δεδομένων ώστε να είναι δυνατή η εξαγωγή ποιοτικότερων αποτελεσμάτων. Συνεπώς παρακάτω στο κύριο σκέλος της εργασίας θα παρουσιαστούν τα δεδομένα που εξήχθησαν από τις εν λόγω απογραφές. Τέλος θα γίνει μια σύγκριση των αποτελεσμάτων ώστε να διαπιστωθεί αν σε ένα χρονικό ορίζοντα 10 ετών έχει υπάρξει μεταβολή του προφίλ του οικονομικού μετανάστη που έρχεται για μετεγκατάσταση στην Ελλάδα. Σημαντικό είναι να σημειωθεί ότι η παρούσα διπλωματική εργασία δεν θα ασχοληθεί καθόλου με τα άτομα που μετακινούνται από τον Ελλαδικό χώρο για να μετοικήσουν σε άλλη χώρα εκτός της Ελλάδος. Κύριο ενδιαφέρον της είναι τα άτομα που διαμένουν στον Ελλαδικό χώρο χωρίς να έχουν σκοπό να φύγουν από αυτή στο άμεσο μέλλον και τα χαρακτηριστικά που τους συνθέτουν.

Η διπλωματική αυτή εργασία αποτελείται στο σύνολο της από 10 Κεφάλαια στα οποία και αναπτύσσεται σε βάθος το προφίλ του οικονομικού μετανάστη. Πιο συγκεκριμένα, το 1^ο Κεφάλαιο ασχολείται με την κατανόηση του όρου της δημογραφίας κάνοντας μια ιστορική αναδρομή σε αυτή, ώστε να γίνει κατανοητή η σημαντικότητα της στο σήμερα και κατ' επέκταση στη παρούσα εργασία. Το 2^ο Κεφάλαιο ασχολείται με την σημαντικότητα του διαχωρισμού του πληθυσμού κατά ηλικία και φύλο. Από έρευνες έχει αποδειχθεί ότι κάθε ηλικιακή ομάδα διαφέρει σημαντικά στις επιλογές της και στο τρόπο επιβίωσης της από την άλλη καθώς επίσης το ίδιο ισχύει και ανάμεσα στο διαφορετικό φύλο του ερωτώμενου, εάν δηλαδή ο ερωτώμενος είναι άνδρας ή γυναίκα. Για την καλύτερη κατανόηση αυτής της διαφορετικότητας το κεφάλαιο αυτό παραθέτει και κάποιους βασικούς δείκτες εξάρτησης όπως είναι ο δείκτης ηλικιακής εξάρτησης κ.α.. Στη συνέχεια στο 3^ο Κεφάλαιο αναλύεται πιο διεξοδικά η κάθε ηλικιακή ομάδα και συγκεκριμένα ο παιδικός, ο ώριμος και ο γεροντικός πληθυσμός. Επιπλέον αναπτύσσονται διάφορα παραδείγματα πληθυσμού της Ελλάδος από το 1907 έως το 2011 με τη χρήση της πληθυσμιακής πυραμίδας.

Από το 4^ο Κεφάλαιο και έπειτα ξεκινάει η ανάλυση και η παρουσίαση των δεδομένων που συλλέχθηκαν από τις απογραφές. Συγκεκριμένα το 4^ο Κεφάλαιο ασχολείται με την κατανόηση από τον αναγνώστη της ορολογίας της «απογραφής» και αναπτύσσει τα βασικά απογραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού για το έτος 2001. Ως βασικά χαρακτηριστικά ορίζονται τα γεωγραφικά, δημογραφικά, κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού της Ελλάδος. Το 5^ο Κεφάλαιο έρχεται να αναπτύξει και να συγκεκριμενοποιήσει τα οικονομικά δημογραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού και να τα ξεχωρίσει από τα υπόλοιπα, ώστε να υπάρχει μια καθαρή εικόνα για τα χαρακτηριστικά που θα επιλεγούν να συγκριθούν ώστε να εξάγουν τα αποτελέσματα της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Ενώ το 6^ο Κεφάλαιο δίνει τον ορισμό της μετανάστευσης και γενικές πληροφορίες αυτής.

Μετά τη πλήρη κατανόηση της χρήσης των όρων στην παρούσα διπλωματική εργασία, στο 7^ο Κεφάλαιο αναπτύσσονται τα οικονομικά δημογραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού το 2001. Στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται και σχετικά διαγράμματα και πίνακες με τα αποτελέσματα. Ομοίως με το 7^ο Κεφάλαιο, το 8^ο Κεφάλαιο ασχολείται με τα οικονομικά χαρακτηριστικά του μετανάστη για το έτος 2011 μαζί με τα αντίστοιχα διαγράμματα και πίνακες.

Ολοκληρώνοντας την παρούσα εργασία το Κεφάλαιο 9 ασχολείται με την σύγκριση των αποτελεσμάτων που παρατέθηκαν στα δύο προηγούμενα κεφάλαια (7^ο & 8^ο) ενώ το 10^ο και τελευταίο Κεφάλαιο παρουσιάζει τα αποτελέσματα που εξήχθησαν από αυτά και καταλήγει σε συμπεράσματα σχετικά με το προφίλ του οικονομικού μετανάστη στην Ελλάδα μεταξύ των απογραφών του 2001 και 2011.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ο όρος της δημογραφίας είναι ένας σχετικά νέος όρος ο οποίος γραμμένος εμφανίστηκε πρώτη φορά κατά το 1855 από τον Achille Guillard (1799 – 1876) στο βιβλίο του με τίτλο «*Éléments de Statistique Humaine, ou Démographie Comparée*». Η δημογραφία ως μια αυτόνομη επιστήμη εμφανίστηκε και αυτή στα νεότερα χρόνια αν και ως ένα αντικείμενο μελέτης, το ενδιαφέρον της οποίας περιλαμβάνει τη δομή, τη δυναμική καθώς και το μέγεθος ενός πληθυσμού προϋπήρχε του όρου. Η πρώτη αναφορά της χρονολογείται από το 1662 έπειτα από την έκδοση ενός βιβλίου με τίτλο «*Natural and Political Observations*» συγγραφέας του οποίου ήταν ένας Άγγλος έμπορος ονόματι John Graunt αν και ονοματίστηκε έτσι 200 χρόνια αργότερα από έναν Γάλλο μαθηματικό. Όμως από πολύ παλαιότερα οι άνθρωποι είχαν ενδιαφέρον για τα αποτελέσματα που επιφέρει η πληθυσμιακή εξέλιξη με επίκεντρο αυτού την παραγωγικότητα, τους διαθέσιμους πόρους, την εύρυθμη λειτουργία της εκάστοτε κοινωνίας και πως αυτή επηρεάζεται από την μετατόπιση των πληθυσμών. Δεν είναι λοιπόν τυχαίο το ότι οι πρώτες καταγεγραμμένες αναφορές που γνωρίζουμε γύρω από την έννοια της δημογραφίας χρονολογούνται στην εποχή των Κινέζων αυτοκρατόρων αλλά και στην Αθήνα κατά την περίοδο των μεγάλων φιλοσόφων όπως ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης, οι οποίοι και μίλησαν για αυτήν αν και όχι με την σημερινή έννοια που της έχει ορισθεί. Αυτοί ήταν και οι πρώτοι που έβαλαν τις βάσεις για την εξέλιξη αυτής της επιστήμης η οποία εξελίχθηκε μέσα στους αιώνες και πήρε τη σημερινή της μορφή όπως τη γνωρίζουμε σήμερα. Πως ορίζεται όμως η δημογραφία;

Με τον όρο δημογραφία αναφερόμαστε σε έναν σχετικά νέο επιστημονικό κλάδο ο οποίος αναγνωρίστηκε ως επιστήμη μόλις το δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα. Εντάσσεται στις κοινωνικές επιστήμες και αντικείμενο μελέτης του είναι η διερεύνηση της σχέσης που υπάρχει μεταξύ των φυσικών, οικονομικών και κοινωνικών μεταβολών με τον ανθρώπινο πληθυσμό, τη δομή καθώς και τη σύνθεση του.

Έχουν δοθεί διάφοροι ορισμοί για την ορολογία της δημογραφίας αν και αυτός που πλησιάζει περισσότερο στη πραγματικότητα της έννοιας του αντικειμένου είναι αυτός που διατυπώθηκε το 1959 από τους Hauser και Duncan ως εξής:

«Δημογραφία είναι η μελέτη του μεγέθους, της χωρικής κατανομής, της σύνθεσης και της δομής ενός πληθυσμού, των μεταβολών του και των συντελεστών αυτών των μεταβολών, δηλαδή της γεννητικότητας, της θνησιμότητας, των γεωγραφικών αλλά και κοινωνικών μετακινήσεων».

Στην σημερινή εποχή, η επιστήμη αυτή χαρακτηρίζεται από έναν πολυδιάστατο χαρακτήρα καθώς το αντικείμενο αυτής συνδέεται άρρηκτα με ένα πλήθος άλλων κλάδων όπως είναι εκείνος της υγείας, της οικονομίας, της γεωγραφίας, της ιστορίας, της στατιστικής και πολλών ακόμα. Ως κεντρική της έννοια είναι ο πληθυσμός. Σε άλλα επιστημονικά αντικείμενα όπως εκείνο της στατιστικής ο πληθυσμός ορίζεται ως ένα σύνολο στοιχείων, στη δημογραφία όμως ο όρος αυτός του πληθυσμού καλείται για να περιγράψει ένα σύνολο ατόμων που βρίσκονται εν ζωή και οι οποίοι ζουν σε μία συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή μια δεδομένη χρονική στιγμή.

Το ενδιαφέρον που δημιουργείται τελικώς στην επιστήμη της δημογραφίας έχει να κάνει τόσο με το να περιγραφεί η κατάσταση ενός πληθυσμού μια χρονική στιγμή όσο και με τη μεταβολές που επέρχονται στον πληθυσμό αυτό με το πέρασ των χρόνων. Τα στοιχεία που μελετώνται για να αναλυθούν τα παραπάνω είναι το μέγεθος, η χωρική κατανομή, η δυναμική καθώς και η σύνθεση του εκάστοτε πλήθους που ερευνάται. Για να μπορέσουμε να εξάγουμε λοιπόν τα σωστά αποτελέσματα στην παρούσα εργασία θα κάνουμε χρήση και ανάλυση των παραπάνω στοιχείων στις παρακάτω ενότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

Στη μελέτη ενός πληθυσμού από έναν δημογράφο δίνεται ιδιαίτερη σημασία και βάρος τόσο στο να αναλυθεί η κατάσταση του πληθυσμού, δηλαδή η δομή και η σύνθεση του, που αφορούν τις επιμέρους μεταβολές που δημιουργούνται στο μέγεθος των υπό-ομάδων που τον συνθέτουν, όσο και στη δυναμική του, με άλλα λόγια στο ρυθμό μεταβολής της αναλογίας των υπό-ομάδων στο σύνολο.

Το ενδιαφέρον δημιουργείται από τον ίδιο το πληθυσμό που μελετάται καθώς το μέγεθος του αλλά και τα δημογραφικά, οικονομικά και κοινωνικά του χαρακτηριστικά μεταβάλλονται συνεχώς κατά τη διάρκεια του χρόνου. Για να γίνει ορθά αντιληπτή η παραπάνω πρόταση πρέπει να ορισθεί ότι ο πληθυσμός ορίζεται ως ένα ανθρωποσύνολο συνεχώς ανανεούμενο μέσα στο οποίο εισέρχονται άτομα, έχουμε δηλαδή ένα ρεύμα εισροής, και παραμένουν εκεί για ένα χρονικό διάστημα που ονομάζεται χρόνος παρουσίας ενώ τελικώς εξέρχονται από αυτό, γνωστό και ως ρεύμα εκροής. Οι τρεις βασικές μεταβολές που επηρεάζουν και καθορίζουν το μέγεθος του κάθε ανθρωποσυνόλου είναι πρώτον οι γεννήσεις, δεύτερον οι θάνατοι και τρίτον οι μετακινήσεις.

Η καταγραφή αυτών των μεταβολών γίνεται μέσω της απογραφής. Η απογραφή σε έναν πληθυσμό συγκεντρώνει και παρέχει στον δημογράφο στατιστικές πληροφορίες ως προς το μέγεθος και τα κυριότερα χαρακτηριστικά του εκάστοτε πληθυσμού σε μια δεδομένη χρονική στιγμή. Αυτό συνοπτικά σημαίνει ότι δίνει μια στιγμιαία απεικόνιση της κατάστασης του πληθυσμού. Η σύγκριση που γίνεται μεταξύ δύο ή και περισσότερων διαδοχικών τέτοιων στιγμιαίων εικόνων του πληθυσμού, γνωστές και ως στατικές προσεγγίσεις, μας δίνουν μια πιο δυναμική προσέγγιση του, καθώς εμφανίζει τις διαχρονικές αλλαγές και τάσεις που δημιουργούνται και είναι ο προθάλαμος που χρησιμοποιείται για την δημιουργία δημογραφικών προβλέψεων. Οι απογραφές είναι μια διοικητική ενέργεια που γίνεται σε εθνικό επίπεδο και μαζικά. Πρακτικά αυτές μπορούν να οριστούν και ως το σημείο αναφοράς για μεγάλο αριθμό ερευνών και μελετών για κάθε εθνικό στατιστικό σύστημα. Με απλά λόγια η απογραφή προσδιορίζει το συνολικό μέγεθος του πληθυσμού καθώς και τα χαρακτηριστικά αυτού (ποσοτικά και ποιοτικά) για έναν συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο. Υπάρχει πληθώρα επιλογών όσων αφορά τα χαρακτηριστικά που μπορεί ένας δημογράφος να επιλέξει από μια απογραφή ώστε να τα ερευνήσει και να εξάγει τα συμπεράσματα του ανάλογα με το είδος κάθε μελέτης του, όπως είναι η περιοχή μόνιμης κατοικίας, η οικιστική και παραγωγική αξιοποίηση του χώρου ή η οικονομική κατάσταση του ερωτηθέντος ή του νοικοκυριού του.

Χωρίς αμφιβολία όμως, δύο από τα κυριότερα χαρακτηριστικά της δημογραφικής ανάλυσης ενός πληθυσμού αποτελούν η ηλικία και το φύλο. Οι δύο αυτοί συνθετικοί παράγοντες θεωρούνται ως θεμελιώδεις μεταβλητές αφού έχουν καθοριστική επίδραση σε κάθε ανάλυση τόσο σε έμμεσο όσο και σε άμεσο βαθμό καθώς επηρεάζουν την ένταση και την διάρκεια στα δημογραφικά φαινόμενα και μεγέθη. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι το εργατικό δυναμικό, η σύνθεση της οικογένειας, οι δείκτες γεννητικότητας και θνησιμότητας, οι κλίμακες εκπαίδευσης του πληθυσμού κ.α. Οι δείκτες αυτοί αναλύονται τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και σε συνδυασμό τους καθώς, όπως είναι αναμενόμενο, έχει παρατηρηθεί ότι έχουν έντονη εξάρτηση μεταξύ τους.

2.1 ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Κατά τον διαχωρισμό του πληθυσμού ως προς το φύλο, δηλαδή μεταξύ αντρών και γυναικών, δημιουργείται η λανθασμένη εντύπωση ότι αυτά τα δυο αριθμητικά μεγέθη θα είναι ισομερή και ηλικιακά ομοίμορφα. Αυτή η αντίληψη όμως είναι λανθασμένη αν και η επεξήγηση της είναι αρκετά πολύπλοκη και ξεφεύγει από τα όρια της παρούσας εργασίας ενώ παρουσιάζει αρκετές διαφοροποιήσεις μεταξύ διαφορετικών γεωγραφικών περιοχών. Χαρακτηριστική αναφορά πάνω σε αυτή τη διαφοροποίηση έρχεται να δώσει μελέτη από στοιχεία που έδωσε ο ΟΗΕ(Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών)¹ σχετικά με την αναλογία γυναικών και αντρών στο συνολικό πληθυσμό της Γης. Για το έτος 2010 ο παγκόσμιος πληθυσμός της Γης αποτελούνταν από 3,418 δισεκατομμύρια γυναίκες σε σχέση με των αντρών που ανερχόταν στα 3,478 δισεκατομμύρια. Αυτό μας δείχνει ξεκάθαρα ότι το αντρικό φύλο είναι αναλογικά μεγαλύτερο έναντι εκείνου των γυναικών. Η παραπάνω αναλογία όμως δεν είναι τίποτα περισσότερο από μια κατά προσέγγιση «παγκόσμια μέση τιμή». Η μέση τιμή αυτή επιδέχεται μεγάλων διακυμάνσεων οι οποίες καταγράφονται ανάμεσα σε διαφορετικούς πληθυσμούς αλλά και ανάμεσα σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι σε χώρες όπως η Κίνα , η Σιγκαπούρη και γενικά χώρες της Ανατολικής Ασίας παρατηρείται μεγαλύτερη αναλογία φύλων σε σύγκριση με χωρών της Ευρώπης.

Όταν θελήσει κανείς λοιπόν να υπολογίσει την αναλογία της κατά φύλο σύνθεσης του πληθυσμού ένας βασικός δείκτης που χρησιμοποιείται ευρύτερα είναι εκείνος του «λόγου των φύλων». Ο δείκτης αυτός εκφράζεται από το λόγο του ανδρικού πληθυσμού προς εκείνο του γυναικείου πληθυσμού πολλαπλασιασμένο με το εκατό μας δίνει την αναλογία των ανδρών έναντι εκατό γυναικών για ένα ημερολογιακό έτος. Χαρακτηριστικά εκφράζεται ως:

$$Sex Ratio = \frac{P_m}{P_f} * 100$$

¹ Πηγή: Περί δημογραφίας & Πληθυσμιακών Εξελίξεων _ Α.Τραγάκη , Χ.Μπάγκαβος , Δ.Ντούνας _ 2015 (<http://e-book.ddounas.com/joomla/chapter-4>)

όπου P_m ορίζεται ο λόγος του ανδρικού πληθυσμού και P_f ο λόγος του γυναικείου πληθυσμού.

Αναλόγως με το αποτέλεσμα της εξίσωσης εξάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα. Εάν:

- $SR > 100$ τότε αριθμητικά υπερτερούν οι άνδρες έναντι των γυναικών
- $SR < 100$ τότε αριθμητικά υπερτερούν οι γυναίκες έναντι των ανδρών
- $SR = 100$ τότε έχουμε πλήρης αναλογία μεταξύ των ανδρών και των γυναικών, δηλαδή τα δύο φύλα συμπίπτουν αριθμητικά

Ο δείκτης αυτός είναι αρκετά ευαίσθητος, δηλαδή εύκολα ευμετάβλητος, καθώς επηρεάζεται από την ηλικιακή δομή του εκάστοτε πληθυσμού σε κάθε γεωγραφική περιοχή. Γενικά έχει επιβεβαιωθεί και έχει διαχρονικά ελεγχθεί ότι οι γεννήσεις αρρένων είναι περισσότερες αναλογικά με εκείνες των θηλέων. Αντιστρόφως ανάλογη είναι η θνησιμότητα αυτών, καθώς έχει αποδειχθεί πως η θνησιμότητα των ανδρών είναι μεγαλύτερη από εκείνη των γυναικών, έχουμε με άλλα λόγια υπερθνησιμότητα των ανδρών στις μεγάλες ηλικιακές ομάδες. Τέλος, καθοριστικός παράγοντας στη κατά φύλο σύνθεση ενός πληθυσμού και ιδιαίτερα σε εκείνες των ενδιάμεσων ηλικιών δηλαδή στις ηλικίες εκείνες που βρίσκονται μεταξύ των ανήλικων και των υπερήλικων είναι εκείνος της μετανάστευσης. Με γνώμονα λοιπόν τις παραπάνω παραδοχές, όταν παρατηρείται μια μεγαλύτερη αναλογία αντρών σε σχέση με εκείνη των γυναικών σε ένα πληθυσμό μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα πως ο πληθυσμός αυτός κατά αναλογία αποτελείται από νεότερες ηλικίες. Με ανάλογο τρόπο με το δείκτη «λόγου των φύλων» που προαναφέρθηκε, έχουν εξαχθεί και άλλοι δείκτες κάποιου εκ των οποίων είναι ο «λόγος των φύλων κατά τη γέννηση», ο «λόγος των φύλων σε ενδιάμεσες ηλικίες» κ.α.

Επίσης βασικοί δείκτες που κάνει χρήση ο δημογράφος με σκοπό την ποσοτικοποίηση του φύλου (άνδρες – γυναίκες) κατά την διαδικασία εξαγωγής των συμπερασμάτων του είναι οι ακόλουθοι:

1. Δείκτης Ελλείμματος (ή Πλεονάσματος) Ανδρών:

$$em = \frac{P_m - P_f}{P_t} * 100$$

2. Δείκτης Αναλογίας Ανδρών:

$$mp = \frac{P_m}{P_t} * 100$$

3. Δείκτης Λόγου (Σχέσης) των δύο Φύλων :

$$sr = \frac{P_m}{P_f} * 100$$

Όπου P_t αφορά το συνολικό πληθυσμό αμφοτέρων φύλων, P_m αφορά τον ανδρικό πληθυσμό και P_f τον γυναικείο πληθυσμό.

2.2 ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ

Εκτός όμως από το διαχωρισμό ενός πληθυσμού κατά φύλο ένα ακόμα κύριο χαρακτηριστικό διαχωρισμού, είναι εκείνο των ηλικιών. Ο διαχωρισμός ενός πληθυσμού κατά ηλικία έχει μεγάλες επιπτώσεις όχι μόνο στη δημογραφική εξέλιξη μιας χώρας αλλά και στη κοινωνική, πολιτική και οικονομική της διάρθρωση. Οι μεταβολές στα ηλικιακά κλιμάκια μιας γεωγραφικής περιοχής καθορίζουν και επηρεάζουν άμεσα διάφορους τομείς της όπως η παιδεία, η απασχόληση, η οικονομία κ.α.

Ο παράγοντας «ηλικία» μπορεί να μελετηθεί σε ποιοτικό και ποσοτικό επίπεδο εξίσου. Όταν γίνεται ποιοτική ανάλυση στο χαρακτηριστικό «ηλικία» γίνεται κατηγοριοποίηση των ετών επιβίωσης, του υπό εξέταση πληθυσμού, σε τρεις μεγάλες κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας από 0 έως 14 ετών, η δεύτερη αναφέρεται στα άτομα που βρίσκονται μεταξύ των ηλικιών 15 με 64 ενώ στη τρίτη κατηγορία υπάγονται όσοι βρίσκονται σε ηλικία 65 ετών και άνω. Η κατηγοριοποίηση αυτή προσφέρει στον αναλυτή τη δυνατότητα να δομήσει τον υπό εξέταση πληθυσμό σε μια κοινωνικοοικονομική βάση καθώς η δεύτερη κατηγορία εκφράζει το παραγωγικό κομμάτι του πληθυσμού, η τρίτη τον μη-εν ενεργεία παραγωγικό πληθυσμό ενώ τέλος η πρώτη τον μη παραγωγικό. Εκτός όμως από την ποιοτική ανάλυση όπως προαναφέρθηκε, το χαρακτηριστικό της ηλικίας μπορεί να μελετηθεί και σε ποσοτικό επίπεδο. Αυτό γίνεται εφικτό μέσω διαφόρων ευρέως χρησιμοποιούμενων δεικτών. Αρχικά την ηλικιακή διάμεσο η οποία αναφέρεται όπως και στη περιγραφική στατιστική ως το μέτρο θέσης το οποίο χωρίζει τις παρατηρήσεις στην μέση. Έτσι και εδώ είναι η ηλικία εκείνη της οποίας από την μια πλευρά της βρίσκεται ο μισός νεότερος πληθυσμός και από την άλλη ο μισός γηραιότερος. Επιπλέον έχουμε τον **δείκτη ηλικιακής εξάρτησης** που αναφέρεται στον γερασμένο και στον εξαρτώμενο πληθυσμό ως η αναλογία που εμφανίζεται μεταξύ αυτών των δυο κατηγοριών σε σχέση με την παραγωγική ηλικία σε ποσοστιαία βάση. Αριθμητικά ο δείκτης αυτός περιγράφεται ως εξής:

$$\frac{P_{(0-14),j} + P_{(\geq 65),j}}{P_{(15-64),j}} * 100$$

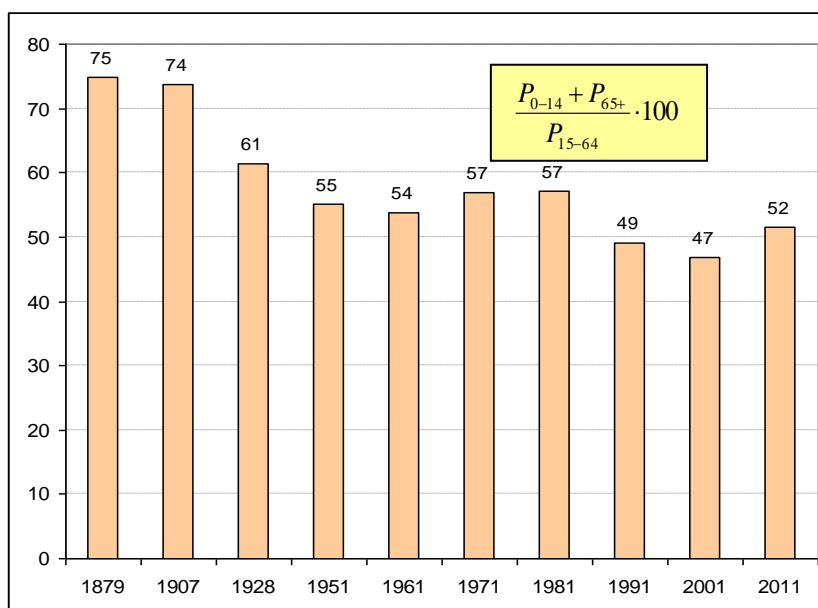
όπου $P_{(0-14,15-64,\geq 65)}$ ο πληθυσμός που αφορά τις αντίστοιχες ηλικιακές ομάδες ατόμων ενώ το j περιγράφει την αντίστοιχη περιοχή από την οποία εξάχθηκε το δείγμα μας όπως χώρα, περιφέρεια, νομό κ.α.

Οι αντίστοιχοι δείκτες για τον ελλαδικό χώρο που εξήχθησαν για τα έτη από το 1987 έως το 2011 είναι ακόλουθοι και σκοπό έχουν την ορθότερη κατανόηση των δεικτών εξάρτησης που προαναφέρθηκαν. Όσο μεγαλύτερος ο αριθμός του δείκτη εξάρτησης τόσο περισσότερα εξαρτημένα οικονομικά άτομα αντιστοιχούν (στηρίζονται) σε άτομα εργάσιμης ηλικίας.

Διάγραμμα 2.1

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ: ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ 1879-2011

Dependency Ratios of the Population of Greece: 1879-2011 censuses

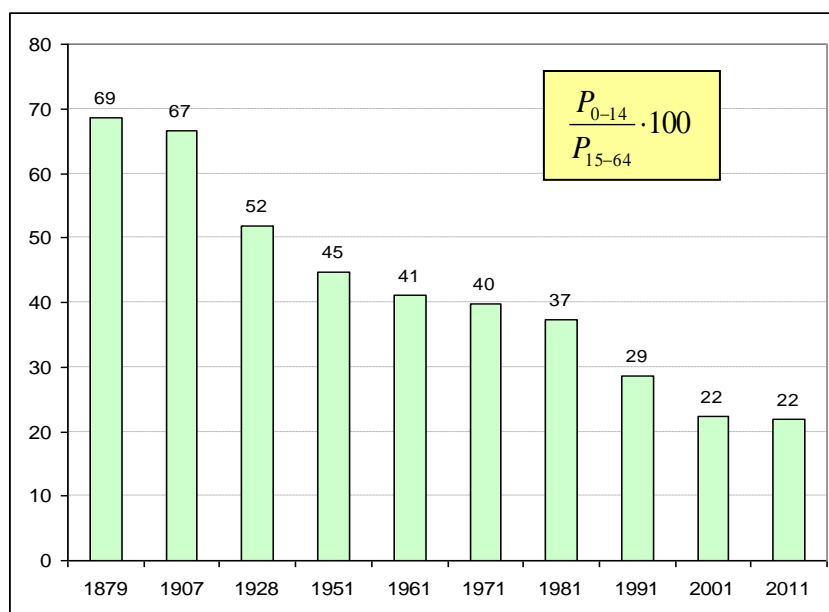

Όπως παρατηρείται από το παραπάνω διάγραμμα κατά την περίοδο 1879 έως και το 1907 ο δείκτης εξάρτησης προσέγγιζε πολύ υψηλά νούμερα της τάξεως του 75%. Το σκηνικό ξεκινά να αλλάζει από το 1928 και έπειτα που προσαρτήθηκαν σε αυτήν όλες οι μέχρι σήμερα εδαφικές εκτάσεις που ορίζουν τον ελλαδικό χώρο και δημιουργήθηκε ένα κλίμα ελπίδας και μελλοντικής σταθερότητας. Για αυτό όπως φαίνεται από το γράφημα οι δείκτες εξάρτησης έφτασαν σε ένα ποσοστό της τάξεως του 55% που αναλύεται ως αναλογικό αναφορικά με το νεογνό πληθυσμό, το γεροντικό πληθυσμό και τον παραγωγικό πληθυσμό. Οι δείκτες από το 1951 και έπειτα παραμένουν σταθερά γύρω από το 50% με μικρές αυξομειώσεις που οφείλονται στις μεταναστευτικές ροές και στις εξωτερικές ιστορικές μεταβολές που επέφεραν ιστορικά γεγονότα της σύγχρονης ιστορίας όπως το Β΄ παγκόσμιος πόλεμος, η μικρασιατική καταστροφή κ.α.

Διάγραμμα 2.2

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ: ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ 1879-2011

Dependency Ratios of the Population of Greece: 1879-2011 censuses

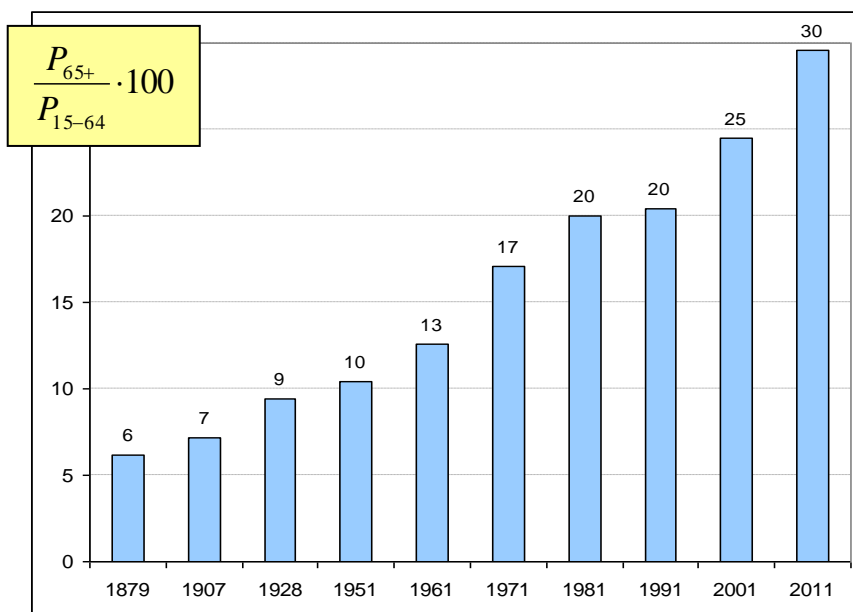

Στο διάγραμμα αυτό δεν παρουσιάζονται οι συνολική εξάρτηση των υπολοίπων πληθυσμών σε σχέση με τον παραγωγικό αλλά η εξάρτηση που έχει ο νεανικός πληθυσμός σε σχέση με το παραγωγικό. Με άλλα λόγια ο δείκτης αυτός αναλύει τη γεννητικότητα της Ελλάδος από το 1879 και έπειτα. Αυτό που ξεκάθαρα διαφαίνεται είναι πως η γεννητικότητα της Ελλάδος έχει έντονα καθοδική τάση η οποία οφείλεται σε μια πληθώρα παραγόντων. Χαρακτηριστικά αναφέρονται κάποιοι από τους λόγους όπως είναι η μετανάστευση, η αλλαγή της θέσης της γυναίκας μέσα στο πέρασμα των χρόνων, η έντονη ανάγκη των ατόμων και των δύο φύλων για επαγγελματική καταξίωση κ.α. Ειδικότερα για τα έτη από το 1991 μέχρι το 2011 όπως φαίνεται υπάρχουν οι χαμηλότερες τιμές στο δείκτη εξάρτησης των γεννήσεων σε σχέση με το παραγωγικό πληθυσμό. Αποτέλεσμα αυτού είναι να υπάρχει συρρικνωμένη βάση της πυραμίδας ηλικιών και κατ' επέκταση τάση για μεγαλύτερη αναλογία γερασμένου πληθυσμού άρα και στο σύνολο του γερασμένο κράτος. Αυτό επιβεβαιώνεται και από το παρακάτω διάγραμμα που δείχνει την εξάρτηση υπερηλίκων ως προς το παραγωγικό πληθυσμό.

Διάγραμμα 2.2

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ: ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ 1879-2011

Dependency Ratios of the Population of Greece: 1879-2011 censuses

Ελληνική Εταιρεία Δημογραφικών Μελετών

Hellenic Society for Demographic Studies

Οι ανοδικές τάσεις που φέρεται να υπάρχουν στο διάγραμμα δείχνουν την καλύτερευση των συνθηκών επιβίωσης του πληθυσμού καθώς και την ταυτόχρονη ανάπτυξη της τεχνολογίας και των συνθηκών υγειονομικής περίθαλψης. Αυτά μαζί με τις τάσεις των τελευταίων ετών για αύξηση των ορίων ηλικίας φέρνουν αύξηση του συνολικού αριθμού των υπερηλικών στην χώρα. Αποτέλεσμα αυτού είναι η μεγέθυνση της άνω βάσης της πυραμίδας ηλικιών της αντίστοιχης γενεάς. Σε συνδυασμό με τη παραπάνω παραδοχή για συστολή της βάσης λόγω υπογεννητικότητας καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως η Ελλάδα από χώρα νεάζοντος πληθυσμού κατά τη γενεά του 1879, σήμερα έχει αντιστραφεί η θέση της και η χώρα βρίσκεται υπό καθεστώς υπερηλικού πληθυσμού.

Γενικά λοιπόν, όπως έγινε αντιληπτό και παραπάνω μεταξύ των ηλικιακών κατηγοριών μπορούν να εξαχθούν μια πληθώρα δεικτών που να συγκρίνει τη μια κατηγορία με την άλλη ή με το σύνολο του πληθυσμού. Πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι οι παραπάνω αναφερόμενοι δείκτες δεν αφορούν την οικονομική εξάρτηση ενός πληθυσμού, δηλαδή τη κατανάλωση, την παραγωγή και την απασχόληση του αλλά τη δημογραφική εξάρτηση του· τις διαφοροποιήσεις με άλλα λόγια που παρουσιάζουν οι ηλικίες κάθε πληθυσμού. Η επιλογή αυτών των δεικτών καθορίζεται κάθε φορά από το δημογράφο και το αντικείμενο της έρευνας του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΜΕΓΑΛΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ

Οι έρευνες που πραγματοποιούνται από τους δημογράφους αναφορικά με το πληθυσμό αναφέρονται στο σύνολο του. Έχει παρατηρηθεί όμως πως διαφορετικά αποτελέσματα παρουσιάζονται στην έρευνα σε άτομα διαφορετικού φύλου και ηλικίας. Αυτό σχετίζεται με τις διαφορετικές προτιμήσεις και ανάγκες που εμφανίζει κάθε άτομο σε διαφορετική ηλικία. Για το λόγο αυτό δεν είναι συγκρίσιμα τα αποτελέσματα ατόμων που βρίσκονται σε διαφορετική ηλικιακή θέση. Για το λόγο αυτό οι ερευνητές και κατ' επέκταση και οι δημογράφοι τείνουν κατά την εξαγωγή των συμπερασμάτων τους να τα ομαδοποιούν κατά ηλικιακά κλιμάκια. Τα υποσύνολα αυτά του πληθυσμού τείνουν να έχουν στο σύνολο τους παρόμοια χαρακτηριστικά και προτιμήσεις έτσι ώστε η διαχρονική σύγκριση αυτών να είναι εφικτή.

Έτσι στην ειδική περίπτωση που ο μελετητής θελήσει να κάνει μια έρευνα πάνω στα δύο κύρια χαρακτηριστικά της δημογραφικής έρευνας που αναφέρθηκαν παραπάνω δηλαδή το φύλο και την ηλικία, σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, ο πιο διαδεδομένος τρόπος να τα αναπαραστήσει είναι μέσω μιας γραφικής απεικόνισης, εναλλακτικά γνωστής και ως **πληθυσμιακή πυραμίδα** των ηλικιών. Η συγκεκριμένη γραφική απεικόνιση παρουσιάζεται με τη χρήση ενός διπλού ιστογράμμου. Στον οριζόντιο άξονα αυτού έχουμε στον αρνητικό ημιάξονα να παρουσιάζεται ο πληθυσμός των ανδρών ενώ στον θετικό ημιάξονα του να αναπαρίσταται ο γυναικείος πληθυσμός. Στον κάθετο άξονα που τέμνει τον οριζόντιο ορίζεται η μεταβλητή της ηλικίας του εκάστοτε φύλου. Οι ηλικίες στον κάθετο άξονα μπορεί να παριστάνονται σε ακέραια έτη ηλικιών ή σε ομαδοποιημένες ηλικίες ανά πέντε έτη. Τα κατώτερα στρώματα της πυραμίδας ηλικιών αναφέρονται στις μικρότερες ηλικίες και όπως είναι φυσικό είναι μεγαλύτερα σε σχέση με εκείνα των ανώτερων στρωμάτων που αφορούν τις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες. Ο λόγος που υπάρχει αυτή η δυσαναλογία στη γραφική απεικόνιση εξαρτάται από διάφορους παράγοντες κάποιοι εκ των οποίων είναι η αυξημένη παιδική θνησιμότητα, σημαντικά ιστορικά γεγονότα (πόλεμοι, λοιμοί , επιδημίες, μαζικές εκτοπίσεις πληθυσμών, καταστροφικά καιρικά φαινόμενα κ.α.), η μετανάστευση κ.α. τα οποία και μπορούν να προκαλέσουν αλλοίωση της ισορροπημένης διάταξης της πυραμίδας ηλικιών. Όταν υπάρχει κάποιος από τους παραπάνω παράγοντες που προκαλούν την μεταβολή του συνόλου του πληθυσμού είτε σε θετικό είτε σε αρνητικό βαθμό τότε αυτά θα ορίζονται ως δημογραφικά τραύματα.

Χαρακτηριστικές είναι οι μεταβολές που επήλθαν στον ελληνικό πληθυσμό από το 1907 μέχρι και σήμερα. Οι μεταβολές αυτές έγιναν αισθητές από τις πυραμίδες ηλικιών που δημιουργήθηκαν έπειτα από έρευνες που διενεργήθηκαν διαχρονικά στο σύνολο του πληθυσμού κάθε χώρας. Διαχρονικά οι αιτίες που προκάλεσαν την μεταβολή των ηλικιακών πυραμίδων οφείλονταν στη συνεχή μείωση της θνησιμότητας αλλά

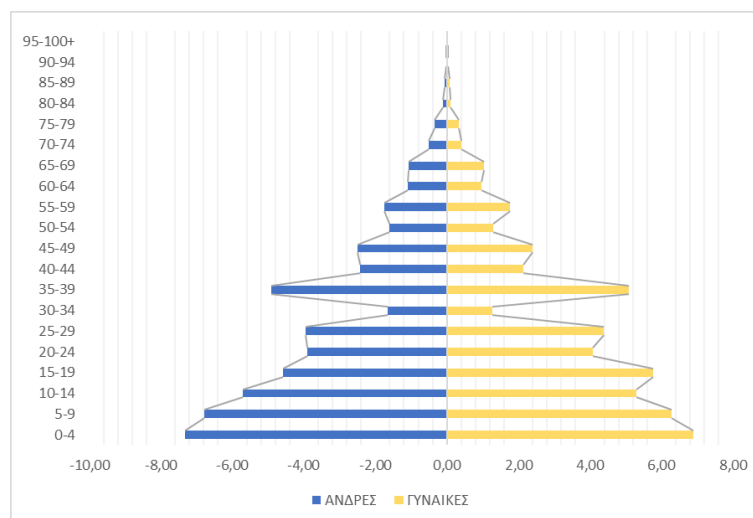
και της γεννητικότητας παράλληλα με τις μεταβολές στη σύσταση του πληθυσμού εξαιτίας της μετανάστευσης. Συγκεκριμένα για την Ελλάδα εκτός από τους παραπάνω λόγους, χαρακτηριστικά που επηρέασαν την κατά ηλικία δομή του πληθυσμού ήταν και σημαντικά ιστορικά γεγονότα που πραγματοποιήθηκαν διαχρονικά από το 1907 και έπειτα τα οποία όμως δεν θα αναλυθούν καθώς ξεφεύγουν από τα πλαίσια της παρούσας εργασίας.

Αναφορικά λοιπόν με τις μεταβολές που επήλθαν στον ελλαδικό χώρο με την πάροδο του χρόνου παρακάτω παρουσιάζονται τρία διαγράμματα ηλικιακών πυραμίδων που αποδεικνύουν ότι η σύσταση του ελληνικού πληθυσμού κατά ηλικία και φύλο έχει μεταβληθεί με την πάροδο του χρόνου. Ειδικά για τις μεγάλες ηλικιακές ομάδες η διαφορά που έχει επέλθει σε αυτές είναι εμφανέστατη. Γραφικά λοιπόν οι μεταβολές αυτές απεικονίζονται παρακάτω.

Κατά την απογραφή του 1907 η πυραμίδα ηλικιών δημιουργεί την παρακάτω μορφή.

Διάγραμμα 3.1

ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ 1907 ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

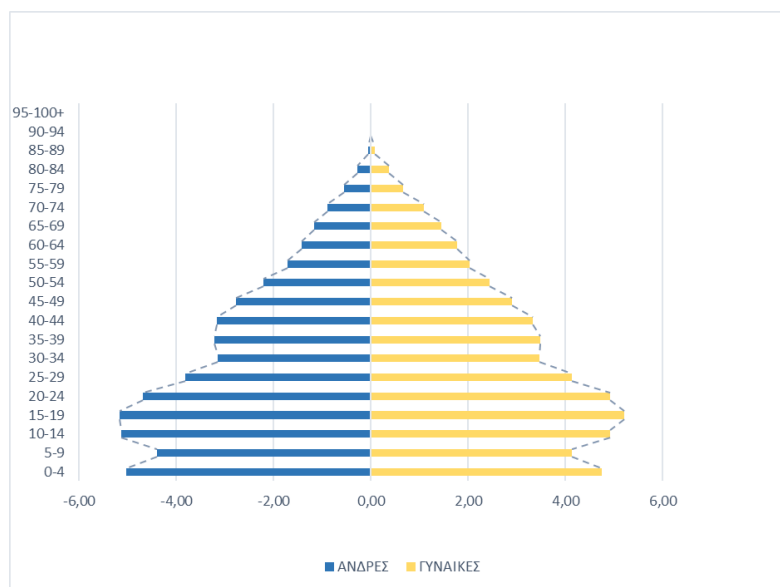
Όπως είναι εμφανές λόγω ιστορικών κυρίως γεγονότων η γραφική απεικόνιση αυτή του πληθυσμού παρουσιάζει διευρυμένη βάση και στενή κορυφή παίρνοντας το σχήμα ενός δένδρου. Τέτοιου είδους πυραμίδες ηλικιών ορίζονται ως πυραμίδες νεάζοντος πληθυσμού. Αυτό που παρατηρείται είναι μια έξαρση των γεννήσεων για εκείνη τη γενεά καθώς και μια σταθερή θνησιμότητα στο σύνολο της πυραμίδας. Καθώς φαίνεται, για το ηλικιακό γκρουπ 30 με 34 υπάρχει μια μαζική θνησιμότητα η οποία μπορεί να οφείλεται σε λοιμούς και εμπόλεμες καταστάσεις που για την χρονική περίοδο που αναφερόμαστε είναι πιθανόν. Επίσης παρατηρείται και ένας αναλογικά μικρός αριθμός υπερηλικών ατόμων το οποίο οφείλεται στην έντονη θνησιμότητα που εμφανίστηκε στην Ελλάδα την εποχή που οι υπερηλικές ήταν στην ηλικιακή ομάδα του

ενεργού πληθυσμού εξαιτίας της επανάστασης του 1821 που έλαβε χώρα στην Ελλάδα από το 1821 έως το 1830.

Στη συνέχεια εμφανίζεται η πυραμίδα ηλικιών που δημιουργήθηκε έπειτα από έρευνα στον ελλαδικό χώρο το 1951.

Διάγραμμα 3.2

ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ 1951 ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

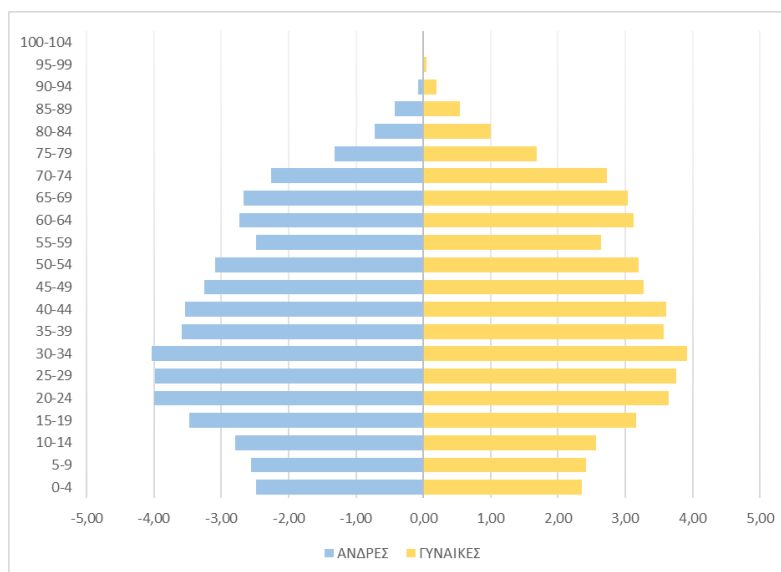

Οι διαφορές από την προηγούμενη πληθυσμιακή αναπαράσταση είναι ξεκάθαρη. Βλέπουμε μια αρχική υπεραύξηση του πληθυσμού για τις ομάδες του νεαρού και ώριμου πληθυσμού και μια σταθερή θνησιμότητα από πλευράς υπερηλίκων. Αυτό που παρατηρείται είναι μια αναλογία μεταξύ ανδρών και γυναικών για τη γενεά αυτή καθώς και μια διόγκωση της πυραμίδας στις ηλικίες από 10 έως 29 ετών. Αυτό παραπέμπει τον ερευνητή σε μια αύξηση των γεννήσεων και μια μειούμενη παιδική θνησιμότητα η οποία επήλθε από την καλύτερευση των συνθηκών ζωής και καλύτερης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που έκανε τα πρώιμα της βήματα τις δεκαετίες εκείνες.

Τέλος προβάλλεται η πυραμίδα ηλικιών για το έτος 2001 στην Ελλάδα έπειτα από την απογραφή που πραγματοποιήθηκε στις 18 Μαρτίου το ίδιου έτους:

Διάγραμμα 3.3

ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ 2001 ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

Προφανώς οι διαφορές από τις προηγούμενες δυο αναπαραστάσεις είναι ξεκάθαρες. Εδώ παρατηρείται μια συρρικνωμένη βάση η οποία και δείχνει ότι υπάρχει μια αυξητική τάση στην υπογεννητικότητα του πληθυσμού. Επίσης καθώς φαίνεται υπάρχει μια αύξηση του πληθυσμού στις παραγωγικές ηλικίες η οποία μέρος αυτής οφείλεται και στη μεταναστευτική εισροή πληθυσμού στον ελλαδικό χώρο. Το περίεργο σε αυτή την προβολή είναι οι μεγάλες ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού οι οποίες και φαίνονται να είναι αντίστροφως ανάλογες από τις γεννήσεις του κράτους. Με άλλα λόγια έχουμε περισσότερα άτομα μεγάλης ηλικίας από ότι νεογνά. Αυτό φέρει το αποτέλεσμα της δημιουργίας ενός κράτους γερασμένου πληθυσμού με πολλά αρνητικά αποτελέσματα μακροχρόνια για τη χώρα. Η μείωση της θνησιμότητας στις μεγάλες ηλικίες οφείλεται στην εξέλιξη της τεχνολογίας και κατ' επέκτασης της ιατρικής και της φαρμακευτικής περίθαλψης καθώς επίσης και στην πτωτική τάση των θανατηφόρων ασθενειών που παλαιότερα ήταν επιζήμιες για τον άνθρωπο σε αντίθεση με την σημερινή εποχή που είναι ιάσιμες.

Παρότι λοιπόν η πληθυσμιακή πυραμίδα ηλικιών αναπαριστά δεδομένα μιας χρονικής στιγμής, ένας δημογράφος μπορεί να εξάγει από αυτήν και άλλα συμπεράσματα όπως φαίνεται παραπάνω όπως τις τάσεις της φυσικής κίνησης ενός πληθυσμού και την κινητικότητα αυτού κατά τα τελευταία 100 έτη. Επίσης πέραν της στιγμιαίας απεικόνισης της γενεάς κατά την ανάλυση ενός ιστογράμματος ηλικίας-φύλου μπορεί ένας αναλυτής να εξάγει και υποθέσεις παράλληλα με συμπεράσματα σχετικά με τις μελλοντικές προδιαθέσεις ενός πληθυσμού και την εξέλιξη του.

Για την οπτική παρουσίαση ενός πληθυσμού λοιπόν, όπως έγινε αντιληπτό παραπάνω, ένας από τους τρόπους παρουσίασης του είναι μέσω της χρήσης της πυραμίδας ηλικιών. Η προβολή αυτής στο διπλό ιστόγραμμα δεν είναι πάντα η ίδια ακόμα και για την ίδια χρονική περίοδο μελέτης. Αυτό οφείλεται στο ότι οι

δείκτες που παίρνει αυτό το διπλό ιστόγραμμα διαφέρουν ανάλογα με το είδος της έρευνας που υπόκεινται. Σε γενικές γραμμές στον οριζόντιο άξονα έχουμε το συνολικό πληθυσμό χωρισμένο κατά φύλο (αρένες – θήλειες) και στον κάθετο τις πραγματικές ηλικίες που ξεκινούν από την ηλικία 0 η οποία και αναπαριστά το έτος γέννησης και φτάνουν μέχρι τη μέγιστη δυνατή ηλικία, που για δημογραφικούς σκοπούς και δυνατότητας ποσοτικοποίησης των δεδομένων έχει οριστεί ως παγκοσμίως αποδεκτή η ηλικία των 104 ετών. Όμως μπορούν οι άξονες αυτοί να φέρουν διαφοροποιήσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι όταν δημιουργούνται ιστογράμματα σε υπό-ομάδες του συνολικού πληθυσμού ώστε να βρεθεί παραδείγματος χάριν η αναλογία ανδρών – γυναικών στον δημόσιο τομέα ή στην εκπαίδευση κ.α. Τότε στον οριζόντιο άξονα δεν παρουσιάζεται ο συνολικός πληθυσμός ανδρών και γυναικών αλλά μόνο η υπό εξέταση υπό-ομάδα του πληθυσμού αυτού. Επίσης ο κάθετος άξονας που παρουσιάζεται σε πραγματικές ηλικίες μπορεί να επεξεργαστεί και να αναλυθεί μέσω ομαδοποίησης των ηλικιών. Η ομαδοποίηση γίνεται συνήθως κατά πενταετία αν και αυτό μπορεί να διαφοροποιηθεί και να διευρυνθεί ανάλογα με την έρευνα. Συνήθως η πρώτη ομάδα η οποία και περιλαμβάνει τις ηλικίες 0 έως 4 μπορεί να διευρυνθεί εξαιτίας της μεγάλης παιδικής θνησιμότητας που παρατηρείται σε εύρος δειγμάτων ώστε να εξομαλυνθούν οι δείκτες και τα αποτελέσματα της έρευνας να είναι πιο αντικειμενικά.

Ένας ακόμα μεγάλος διαχωρισμός που γίνεται για τους σκοπούς της έρευνας αλλά και την εξαγωγή συμπερασμάτων που πραγματώνονται στη σημερινή εποχή είναι ο διαχωρισμός του πληθυσμού σε τρεις μεγάλες κατηγορίες ηλικιών. Τα όρια των παρακάτω ηλικιών που θα παρουσιαστούν έχουν καθιερωθεί παγκοσμίως και χρησιμοποιούνται από την διεθνή ερευνητική κοινότητα.

Η πρώτη μεγάλη κατηγορία επομένως, περιλαμβάνει τον παιδικό πληθυσμό, δηλαδή τις ηλικίες από 0 έως 14 , η δεύτερη αφορά τον ώριμο πληθυσμό που βρίσκεται μεταξύ των ηλικιών 15 και 64 ενώ τέλος η τρίτη και τελική κατηγορία περιλαμβάνει το γεροντικό πληθυσμό με ηλικίες 65 και άνω. Σημαντικό στο κομμάτι αυτό είναι να επισημανθεί ότι η ηλικία ωρίμανσης και γήρατος του κάθε ατόμου αλλά και του κατά εξέταση πληθυσμού διαφέρει για ψυχολογικούς και βιολογικούς λόγους, οι υπό εξέταση όμως μεγάλες ηλικιακές ομάδες δεν αλλάζουν όρια απλά αναπροσαρμόζουν τα συμπεράσματα που εξάγουν. Οι μόνες αλλαγές που μπορεί να επέλθουν στις τρεις προαναφερθείσες κατηγορίες και συνεπώς στη γραφική απεικόνιση της πυραμίδας ηλικιών είναι οι ακόλουθες και αυτές εξαρτώνται από τους σκοπούς της εκάστοτε έρευνας. Πρώτον, η πρώτη μεγάλη κατηγορία του παιδικού πληθυσμού μπορεί να υποδιαιρεθεί σε δυο κατηγορίες: εκείνη των 0-4 ετών και των 5-14. Ο λόγος για την υποδιαίρεση αυτή είναι η έντονη βρεφική και παιδική θνησιμότητα. Δεύτερον η δυνατότητα να μεταβληθεί το άνω όριο της δεύτερης κατηγορίας που αφορά τον ώριμο πληθυσμό από τα 65 έτη στα 59 έτη που συνεπάγεται την αύξηση του συνολικού πλήθους ατόμων της τρίτης ηλικίας.

Πιο συγκεκριμένα για την κάθε ομάδα ηλικιών παράγονται εμπειρικά τα κάτωθι συμπεράσματα ανάλογα με τη διαχρονική τάση που έχουν οι δείκτες τους.

A. Παιδικός πληθυσμός (0-14)

Παγκοσμίως έχει παρατηρηθεί πως το ποσοστό του παιδικού πληθυσμού στις αναπτυγμένες χώρες κυμαίνεται μεταξύ του 12% με 35% αναλογικά με το συνολικό υπό εξέταση πληθυσμό, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε αναπτυσσόμενες χώρες μπορεί να φτάσει έως και 50% . Ο παιδικός πληθυσμός λοιπόν φέρει τις μεταβολές του κυρίως λόγω κοινωνικών, ιστορικών και οικονομικών συνθηκών.

Στις αναπτυγμένες χώρες η γεννητικότητα παρουσιάζει χαμηλά ποσοστά συγκριτικά με τη εκείνα των αναπτυσσόμενων. Αυτό οφείλεται εν μέρη στις πτωτικές τάσεις της βρεφικής και παιδικής θνησιμότητας εξαιτίας της ανάπτυξης της σύγχρονης ιατρικής και την καλύτερευση των συνθηκών ζωής. Η χαμηλή γεννητικότητα που παρουσιάζεται τα τελευταία έτη στις αναπτυγμένες χώρες επηρεάζει επίσης τα ποσοστά του παιδικού πληθυσμού. Σημαντικό ρόλο στα ποσοστά της υπογεννητικότητας φέρει και η θέση της γυναίκας στις αναπτυγμένες χώρες η οποία τις τελευταίες δεκαετίες τείνει να εξισωθεί με εκείνη του άντρα με αποτέλεσμα οι στόχοι που χρειάζεται να εκπληρώσει τόσο σε προσωπικό, κοινωνικό αλλά κυρίως σε επαγγελματικό επίπεδο θέτει την απόκτηση παιδιών πολύ χαμηλά στη λίστα της. Επιπλέον λόγω των κοινωνικών κριτηρίων που έχουν άτυπα τεθεί στις αναπτυγμένες κοινωνίες η απόκτηση πολλών τέκνων επηρεάζεται από το εισόδημα, την κοινωνική τάξη τον τόπο μόνιμης κατοικίας της οικογένειας καθώς και από την επαγγελματική θέση των γονέων. Με άλλα λόγια η απόκτηση παιδιών πάνω από τη μονάδα για άτομα που θέλουν να καταξιωθούν επαγγελματικά και αφιερώνουν μεγάλο μέρος της ημέρας και κατ' επέκταση της ζωής του στην καριέρα τους είναι μειωμένη. Επίσης παρατηρείται ότι άτομα που μένουν εκτός αστικών κέντρων τείνουν να έχουν κατά μέσο όρο περισσότερα τέκνα σε σχέση με εκείνων που ζουν στις μεγαλουπόλεις. Επίσης η οικονομική κατάσταση είναι ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει τη γεννητικότητα. Αυτό γίνεται κατανοητό όταν σκεφτεί κανείς τις υποχρεώσεις που δημιουργούνται από τη γέννηση έως την ενηλικίωση του παιδιού όπως είναι οι λειτουργικές δαπάνες του (τροφή, ένδυση, υπόδηση κ.α.) , η εκπαίδευση του, η κοινωνικοποίηση του και η άθληση του. Αν αυτό κανείς το αναγάγει για κάθε παιδί του εκάστοτε νοικοκυριού το κόστος που δημιουργείται είναι τεράστιο. Μέρος του κόστους αυτού δίνεται μέσω κρατικής βοήθειας ή μέριμνας τα όποια όμως διαφοροποιούνται ανάλογα με τον κρατικό μηχανισμό κάθε χώρας καθώς και την ανάπτυξη που φέρει το κάθε κράτος. Για το λόγο αυτό, η κρατική βοήθεια και μέριμνα θεωρείται καθοριστικός παράγοντας που επηρεάζει τη γεννητικότητα καθώς ένα κράτος με περισσότερες παροχές ως προς την οικογενειακή μέριμνα φέρει και αυξητικές τάσεις στη γεννητικότητα του εκάστοτε κράτους.

Εκτός όμως των ανωτέρω, σημαντική επίδραση στην γεννητικότητα έχουν και τα ιστορικά γεγονότα. Σε περιόδους οικονομικής κρίσης, πολέμων, επιδημιών και μαζικών μεταναστεύσεων παρατηρείται πτώση των γεννήσεων.

Συγκεκριμένα για την Ελλάδα παρατηρήθηκε πτώση της γεννητικότητας κατά την περίοδο του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου εντάθηκε όμως σε σημαντικό βαθμό στη μεταπολεμική περίοδο και κυρίως από το 1980 και μετά όπου ο ελληνικός λαός ως απόρροια από την οικονομική κρίση που επέφερε ο πόλεμος κινήθηκε προς τη μετανάστευση. Η μαζική αυτή μετανάστευση κλιμακώθηκε και έφτασε στη μέγιστη τιμή της τη δεκαετία του 1960. Την δεκαετία εκείνη μεγάλο ποσοστό του ενεργού πληθυσμού, δηλαδή ηλικίες από 15 – 45 κινούνταν προς αναπτυγμένες χώρες της Δυτικής Ευρώπης, Αμερική και Καναδά με σκοπό την καλύτερη ζωή των συνθηκών ζωής τόσο των ιδίων αλλά και των οικογενειών τους. Αυτό είχε ως απόρροια την θεαματική μείωση στη γαμλιότητα και επαγωγικά και της γεννητικότητας. Από την άλλη όψη του νομίσματος η μαζική μετανάστευση του 1950 έφερε αύξηση του ΑΕΠ κατά 7% ενώ τα ποσοστά ανεργίας ήταν χαμηλά. Κατά τη δεκαετία του 1960 έως 1970 παρατηρήθηκε αύξηση του κατά κεφαλήν εισοδήματος ως αποτέλεσμα των εισροών χρημάτων που στέλνονταν από τους μετανάστες στις οικογένειες τους. Το 1973 ήταν μια καθοριστική χρονιά για τα ελληνικά δεδομένα καθώς η πολιτική σκηνή αλλάζει με το μέχρι τότε διδακτορικό καθεστώς να ανατρέπεται παίρνοντας έναν πιο φιλελεύθερο και κοινωνικό χαρακτήρα. Τα επόμενα έτη που ακολούθησαν ήταν καθοριστικά για την χώρα και την κοινωνικοοικονομική της βάση, με την ανάπτυξη και αύξηση των εισοδημάτων να είναι βασικός παράγοντας τους. Αποτέλεσμα αυτού είχε ο επαναπατρισμός πολλών μεταναστών και το αίσθημα ασφάλειας που δημιουργήθηκε από το λαό με άμεσο αντίκρισμα στην αύξηση των γεννήσεων και την αύξηση του βιοτικού επιπέδου. Η ουτοπία αυτή κράτησε περίπου 25 χρόνια με την κρίση του 2009 να έρχεται να σκάσει τη «φούσκα» που είχε δημιουργηθεί. Καθοριστικός παράγοντάς για αυτήν ήταν και η μετατροπή του εθνικού νομίσματος από δραχμές σε ευρώ που εμφάνισε και διόγκωσε τα ελλείμματα που υπήρχαν. Απόρροια της κρίσης λοιπόν ήταν ένας λαός με υπερβολικά αυξημένο βιοτικό επίπεδο που με τις παρούσες συνθήκες δεν μπορούσε να συντηρήσει μεγάλο αριθμό παιδιών ιδιαίτερα σε περιοχές που βρίσκονταν εκτός αστικών κέντρων. Η ανάγκη λοιπόν για συντήρηση της οικογένειας και διατήρησης του status quo έστρεψε για ακόμα μια φορά τον ελληνικό λαό προς τη μετανάστευση με αποτελέσματα όμοια με εκείνα τις δεκαετίες του 1960.

Β. Ώριμος πληθυσμός (εργάσιμες ηλικίες 15-64 ετών)

Η κατηγορία αυτή του ώριμου πληθυσμού παίζει καθοριστικό ρόλο σε κάθε κοινωνία. Ειδικότερα αφορά την ομάδα εκείνη του εργατικού δυναμικού η οποία εργάζεται ή προτίθεται να εργαστεί για βιοποριστικούς σκοπούς. Στις απογραφές δηλώνεται ως οικονομικά ενεργός πληθυσμός. Στα αστικά κέντρα ορίζεται ως το λεγόμενο εργατικό δυναμικό και τα όρια του ταυτίζονται συνήθως με αυτά της κατηγορίας. Από την άλλη

πλευρά σε κοινωνίες με βάση την πρωτοβάθμια παραγωγική διαδικασία(π.χ. αγροτικού τύπου κοινωνίες) τα όρια δεν είναι τόσο αυστηρά και μπορεί να αποκλίνουν είτε προς τα πάνω είτε προς τα κάτω.

Είναι στη πραγματικότητα λοιπόν η κατηγορία εκείνη που καθορίζει και μεταβάλλει τις δύο άλλες κατηγορίες· εκείνες δηλαδή του παιδικού και γεροντικού πληθυσμού καθώς έχουν μεταξύ τους άμεση εξάρτηση. Η ομάδα αυτή κατά κύριο λόγο είναι εκείνη που ευθύνεται για την παραγωγικότητα, την ανάπτυξη και την ευημερία κάθε κράτους. Ταυτόχρονα συμβάλει μέσω της γεννητικότητας και θνησιμότητας της στην κατανομή του πληθυσμού και την προβολή που θα έχει κάθε πληθυσμιακή πυραμίδα ηλικιών. Επίσης η ομάδα αυτή επηρεάζεται πιο άμεσα από κοινωνικά, οικονομικά και ιστορικά γεγονότα καθώς αυτά έχουν άμεσο αντίκρισμα στην επιβίωση και τη παραγωγικότητα της. Τέλος, εξαιτίας των δυνατοτήτων που φέρει ως η πιο παραγωγική και δραστήρια ομάδα ευθύνεται και για τις κινήσεις της χώρας σε εθνικό και αμυντικό επίπεδο.

Ειδικότερα εμφανίζεται σε περιπτώσεις όπου δημιουργείται οικονομική και πολιτική αστάθεια η τάση της ομάδας αυτής να μεταναστεύει σε χώρες με μεγαλύτερη σταθερότητα με σκοπό την απόκτηση καλύτερης ποιότητας ζωής(οικονομικοί μετανάστες). Επίσης συχνό φαινόμενο ειδικότερα της σύγχρονης εποχής είναι η μετανάστευση του παραγωγικού πληθυσμού με σκοπό την περαιτέρω εκπαιδευτική του ανάπτυξη που πολλές φορές φέρει ως αποτέλεσμα τη μόνιμη εγκατάσταση του στις χώρες εκπαίδευσης του(εκπαιδευτικοί μετανάστες). Σημαντική συμβολή στις μεταβολές του όγκου των ατόμων που βρίσκονται στην κατηγορία αυτή έχει και η πολιτική σκηνή. Δεν είναι λίγες οι φορές που η πολιτικές σκοπιμότητες έχουν μεταφέρει πληθυσμό από μια περιοχή σε μια άλλη ή ακόμα και σε άλλη χώρα (πολιτικοί μετανάστες).Τέλος σε περιόδους πολέμου έχουμε δραματική μείωση του ποσοστού των ατόμων της κατηγορίας είτε λόγω θνησιμότητας είτε λόγω μετακίνησης τους σε πιο ασφαλή κρατίδια (πρόσφυγες).

Γ. Γεροντικός πληθυσμός (65+ ετών)

Στη τελευταία κατηγορία πληθυσμών υπάγεται ο γεροντικός. Ο πληθυσμός αυτός αναφέρεται στα άτομα που έχουν φτάσει στο εξηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους και άνω. Όπως προκύπτει από τον ορισμό, η δημογραφική γήρανση αφορά την συνεχή αύξηση στην αναλογία των ατόμων του συνολικού πληθυσμού που έχουν φτάσει στη τρίτη ηλικία με ταυτόχρονη όμως μείωση σε αναλογικό βαθμό των ατόμων εκείνων που βρίσκονται μεταξύ των ηλικιών 0 έως 14, με άλλα λόγια την ορισμένη ως παιδική ηλικία. Όπως είναι εμφανές ήδη από τον ορισμό η δημογραφική γήρανση επηρεάζει τις μεγάλες ομάδες ηλικιών της πυραμίδας καθώς δεν αφορά μόνο την αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων αλλά την αύξηση της αναλογίας που έχουν στο συνολικό πληθυσμό. Εξαιτίας της ιδιαιτερότητας αυτής η δημογραφική γήρανση συγχέεται αρκετές φορές με δυο παρεμφερείς έννοιες οι οποίες όμως έχουν διαφορετικά αίτια και επιπτώσεις από αυτήν. Οι έννοιες αυτές είναι οι ακόλουθες:

- 1) Πρώτον έχουμε την αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων που δεν συνεπάγεται και αύξηση της αναλογίας τους στο συνολικό πληθυσμό. Τα αίτια αυτής οφείλονται λόγω της αύξησης του πληθυσμού καθώς και εξαιτίας της τάσης να μεγαλώνει το προσδόκιμο ζωής των ατόμων
- 2) ενώ δεύτερων έχουμε την έννοια των γηρατειών, η οποία αφορά την επιμήκυνση της επιβίωσης των ατόμων που οφείλεται στην επίδραση του χρόνου στα ανθρώπινα σώματα και κατ' επέκταση στις μεταβολές που δημιουργούνται σε αυτό τόσο μορφολογικά όσο και λειτουργικά.

Από διάφορες έρευνες που έχουν διεξαχθεί τις τελευταίες δεκαετίες έχει παρατηρηθεί ότι η αναλογία των ηλικιωμένων έχει σχεδόν διπλασιαστεί τα τελευταία 30 έτη συγκριτικά με εκείνες τις αναλογίες του παιδικού και παραγωγικού πληθυσμού. Η Ελλάδα εξάχθηκε ως πρώτη στα Βαλκάνια χώρα και ταυτόχρονα μαζί με την Ιταλία πρώτη στην Νότια Ευρώπη σε αύξηση της αναλογίας των ηλικιωμένων στο συνολικό της πληθυσμό. Παράλληλα όμως κατέχει και την όγδοη θέση ευρωπαϊκά καθώς ο μέσος όρος της στην αναλογία των ηλικιωμένων σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό είναι στο 13% έναντι του μέσου όρου της ΕΕ που κυμαίνεται μεταξύ 11% και 15%.

Δυο είναι οι καθοριστικοί παράγοντες που δημιουργούν τη δημογραφική γήρανση στον ελληνικό πληθυσμό όπως αυτή ορίσθηκε παραπάνω. Αρχικά είναι η καθοδική τάση της γεννητικότητας. Αυτό έχει ως συνέπεια η μεγάλη ηλικιακή ομάδα του γεροντικού πληθυσμού να αυξάνεται σε βάρος του παιδικού πληθυσμού. Όταν η γήρανση του πληθυσμού εμφανίζεται εξαιτίας της μειωμένης αναλογίας των νέων τότε αυτό ορίζεται ως γήρανση βάσεως. Στην αντίθετη περίπτωση όπου έχουμε τη γήρανση κορυφής τότε η αναλογική δυσμορφία οφείλεται στις αυξητικές τάσεις της αναλογίας των υπερηλίκων στο συνολικό πληθυσμό. Οι δυο παραπάνω διαφοροποιήσεις επιδρούν διαφορετικά στο σχήμα της πυραμίδας ηλικιών για το λόγω αυτό και διαφοροποιούνται. Επίσης ένας ακόμα βασικός παράγοντας που επηρεάζει τη δημογραφική γήρανση είναι η μετανάστευση των γηγενών σε άλλες χώρες και ιδιαίτερα εκείνων των ηλικιών που απαρτίζουν τον παραγωγικό πληθυσμό.

Παρόλα αυτά δεν μπορεί να θεωρηθεί η αύξηση της επιβίωσης των ατόμων ως αίτιο για τη δημογραφική γήρανση. Ο βασικός λόγος που τη διαφοροποιεί είναι η ταυτόχρονη και συμμετρική επιβίωση όλων των ηλικιών που δημιουργήθηκε μέσω της μειούμενης θνησιμότητας. Οι καθοδικές τάσεις που έχει ο θάνατος σε όλες τις κατηγορίες πληθυσμών (παιδικό, παραγωγικό, γεροντικό) οφείλουν τα αίτια τους τόσο στις καλύτερες συνθήκες επιβίωσης όσο και στην ταυτόχρονη εξέλιξη της τεχνολογίας και των επιστημών. Χαρακτηριστικές επιστήμες που βοήθησαν στην μείωση της θνησιμότητας είναι η ιατρική, η βιολογία, η νανοτεχνολογία και πολλές ακόμα. Το αποτέλεσμα λοιπόν είναι οι πληθυσμιακές κατανομές των ηλικιών να παραμείνουν σχεδόν αναλλοίωτες τις τελευταίες δεκαετίες.

Καθώς όμως παρατηρείται ότι υπάρχει η τάση προς εξάλειψη της θνησιμότητας στο μέλλον κυρίως για κάποιες ομάδες ηλικιών και πιο συγκεκριμένα στις νεογνικές και μικρές ηλικίες αυτό θα αποτελέσει σε ορι-

σμένες αναπτυγμένες χώρες πρόβλημα. Ο λόγος είναι ότι η επιμήκυνση της διάρκειας ζωής με μοναδικό αίτιο αποχώρησης από την πυραμίδα ηλικιών να είναι ο θάνατος στις μεγάλες ηλικίες θεωρώντας ότι δεν θα υπάρξουν σε αυτή ακραίες καταστάσεις όπως σεισμοί, πόλεμοι κ.α. θα έχει ως αποτέλεσμα να ενταχθούν τα όρια επιβίωσης ως ένας βασικός παράγοντας που επηρεάζει τη δημογραφική γήρανση. Αυτό θα οφείλεται στο ότι το εύρος της διάρκειας ζωής θα επηρεάζεται άμεσα από τη τρίτη ηλικία και από την θνησιμότητα αυτής εξ' ολοκλήρου. Στα ίδια πορίσματα καταλήγουν αρκετές δημογραφικές μελέτες που έγιναν κατά τη διάρκεια του 1970 και 1990 σε Ελλάδα και Ευρώπη υπογραμμίζοντας ότι μελλοντικά η μείωση της θνησιμότητας των ηλικιωμένων θα αποτελέσει αίτια δημογραφικής γήρανσης.

Από την άλλη πλευρά μέσω της μετανάστευσης προς την Ελλάδα ξένων εργατών όπως είναι οι Βαλκάνιοι, τα άτομα Ανατολικών κρατών κ.α. καθώς και μέσω της παλινόστησης παρατηρείται επιβράδυνση του ρυθμού γήρανσης καθώς μέρος των ατόμων αυτών που εισέρχονται στην Ελλάδα βρίσκονται μεταξύ των ηλικιών 15 με 64 με άλλα λόγια συγκροτούν μέρος του παραγωγικού πληθυσμού. Μέσω επίσημων στοιχείων που δόθηκαν στην δημοσιότητα για το έτος 2001 τα άτομα που εισήλθαν στην Ελλάδα την τελευταία 5ετία πριν την απογραφή ανέρχονταν σε 762.191 ενώ το αντίστοιχο ποσό για το 2011 ήταν μόλις 329.556.

Αναλόγως λοιπόν με το ποιος πληθυσμός από τους παραπάνω που αναλύθηκαν υπερτερεί με βάση τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην εκάστοτε δημογραφική έρευνα η γραφική απεικόνιση της πυραμίδας ηλικιών αλλάζει. Η σχηματική αυτή αλλαγή μπορεί να κατηγοριοποιηθεί σε τρεις μεγάλες κατηγορίες ως εξής:

1. Την πυραμίδα νεάζοντος πληθυσμού

Αναφέρεται στην γραφική εκείνη παράσταση η οποία έχει ως κύριο χαρακτηριστικό της την διευρυμένη βάση η οποία δημιουργείται λόγω της αυξημένης γεννητικότητας της υπό εξέταση γενεάς και την συρρικνωμένη κορυφή εξαιτίας της έντονης θνησιμότητας της. Η γραφική απεικόνιση αυτής τείνει να μοιάζει με τρίγωνο και είναι ο λόγος της καθιερωμένης της ονομασίας «πυραμίδας ηλικιών». Ο ρυθμός μεταβολής του πληθυσμού αυτού είναι πάντα θετικός και υψηλός.

2. Την πυραμίδα ώριμου πληθυσμού

Αναφέρεται κυρίως στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει κανονικότητα και αναλογικότητα στις γεννήσεις και στους θανάτους της γενεάς. Η γραφική απεικόνιση αυτής χάνει την τυπική της μορφή και τείνει να μοιάζει περισσότερο με ρόμβο ή σβούρα. Αυτό το είδος πυραμίδας συναντάται κυρίως σε εκατονταετίες κατά τις οποίες υπάρχει ιδιαίτερα μειωμένη γεννητικότητα και ταυτόχρονα αυξανόμενο προσδόκιμο ζωής.

3. Την πυραμίδα γερασμένου πληθυσμού

Η σχηματική παρουσίαση αυτής της πυραμίδας είναι αντίστροφος ανάλογη εκείνης του νεάζοντος πληθυσμού. Υπάρχει με άλλα λόγια διευρυμένη κορυφή λόγω της χαμηλής θνησιμότητας της εκά-

στοτε υπό έρευνας γενεάς και αυξημένη παιδική θνησιμότητα ή μειωμένη γεννητικότητα αποτέλε-
σμα των οποίων είναι η συρρικνωμένη βάση. Τέλος αναφορικά με το ρυθμό μεταβολής αυτής της
περίπτωσης πληθυσμού είναι γνωστό πως είναι είτε θετικός και χαμηλός είτε αρνητικός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

4.1 Η ΑΠΟΓΡΑΦΗ

Η σύνθεση ενός πληθυσμού καθώς και το μέγεθος αυτού δεν είναι σταθερές ποσότητες, καθώς μεταβάλλονται συνεχώς στη κλίμακα του χρόνου. Για το λόγο αυτό ο έλεγχος τους καθώς και η καταγραφή των μεταβολών τους είναι αναγκαία τόσο για δημογραφικούς όσο και για στατιστικούς σκοπούς. Οι μεταβολές του πληθυσμού κατά κύριο λόγο δημιουργούνται από τις συνεχείς εισόδους και εξόδους ατόμων οι οποίες κατ' επέκταση καθορίζουν με τη σειρά τους άλλες δημογραφικές διεργασίες.

Για την πραγματοποίηση τόσο των δημογραφικών αναλύσεων όσο και των στατιστικών αναλύσεων χρειάζεται να συλλεχθούν δεδομένα, τα οποία και αντλούνται από τον πληθυσμό μιας περιοχής μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Αυτή η διαδικασία ονομάζεται απογραφή. Κατά την πραγματοποίηση της απογραφής συλλέγονται ένα σύνολο δεδομένων για το πληθυσμό όπως είναι ο τρόπος ζωής και ο τρόπος διαβίωσης του. Συγκεκριμένα η οικογενειακή και επαγγελματική του κατάσταση, το επίπεδο εκπαίδευσης του, κ.α.. Επίσης ερευνάτε η φυσική του κίνηση δηλαδή αναλυτικότερα οι γεννήσεις και οι θάνατοι που έχουν πραγματοποιηθεί σε αυτόν σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα καθώς και οι μετακινήσεις του εντός, από και προς τη συγκεκριμένη περιοχή κατά την ημέρα που διεξάγεται η απογραφή. Ειδικότερα για τις μετακινήσεις πληθυσμού αλλά και για τις αλλαγές στη γεωγραφική κατανομή αυτού έχουν δημιουργηθεί ειδικά ερωτήματα εντός των απογραφικών εντύπων με σκοπό την παρακολούθησή τους, ενώ λοιπές πληροφορίες συλλέγονται εμμέσως και μέσω διαφόρων διοικητικών καταγραφών ή μέσω ειδικών δειγματοληπτικών ερευνών που πραγματοποιούνται σε ένα δείγμα του πληθυσμού. Ο σκοπός των απογραφών αυτών είναι πρώτον η συμπλήρωση ενδεχόμενων κενών που παρατηρούνται στις ληξιαρχικές καταγραφές ή στις ίδιες τις απογραφές πληθυσμού και δεύτερον η διερεύνηση ειδικών θεμάτων σε μεγαλύτερο βάθος και έκταση. Εκτός όμως των στοιχείων που συλλέγονται από την απογραφή, με σκοπό την στατιστική απεικόνιση και δημογραφική κατάσταση μιας συγκεκριμένης χρονικής στιγμής, ενδιαφέρει και η σύγκριση των ιδίων δεδομένων με παλαιότερα. Μέσω της σύγκρισης των στοιχείων αυτών εμφανίζονται οι διαχρονικές μεταβολές των εξεταζόμενων παραμέτρων όπως αυτές εξελίσσονται κατά το πέρασμα των ετών καθώς και η δυνατότητα εξαγωγής πιθανών μελλοντικών τάσεων του πληθυσμού και όχι μόνο.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι η πραγματοποίηση της απογραφής ενός πληθυσμού μιας περιοχής και κατ' επέκταση μιας χώρας είναι μια χρονοβόρα και ακριβή διαδικασία που πραγματοποιείται και χορηγείται εξ' ολοκλήρου από το κράτος. Διαρκεί μια μέρα αλλά για την άρτια εκπαίδευση των απογραφών καθώς και για την διοικητική οργάνωση της μπορεί να χρειαστούν μήνες προετοιμασίας. Σκοπός

της είναι να απεικονίσει βάση στατιστικών μια δεδομένη χρονική στιγμή το πληθυσμό μιας περιοχής. Τι είναι όμως στην ουσία μια απογραφή;

Με τον όρο απογραφή πληθυσμού ορίζεται «η επαναλαμβανόμενη και μαζική διοικητική εργασία που πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο ανά τακτά χρονικά διαστήματα συνήθως κάθε δέκα χρόνια και αποβλέπει στην πλήρη απαρίθμηση των κατοίκων μιας χώρας ως προς τα κυριότερα δημογραφικά, οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του».

Αυτό που τη διαφοροποιεί σε σχέση με τις υπόλοιπες δημογραφικές και στατιστικές έρευνες που γίνονται κατά καιρούς είναι τέσσερα βασικά χαρακτηριστικά. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι η περιοδικότητα, ο συγχρονισμός, η καθολικότητα της κάλυψης και τέλος η ατομική καταμέτρηση. Μέσω της περιοδικότητας διασφαλίζεται η δυνατότητα της διαχρονικής ανάλυσης, σύγκρισης και μελέτης των μεταβολών του πληθυσμού η οποία εξασφαλίζεται με την επαναληπτική διαδικασία της απογραφής σε τακτά και προκαθορισμένα χρονικά διαστήματα που για τον Ελλαδικό χώρο έχουν οριστεί τα δέκα έτη. Επιτρέπει με άλλα λόγια την διαχρονική μελέτη και σύγκριση της έντασης των μεταβολών ανάμεσα σε γεωγραφικές περιοχές αλλά και πληθυσμιακές υπό-ομάδες. Επίσης, μέσω της ατομικής καταμέτρησης και της συγκέντρωσης πληροφοριών για κάθε έναν από τους κατοίκους επιβάλλεται η ατομικότητα, ενώ η καθολική κάλυψη και ο συγχρονισμός της διαδικασίας επικυρώνουν την διασφάλιση της απογραφικής κάλυψης του συνολικού πληθυσμού μιας χώρας και την ταυτόχρονη διενέργεια της σε όλο το εύρος της περιφέρειας αυτής. Για το λόγο αυτό και η συμμετοχή του συνολικού πληθυσμού στην απογραφική διαδικασία είναι υποχρεωτική και καθολική κυρίως για χώρες που ορίζονται ως αναπτυγμένες. Παράλληλα όμως με την απογραφή του πληθυσμού πολλές αναπτυγμένες χώρες κάνουν και απογραφή κατοικιών. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται μέσω ενός μόνου μηχανισμού η συγκέντρωση ταυτόχρονων πληροφοριών τόσο για το είδος του πληθυσμού αλλά και για τις συνθήκες διαβίωσης τους. Ως αποτέλεσμα λοιπόν των παραπάνω, η ποιότητα και η αξιοπιστία των πληροφοριών που συλλέγονται, καταγράφονται και κωδικοποιούνται καθορίζει σε καίριο βαθμό την αξία του παραγόμενου αποτελέσματος της απογραφής.

Σύμφωνα λοιπόν με την διεθνή πρακτική των αναπτυγμένων κυρίως χωρών η απογραφή κάθε κράτους γίνεται συστηματικά ανά δεκαετία. Η πρώτη «σύγχρονη» καταγραφή πληθυσμού στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε το 1828, ενώ από το 1951 και έπειτα έχουμε συστηματική καταγραφή του ανά δεκαετία. Στον ελλαδικό χώρο οι τελευταίες δυο απογραφές έγιναν κατά τα έτη 2001 και 2011. Για την πραγματοποίησή τους χρειάστηκε μια μακρά περίοδος κατάρτισης των απασχολούμενων ατόμων που θα έκαναν την συνέντευξη-απογραφή ταυτόχρονα με την σύσταση του ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου. Επιπλέον χρειάστηκε μια μεγάλη περίοδος σχεδιασμού τέτοια ώστε να μπορέσει να χαρτογραφηθούν ορθά οι περιοχές και τα απογραφικά τετραγωνικά ενώ παράλληλα γίνονταν κινήσεις για τον συντονισμό των κεντρικών φορέων με τους τοπικούς φορείς με σκοπό την άριστη διεκπεραίωση της απογραφικής διαδικασίας.

Καθώς όμως ο όγκος των συγκεκριμένων πληροφοριών ήταν τεράστιος τα αποτελέσματα ήταν διαθέσιμα έπειτα από τουλάχιστον δυο έτη από την πραγματοποίηση των παραπάνω απογραφών. Όμως τελικώς ποιες ήταν οι πληροφορίες που ενδιέφεραν το κράτος να συλλεχθούν σχετικά με τους κατοίκους της Ελλάδος;

Κατά το πέρασμα των χρόνων το περιεχόμενο των πληροφοριών που συλλέγονται από τις απογραφές τροποποιείται με σκοπό να επιτευχθεί η καλύτερη και πληρέστερη δυνατή κοινωνική και δημογραφική ανάλυση του πληθυσμού. Η αιτία των αλλαγών είναι οι διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες διαβίωσης καθώς και οι νέες απαιτήσεις που εμφανίζονται. Υπάρχουν όμως και κάποιες βασικές κατηγορίες πληροφοριών που μένουν αναλλοίωτες στο πέρασμα των χρόνων έτσι ώστε να διασφαλίζεται η διαχρονική συγκρισιμότητα των πληροφοριών που συλλέγονται. Βέβαια ακόμα και σε αυτές τις κατηγορίες ερωτήσεων δεν υπάρχει πλήρης συγκρισιμότητα καθώς με το πέρασμα των χρόνων αλλάζουν οι ορισμοί των εννοιών τους.

Πιο συγκεκριμένα οι βασικές κατηγορίες χαρακτηριστικών του πληθυσμού που ενδιαφέρει να συλλέξει μια απογραφή είναι:

- Τα Δημογραφικά χαρακτηριστικά
- Τα Γεωγραφικά χαρακτηριστικά
- Τα Κοινωνικά χαρακτηριστικά
- Τα Οικονομικά χαρακτηριστικά

Κάθε μια από τις παραπάνω αυτές κατηγορίες αναπτύσσεται σε επιμέρους κατηγορίες που συνολικά δημιουργούν ένα πλήρες προφίλ του ατόμου που απογράφεται. Στη διαδικασία της απογραφής απογράφεται όχι μόνο ο πραγματικός πληθυσμός της εκάστοτε περιοχής αλλά επίσης ο μόνιμος και ο νόμιμος πληθυσμός της.

Οι έννοιες αυτές σχετικά με το είδος του πληθυσμού πολλές φορές δεν είναι τόσο απλές όσο ακούγονται και ερμηνεία σε αυτές είναι σημαντική για την σωστή κατανόηση των απογραφικών αποτελεσμάτων. Για το λόγο αυτό, το κριτήριο βάση στο οποίο ένα άτομο διαχωρίζεται στις κατηγορίες του πραγματικού, νόμιμου και μόνιμου πληθυσμού σχετίζεται με τη διοικητική ενότητα που απογράφεται την ημέρα της απογραφής. Οι εν λόγω διασαφηνίσεις έχουν δοθεί από την UNECE και EUROSTAT με σκοπό την καλύτερη ανάλυση και επεξεργασία των δεδομένων που συλλέγονται.

Έτσι λοιπόν, με τον όρο μόνιμο πληθυσμό αναφέρεται κανείς στο σύνολο εκείνο των ατόμων που κατά την ημέρα της απογραφής έχουν ζήσει επί ένα τουλάχιστον έτος στο συνήθη τόπο διαμονής τους και προτίθενται να μείνουν σε αυτόν μετά το πέρας της απογραφής για τουλάχιστον άλλους 12 μήνες.

Από την άλλη πλευρά ο όρος νόμιμος πληθυσμός αφορά τον αριθμό ατόμων κάθε ηλικίας και φύλου τα οποία είναι καταχωρημένα στα αντίστοιχα δημοτολόγια της συγκεκριμένης απογραφείσας περιοχής ανε-

ξαρτήτως εάν την ημέρα της απογραφής βρίσκονταν εντός της περιοχής απογραφής ή απουσίαζαν στο εξωτερικό.

Τέλος, με τον όρο πραγματικό πληθυσμό ορίζεται ο αριθμός εκείνος των ατόμων τα οποία βρίσκονταν παρόντα και απογράφηκαν κατά την ημέρα της απογραφής σε κάθε περιφέρεια, νομό, δήμο ή κοινότητα, δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα και αυτοτελή οικισμό.

4.2 ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ : ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Τα απογραφικά δεδομένα όπως αναφέρθηκε και παραπάνω σχετίζονται με τα γεωγραφικά, δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά που έχει κάθε άτομο ξεχωριστά κατά την ημέρα που απογράφεται. Πιο συγκεκριμένα το ερωτηματολόγιο που δίνεται για συμπλήρωση απαρτίζεται από τις βασικές και τις συμπληρωματικές μεταβλητές όπως αυτές αναλύονται παρακάτω και αφορούν τα εκάστοτε χαρακτηριστικά του πληθυσμού. Τα χαρακτηριστικά αυτά αφορούν κάθε παγκόσμια απογραφή που γίνεται ανά το κόσμο με μικρές παραλλαγές ανά χώρα ώστε να ταιριάζουν στις συνθήκες αυτών και πιο συγκεκριμένα τις πληροφορίες που ενδιαφέρει να συλλέξει το κάθε κράτος. Το ίδιο ισχύει προφανώς και για το ελληνικό κράτος σχετικά με το πληθυσμό που κατοικεί στην επικράτεια του.

4.2.1.ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Μεγάλο μέρος του ερωτηματολογίου καταλαμβάνουν διαχρονικά και σταθερά τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην πυκνότητα και τη διασπορά ή κατανομή του πληθυσμού που υπάρχει σε κάθε απογραφικό γεωγραφικό διαμέρισμα. Κατά την απογραφή χωρίζεται η Ελλάδα σε γεωγραφικά διαμερίσματα και στη συνέχεια σε υπό-περιοχές αυτών ώστε να είναι πιο εύκολη η καταγραφή τους.

Τα στοιχεία που συγκεντρώνονται σχετικά με τη πυκνότητα του πληθυσμού αναφέρονται στην αναλογία των ατόμων που βρίσκονται κατά την ημέρα της απογραφής ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο στον υπό-εξέταση χώρο. Επιπλέον το πως κατανέμονται οι οικισμοί στην εν λόγω περιοχή σε συνδυασμό με τα άτομα που κατοικούν στο συγκεκριμένο δίκτυο των οικισμών δίνει τα στοιχεία αναφορικά με τη γεωγραφική διασπορά του πληθυσμού.

Διαχρονικά οι κινήσεις πληθυσμών τείνουν να εναλλάσσουν τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά της κάθε περιοχής και συγκεκριμένα τη πυκνότητα της. Ιστορικά γεγονότα όπως η Μικρασιατική καταστροφή, ο Δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος κ.α. μετέβαλλαν ριζικά τον πληθυσμό της Ελλάδος και των αναλογιών πληθυσμού σε κάθε περιοχή. Χαρακτηριστικό παράδειγμα θεωρείται ότι κατά την απογραφή του 1920 υπήρχαν

στατιστικά 40 άτομα ανά τ.χλμ ενώ το 2001 τα άτομα αυτά ανέρχονταν σε 83. Ο διπλασιασμός αυτού του αριθμού σχετίζεται με τις αλλαγές που προκλήθηκαν στον Ελλαδικό χώρο κατά την περίοδο από το 1920 έως το 2001. Ένας ακόμα τρόπος για να ερμηνευθεί η διαχρονική γεωγραφική μεταβολή του ελλαδικού πληθυσμού είναι μέσω των πληθυσμιακών ροών προς τα μεγάλα αστικά κέντρα, γνωστό και ως αστικοποίηση. Η μαζική είσοδος ατόμων από τις αγροτικές και ημιαστικές περιοχές της Ελλάδος προς τις αστικές η οποία πραγματοποιήθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1960 μέχρι και το 1970 περίπου με σκοπό την εύρεση εργασίας μετέβαλλε σε μεγάλο βαθμό τη γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού. Την ίδια μεταβολή επέφερε και η μεγάλη μεταναστευτική ροή από και προς την Ελλάδα κατά την δεκαετία 2001 έως 2011, η οποία και θα αναλυθεί σε επόμενες ενότητες.

Τελικώς τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού ορίζονται ως προς την μόνιμη κατοικία και τον τόπο εργασίας του πραγματικού πληθυσμού της χώρας. Η διαφοροποίηση μεταξύ μόνιμης κατοικίας και τόπου εργασίας εμφανίζεται καθώς δεν είναι λίγες οι φορές που ένα άτομο αναγκάζεται να μετακινηθεί για κάποιο χρονικό διάστημα και να εγκατασταθεί σε μια περιοχή διαφορετική από εκείνη της μόνιμης κατοικίας του εξαιτίας επαγγελματικών αναγκών. Η μετακίνηση όμως αυτή δεν είναι μόνιμη εκτός και αν η μετακίνηση του για επαγγελματικούς σκοπούς ξεπεράσει μια ορισμένη περίοδο ετών· τότε η μόνιμη κατοικία ορίζεται ίδια με την επαγγελματική γεωγραφική θέση του εκάστοτε ατόμου.

Χαρακτηριστικά είναι τα αποτελέσματα από τις απογραφές των ετών 2001 και 2011 για την Ελλάδα σχετικά με τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού.

Πίνακας 4.1

**ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΣΤΟΝ
ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ 2001**

ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001 ΑΝΑ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΞΕΝΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ											
	ΑΤΤΙΚΗ	ΛΟΙΠΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΥΒΟΙΑ	ΠΕΛΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	ΗΠΕΙΡΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	ΘΡΑΚΗ	ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΚΡΗΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΞΕΝΩΝ
ΑΜΦΟΤΕΡΑ ΦΥΛΑ	369973	46373	76034	19460	15690	31950	119052	5053	37815	40413	761813
ΑΝΔΡΕΣ	195357	29968	44015	10059	8608	18942	64298	2398	19632	22091	415368
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	174616	16405	32019	9401	7082	13008	54754	2655	18183	18322	328123
ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΑΝΑ ΝΟΜΟ	48,56%	6,09%	9,98%	2,55%	2,06%	4,19%	15,63%	0,66%	4,96%	5,30%	
ΤΧΛΜ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	3808	20996	21500	2307	9500	14000	34000	8500	9122	8500	
ΑΤΟΜΑ ΑΝΑ ΤΧΛΜ	97,16	2,21	3,54	8,44	1,65	2,28	3,50	0,59	4,15	4,75	
ΑΝΔΡΕΣ ΑΝΑ ΤΧΛΜ	51,30	7,87	11,56	2,64	2,26	4,97	16,88	0,63	5,16	5,80	
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΝΑ ΤΧΛΜ	45,86	4,31	8,41	2,47	1,86	3,42	14,38	0,70	4,77	4,81	

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Όπως παρατηρείται από τα απογραφικά δεδομένα του 2001 το σύνολο των μεταναστών, χωρίς να περιλαμβάνονται τα άτομα που δεν τοποθετήθηκαν σχετικά με την υπηκοότητα τους, έχει εγκατασταθεί στην περιοχή της Αττικής σε ποσοστό 48,56% σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα. Αυτό ανάγεται σε σχέση με τα τχλμ της έκτασης της Αττικής περί στα 97 άτομα ανά τχλμ. Η αναλογία των ατόμων είναι τεράστια ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο σε σχέση με τα υπόλοιπα αποτελέσματα των υπόλοιπων περιοχών της χώρας όπως φαίνεται στο παραπάνω πίνακα. Από την άλλη πλευρά τα μικρότερα ποσοστά μεταναστών φέρεται να έχει ο Νομός της Θράκης με ποσοστό μόλις 0,66% δηλαδή μόνο 0,59 άτομα ανά τχλμ. Σημαντική είναι η διαπίστωση ότι το φύλο δεν φαίνεται να επηρεάζει τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά των ξένων σχετικά με τη περιοχή εγκατάστασης τους καθώς υπάρχει αναλογία ανδρών και γυναικών ανά νομό. Τις μεγαλύτερες αποκλίσεις φέρουν ανά φύλο και ανά γεωγραφική περιοχή έχουν οι Νομοί της Πελοποννήσου, της Μακεδονίας και της Λοιπής Στερεάς Ελλάδας και Εύβοιας.

Συγκριτικά από την βάση των δεδομένων απογραφής για το 2011 οι αντίστοιχες κατανομές παρουσιάζονται πιο κάτω στον Πίνακα 4.2:

Πίνακας 4.2

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΣΤΟΝ

ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011 ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΞΕΝΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ													
	ΑΤΤΙΚΗ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣ ΟΥ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΞΕΝΩΝ
ΑΜΦΟΤΕΡΑ ΦΥΛΑ	405831	21.956	116.918	11598	18.979	44.575	51.538	23.813	41.475	61.902	50080	63.335	912000
ΑΝΔΡΕΣ	207425	10598	57317	5868	9949	23396	30686	11227	22681	32463	24237	31100	466947
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	198406	11358	59601	5730	9030	21179	20852	12586	18794	29439	25843	32235	445053
ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΑΝΑ ΝΟΜΟ	44,50%	2,41%	12,82%	1,27%	2,08%	4,89%	5,65%	2,61%	4,55%	6,79%	5,49%	6,94%	
ΤΧΛΜ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	3808	14157	18811	9451	9203	14037	15549	2307	11350	15490	9122	8500	
ΑΤΟΜΑ ΑΝΑ ΤΧΛΜ	106,57	1,55	6,22	1,23	2,06	3,18	3,31	10,32	3,65	4,00	5,49	7,45	
ΑΝΔΡΕΣ ΑΝΑ ΤΧΛΜ	54,47	2,78	15,05	1,54	2,61	6,14	8,06	2,95	5,96	8,52	6,36	8,17	
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΝΑ ΤΧΛΜ	52,10	2,98	15,65	1,50	2,37	5,56	5,48	3,31	4,94	7,73	6,79	8,47	

Όπως παρατηρείται υπάρχει μια αυξητική τάση των μεταναστών ανά τ.χλμ στην Ελλάδα για κάθε περιφέρεια αυτής. Στο παρόν πίνακα φαίνεται ότι υπάρχει μια αυξητική τάση στον συνολικό αριθμό των γυναικών σε σχέση με την απογραφή του 2001 της τάξεως περίπου του 6% σε αντίθεση με εκείνα των ανδρών που έχουν καθοδική πορεία. Παράλληλα παρατηρείται και αύξηση των ατόμων με ξένη υπηκοότητα ανά τ.χλμ της Ελλάδας με την μεγαλύτερη αύξηση να ορίζεται στη περιφέρεια της Αττικής και της Κρήτης. Αξιοσημείωτο είναι ότι υπάρχουν περιφέρειες κατά τις οποίες οι γυναίκες έστω και οριακά υπερτερούν έναντι των ανδρών ανά τ.χλμ όπως είναι οι περιφέρειες της κεντρικής Μακεδονίας, των Ιόνιων Νήσων, του Αιγαίου και της Κρήτης. Αυτό δίνει στον ερευνητή την υπόθεση πως η μεταβολή αυτή οφείλεται μερικώς και στη μεταβολή του είδους των μεταναστών οι οποίοι εισέρχονται πλέον στην Ελλάδα και οι οποίοι θα αναλυθούν παρακάτω.

Συμπεραίνεται συνεπώς πως κατά την δεκαετία από το 2001 έως το 2011 υπήρξε μια αυξητική τάση στη μεταναστευτική ροή προς την Ελλάδα η οποία στο σύνολο της συγκεντρώθηκε στην πρωτεύουσα της χώρας. Παρόλα αυτά και οι περιφέρειες δέχθηκαν μετανάστες κατά την τελευταία δεκαετία με ομοιόμορφη κατανομή αυτών σε κάθε περιοχή. Τέλος πρέπει να σημειωθεί πως παρόλο που αυξήθηκαν τα ποσοστά των ατόμων ανά τ.χλμ στην περιφέρεια της Αττικής υπήρξε μείωση στο ποσοστό των μεταναστών που επέλεξαν να εγκατασταθούν στην Αττική σε σχέση με το συνολικό αριθμό των μεταναστών σε όλη τη χώρα. Από αυτό απορρέει πως πλέον δεν υπάρχουν αρκετές θέσεις εργασίας ώστε να καλύψει τον όγκο των μεταναστών που την αναζητούν. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την μετακίνηση του πληθυσμού αυτού σε άλλες περιφέρειες ή ακόμα και χώρες.

4.2.2.ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Μια βασική κατηγορία χαρακτηριστικών που είναι η θεμέλιος λίθος κάθε στατιστικής έρευνας άρα και της απογραφής κατ' επέκταση είναι εκείνη των δημογραφικών χαρακτηριστικών του πληθυσμού. Αφορά εκείνα τα χαρακτηριστικά βάση στα οποία ο ερευνητής στηρίζει τις κατηγορίες των αποτελεσμάτων του. Στα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά δίνεται ιδιαίτερη προσοχή κατά την συμπλήρωση τους από τους απογραφείς αλλά και ιδιαίτερη βαρύτητα κατά την εξαγωγή αποτελεσμάτων από τους ερευνητές και τους δημογράφους. Συγκεκριμένα τα χαρακτηριστικά αυτά αναφέρονται στις βασικές ιδιότητες του απογράφοντος ατόμου όπως είναι το φύλο, η ηλικία και το έτος γέννησης (αν και το έτος για τα μεγάλα ηλικιακά γκρουπ ατόμων βρίσκεται υπό αμφισβήτηση λόγω της έλλειψης ακριβών δημογραφικών στοιχείων από ληξιαρχεία κ.α. λόγω ιστορικών συνθηκών) καθώς επίσης και η νομική οικογενειακή κατάστασή τους.

Αναφορικά με το φύλο και την ηλικία του απογραφέντος ατόμου έχει γίνει αναφορά σε προηγούμενες ενότητες σχετικά με τη συνεισφορά τους και τη σημαντικότητα τους στα πεδία της δημογραφίας και όχι μόνο, για το λόγο αυτό και δεν θα αναλυθούν εκτενώς. Η χρήση των δυο αυτών χαρακτηριστικών (φύλου και ηλικίας) είναι καθοριστικοί για την διαδικασία της απογραφής αφού μέσω αυτών εξάγονται οι δημογραφι-

κοί δείκτες και γίνονται οι πληθυσμιακές προβολές κατά ηλικία και φύλο των εκάστοτε απογραφικών πληθυσμών. Επίσης βάση αυτών επηρεάζονται σε άμεσο αλλά και σε έμμεσο βαθμό πολλά κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά φαινόμενα και μεγέθη όπως είναι για παράδειγμα το εργατικό δυναμικό, η παραγωγικότητα, το αμυντικό δυναμικό κ.α.

Διόλου αμελητέα όμως δεν μπορεί να θεωρηθεί η υποκατηγορία της οικογενειακής κατάστασης σε μια απογραφή. Καθώς στην Ελλάδα ακολουθείται το μονογαμικό σύστημα οι πληροφορίες που συλλέγονται σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση του ατόμου αφορούν την γαμηλιότητα του δηλαδή αν είναι άγαμος, έγγαμος, διαζευγμένος ή βρίσκεται σε κατάσταση χηρείας. Επίσης αναφέρεται στον συνολικό αριθμό των αποκτηθέντων τέκνων τα οποία βρίσκονται εν ζωή κατά την ημέρα της απογραφής καθώς και στο πότε πραγματοποιήθηκε ο τρέχον γάμος ή το σύμφωνο συμβίωσης. Ο συνδυασμός των παραπάνω χαρακτηριστικών συνδυαστικά με την ηλικία, όταν βέβαια η καταγραφή αυτών γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, μπορούν να εξάγουν αξιολογικά συμπεράσματα σχετικά με το πως διαμορφώνεται η γαμηλιότητα και ποιες είναι οι τάσεις που διαμορφώνεται στα διαζύγια ανά ηλικιακό γκρουπ. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά επίσης παρουσιάζουν τις τάσεις της εκάστοτε χώρας σχετικά με τη γαμηλιότητα και τη γεννητικότητα της. Επιπλέον βάση των σχετικών στοιχείων που συλλέγονται η εκάστοτε κυβέρνηση του κράτους αναδιαμορφώνει τις πολιτικές τις έτσι ώστε να ταιριάζουν με το προφίλ του υπάρχοντος πληθυσμού. Δημιουργούνται επιπλέον νέες προοπτικές σε κοινωνικό, εργασιακό και περιθάλπον επίπεδο ανάλογες με τα χαρακτηριστικά του εκάστοτε πληθυσμού που απογράφηκε.

4.2.3.ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Η δυναμική και η σύσταση μιας χώρας επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες. Θα ήταν παρωπιδικό να θεωρήσει ένας ερευνητής πως η οικονομία και η χωρική διάταξη είναι τα μόνα χαρακτηριστικά που επηρεάζουν και εξάγουν το προφίλ ενός τόπου και γενικεύοντας μιας χώρας. Υπάρχει ένα σύνολο χαρακτηριστικών που αλληλοσυνδέονται και αλληλοεπηρεάζονται με αποτέλεσμα να παράγεται το δημογραφικό πρόσωπο ενός πληθυσμού. Χαρακτηριστικό στοιχείο της σύνθεσης αυτής είναι η κοινωνία και πως αυτή διαμορφώνεται διαχρονικά στο πλαίσιο της αναπτυξιακής δυναμικής ενός τόπου. Ο ορισμός της κοινωνίας ορίζεται ως το σύνολο των ανθρώπων που συμβιώνουν σε έναν τόπο ή μια ιστορική περίοδο και είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με τις ομάδες των ανθρώπων που την απαρτίζουν εκείνο το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ο διαχωρισμός των ομάδων αυτών καθώς και η ταξινόμηση τους γίνεται από τους κοινωνιολόγους και αφορά ένα σύνολο των κοινωνικών χαρακτηριστικών. Τα στοιχεία που συλλέγονται είναι ενδείξεις της κοινωνικής διάρθρωσης που παρουσιάζει μια γεωγραφική περιοχή. Ο συνδυασμός των στοιχείων από κάθε χωροταξική περιφέρεια που συλλέγονται μέσω ερευνών αλλά και μέσω της δεκαετούς απογραφής του κράτους παρέχουν στο ευρύ κοινό μια συλλογική εικόνα για την κοινωνική θέση και ανάπτυξη ή μη που έχει επέλθει στο κράτος στο πέρασμα των ετών.

Το ενδιαφέρον των δημογράφων σχετικά με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά που ενδιαφέρονται να συλλεχθούν είναι ατέρμονο καθώς κάθε καινούργιο στοιχείο που εισάγουν στην εξίσωση του κοινωνικού προφίλ μεταβάλλει τα αποτελέσματα είτε σε μεγάλο είτε σε μικρό βαθμό. Με κάθε νέο χαρακτηριστικό λοιπόν που καταγράφεται και επεξεργάζεται βγαίνει όλο και πιο ολοκληρωμένη εικόνα για τη θέση της κοινωνίας και των ατόμων που την απαρτίζουν. Μια μεγάλη δεξαμενή πληροφοριών μέσω των οποίων συλλέγονται δεδομένα γύρω από τα κοινωνικά χαρακτηριστικά ενός κράτους είναι και η απογραφή.

Μέσω αυτής συλλέγονται δεδομένα γύρω από την εκπαίδευση, την υπηκοότητα, τις συνθήκες στέγασης κ.α. των κατοίκων ενός γεωγραφικού διαμερίσματος, περιοχής, νομού ή μιας χώρας. Αυτές οι κατηγορίες χαρακτηριστικών θα αναλυθούν παρακάτω με σκοπό την καλύτερη κατανόηση των παραπάνω όρων δίνοντας έμφαση στα αποτελέσματα εκείνα που αφορούν την ελληνική πραγματικότητα.

4.2.3.1 ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

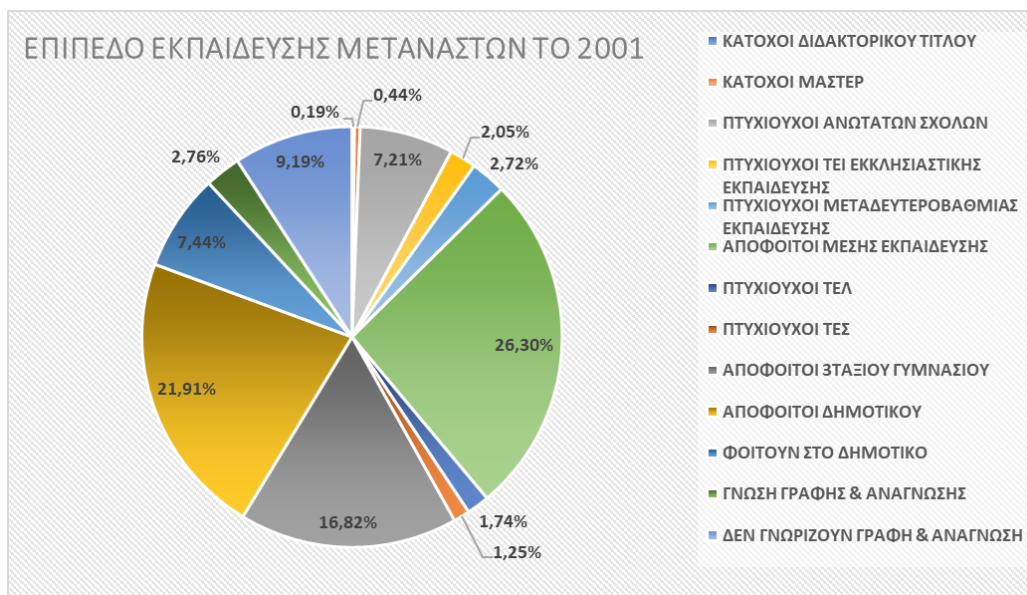
Αρχικά ένα από τα βασικά κοινωνικά δημογραφικά χαρακτηριστικά που εξετάζονται και απογράφονται είναι το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού. Το επίπεδο εκπαίδευσης του ατόμου βρίσκεται σε γραμμική σχέση με την οικονομική δραστηριότητα ενός τόπου και σε έμμεσο βαθμό επηρεάζει τις επαγγελματικές επιλογές του αφού μεγαλύτερο επίπεδο της εκπαίδευσης του συνεπάγεται αύξηση των επαγγελματικών δεξιοτήτων του και κατ' επέκταση διασπορά στο εύρος των δυνατοτήτων του ενεργού εργατικού δυναμικού. Όσο καλύτερη και εξειδικευμένη είναι η εκπαίδευση που έχει ο πληθυσμός μιας χώρας σε συνδυασμό με τους φυσικούς της πόρους, τα κεφάλαια που παρέχονται και τις παραγωγικές της επενδύσεις τόσο μεγαλύτερη οικονομική άνθηση ακολουθείται. Ειδικότερα δε, αναδιαμορφώνουν την επαγγελματική επανειεράρχηση και συντελούν στην αξιοποίηση της τεχνικής προόδου που παρέχεται διαχρονικά και ανεξάντλητα ενώ παράλληλα είναι κινητήριος μοχλός για την αύξηση της παραγωγικότητας και προσαρμοστικότητας στα σύγχρονα οικονομικά συστήματα.

Για τους λόγους αυτούς η καταγραφή του μορφωτικού επιπέδου των ατόμων είναι τόσο σημαντική. Τα στοιχεία που εμφανίζονται ως πιο σημαντικά κατά την απογραφή του πληθυσμού κατά τις τελευταίες απογραφές στη χώρα είναι οι τίτλοι σπουδών των ατόμων και το πεδίο σπουδών τους. Επίσης τι ποσοστά του πληθυσμού έχουν παρακολουθήσει κάθε επίπεδο εκπαίδευσης (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια κ.α.) ενώ τέλος πόσο είναι το σύνολο του πληθυσμού που δεν γνωρίζει ανάγνωση και γραφή. Συμπληρωματικές ερωτήσεις των ερωτηματολογίων περιλαμβάνουν τις γνώσεις γύρω από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τις ξένες γλώσσες. Αναφορικά με τις ξένες γλώσσες ενδιαφέρονται να γνωρίζουν την ποσότητα (πόσες σε σύνολο γλώσσες γνωρίζει το εκάστοτε άτομο που απογράφεται) και την ειδικευση που έχουν τα άτομα γύρω από αυτές. Ομοίως λειτουργούν και για τις γνώσεις περί ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Συγκεκριμένα για τον ελλαδικό χώρο όπως δίνεται στους παρακάτω πίνακες, οι οποίοι και έχουν δημιουργηθεί βάσει των απογραφών του 2001 και 2011 και ταυτόχρονα έχουν διαχωριστεί εκτός από το συνολικό πληθυσμό των μεταναστών και κατά φύλο, εξήχθησαν τα παρακάτω αποτελέσματα:

Διάγραμμα 4.1

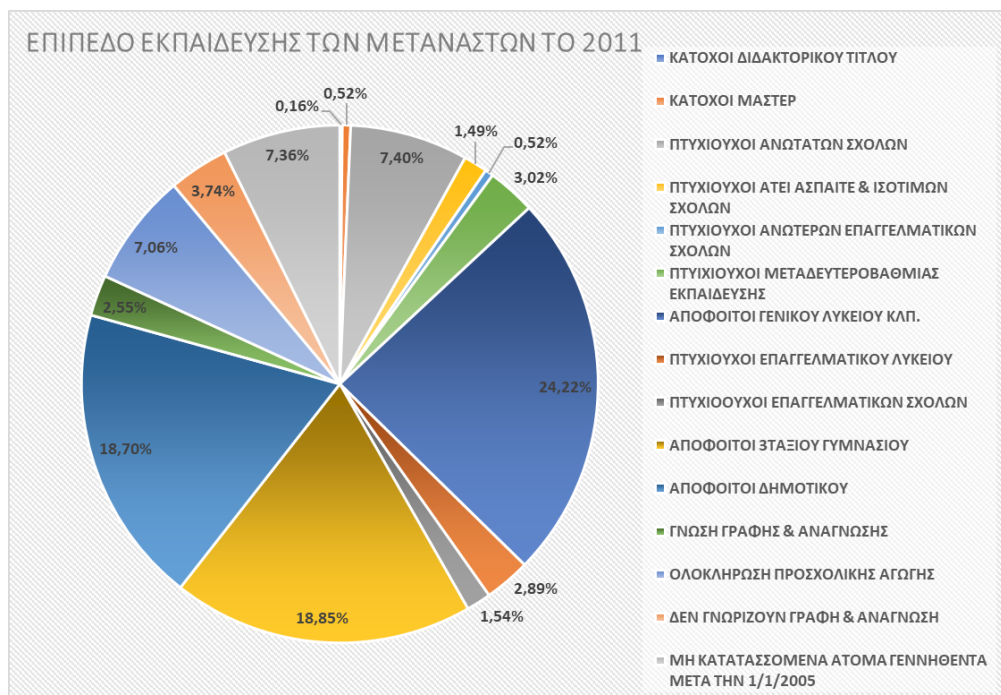
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 4.2

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Πίνακας 4.3

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ 18ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2001														
	ΣΥΝΟΛΟ	ΚΑΤΟΧΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΑΤΟΧΟΙ ΜΑΣΤΕΡ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΤΕΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΜΕΤΑΔΕΥΤΕΡ ΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΤΕΛ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΤΕΣ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ 3ΤΑΞΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΦΟΙΤΟΥΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΓΝΩΣΗ ΓΡΑΦΗΣ & ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΓΡΑΦΗ & ΑΝΑΓΝΩΣΗ
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	761813	1436	3332	54921	15599	20732	200323	13229	9502	128123	166911	56658	21049	69998
Άρρενες	415368	903	1847	24482	6146	8459	101849	8161	6341	75288	101119	29868	12578	38327
Θήλειες	346445	533	1485	30439	9453	12273	98474	5068	3161	52835	65792	26790	8471	31671

Πίνακας 4.4

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ 2011																
	ΣΥΝΟΛΟ	ΚΑΤΟΧΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΑΤΟΧΟΙ ΜΑΣΤΕΡ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΑΤΕΙ ΑΣΠΑΙΤΕ & ΙΣΟΤΙΜΩΝ ΣΧΟΛΩΝ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΜΕΤΑΔΕΥΤΕΡ ΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΛΠ.	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ 3ΤΑΞΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΓΝΩΣΗ ΓΡΑΦΗΣ & ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΓΡΑΦΗ & ΑΝΑΓΝΩΣΗ	ΜΗ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΑ ΑΤΟΜΑ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1/1/2005
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	912.000	1.420	4.731	67.444	13.564	4.721	27.530	220.886	26.317	14.005	171.943	170.549	23.293	64.348	34.125	67.124
Άρρενες	466.947	811	2.136	23.180	4.865	1.988	10.256	102.178	14.639	7.327	93.866	100.258	15.127	33.329	22.850	34.137
Θήλειες	445.053	609	2.595	44.264	8.699	2.733	17.274	118.708	11.678	6.678	78.077	70.291	8.166	31.019	11.275	32.987

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Όπως είναι εμφανές από τα παραπάνω διαγράμματα καθώς και τους πίνακες υπάρχει πληθώρα διασπορά σχετικά με το γνωσιακό επίπεδο των μεταναστών. Συνεπώς η αυθαίρετη κοινή άποψη ότι όσοι αλλοδαποί εισέρχονται στη χώρα βρίσκονται στα χαμηλότερα γνωσιακά επίπεδα και μόνο είναι ένας αστικός μύθος. Αυτό που παρατηρείται για το σύνολο των μεταναστών το 2001 είναι ότι οι περισσότεροι με ποσοστό 26,3% έχουν αποφοιτήσει από την μέση εκπαίδευση. Στην απογραφή του 2011 που η καταγραφή είχε προσαρμοστεί με νέες κατηγορίες τα αντίστοιχα πεδία για τους μετανάστες ήταν οι απόφοιτοι γενικού λυκείου, οι απόφοιτοι επαγγελματικού λυκείου και τέλος οι πτυχιούχοι επαγγελματικών σχολών. Από τις καταγραφές διαπιστώθηκε ότι σε ποσοστό 24,22% είχαν αποφοιτήσει από το γενικό λύκειο, σε ποσοστό 2,89% είχαν αποφοιτήσει από επαγγελματικό λύκειο και τέλος με 1,54% ήταν εκείνοι που αποφοίτησαν από επαγγελματικές σχολές. Παρατηρείται λοιπόν πως υπήρξε μια αυξητική τάση το 2011 στο σύνολο των ατόμων που είχαν τελειώσει τη μέση εκπαίδευση συγκριτικά με το 2001. Επίσης παρόλο που όπως φαίνεται από τους πίνακες υπήρξε αύξηση των καταγεγραμμένων εισερχόμενων μεταναστών, τα άτομα εκείνα που δηλώσαν ότι έχουν άγνοια γραφής και ανάγνωσης μειώθηκαν κατά 2% περίπου, με το 2001 να ορίζονται στα 69.998 και το 2011 στα 34.125. Αυτό εξάγει το συμπέρασμα σε συνδυασμό με το συνολικό αριθμό των μεταναστών ότι υπάρχει βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου των αλλοδαπών στην χώρα.

Παράλληλα όμως με τα προαναφερθέντα, σημαντικό είναι να αναφερθεί πως υπήρξε και μια ελαφριά πτώση των ατόμων, σε ποσοστιαία βάση, εκείνων με μη ελληνική υπηκοότητα οι οποίοι και είναι κάτοχοι ανωτάτων τίτλων μεταξύ των απογραφών του 2001 και του 2011. Ανώτατοι εκπαιδευτικοί τίτλοι ορίζονται όσοι είναι κάτοχοι πτυχίου ανωτάτων σχολών, μάστερ και διδακτορικού. Αναφορικά λοιπόν με τους τρεις αυτούς τίτλους καταγράφηκε ότι το 2001 τα ποσοστά ήταν 7,21% , 0,44% και 0,19% αντίστοιχα. Για την καταγραφή του 2011 τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 7,40% για τους πτυχιούχους ανωτάτων σχολών, 0,52% κάτοχοι μάστερ και τέλος 0,16% οι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου. Βέβαια ενώ η ποσοστιαία μεταβολή τους συνολικά ήταν αρνητική η αριθμητική τους μεταβολή ήταν αυξητική. Αυτή η διαφορά οφείλεται στον μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών οι οποίοι και διαμένουν στη χώρα κατά το 2011. Έτσι αριθμητικά παρουσιάζεται μια αύξηση των ατόμων που κατέχουν ανώτατους εκπαιδευτικούς τίτλους περί τα 13.906 άτομα. Αναλυτικά το 2001 πτυχίο ανωτάτων εκπαιδευτικών σχολών κατείχαν 54.921 άτομα ενώ το 2011 το σύνολο αυτό αυξήθηκε στα 67.444 άτομα. Επίσης για τους κατόχους τίτλου μάστερ τα άτομα ορίζονται σε 3.332 και 4.731 για το 2001 και 2011 αντίστοιχα. Τέλος για τους κατόχους διδακτορικών τίτλων τα αριθμητικά αποτελέσματα για το 2001 ήταν 1.436 άτομα και για το 2011 1.420.

Συμπεραίνεται τελικώς, πως η διαφορά αυτή μεταξύ των ποσοστιαίων μεταβολών και των αριθμητικών αθροισμάτων οφείλεται στην αναλογία του συνόλου των μεταναστών στη χώρα κατά την εκάστοτε απογραφή. Όπως παρατηρείται λοιπόν, το σύνολο των μεταναστών τείνει να αποζητά καλύτερη και πιο εξειδικευμένη γνώση σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή του 2001. Παρόλα αυτά είναι απαραίτητο να σημειωθεί πως παρότι την ανάγκη για καλύτερευση του εκπαιδευτικού επιπέδου υπάρχει ακόμα ένα μεγάλο

σύνολο μεταναστών το οποίο έχει αποφοιτήσει μόλις το δημοτικό ή το γυμνάσιο. Τα αριθμητικά καθώς και τα ποσοστιαία αποτελέσματα για το σύνολο των ατόμων αυτών δεν μεταβλήθηκαν ιδιαίτερα κατά τις τελευταίες δύο απογραφές, με τα άτομα που αποφοίτησαν από το γυμνάσιο να αποτελούν κατά μέσο όρο το 18% του συνολικού τους πληθυσμού και τους απόφοιτους δημοτικού να αποτελούν το 20% αυτών. Οι λόγοι για τα αντίστοιχα ποσοστά είναι ποικίλες και ξεφεύγουν από τα όρια της παρούσας εργασίας για το λόγο αυτό και δεν αναλυθούν περαιτέρω.

4.2.3.2 ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ

Στο σύγχρονο κόσμο η δυνατότητα ύπαρξης και συμβίωσης πληθυσμών που προέρχονται από διαφορετικές εθνικότητες δεν είναι κάτι που απαντάται σπάνια πλέον συγκριτικά με παλαιότερες γενεές. Η δυνατότητα αυτή συναντάται τόσο στον αναπτυγμένο κόσμο όσο και στον αναπτυσσόμενο με την ίδια συχνότητα. Η μεταφορά αυτή διαφορετικού συνόλου του παγκόσμιου πληθυσμού από μια χώρα σε μια άλλη των οποίων τα ήθη, τα έθιμα, η συνθήκες διαβίωσης καθώς και ο τρόπος σύστασης της οικογένειας είναι διαφορετικές από την χώρα υποδοχής, τείνουν να διαμορφώνουν σε πολλαπλά επίπεδα μια νέα χωροταξική και όχι μόνο πραγματικότητα. Τα στάδια στα οποία εισέρχεται ένα άτομο κατά την μετεγκατάσταση του στη χώρα υποδοχής αλλά και ο ίδιος ο υπάρχων εγκατεστημένος πληθυσμός στην εν λόγω περιοχή είναι τρία. Πρώτον εκείνο της εγκατάστασης, δεύτερον εκείνο της προσαρμογής και τρίτον και τελευταίο εκείνο της αφομοίωσης. Είναι δεδομένο ότι οι παραπάνω φάσεις δεν έχουν χρονικό ορίζοντα πραγματοποίησης τους ούτε είναι σίγουρο ότι θα ολοκληρωθούν πλήρως για το σύνολο των εισερχόμενων. Αυτό αντικατοπτρίζει πλήρως το γεγονός ότι όσο μεγαλύτερο το πλήθος των ατόμων που εισέρχονται σε μια χώρα τόσο πιο μεγάλο είναι το ποσοστό εκείνων που δεν ολοκληρώνουν το σύνολο των παραπάνω φάσεων.

Ειδικά η Ελλάδα αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα μεταβολής του πληθυσμού της εξαιτίας της μετανάστευσής. Παλαιότερα χαρακτηριζόταν ως χώρα εξαγωγής μεταναστών σε άλλες χώρες ενώ τις τελευταίες δεκαετίες η τάση αυτή έχει αντιστραφεί κάνοντας την Ελλάδα χώρα εισροής μεταναστών. Η αντιστροφή αυτή επιφέρει μεγάλες αλλαγές στον ελλαδικό χώρο τόσο χωροταξικά όσο και δημογραφικά. Για το λόγο αυτό δεν είναι τυχαίο που η υπηκοότητα του απογραφέντος πληθυσμού παρουσιάζει τόσο μεγάλο ενδιαφέρον από κοινωνικής πλευράς και αποτελεί πρωτεύοντος σημασίας κοινωνικό χαρακτηριστικό.

Όπως χαρακτηριστικά παρουσιάζεται στο παρακάτω πίνακα, που περιέχει την κατανομή του πληθυσμού ανά υπηκοότητα σε εθνικό αλλά και περιφερειακό επίπεδο στην Ελλάδα βάση των απογραφών των ετών 2001 και 2011, υπάρχει αυξητική τάση της εισροής μεταναστών. Η αύξηση αυτή εκτιμάται ότι είναι μεγαλύτερη από όσο έχει υπολογιστεί εάν λάβει κανείς υπόψη τα ποσοστά διαφυγής στην καταγραφή του πληθυσμού που εμφανίζονται στους αλλοδαπούς. Η διαφυγή αυτή πραγματοποιείται εντονότερά από τα άτομα εκείνα που εισήλθαν στην χώρα με άνομους τρόπους και ειδικότερα για τους οικονομικούς μετανάστες. Βάση μιας πρόχειρης λοιπόν εκτίμησης που έχει πραγματοποιηθεί το συνολικό ποσοστό των μεταναστών

που ζουν αυτή τη στιγμή εντός των συνόρων της ελλαδικής περιφέρειας ξεπερνάνε το 10% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Αυτό για τα δεδομένα της χώρας είναι μεγάλο ποσοστό το οποίο διαταράσσει τις ισορροπίες σε οικονομικό, κοινωνικό, πολιτισμικό επίπεδο και όχι μόνο.

Πίνακας 4.5
ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΙΣ
ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ 2001 ΚΑΙ 2011

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ			
2001		2011	
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	762.191	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	911.929
Αλβανία	438.036	Αλβανία	480.824
Βουλγαρία	35.104	Βουλγαρία	75.915
Γεωργία	22.875	Ρουμανία	46.523
Ρουμανία	21.994	Πακιστάν	34.177
Ηνωμένες Πολιτείες	18.140	Γεωργία	27.400
Ρωσική Ομοσπ.	17.535	Ουκρανία	17.006
Κύπρος	17.426	Ηνωμένο Βασίλειο	15.386
Ουκρανία	13.616	Κύπρος	14.446
Ηνωμένο Βασίλειο	13.196	Πολωνία	14.145
Πολωνία	12.831	Ρωσική Ομοσπονδία	13.807
Γερμανία	11.806	Ινδία	11.333
Πακιστάν	11.130	Μπαγκλαντές	11.076
Αυστραλία	8.767	Γερμανία	10.778
Τουρκία	7.881	Αίγυπτος	10.455
Αρμενία	7.742	Μολδαβία	10.391
Αίγυπτος	7.448	Φιλιππίνες	9.804
Ινδία	7.216	Βόρεια Αμερική	7.248
Ιράκ	6.936	Καραϊβική, Νότια ή Κεντρική Αμερική	2.564
Φιλιππίνες	6.478	Ωκεανία	1.990
ΛΟΙΠΟΙ	75.656	ΛΟΙΠΟΙ	89.956
Χωρίς υπηκοότητα ή αδιευκρίνιστη υπηκοότητα ή δε δήλωσε (ξένη υπηκοότητα)	378	Χωρίς υπηκοότητα ή αδιευκρίνιστη υπηκοότητα ή δε δήλωσε (ξένη υπηκοότητα)	6.705

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

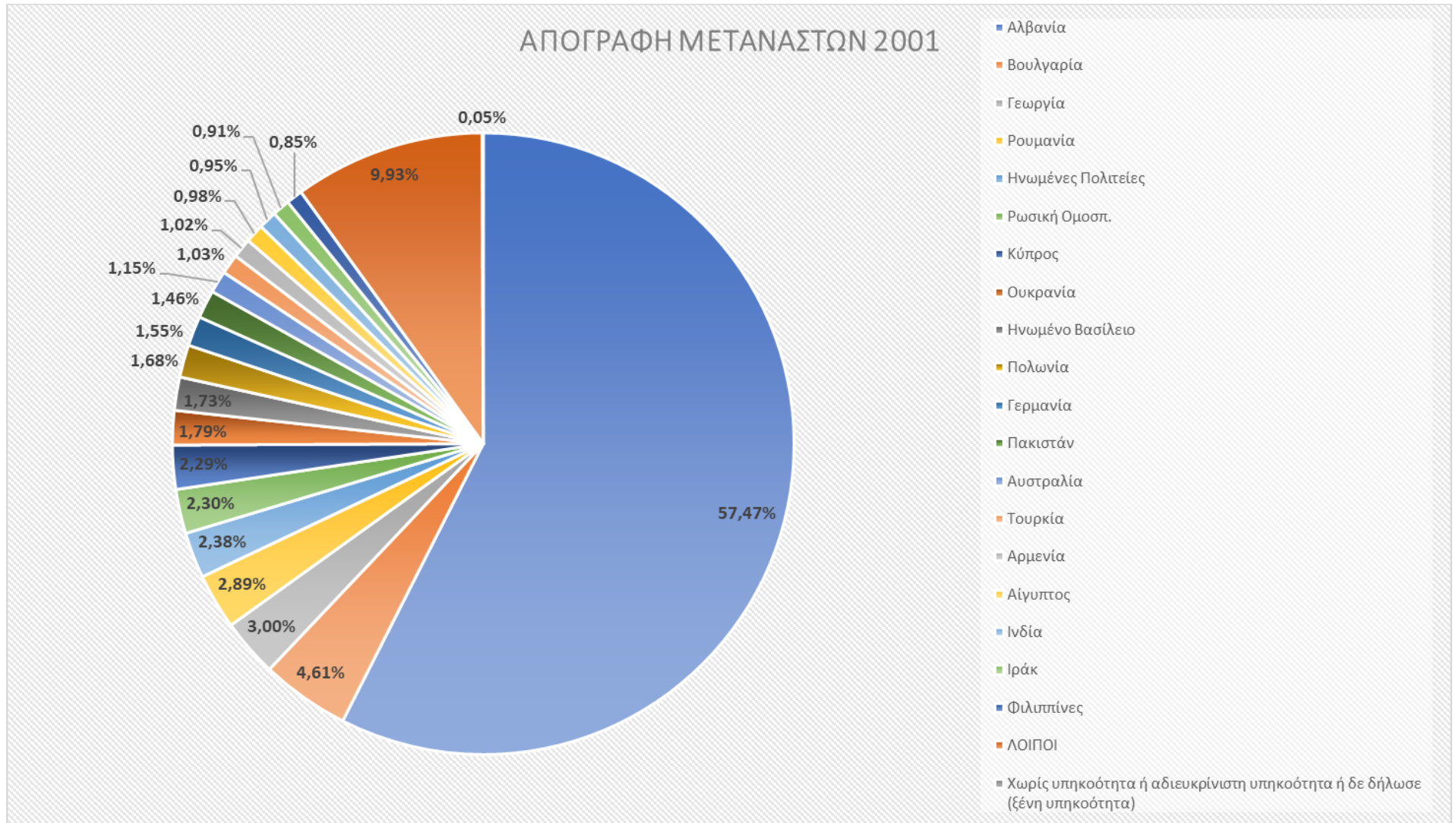
Πιο συγκεκριμένα παρατηρείται μια αύξηση στην εισροή μεταναστών της τάξεως του 8,9% από το 2001 στο 2011. Ο μεγαλύτερος όγκος αλλοδαπών φαίνεται ότι προέρχεται από τη χώρα της Αλβανίας βάση και των δύο των απογραφών ενώ ομοίως τη δεύτερη θέση κατέχει σταθερά η χώρα της Βουλγαρίας. Οι επόμενες θέσεις κατάταξης άλλαξαν μεταξύ των δύο απογραφών στο σύνολο τους, όμως οι χώρες που απαρτίζουν τους περισσότερους νεοεισερχόμενους στη χώρα παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες. Έτσι παρατηρήθηκε πως σταθερή ροή μεταναστών στη χώρα υπάρχει από χώρες όπως η Γερμανία, η Πολωνία, η Ουκρανία-

α, οι Φιλιππίνες, η Ινδία, το Μπαγκλαντές κ.α. Παρόλα αυτά υπήρξαν και χώρες που μειώθηκε η εισροή ατόμων από αυτές στη χώρα όπως είναι η Ρωσία, η Αίγυπτος, η Αρμενία κ.α. Επίσης σημαντική σημείωση πρέπει να γίνει αναφορικά με τις λοιπές χώρες που εισέρχονται στη χώρα με τη διαφορά αυτών να αγγίζει τα 20.000 άτομα. Επιπλέον μεγάλη αύξηση υπήρξε και στα άτομα που εισήλθαν στην χώρα και η υπηκοότητά τους ήταν αδιευκρίνιστη ή δηλώθηκαν ως άνευ.

Παρακάτω δίνονται και τα διαγράμματα με τη ποσοστιαία θέση της χώρας κατά το 2001 και 2011 αναφορικά με τις χώρες εισροής μεταναστών όπως καταγράφηκαν στις αντίστοιχες απογραφές.

Διάγραμμα 4.3

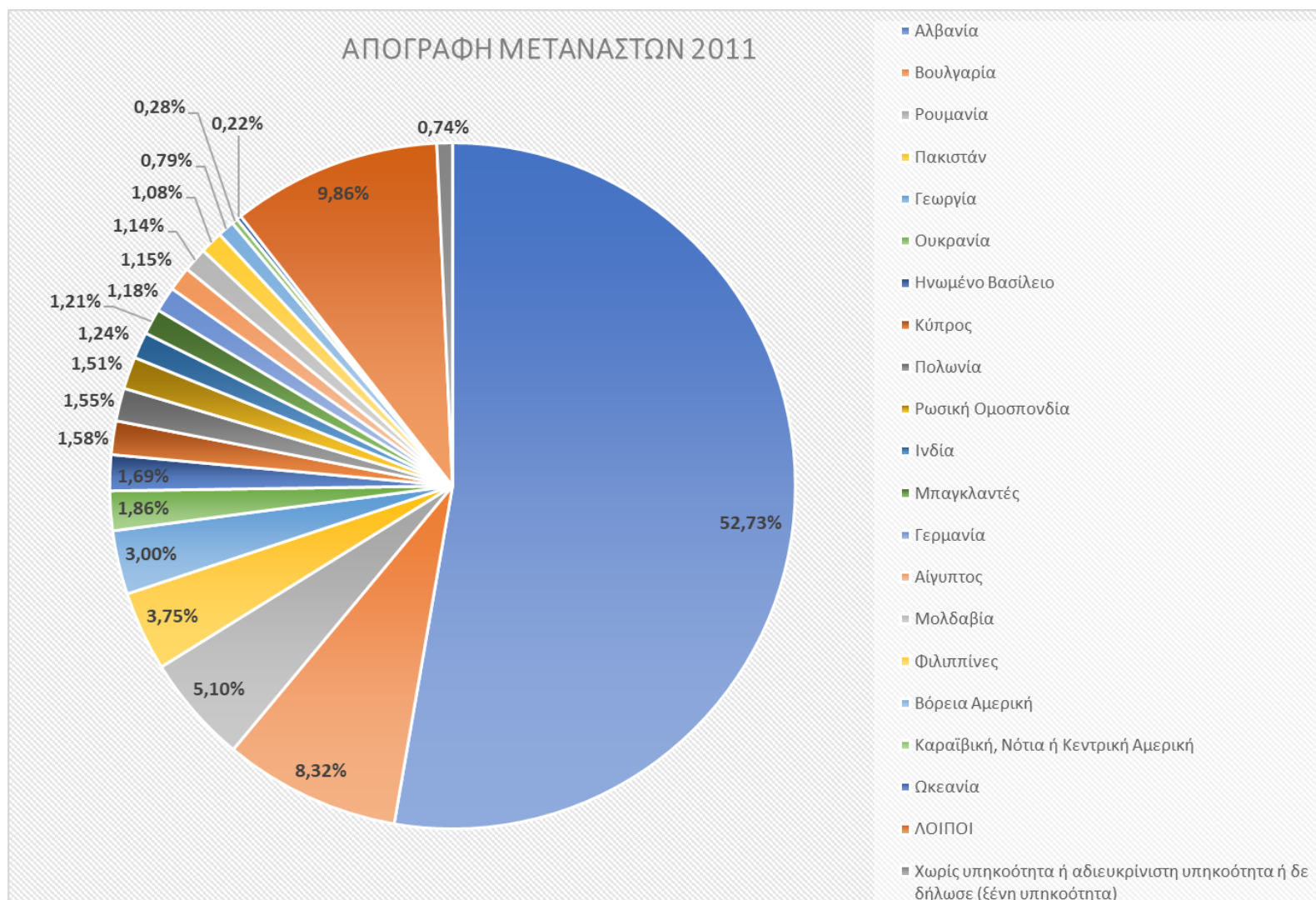
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΧΩΡΑΣ ΕΙΣΡΟΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 4.4

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΧΩΡΑΣ ΕΙΣΡΟΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

4.2.3.3 ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ

Η ανάπτυξη μιας χώρας και ο ρυθμός που αυτή εξελίσσεται αποτελείται από πολλές συνιστώσες. Μια από τις πιο χαρακτηριστικές αυτών είναι οι συνθήκες διαβίωσης των ατόμων που συστήνουν ένα κράτος. Κομμάτι των συνθηκών διαβίωσης και ίσως ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά της αναπτυξιακής πορείας ενός κράτους είναι εκείνο των συνθηκών στέγασης των κατοίκων του. Το στοιχείο αυτό αφορά τόσο την ποσοτική όσο και την ποιοτική κατάσταση κάτω από την οποία λειτουργεί ένα νοικοκυριό. Όσες περισσότερες ανέσεις προσφέρει η κατοικία συνδυαστικά με την υπάρχουσα οικιστική υποδομή τόσο πιο ευκατάστατο και κοινωνικά ανεπτυγμένο θεωρείται ένα κράτος. Αυτό βέβαια προϋποθέτει τα παραπάνω χαρακτηριστικά να τα διαθέτει ένα μεγάλο σύνολο του πληθυσμού ενός κράτους, με τις όποιες αποκλίσεις βέβαια γύρω από το μέσο όρο του συνόλου μπορούν να υπάρξουν και όχι μόνο ένα μικρό ποσοστό αυτού· διότι τότε το δείγμα δεν θεωρείται αντιπροσωπευτικό και το αποτέλεσμα για ευημερία του κράτους δεν θεωρείται άρτιο. Με άλλα λόγια η καλύτερευση των χαρακτηριστικών των κτιρίων και των κατοικιών συνηγορούν σε μια πορεία ανάπτυξης για το κράτος.

Με τον όρο κατοικία, για να είναι πιο εύκολη η κατανόηση των στοιχείων που ακολουθούν, ορίζεται γενικά «ένας χώρος ανεξάρτητος και χωριστός από κατασκευής του, που σκοπό είχε κατά την κτίση του ή τη μετατροπή του να χρησιμοποιηθεί έτσι ώστε να καλυφθούν οι στεγαστικές ανάγκες ενός νοικοκυριού ή κατά την ημέρα της απογραφής χρησιμοποιείται για στέγαση αυτού, έστω και αν ο αρχικός του σκοπός δεν προοριζόταν για αυτό». Δεν μπορούν όμως να οριστούν ως κατοικία οι χώροι εκείνοι οι οποίοι κατά την ημέρα απογραφής ακόμα και αν προορίζονταν για κατοίκηση δεν χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό. Συνεπώς κατοικία μπορεί να θεωρηθεί ακόμα και μια βάρκα ή ένα γκαράζ και γενικά οποιοσδήποτε στεγασμένος χώρος εάν κατά την ημέρα της απογραφής χρησιμοποιείται για στέγαση από τον ένοικο αυτού.

Επιστρέφοντας στα ελληνικά δεδομένα, για την ενημέρωση του κρατικού μηχανισμού σχετικά με το ρυθμό ανάπτυξης ή μη του κράτους, έχει δημιουργηθεί ειδικό έντυπο που συμπληρώνεται συμπληρωματικά με την απογραφή του πληθυσμού και αφορά τα χαρακτηριστικά των κτηρίων και των κατοικιών που απογράφονται. Στο έντυπο αυτό αποτυπώνονται λεπτομερώς τα στοιχεία του κτιρίου μόνιμης ή/και συμπληρωματικής κατοικίας των απογραφέντων ατόμων.

Αναλυτικότερα, τα στοιχεία που συλλέγονται αφορούν το είδος της εκάστοτε κατοικίας δηλαδή εάν αναφέρεται σε κύρια, δευτερεύουσα ή εξοχική κατοικία. Επίσης απογράφονται και οι κενές κατοικίες. Αυτές αποτελούν εκείνες τις οικίες που βρέθηκαν χωρίς ενοίκους κατά την ημέρα απογραφής εξαιτίας ότι οι εν λόγω οικίες προορίζονταν για ενοικίαση ή/και πώληση, χρησιμοποιούνταν κατά περιόδους ως εξοχική ή δευτερεύουσα κατοικία και κατά την ημέρα πριν την απογραφή δεν διανυκτέρευσε κανείς σε

αυτές και τέλος τις οικίες που ήταν κενές για λοιπούς λόγους όπως είναι η επισκευή ή η αποπεράτωση αυτών κ.α.

Επιπλέον πληροφορίες που ενδιαφέρουν τον απογραφέα είναι ποιος κατέχει την ιδιοκτησία της εκάστοτε κατοικίας και εάν υπάρχει δευτερεύουσα κατοικία και ποια τα χαρακτηριστικά αυτής. Ο ιδιοκτήτης της κατοικίας είναι εκείνος που κατέχει τη νόμιμη κυριότητα της κατοικίας και όχι ο ένοικος που διαμένει εντός αυτού αυθαίρετα, με συμβόλαιο ή επειδή του έχει παραχωρηθεί ο χώρος. Επίσης, συμπληρώνονται πληροφορίες όπως πόσα οικήματα περιλαμβάνει κάθε οικοδομικό τετράγωνο και πόσα συνολικά άτομα ζουν σε αυτό. Σημαντικό κομμάτι της απογραφής ενός κτηρίου είναι ο τύπος του εκάστοτε κτηρίου. Εάν τίθεται λόγος για κάθετη ιδιοκτησία πολλών κατοικιών το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στον αριθμό των κατοίκων ανά κτήριο. Σε άλλες περιπτώσεις που ένα κτήριο ορίζεται ως συλλογικό δηλαδή ως κατοικία η οποία κατασκευάστηκε με σκοπό να εξυπηρετηθούν ή να κατοικήσουν πολλά άτομα όπως είναι τα ξενοδοχεία, τα νοσοκομεία, τα μοναστήρια, οι φυλακές κ.α. συλλέγονται πληροφορίες σχετικά με τις συλλογικές ανέσεις που προσφέρει αυτό για τους διαμένοντες εντός αυτού. Ενώ αμελητέα δεν περνάει ούτε η διαρρύθμιση του σπιτιού και από πόσα κανονικά δωμάτια αποτελείται. Παράλληλα συλλέγονται στοιχεία για το οίκημα όπως εάν αυτό περιλαμβάνει ζεστό νερό, δίκτυο αποχέτευσης, κουζίνα, θέρμανση και ποιο το είδος αυτής, ηλεκτρικό ή/και φυσικό αέριο κ.α.

Έχοντας λοιπόν καταγράψει και επεξεργαστεί τα στοιχεία που συλλέγονται σχετικά με την κατοικία μέσα από μια απογραφή όπως αυτά αναφέρθηκαν παραπάνω, τα συμπεράσματα που εξήχθησαν είναι τα ακόλουθα τα οποία και αφορούν εξολοκλήρου την τελευταία απογραφή που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα το 2011. Ο λόγος για τον οποίο έχουμε στοιχεία στέγασης μόνο από την τελευταία απογραφική διαδικασία είναι διότι η συγκεκριμένη κατηγορία εντάχθηκε πρώτη φορά στην απογραφή του 2011 και δεν προϋπήρχε αυτής.

Σύμφωνα λοιπόν με τα αποτελέσματα της απογραφικής διαδικασίας του 2011 βρέθηκαν 6.371.901(ποσοστό 99,8%) κανονικές κατοικίες και 12.452(ποσοστό 0,2%) μη κανονικές σε ένα σύνολο 6.384.353 κατοικιών που απογράφηκαν. Από το σύνολο αυτό παρακάτω αναλύονται η διασπορά τους στον ελλαδικό χώρο ως εξής:

Πίνακας 4,6

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΝΟΝΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Περιφέρεια	Σύνολο κατοικιών	Κανονικές κατοικίες								Μη κανονικές κατοικίες
		Σύνολο κανονικών κατοικιών	Κατοικ ούμενες	Κενές						
				Σύνολο κενών κατοικιών	για ενοικί αση	για πώληση	εξοχικές	δευτερε ύουσες	για άλλο λόγο	
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	6.384.353	6.371.901	4.122.088	2.249.813	453.901	88.996	729.964	621.881	355.071	12.452
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	340.682	340.085	234.752	105.333	16.336	4.206	28.636	36.228	19.927	597
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.076.148	1.074.242	713.252	360.990	92.134	19.476	109.282	91.013	49.085	1.906
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	159.409	159.230	103.936	55.294	9.279	1.123	10.545	23.542	10.805	179
ΗΠΕΙΡΟΥ	204.948	204.577	128.017	76.560	9.462	1.014	25.550	28.132	12.402	371
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	397.301	395.842	263.093	132.749	17.434	3.614	47.119	40.772	23.810	1.459
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	359.236	357.934	199.700	158.234	25.262	3.692	78.691	36.633	13.956	1.302
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	160.298	160.106	80.515	79.591	25.036	2.373	24.331	19.508	8.343	192
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	390.609	388.791	240.541	148.250	24.995	3.497	58.131	42.810	18.817	1.818
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	411.462	410.109	211.723	198.386	25.774	4.463	93.214	55.025	19.910	1.353
ΑΤΤΙΚΗΣ	2.121.155	2.118.743	1.509.685	609.058	144.096	35.947	135.654	159.524	133.837	2.412
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	151.449	151.332	79.347	71.985	9.074	2.894	30.634	19.958	9.425	117
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	229.919	229.667	116.383	113.284	21.142	3.366	50.707	24.550	13.519	252
ΚΡΗΤΗΣ	381.737	381.243	241.144	140.099	33.877	3.331	37.470	44.186	21.235	494

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Όπως είναι αναμενόμενο οι περισσότερες κατοικίες καταγράφηκαν στην περιοχή της Αττικής μιας και η συγκεκριμένη είναι μια από τις πιο πυκνοκατοικημένες στη χώρα, με το σύνολο αυτών να φτάνει τις 2.121.155 κατοικίες. Αμέσως επόμενη εμφανίζεται η Κεντρική Μακεδονία η οποία και συμπεριλαμβάνει τη συμπρωτεύουσα της χώρας με 1.076.148 κατοικίες. Από το σύνολο των κατοικιών που ορίζονται ως κανονικές το 44,7% περιλαμβάνεται ως μέρος πολυκατοικιών που στο σύνολο τους βρίσκονται εντός αστικών κέντρων με το ποσοστό αυτών να αγγίζει το 96,1%. Σε συνέχεια έρχονται οι υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας όπως εκείνης της Πελοποννήσου, της Θεσσαλίας, της Κρήτης, της Στερεάς Ελλάδας κ.α. Τελευταία στη κατάταξη έρχεται η περιφέρεια του Βορείου Αιγαίου καθώς και λόγω θέσεως των νήσων αλλά και λόγω γεωγραφικής εκτάσεως δεν ενδείκνυται για κατοίκηση. Επίσης στο παραπάνω πίνακα καταγράφονται και οι κατοικίες ανά είδος όπως είναι η πρώτη ή δευτερεύουσα κατοικία, οι εξοχικές κ.α. Όπως λοιπόν καταγράφηκε το μεγαλύτερο σύνολο εξοχικών κατοικιών κατέχει η περιφέ-

ρεια της Αττικής και εν συνεχεία της Κεντρικής Μακεδονίας. Σε αντίθεση όμως με το συνολικό αριθμό κατοικιών τις χαμηλότερες τιμές στην κατηγορία των εξοχικών κατέχουν οι περιοχές των Ιονίων Νήσων με 24.331 κατοικίες και της Δυτικής Μακεδονίας με 10.545. Παρεμφερή συμπεράσματα εξάγονται και για τις υπόλοιπες κατηγορίες των κενών κατοικιών, των δευτεροσώντων καθώς και εκείνων που βρίσκονται για ενοικίαση ή/και για πώληση.

Πέραν όμως της παραπάνω θέσης αναφορικά με το σύνολο των κατοικιών της χώρας καταγράφηκαν και άλλες πληροφορίες σχετικά με αυτές. Αρχικά παρατηρήθηκε πως το μεγαλύτερο ποσοστό κανονικών κατοικιών της χώρας με ποσοστό 22,6% κατασκευάστηκε κατά τη χρονική περίοδο του 1971 με 1980. Την περίοδο εκείνη με συντριπτική διαφορά κατασκευάστηκαν κυρίως πολυκατοικίες με τον αριθμό τους να ξεπερνάει τις 800.000 σε όλη την Ελλάδα με έμφαση όμως την περιφερειακή ενότητα του τομέα της Αττικής όπου χτίστηκαν κοντά στις 400.000 πολυκατοικίες. Στο σύνολο τους οι πολυκατοικίες αυτές αποτελούνταν από διαμερίσματα των 60τ.μ. έως 99τ.μ.. Επιπλέον κατά την απογραφή κατοικιών καταγράφηκαν οι κατοικίες βάση αριθμό δωματίων και τον τύπο κυριότητας τους. Αυτό που παρατηρήθηκε είναι πως το 73,2% εξ αυτών είναι ιδιοκατοικούμενες ακολουθούμενο από το ποσοστό 21,7% όπου και είναι ενοικιαζόμενες. Τέλος λοιπές πληροφορίες που συλλέχθηκαν αφορούσαν το είδος θέρμανσης, τον είδος μόνωσης, τη πηγή ενέργειας που χρησιμοποιούν κ.α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Σε ένα κόσμο που λειτουργεί ως μια αλυσίδα ενεργειών και αποτελεσμάτων εξέχουσα θέση για την πορεία του και την εξέλιξη του αποτελεί ο πληθυσμός και συγκεκριμένα ο ενεργά παραγωγικός οργανισμός. Με τον όρο ενεργά παραγωγικό οργανισμό αναφερόμαστε στους ανθρώπους εκείνους που βρίσκονται σε ηλικία να εργασθούν και θέλουν να εργασθούν. Από την κατηγορία αυτή αποκλείονται τα άτομα που είναι ανήλικα ή υπερήλικα καθώς και όσα άτομα τα οποία λόγω ελλιπής φυσικής ή διανοητικής κατάστασης βρίσκονται σε αδυναμία παραγωγικής κατάστασης. Σε αντιστοιχία με τον ορισμό αυτό εμφανίζεται και ο ορισμός του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Στη δημογραφία γίνεται χρήση του όρου αυτού κατά την αναφορά των ατόμων στο σύνολο τους τα όποια κατά την ημέρα που πραγματοποιείται και συμπληρώνεται το ερωτηματολόγιο της έρευνας ή της απογραφής αντίστοιχα αναζητούν εργασία ή εργάζονται ήδη με αυτοσκοπό τον βιοπορισμό. Για το λόγο αυτό ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός χαρακτηρίζει μια πιο στατική έννοια των απασχολούμενων στον εργασιακό τομέα σε αντίθεση με τον ορισμό εκείνο του εργατικού δυναμικού που εμφανίζει έναν πιο «δυναμικό» χαρακτήρα.

Όπως έχει ήδη γίνει κατανοητό τα οικονομικά χαρακτηριστικά ενός ατόμου εμφανίζουν την ίδια βαρύτητα στην δημιουργία του προφίλ του πληθυσμού όπως και εκείνα των κοινωνικών και γεωγραφικών χαρακτηριστικών του. Είναι αδιαμφισβήτητο πως όποια μεταβολή επέρχεται στο σύνολο του ενεργά παραγωγικού πληθυσμού επηρεάζει άμεσα τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ατόμων και γενικεύοντας της χώρας. Για το λόγο αυτό μεγάλα ιστορικά γεγονότα όπως καταστροφές, πόλεμοι, λοιμοί κ.α. μεταβάλλουν την θέση του εργατικού δυναμικού. Τόσο ευμετάβλητο είναι ως χαρακτηριστικό η εργασία και η οικονομική θέση του ατόμου καθώς επηρεάζεται από την προσφορά και τη ζήτηση των αγορών και της οικονομικής θέσεως της χώρας. Έτσι λοιπόν δεν είναι τυχαίο που κατέχει εξέχουσα θέση και στην απογραφή του πληθυσμού.

Τα στοιχεία συνεπώς τα οποία ενδιαφέρεται να συλλέξει ο δημογράφος σχετικά με τα οικονομικά χαρακτηριστικά του ατόμου είναι ποικίλα. Αρχικά ενδιαφέρεται να ασχοληθεί με την επαγγελματική κατάσταση του ερωτηθέντος. Η κατηγορία αυτή καταλαμβάνει μια σημαντική θέση του ερωτηματολογίου καθώς ο απογραφέας εξετάζει την επαγγελματική κατάσταση πάνω στην οποία είναι η συνήθης θέση του ερωτηθέντος. Με βάση αυτό τους κατηγοριοποιεί σε απασχολούμενους ή ανέργους. Απασχολούμενος ορίζεται το άτομο που κατά την ημέρα απογραφής εργάζεται με σκοπό τον βιοπορισμό. Από την άλλη μεριά βρίσκονται οι άνεργοι οι οποίοι είναι εκείνοι οι οποίοι κατά την ημέρα που πραγματο-

ποιείται η καταγραφή του πληθυσμού δεν εργάζονται αλλά βρίσκονται στη διαδικασία για εύρεση εργασίας. Τέλος σε κάποιες περιπτώσεις συμπληρώνεται μια επιπλέον κατηγορία· εκείνη των υποαπασχολούμενων. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα άτομα εκείνα τα οποία ενώ εργάζονται κάτω από καθεστώς μειωμένου ωραρίου έχουν την πρόθεση να δουλέψουν κάτω από συνθήκες πλήρους ωραρίου.

Επίσης σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού είναι και εκείνο του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού ή αλλιώς του οικονομικά εξαρτώμενου πληθυσμού. Σε αυτόν ανήκουν όσοι δηλώνουν ότι δεν δραστηριοποιούνται με σκοπό τον βιοπορισμό όπως είναι οι νοικοκυρές, οι σπουδαστές, οι συνταξιούχοι κ.α.. Το σύνολο των ατόμων αυτής της κατηγορίας ορίζονται ως εξαρτώμενα μέλη καθώς συντηρούνται και βιοπορίζονται μέσω της παραγωγικής διαδικασίας που προσφέρει ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός. Επιπλέον παρατηρείται η ανάγκη για καταγραφή και εξέταση των ατόμων που διαμένουν στη χώρα αναφορικά με το επάγγελμα τους και τον οικονομικό κλάδο δραστηριότητας τους. Ο τομέας αυτός μπορεί να αφορά το πρωτογενή, δευτερογενή είτε το τριτογενή τομέα.

Αναφορικά η Ελλάδα πάντα χαρακτηριζόταν ως μια χώρα κατεχοχόν πρωτογενούς τομέα. Αυτή η θέση άρχισε να αλλάζει όμως κατά την εποχή του 1960 και έπειτα εξαιτίας της έντονης κίνησης του ελληνικού πληθυσμού προς τα μεγάλα αστικά κέντρα όπως ήταν η Αθήνα και η συμπρωτεύουσα. Αυτό οφειλόταν κυρίως στην ταχύρρυθμη αύξηση του δευτερογενή και τριτογενή τομέα και η ανάγκη που δημιουργήθηκε για νέα εργατικά χέρια. Χαρακτηριστικά είναι τα ποσοστά μεταβολής που υπήρξαν κατά την περίοδο του 1961 έως το 1991 και της αισθητής μείωσης του αγροτικού πληθυσμού. Περιληπτικά υπήρξε μια μείωση της τάξεως του 62,4% του αγροτικού πληθυσμού με ταυτόχρονη αύξηση της τάξεως του 37,6% στο δευτερογενή τομέα κατά την τριακονταετία εκείνη. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η τεράστια αύξηση που υπήρξε και στο τριτογενή τομέα την περίοδο εκείνη που έφτασε σε ποσοστό τις 139,7 μονάδες.

Η αύξηση αυτή που δημιουργήθηκε για εργατικά χέρια την περίοδο εκείνη και έπειτα έκανε την Ελλάδα ένα φιλικό περιβάλλον για την εισροή αλλοδαπών που σκοπό είχαν την εργασία. Δεν είναι τυχαίο λοιπόν ότι από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 και έπειτα η Ελλάδα μεταβλήθηκε σε χώρα εισροής μεταναστών. Αυτό επιβεβαιώνεται και με στοιχεία από τις τότε απογραφές πληθυσμού που πραγματοποιήθηκαν. Χαρακτηριστικό είναι ότι πριν από το 1981 υπήρχαν μόλις 180.000 μετανάστες στη χώρα. Από αυτούς μόλις το 37% προέρχονταν από αναπτυσσόμενες χώρες και το υπόλοιπο 63% από αναπτυσσόμενες. Το σύνολο αυτό των ατόμων αποτελούσε μόλις το 2% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Η αλλαγή άρχισε να διαφαίνεται από την μεταβολή που επήλθε όταν κατά την απογραφή του 1991 εντοπίστηκε πως ενώ το σύνολο των μεταναστών δεν είχε μεταβληθεί αισθητά η αναλογία των ατόμων που είχαν εισέλθει στη χώρα από αναπτυσσόμενες χώρες είχε ξεπεράσει το 50% του συνόλου των μετανα-

στών. Η μεταβολή αυτή στο ποσοστό της αναλογίας εισερχόμενων από τρίτες χώρες αφορούσε την ανάγκη που είχε δημιουργήσει η χώρα για εργατικά χέρια κυρίως στους τομείς του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα εξαιτίας της συγκέντρωσης των γηγενών στα αστικά κέντρα με αποτέλεσμα οι αγροτικές περιοχές να χρίζουν ανάγκης χεριών για εργασία τις οποίες και κάλυπταν οι νεοεισερχόμενοι.

Πέραν όμως της ανάγκης για καταγραφή των χαρακτηριστικών της επαγγελματικής κατάστασης, του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας και του είδους του επαγγέλματος η απογραφή αποβλέπει στην συμπλήρωση και της θέσης που έχει το άτομο στο επάγγελμά του. Καλείται με άλλα λόγια να καταγράψει το επίπεδο στο οποίο εργάζεται το κάθε άτομο. Ενδιαφέρεται δηλαδή να δει εάν το σύνολο του πληθυσμού βιοπορίζεται μέσω χαμηλόβαθμων θέσεων εργασίας όπως είναι οι ανειδίκευτοι εργάτες και οι μικροεπαγγελματίες ή εάν βρίσκεται σε υψηλότερες ιεραρχικές θέσεις όπως είναι εκείνες των ανώτερων διευθυντικών και διοικητικών στελεχών. Για να γίνει αντιληπτή η διαφοροποίηση αναφορικά με τη διαφορά της θέσεως του εκάστοτε απασχολούμενου, είναι πρόπον να αναφερθεί πως με τον όρο ανειδίκευτου εργάτη, χειρωνάκτη και μικροεπαγγελματία, από περιγραφή που δόθηκε μέσω της ελληνικής στατιστικής αρχής, ορίζονται εκείνοι οι απασχολούμενοι που για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες της θέσης απαιτούνται να έχουν από δεξιότητες σωματική δύναμη ή/και αντοχή καθώς και βασικές γνώσεις γραφής και αριθμητικής. Στον αντίποδα βρίσκονται άτομα που καταλαμβάνουν ανώτερες διοικητικές και διευθυντικές θέσεις όπως είναι το πολιτειακό και πολιτικό προσωπικό, διευθυντές κάθε κλάδου κ.α.. Οι απαιτούμενες δεξιότητες αυτής της κατηγορίας περιλαμβάνει ένα υψηλό επίπεδο γνώσεων και κατά σύνηθες σπουδές σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Ανάμεσα όμως στο ένα άκρο και στο άλλο βρίσκονται και άλλες ομάδες βασικών επαγγελμάτων που χρίζουν διαφορετικού είδους δεξιότητες. Χαρακτηριστικά αναφέρονται οι τεχνικοί, οι υπάλληλοι γραφείου, οι χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων κα μηχανημάτων κ.α..

Η ανάγκη της καταγραφής αυτής της κατηγορίας όσο και των προηγούμενων δεν αφορά μόνο τα άτομα τα οποία φέρουν την ελληνική υπηκοότητα αλλά και την ξένη. Με το τρόπο αυτό είναι δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων τόσο για τον ελληνικό πληθυσμό όσο και για τον μεταναστευτικό. Δίνει με άλλα λόγια το είδος των ατόμων που άτυπα ζητάει η χώρα για την κάλυψη θέσεων εργασίας.

Για τη διευκόλυνση των δημογράφων και των στατιστικολόγων στην εξαγωγή συμπερασμάτων πέραν της ποιοτικής καταγραφής των δεδομένων γίνεται χρήση και ενός συνόλου δεικτών ώστε να γίνει εφικτή η ποσοτική καταγραφή των δεδομένων. Οι πιο γνωστοί και ευρέως χρησιμοποιούμενοι οικονομικοί δείκτες δραστηριότητας εξ αυτών είναι οι ακόλουθοι:

1. **Αδρός Δείκτης Οικονομικής Δραστηριότητας:** εκφράζει το λόγο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (E) προς το συνολικό πληθυσμό (P) επί 100

$$CAR = \frac{E}{P} * 100$$

2. **Γενικός Δείκτης Οικονομικής Δραστηριότητας:** εκφράζει το λόγο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (E) προς το συνολικό πληθυσμό ηλικίας 15 έως 64, επί 100. Η ηλικιακή αυτή ομάδα ανήκει στον ώριμο πληθυσμό και αφορά τον πληθυσμό που ορίζεται ως παραγωγικός.

$$GAR = \frac{E}{P_{15-64}} * 100$$

3. **Ειδικοί κατά Ηλικία Δείκτες Οικονομικής Δραστηριότητας:** υπολογίζεται ένας ειδικός δείκτης οικονομικής δραστηριότητας για κάθε φύλο και ομάδα ηλικιών (ή ηλικία) και εκφράζει το λόγο των οικονομικά ενεργών ατόμων μιας ηλικίας x (E_x) ως προς τον πληθυσμό της ίδιας ηλικίας (P_x), επί 100.

$$w_x = \frac{E_x}{P_x} * 100$$

Περίληπτικά λοιπόν δημιουργείται η αντίληψη ότι για την πλήρη εικόνα που βρίσκεται μια χώρα μια δεδομένη στιγμή στο χρόνο είναι αναγκαία η συλλογή στοιχείων από μια πληθώρα γκάμα χαρακτηριστικών αλλά ταυτόχρονα και την εξαγωγή απαραίτητων δεικτών, που πολλές φορές συνδυάζονται και αλληλεξαρτώνται ώστε να δημιουργηθεί το πλήρες προφίλ ενός κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ –

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Ελλάδα εξαιτίας της γεωγραφικής της θέσης αλλά και της οικονομικής της κατάστασης πάντα χαρακτηριζόταν ως χώρα που είχε έντονη μεταναστευτική ροή από και προς σε αυτήν. Ειδικότερα, τόσο προπολεμικά όσο και στη πρώτη φάση της μεταπολεμικής εποχής έως και τη δεκαετία του 1970 χαρακτηριζόταν ως χώρα εκροής Ελλήνων μεταναστών. Οι χώρες στις οποίες κινούνταν κυρίως ήταν οι ΗΠΑ, ο Καναδάς και η Αυστραλία. Ωστόσο μεγάλο κύμα Ελλήνων μεταναστών δέχθηκαν και οι χώρες της δυτικής Ευρώπης με πρωταρχική θέση την Δυτική Γερμανία. Παρόλα αυτά κατά την περίοδο του 1973 – 1980 επέστρεψε στην χώρα το μεγαλύτερο μέρος αυτών. Από αρχεία της Τράπεζας της Ελλάδος την περίοδο εκείνη οι παλλιννοστούντες ανέρχονται στα 390.000 άτομα, με άλλα λόγια ένας στους τέσσερις εισερχόμενους στην Ελλάδα ήταν ελληνικής καταγωγής. Η θέση της χώρας από εκείνης εκροής μεταναστών σε εκείνης εισροής μεταναστών έγινε κατά την περίοδο της πτώσης του υπαρκτικού σοσιαλισμού. Η τάση αυτή εμφανίστηκε εξαιτίας της αύξησης που σημείωναν οι ρυθμοί οικονομικής μεγέθυνσης και ανάπτυξης της χώρας που την έκαναν ελκυστική στους αλλοδαπούς. Η θέση αυτή της Ελλάδος διατηρείται μέχρι σήμερα.

Σημαντικό κομμάτι του συνολικού πληθυσμού λοιπόν τόσο της Ελλάδος όσο και των υπολοίπων χωρών του χάρτη της Γης αποτελείται από άτομα τα οποία εισέρχονται ή εξέρχονται σε αυτές. Τα άτομα αυτά σε συνδυασμό με τη γεννητικότητα και τη θνησιμότητα μεταβάλλουν το πληθυσμό ενός κράτους. Κατά τις τελευταίες δεκαετίες εξαιτίας της μείωσης τόσο της γεννητικότητας όσο και της θνησιμότητας όπως έχει γίνει αναφορά παραπάνω οι μεταναστευτικές ροές των πληθυσμών είναι αυτές που κατά κύριο λόγο επηρεάζουν το πληθυσμό μιας χώρας. Τι είναι όμως στην ουσία η μετανάστευση και πώς ορίζεται αυτή στο σύγχρονο κόσμο;

Η μετανάστευση ως έννοια δεν είναι εύκολο να οριστεί καθώς ως ζήτημα δεν τίθεται εύκολα κάτω από συγκεκριμένα πλαίσια. Αυτό επαληθεύεται από τους παράγοντες που αυτή επηρεάζεται και που είναι τόσο ιδεολογικοί, πολιτικοί όσο και κοινωνικοί. Επίσης η μετανάστευση αποτελεί ένα βασικό δημογραφικό φαινόμενο το οποίο εξελίσσεται αενάως και δεν παραμένει διαχρονικά στάσιμο. Παρόλα αυτά όμως ανά τους αιώνες πολλοί είναι αυτοί που έχουν προσπαθήσει να την ορίσουν, καθώς ως φαινόμενο υπάρχει από αρχαιότατων χρόνων. Ένας από τους ορισμούς που έχουν δοθεί σε αυτήν κατά καιρούς είναι η φυσική μετάβαση είτε μεμονωμένων ατόμων είτε ομάδων από μία κοινωνία σε μια άλλη την οποία πρώτος έδωσε ο Eisenstadt το 1953. Μια άλλη προσέγγιση που δόθηκε για την μετανά-

στευση από τους Castles & Kosack το 1973 ήταν εκείνης της γεωγραφικής μετακίνησης αριθμού ατόμων ή ακόμα και η μεταφορά ανθρώπινου ή εργατικού δυναμικού από μια περιοχή σε μια άλλη.

Με άλλα λόγια όπως γίνεται αντιληπτό δεν υπάρχει μόνο ένας μονοδιάστατος ορισμός για τη μεταναστευση αλλά είναι μια σύνθεση εννοιών που περιγράφουν την μετακίνηση ατόμων ή/και ομάδων ατόμων από το μέρος μόνιμης εγκατάστασης τους σε ένα άλλο με σκοπό την παραμονή τους σε αυτό για περισσότερο από ένα έτος, χωρίς να δίνεται έμφαση στους λόγους μετακίνησης τους όσο στη διαδικασία της μετακίνησης. Παρόλα αυτά για να γίνει διάκριση των ατόμων που μεταναστεύουν χρίζει να οριστεί και το αίτιο της μετανάστευσης. Τα αίτια μπορεί να είναι πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά κ.α. Στη σύγχρονη εποχή ο βασικότερος λόγος που ένα άτομο αποφασίζει να μεταναστεύσει είναι ο οικονομικός και όχι τόσο η προσφυγική μετανάστευση ή η ανταλλαγή πληθυσμών.

Καθώς λοιπόν η μετανάστευση έχει πολυδιάστατο χαρακτήρα και έννοια, για να γίνει κατανοησίμη και διακριτή διαχωρίζεται σε είδη. Αναφορικά λοιπόν για τη γεωγραφική μετανάστευση έχουμε ότι μπορεί αυτή να είναι:

1. Ατομική ή ομαδική: αφορά τη μορφή της μετανάστευσης αναφορικά με το πως μετακινούνται τα άτομα από τον τόπο τους με κύριο σκοπό την εγκατάσταση τους σε έναν άλλο.
2. Εσωτερική ή εξωτερική: αφορά την μετανάστευση αναφορικά με το είδος της. Συγκεκριμένα ως εσωτερική ορίζεται αυτή η οποία γίνεται μέσα στα όρια ενός κράτους ενώ εξωτερική αυτή που γίνεται μετακίνηση του ατόμου εκτός των ορίων του κράτους. Επίσης η διαδικασία όπου τα άτομα ή η ομάδα ατόμων μετακινούνται εκτός των κόλπων της χώρας ορίζεται ως αποδημία ή εκροή μεταναστών ενώ από την άλλη πλευρά η κίνηση τους προς τους τόπους διαμονής τους ορίζεται ως εισροή ή είσοδος μεταναστών.
3. Εκούσια ή αναγκαστική: αφορά το εάν η μετανάστευση είναι εθελούσια ή εάν αυτή γίνεται αναγκαστικά εξαιτίας πολιτικών, θρησκευτικών ή άλλου είδους λόγων που προκαλούν την δίωξη του ατόμου από τη χώρα.
4. Προσωρινή ή μόνιμη: αφορά το χρόνο που διαμένει ένα άτομο σε μία χώρα καθώς και τη πρόθεση αυτού το να μείνει ή να φύγει από την χώρα υποδοχής του.
5. Ηπειρωτική ή Υπερπόντια: αναφέρεται στη χώρα υποδοχής των μεταναστών και στο εάν αυτή βρίσκεται εντός της ίδιας ηπείρου με εκείνης του ατόμου ή της ομάδας ατόμων που μετακινείται ή εάν για την προσέλευση τους σε αυτήν παρεμβάλλεται θάλασσα.

Επίσης μια μετανάστευση μπορεί να κατηγοριοποιηθεί αναφορικά με το εάν μεταβάλλεται ή όχι ο τρόπος ζωής του ατόμου σε συντηρητική ή καινοτόμο μετανάστευση. Μία ακόμα κατηγορία είναι εκείνη του βαθμού εξάρτησης από τους φυσικούς πόρους η οποία χαρακτηρίζεται ως αρχαϊκή ή σύγχρονη.

Τέλος μια μετανάστευση κατηγοριοποιείται σε σχέση με τη νομική της υπόσταση ως νόμιμη ή παράνομη.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί πως λόγω της πολυπλοκότητας του όρου της μετανάστευσης όπως γίνεται αντιληπτό παραπάνω, κάθε κράτος εξαιτίας της διαφορετικότητας που έχει το θεσμικό του πλαίσιο ορίζει διαφορετικά τον όρο του μετανάστη. Λόγου χάρη στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής η υπηκοότητα ενός ατόμου αποκτάται από τον τόπο γέννησης του σε αντίθεση με την Ελλάδα όπου αυτή αποκτάται εξ αίματος. Ιδιαίτερα για την Ελλάδα με τον όρο «αλλοδαπός» αναφέρεται κάθε άτομο το οποίο δεν έχει ελληνική υπηκοότητα. Με άλλα λόγια αναφέρεται στα άτομα αυτά που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών.

Στην παρούσα εργασία θα γίνει αναφορά στα άτομα εκείνα ή την ομάδα ατόμων τα οποία εισρέουν στη χώρα νόμιμα ή παράνομα και έχουν ξένη υπηκοότητα. Δεν θα γίνει αναφορά στα άτομα που εξέρχονται από τη χώρα ανεξαρτήτου υπηκοότητας. Για την πιο έγκυρη καταγραφή των ατόμων αυτών γίνεται χρήση των απογραφών της χώρας. Βέβαια για τους παράνομους μετανάστες εξαιτίας της φύσης εισροής τους στη χώρα δεν υπάρχει ακριβής καταμέτρηση όσο προσεγγιστική. Αποτέλεσμα αυτού έχει στο να υπάρχουν αποκλίσεις των αποτελεσμάτων αναφορικά με τους μετανάστες που έχουν εισέλθει στην Ελλάδα.

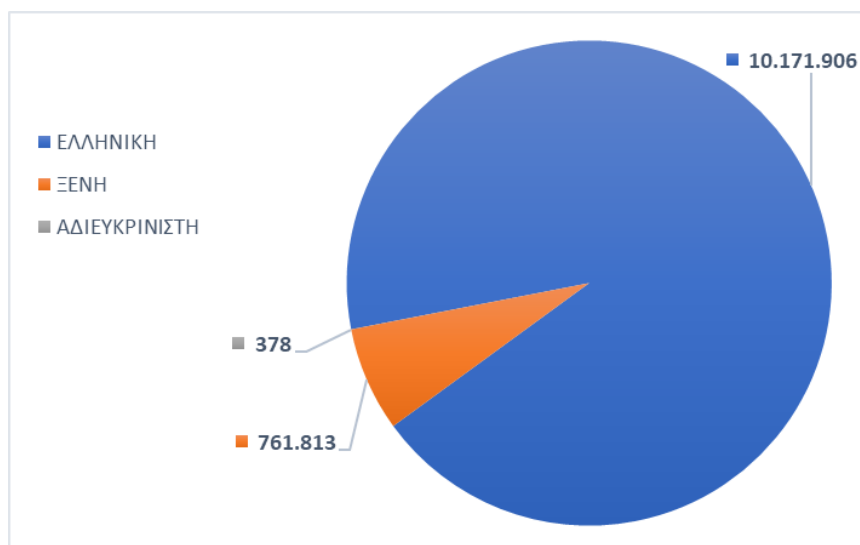
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2001

Η περίοδος του 2001 ήταν καθοριστική για τον ελλαδικό χώρο προσφέροντας καίριες αλλαγές για την χώρα στα μεταγενέστερα χρόνια τόσο σε εσωτερικό όσο και σε εξωτερικό επίπεδο. Οι αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν αφορούσαν τόσο το κοινωνικό όσο και το πολιτικό και οικονομικό σκηνικό της χώρας. Μια ίσως από τις σημαντικότερες αλλαγές που προέβη η χώρα την χρονιά εκείνη ήταν η είσοδος της στην Νομισματική Ένωση που ήταν ο προάγγελος για την μεταβολή του εθνικού νομίσματος της χώρας από δραχμές σε ευρώ. Για την Ελλάδα σηματοδοτείται ως το δεύτερο σημαντικότερο γεγονός στη πορεία της στην Ευρωπαϊκή Ένωση έπειτα από την ένταξη της στην ΕΟΚ. Με την είσοδο λοιπόν της χώρας στην Νομισματική Ένωση δημιουργήθηκε ένα κλίμα αισιοδοξίας και σταθερότητας της χώρας αναφορικά με τη μελλοντική της πορεία και θέση της στην οικονομία. Η σταθερότητα αυτή άνοιξε νέες θέσεις εργασίας στη χώρα και η ζήτηση για εργατικό δυναμικό έγινε πιο αναγκαία από ποτέ. Παράλληλα με τα προαναφερθέντα γεγονότα στον ελλαδικό χώρο, στο παγκόσμιο σκηνικό διαδραματίζονται επίσης σημαντικά γεγονότα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η εισβολή των αμερικανικών στρατευμάτων στο Αφγανιστάν ενώ την προηγούμενη χρονιά είχε επέλθει η εισβολή της Ρωσίας στη Τσετσενία. Αποτέλεσμα λοιπόν της ανασφάλειας που επήλθε στον ανατολικό κόσμο αναφορικά με την επιβίωση του, ήταν η ύπαρξη μεγάλων μεταναστευτικών ροών και προς τον δυτικό κόσμο. Επίσης καταλυτική χαρακτηρίστηκε για τον οικονομικό τομέα η είσοδος της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας ως μέλος του Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου με αποτέλεσμα το άνοιγμα νέων παραγωγικών και ανθρώπινων ροών προς τη Δύση. Οι μεταβολές αυτές τόσο στο παγκόσμιο χάρτη όσο και στον Ελλαδικό συντέλεσαν στην έντονη μεταναστευτική ροή που ξεκίνησε να πραγματοποιείται στη χώρα. Χαρακτηριστικά, βάσει της απογραφής που πραγματοποιήθηκε στις 18 Μαΐου του 2001 ο ελληνικός πληθυσμός καταμετράτε περί τις 10.171.906 ενώ οι νόμιμοι μετανάστες φτάνουν τις 762.191 άτομα. Όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα οι μετανάστες καταλαμβάνουν ένα αξιοπρεπές ποσοστό του συνολικού πληθυσμού της χώρας, χωρίς να καταμετρούνται οι παράνομοι μετανάστες οι οποίοι στη περίπτωση που γίνει δυνατή η πλήρης καταμέτρηση τους κάποιοι ισχυρίζονται ότι φτάνουν περί τις 300.000 περίπου.

Διάγραμμα 7.1

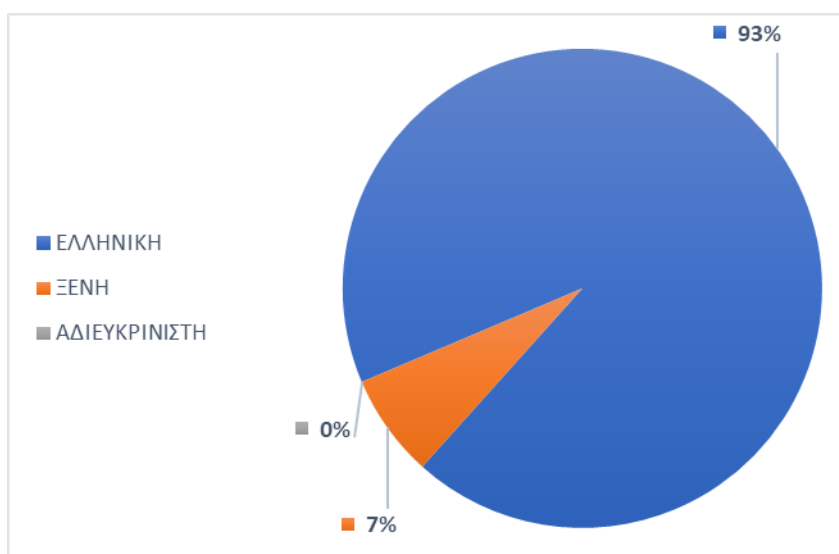
ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 7.2

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Από τους έχοντες ελληνική υπηκοότητα οι άνδρες φτάνουν τους 4.997.874 ενώ οι γυναίκες τα 5.174.032 άτομα. Όπως γίνεται αντιληπτό το γυναικείο φύλο υπερτερεί των ανδρών. Σε ποσοστιαία ανάλυση οι γυναίκες αποτελούν το 51% του πληθυσμού έναντι των ανδρών που καταλαμβάνουν το 49% του πληθυσμού της χώρας. Αντιστρόφως ανάλογη είναι η ποσοστιαία θέση όσων έχουν ξένη ιθαγένεια χωρίς να περιλαμβάνονται όσοι δεν έχουν καθορισμένη τοποθέτηση αναφορικά με την υπηκοότητα τους. Αναφορικά λοιπόν οι ξένοι υπήκοοι στην Ελλάδα αποτελούνται κατά 55% από άνδρες και 45%

από γυναίκες. Αυτή η ποσοστιαία αναλογία των μεταναστών δημιουργεί το ερώτημα για τους λόγους για τους οποίους υπάρχει αυτό το GAP των 10 ποσοστιαίων μονάδων ανάμεσα στα δυο φύλα των μεταναστών.

Για να απαντηθεί ορθά το ερώτημα αυτό πρέπει να γίνει ανάλυση των δημογραφικών και οικονομικών χαρακτηριστικών των ατόμων που εισέρχονται στην Ελλάδα. Είναι αναγκαίο να διασαφηνιστούν οι κλάδοι που απασχολούνται καθώς και οι λόγοι εισόδου τους στη χώρα. Επίσης πρέπει να γίνει καταγραφή των χωρών από τις οποίες γίνεται η εισροή τους ενώ παράλληλα ποια είναι τα ηλικιακά γκρουπ τους. Τέλος εμφανίζεται αναγκαίο η καταγραφή των περιοχών που αυτοί μετοικούν καθώς και όποια άλλη πληροφορία συνεπάγεται με τα ανωτέρω. Για την εξαγωγή των παραπάνω συμπερασμάτων θα γίνει χρήση των δεδομένων που συλλέχθηκαν από την απογραφή του 2001.

7.1 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΥΘΗΣΜΟΥ 2001

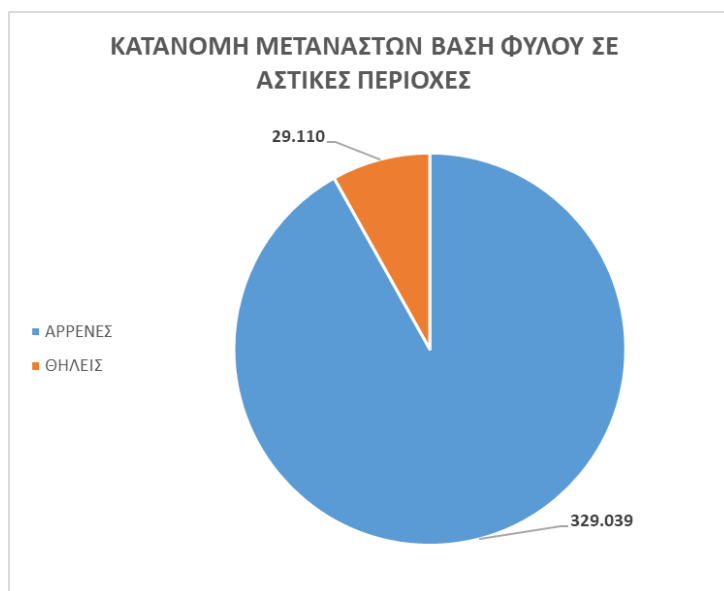
Όπως έχει γίνει αναφορά και σε προηγούμενες ενότητες τα δημογραφικά χαρακτηριστικά ενός πληθυσμού αφορούν το φύλο, την ηλικία βάση έτος γεννήσεως καθώς και την οικογενειακή κατάσταση. Τα δεδομένα αυτά λοιπόν θα αναλυθούν παρακάτω για τους έχοντες ξένη υπηκοότητα και κατοικούν στην Ελλάδα.

Όπως καταγράφηκε λοιπόν, ο νόμιμος καταγεγραμμένος πληθυσμός των μεταναστών για το 2001 ορίστηκε στα 761.813. Από αυτούς οι 415.368 ήταν άνδρες και τα υπόλοιπα 346.445 γυναίκες. Από αυτούς οι 620.149 κατοικούν εντός αστικών περιοχών ενώ οι υπόλοιποι 142.042 ζουν στην υπόλοιπη περιφέρεια της χώρας. Παρακάτω αποτυπώνονται οι αναλογίες ανδρών και γυναικών που κατοικούν σε αστικές και αγροτικές περιοχές.

Διάγραμμα 7.3

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΦΥΛΟΥ ΣΕ ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

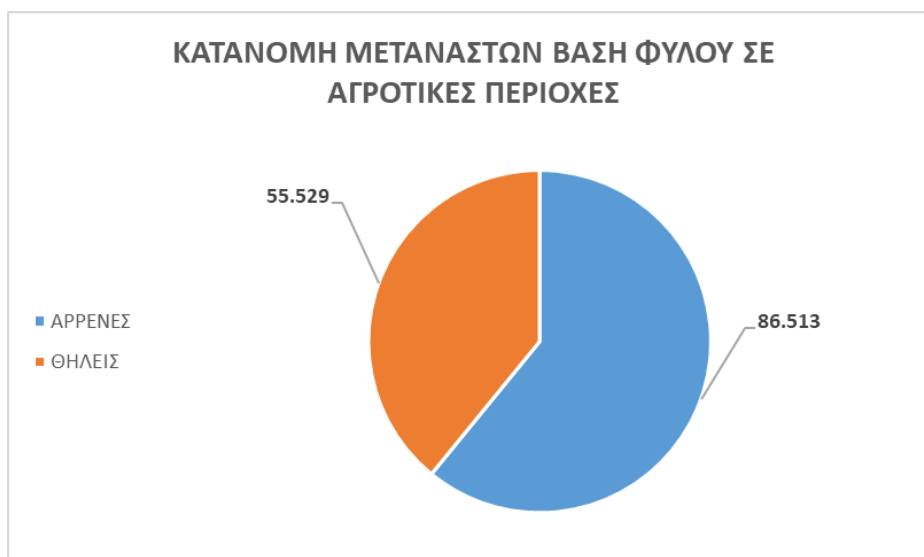

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 7.4

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΦΥΛΟΥ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Όπως γίνεται αντιληπτό από τα παραπάνω διαγράμματα το σύνολο των μεταναστών επιλέγει τις αστικές περιοχές ως τόπο μόνιμης κατοικίας. Στα αστικά κέντρα κατοικούν 329.039 άτομα αρσενικού γένους και 29.110 άτομα θηλυκού γένους. Από τα άτομα που επιλέγουν τις αστικές περιοχές σε σχέση με το σύνολο των μεταναστών το 79,2% αποτελείται από άνδρες όπως ήταν αναμενόμενο από τα παραπάνω σύνολα. Από την άλλη όψη φαίνεται ότι για τις αγροτικές περιοχές η αναλογία ανδρών και γυναικών καταμερίζεται σχεδόν ισόποσα καθώς το ποσοστό είναι 61% - 39% αντίστοιχα συνεχίζοντας όμως οι άνδρες να υπερτερούν το γυναικών. Επίσης παρατηρείται ότι οι γυναίκες μετανάστριες επιλέγουν να κατοικούν σε αγροτικές περιοχές έναντι των αστικών με το ποσοστό που διαμένουν στην επαρχία να κινείται στο 65,6% έναντι των αστικών που βρίσκεται στο 34,4%. Συμπερασματικά λοιπόν παρατηρείται ότι οι άνδρες μετανάστες αποτελούν το 55% του συνόλου των μεταναστών και οι γυναίκες το 45% εξ αυτών συμπληρωματικά με τους περισσότερους εξ αυτών να επιλέγουν τα μεγάλα αστικά κέντρα για τόπο μόνιμης κατοικίας.

Αυτό που παρουσιάζει όμως ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι η οικογενειακή κατάσταση που δηλώνουν τα άτομα με ξένη υπηκοότητα τα οποία καταγράφηκαν μέσω της απογραφής του 2001. Αυτό συμβαίνει καθώς αναλόγως με το είδος της οικογενειακής κατάστασης του απογραφέντος ατόμου αλλάζει και η θέση του απέναντι στις μελλοντικές του κινήσεις και επιλογές. Με άλλα λόγια έχει παρατηρηθεί ότι άτομα που τείνουν να βρίσκονται εντός έγγαμου βίου δεν προτίθενται εύκολα να μετακινηθούν σε άλλη περιοχή ή χώρα έναντι αυτών που δηλώνουν άγαμοι, διαζευγμένοι κ.α. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να έχουν ή να αποζητούν μια σταθερότητα στο τόπο εγκατάστασης τους ως απόρροια των υποχρεώσεων που επιφέρει η έγγαμη ζωή. Από την άλλη πλευρά άτομα που ορίζουν αυτόνομα και ανεξάρτητα την ύπαρξη τους ως ατομικές οντότητες τείνουν να μεταναστεύουν και να μετακινούνται πιο εύκολα. Εξαιτίας της κίνησης αυτής εμφανίζεται να αυξομειώνεται τόσο ο συνολικός πληθυσμός ενός κράτους όσο και των αστικών και αγροτικών περιοχών όσον αφορά το συνολικό αριθμό των μεταναστών. Επιπροσθέτως τα άγαμα άτομα τείνουν να κάνουν πιο επιπόλαιες επιλογές όσον αφορά το μέλλον τους καθώς και οι δουλειές που επιλέγουν είναι πολλές φορές εφήμερες ή εποχιακές.

Έτσι λοιπόν από τα παρακάτω διαγράμματα που παρουσιάζουν τα άτομα με ξένη υπηκοότητα τόσο ως σύνολο όσο και ως διαχωρισμένα σε αστικές αλλά και αγροτικές περιοχές εξάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα ως ακολούθως:

Πίνακας 7.1

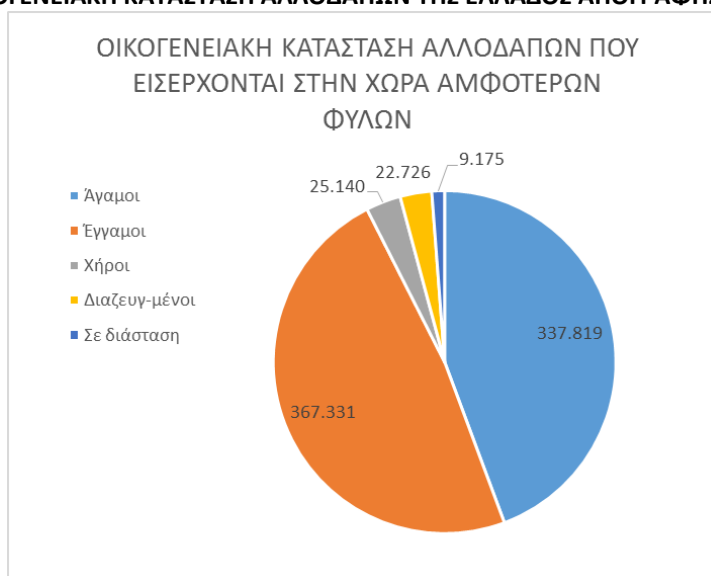
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΒΑΣΗ ΦΥΛΟΥ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

ΑΣΤΙΚΕΣ & ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ						
	ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ					
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΓΑΜΟΙ	ΕΓΓΑΜΟΙ	ΧΗΡΟΙ	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ	ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ	100,00%	44,32%	48,19%	3,30%	2,98%	1,20%
ΑΡΡΕΝΕΣ	100,00%	50,97%	45,14%	1,39%	1,63%	0,88%
ΘΗΛΕΙΣ	100,00%	36,36%	51,85%	5,59%	4,61%	1,60%
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ						
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΓΑΜΟΙ	ΕΓΓΑΜΟΙ	ΧΗΡΟΙ	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ	ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ	762.191	337.819	367.331	25.140	22.726	9.175
ΑΡΡΕΝΕΣ	415.552	211.789	187.593	5.765	6.762	3.643
ΘΗΛΕΙΣ	346.639	126.030	179.738	19.375	15.964	5.532

Διάγραμμα 7.5

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

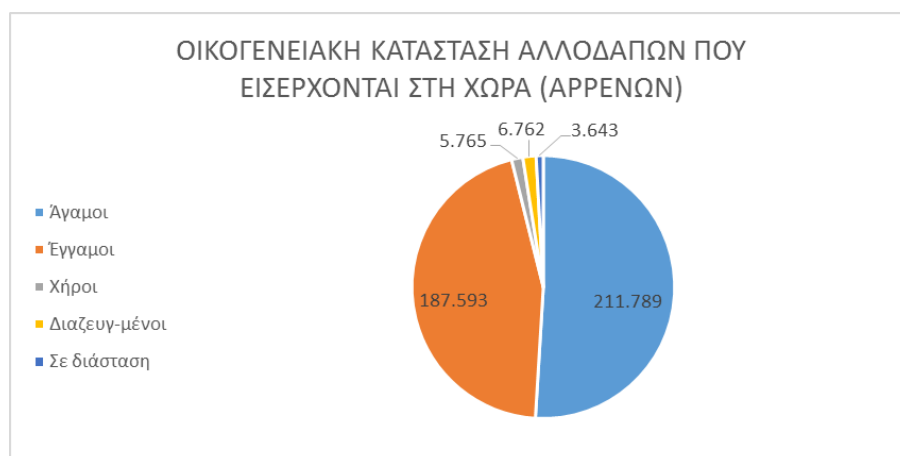

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 7.6

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΡΡΕΝΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

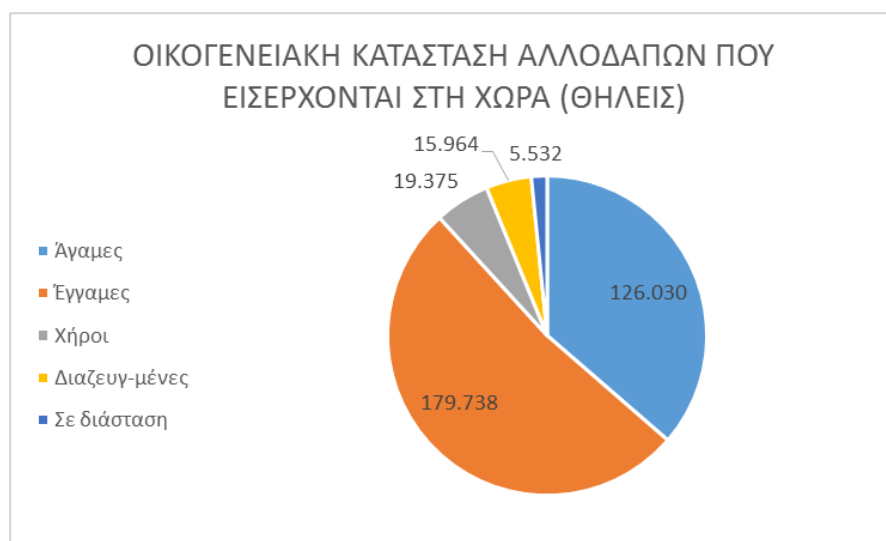
ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.7

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΘΗΛΕΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Όπως είναι εμφανές από τα παραπάνω, το σύνολο των αλλοδαπών που διαμένουν σε όλη την επικράτεια αυτή τη στιγμή της Ελλάδος σε ποσοστό 48,19% βρίσκονται εντός γάμου. Εξ αυτών οι γυναίκες αλλοδαπές που δηλωσαν παντρεμένες ήταν 179.738 εναντι των ανδρών που καταμετρήθηκαν ως 187.593 άτομα. Σε ποσοστιαία βάση αυτό αναλογεί σε 45,14% για τους άντρες και 51,85% για τις γυναίκες. Σε παρεμφερείς ποσοστά κινείται και το σύνολο των μεταναστών που δηλώνουν άγαμοι με το

ποσοστό αυτών να φτάνει το 44,32%. Αυτό που προκαλεί εντύπωση είναι ότι ενώ τα ποσοστά των έγγαμων αλλοδαπών σε σχέση με το φύλο παρουσιάζουν μια μικρή διακύμανση μεταξύ τους σε αντίθεση με αυτή των άγαμων όπου η διαφορά τους είναι μεγάλη. Χαρακτηριστικό είναι ότι βάσει της απογραφής του 2001 καταμετρήθηκαν 211.789 αρρένες δηλαδή το 50,97% του συνόλου των αντρών μεταναστών, σε αντίθεση με το σύνολο των γυναικών μεταναστριών που υπολογίστηκαν περί τις 126.030 δηλαδή μόλις το 36,36% του συνόλου τους. Συμπεραίνεται λοιπόν, από τα παραπάνω αποτελέσματα ότι υπάρχει μια αναλογία μεταξύ έγγαμων και άγαμων μεταναστών στον ελλαδικό χώρο με τις υπόλοιπες κατηγορίες όπως είναι οι χήροι, οι διαζευμένοι και σε διάσταση να αποτελούν ένα μικρό ποσοστό του συνόλου πληθυσμού τους. Με την παρούσα θέση που έχουν φέρει η πρόσθεση των ατόμων που εισέρχονται στην χώρα να παραμείνουν σε αυτή για διάστημα μεγαλύτερο από εκείνο της 5ετίας καθώς μέσω της διαπροσωπικής σχέσης μπαίνουν τα θεμέλια μόνιμης εγκατάστασης στη χώρα. Αυτή η θέση εντύνεται ακόμα περισσότερο στις περιπτώσεις που μέσω του έγγαμου βίου ή εκτός αυτού δημιουργούνται τέκνα. Στις περιπτώσεις αυτές οι πιθανότητες μετακίνησης τους μειώνονται ακόμα περισσότερο. Ειδικά μέσω της γεννητικότητας οι αλλοδαποί τείνουν να ενταχθούν και να αφομιωθούν στην ελληνική κοινωνία πιο εύκολα σε σχέση με τους μη έχοντες αυτής.

Αυτό που παρουσιάζει επίσης ενδιαφέρον είναι η κατανομή αυτών κατά οικογενειακή κατάσταση σε σχέση με την περιοχή μόνιμης διαμονής τους (αστική, αγροτική). Τα παρακάτω διαγράμματα (7.8 και 7.9) παρουσιάζουν αναλυτικά την θέση αυτή.

Πίνακας 7.2

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ)

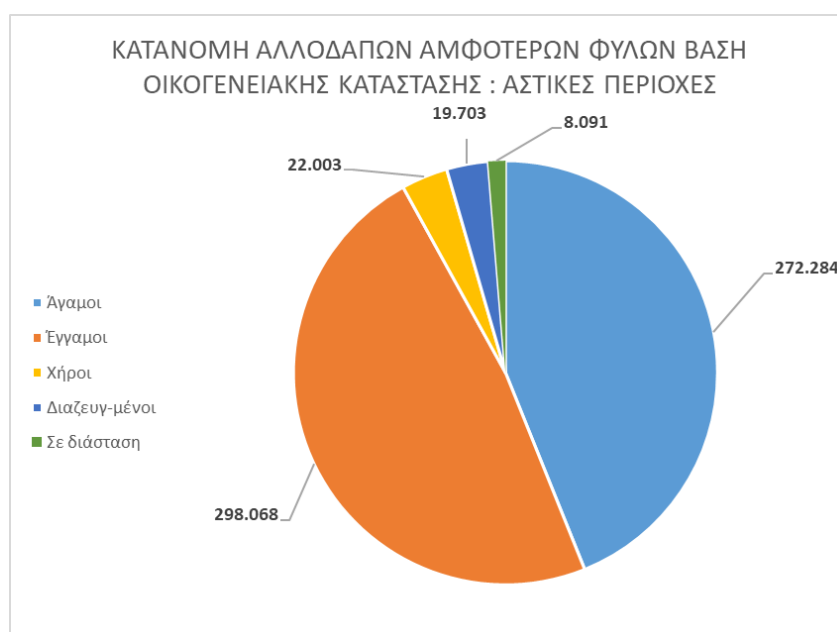
ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ						
ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ						
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΓΑΜΟΙ	ΕΓΓΑΜΟΙ	ΧΗΡΟΙ	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ	ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ	100,00%	43,91%	48,06%	3,55%	3,18%	1,30%
ΑΡΡΕΝΕΣ	100,00%	50,26%	45,68%	1,44%	1,68%	0,94%
ΘΗΛΕΙΣ	100,00%	36,73%	50,76%	5,93%	4,87%	1,72%
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ						
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΓΑΜΟΙ	ΕΓΓΑΜΟΙ	ΧΗΡΟΙ	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ	ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ	620.149	272.284	298.068	22.003	19.703	8.091
ΑΡΡΕΝΕΣ	329.039	165.370	150.311	4.740	5.525	3.093
ΘΗΛΕΙΣ	291.110	106.914	147.757	17.263	14.178	4.998

Διάγραμμα 7.8

ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΒΑΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Τα παραπάνω παρουσιάζουν την οικογενειακή κατάσταση που υφίστανται οι αλλοδαποί οι οποίοι και διαμένουν στα αστικά κέντρα. Όπως καταγράφεται στα αστικά κέντρα υπερτερούν κατά 4,15% τα άτομα τα δηλώνουν ως παντρεμένοι. Αυτό υποδηλώνει ότι τα αστικά κέντρα προτιμούνται από το σύνολο των αλλοδαπών καθώς σε αυτά διαμένουν 620.149 άτομα εκ των οποίων οι 272.284 είναι παντρεμένοι. Οι αιτίες της προτίμησης αυτής είναι πολλές, μια εκ των οποίων είναι οι καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και περίθαλψης. Επιπλέον προτιμώνται εξαιτίας των περισσότερων μόνιμων θέσεων εργασίας που υπάρχουν σε σχέση με εκείνων της επαρχίας που εμφανίζουν τάση εποχικότητας. Καθώς φαίνεται από το πίνακα 2 τα αστικά κέντρα προτιμώνται από άγαμους άνδρες σε ποσοστό 50,26% σε αντίθεσή με τη προτίμηση των γυναικών. Οι μετανάστριες που επιλέγουν ως μόνιμο τόπο διαμονής τους τα αστικά κέντρα σε ποσοστό 50,76% είναι παντρεμένες συγκριτικά πάντα με το σύνολο των γυναικών που διαμένουν σε αυτά. Επίσης ενδιαφέρον παρουσιάζει ότι το ποσοστό των χηρών στις αστικές περιοχές είναι αυξημένο φτάνοντας το 5,93% σε αντίθεση με εκείνο των ανδρών που φτάνει μόλις το 1,44%.

Τα αντίστοιχα αποτελέσματα για τις αγροτικές περιοχές της χώρας σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση των μεταναστών που διαμένουν στη χώρα είναι τα παρακάτω τα όποια και αναφέρονται συγκριτικά με το σύνολο των μεταναστών που διαμένουν στις συγκεκριμένες περιοχές.

Πίνακας 7.3

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ)

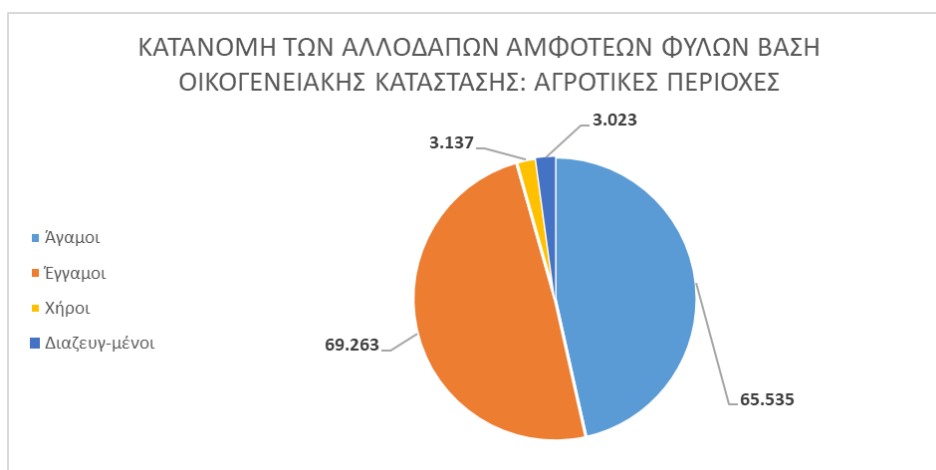
ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ						
	ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ					
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΓΑΜΟΙ	ΕΓΓΑΜΟΙ	ΧΗΡΟΙ	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ	ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ	100,00%	46,14%	48,76%	2,21%	2,13%	0,76%
ΑΡΡΕΝΕΣ	100,00%	53,66%	43,09%	1,18%	1,43%	0,64%
ΘΗΛΕΙΣ	100,00%	34,43%	57,59%	3,80%	3,22%	0,96%
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ						
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΓΑΜΟΙ	ΕΓΓΑΜΟΙ	ΧΗΡΟΙ	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ	ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ	142.042	65.535	69.263	3.137	3.023	1.084
ΑΡΡΕΝΕΣ	86.513	46.419	37.282	1.025	1.237	550
ΘΗΛΕΙΣ	55.529	19.116	31.981	2.112	1.786	534

Διάγραμμα 7.9

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΒΑΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Στην υπόλοιπη περιφέρεια της Ελλάδος δηλαδή σε περιοχές που χαρακτηρίζονται ως αγροτικές όπως φαίνεται από το Πίνακα 7.3 καθώς και το Διάγραμμα 7.9 ο συνολικός πληθυσμός των εχόντων ξένη υπηκοότητα αριθμείται περί τα 142.042 άτομα κατά την απογραφή του 2001. Συγκρητικά λοιπόν με τις αστικές περιοχές, οι αγροτικές έχουν υπο πενταπλάσιο πληθυσμό μεταναστών σε σχέση με τα μεγάλα αστικά κέντρα. Παρόλα αυτά σε απόλυτους αριθμούς οι αναλογία ελεύθερων και παντρεμένων μεταναστών κινείται στα ίδια ποσοστά με εκείνο των αστικών περιοχών. Όπως φαίνεται και παραπάνω οι παντρεμένοι υπολογίζονται στα 69.263 άτομα ενώ οι ελεύθεροι στους 65.535. Ομοίως με τα αστικά κέντρα οι άγαμοι αρρένες υπερτερούν έναντι των παντρεμένων με ποσοστό 53.66% σε σχέση με τους παντρεμένους που κινούνται στο 43,09%. Η ίδια παραδοχή όμως υπάρχει και για τις γυναίκες των αγροτικών περιοχών. Υπάρχει δηλαδή μεγαλύτερος αριθμός παντρεμένων γυναικών έναντι εκείνων που

είναι ανύπαντρες. Το ποσοστό αυτό βρίσκεται στο 57,59% σε σχέση με το σύνολο των γυναικών που διαμένουν στις αγροτικές περιοχές.

Συμπερασματικά λοιπόν παρατηρείται πως το χαρακτηριστικό της οικογενειακής κατάστασης αναφορικά με τους μετανάστες για το 2001 βρίσκεται σε αναλογία. Με άλλα λόγια τα ποσοστά παντρεμένων και μη δεν έχουν τεράστια διακύμανση μεταξύ τους όταν γίνεται ανάλυση τους και στα δύο φύλα τόσο στο σύνολο των περιφερειών της χώρας όσο και αναφορικά με το είδος της περιοχής που αυτοί διαμένουν(αστικό,αγροτικό). Παρόλα αυτά υπάρχει η τάση να υπάρχουν περισσότεροι άγαμοι άνδρες σε κάθε περιοχή και ταυτόχρονα περισσότερες παντρεμένες γυναίκες ως ποσοστό του συνολικού τους πληθυσμού όσο και στις επιμέρους κατηγοριοποιήσεις ανα περιοχή οι οποίες πραγματοποιήθηκαν. Αυτό προκαλεί εντύπωση καθώς εξάγει το συμπέρασμα πως οι άνδρες που εισέρχονται στη χώρα ενδιαφέρονται να απασχοληθούν με σκοπό όμως μεταγενέστερα να μετακινηθούν σε άλλη χώρα, καθώς δεν προσπαθούν να δημιουργήσουν οικογένεια με σκοπό την μόνιμη εγκατάστασή τους. Το αντίθετο όμως παρουσιάζεται στις γυναίκες μετανάστριες οι οποίες εισέρχονται στη χώρα στο σύνολο τους με σκοπό την μόνιμη παραμονή τους σε αυτήν.

Πέραν όμως των παραπάνω, σημαντική κατηγοριοποίηση που υπάρχει αναφορικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά όπως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενες ενότητες είναι εκείνο της ηλικίας. Η δομή που υφίσταται ο πληθυσμός των αλλοδαπών κατά ομάδες ηλικιών διαφοροποιείται σε σχέση με εκείνη των Ελλήνων. Συνεπώς απαραίτητο είναι να γίνει συσχετισμός μεταξύ της ηλικίας και του φύλου καθώς και της ηλικίας και της οικογενειακής κατάστασης των μεταναστών βάση πληροφοριών που συλλέχθηκαν από την απογραφή του 2001.

Ο Πίνακας 7.4 όπως φαίνεται χαρακτηριστικά παρακάτω αναλύει το σύνολο των μεταναστών κατά φύλο και ηλικιακά γκρουπ. Αυτό που παρατηρείται από τα αποτελέσματα που έχουν παρθεί από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος το 2001 είναι πως το σύνολο αυτών ανήκουν στις ηλικιακές ομάδες 25 με 29 το άθροισμα των οποίων φτάνει τις 107.443 μετανάστες. Τα άτομα λοιπόν αυτής της συγκεκριμένης ομάδας αποτελούν το 26,4% του συνολικού πληθυσμού των μεταναστών. Η ίδια ηλικιακή ομάδα για τα άτομα με ελληνική υπηκοότητα είναι μόλις το 14,5% του συνολικού τους πληθυσμού. Παρόλα αυτά αυξημένα είναι και τα σύνολα για τις ηλικιακές ομάδες αλλοδαπών αμφότερου φύλου τα οποία ανήκουν μεταξύ των ηλικιών 20 με 24 και 35 με 39 με 93.511 και 97.596 άτομα αντίστοιχα. Επίσης όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 10 ο ανδρικός πληθυσμός που εισέρχεται στη χώρα είναι περισσότερος έναντι των γυναικών αλλά ταυτόχρονα υπάρχει συσχετισμός με τις ηλικίες που εισρέουν στην χώρα και για τα δύο φύλα. Αναλυτικότερα το μεγαλύτερο πλήθος ανδρών που εισέρχεται στη χώρα αφορούν την ηλικιακή κλάση των 25-29 το οποίο ομοίως ισχύει και για το πλήθος γυναικών με 63.206 και 44.237 άτομα αντίστοιχα.

Επομένως, υπάρχει μια έντονη εισροή αλλοδαπών που ανήκουν στον ενεργά παραγωγικό πληθυσμό. Αυτό από μόνο του μας προειδεάζει ότι ένας βασικός λόγος μετανάστευσης είναι η εργασία, το οποίο και θα αναλυθεί παρακάτω.

Πίνακας 7.4

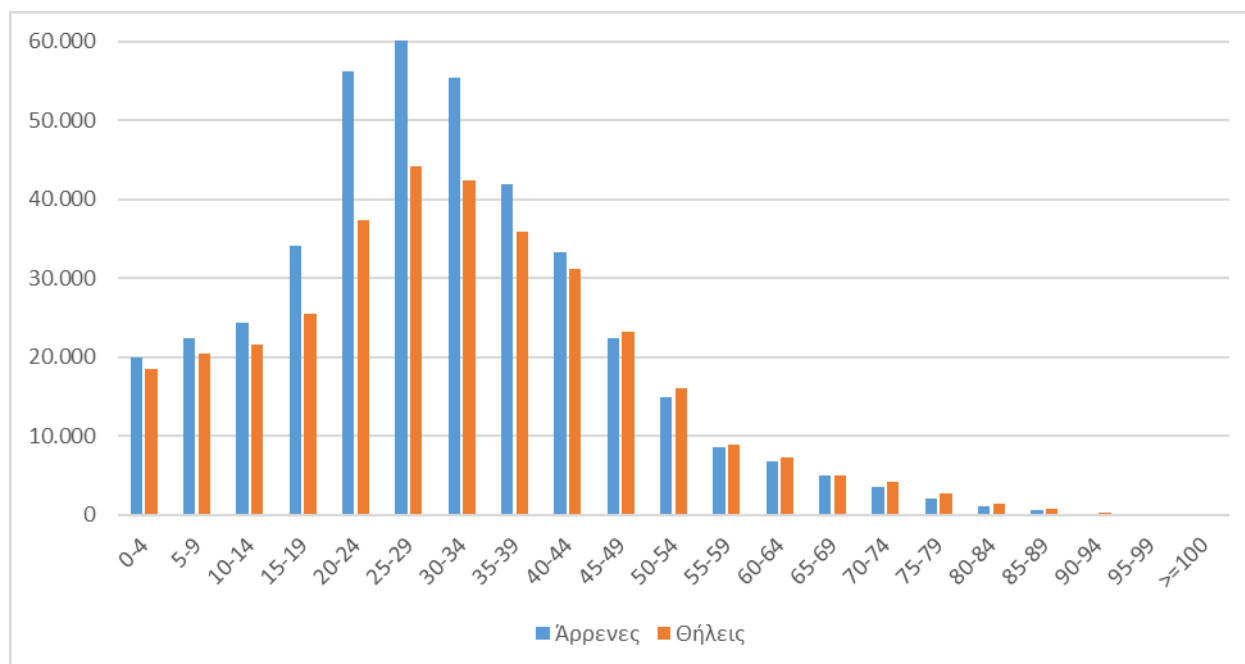
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΗΛΙΚΙΑΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ 2001 ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ			
ΗΛΙΚΙΕΣ	ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
0-4	38.434	19.970	18.464
5-9	42.814	22.317	20.497
10-14	45.842	24.297	21.545
15-19	59.635	34.124	25.511
20-24	93.511	56.219	37.292
25-29	107.443	63.206	44.237
30-34	97.596	55.298	42.298
35-39	77.693	41.851	35.842
40-44	64.530	33.303	31.227
45-49	45.449	22.301	23.148
50-54	31.038	14.970	16.068
55-59	17.465	8.586	8.879
60-64	14.056	6.806	7.250
65-69	9.969	4.950	5.019
70-74	7.669	3.502	4.167
75-79	4.611	1.981	2.630
80-84	2.515	1.075	1.440
85-89	1.325	574	751
90-94	404	131	273
95-99	96	33	63
>=100	96	58	38
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	762.191	415.552	346.639

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 7.10

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

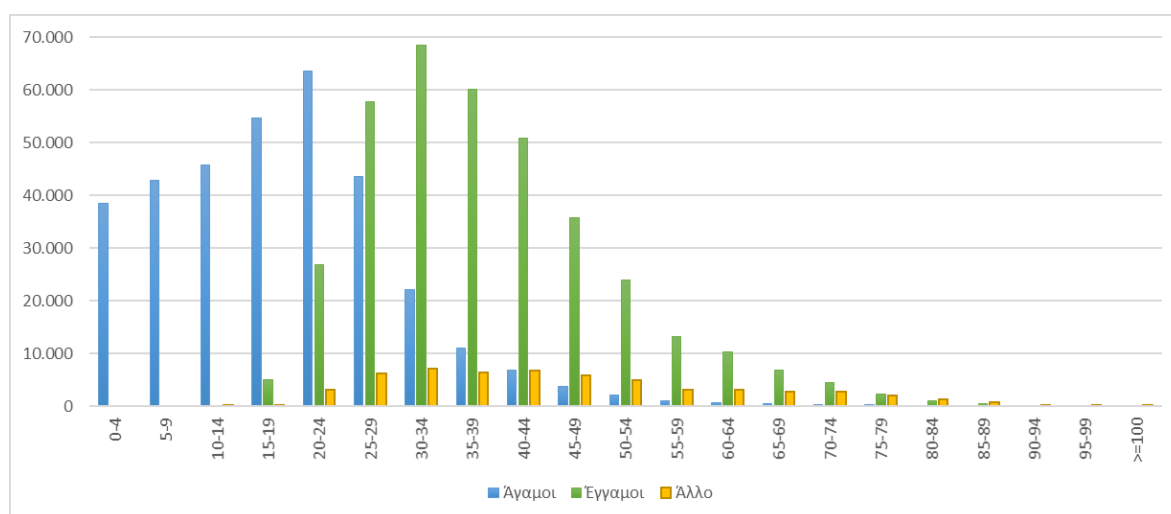

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Ένα επιπλέον δεδομένο που μπορεί να αναλυθεί με βάση την ηλικία και όχι μόνο κατά φύλο είναι εκείνο της οικογενειακής κατάστασης. Με άλλα λόγια ενδιαφέρον παρουσιάζει ποια είναι η οικογενειακή θέση κάθε ηλικιακής ομάδας μεταναστών που βρισκόταν κατά την απογραφή του 2001 στη χώρα. Παρακάτω αναλύονται τα δεδομένα που ζητήθηκαν.

Διάγραμμα 7.11

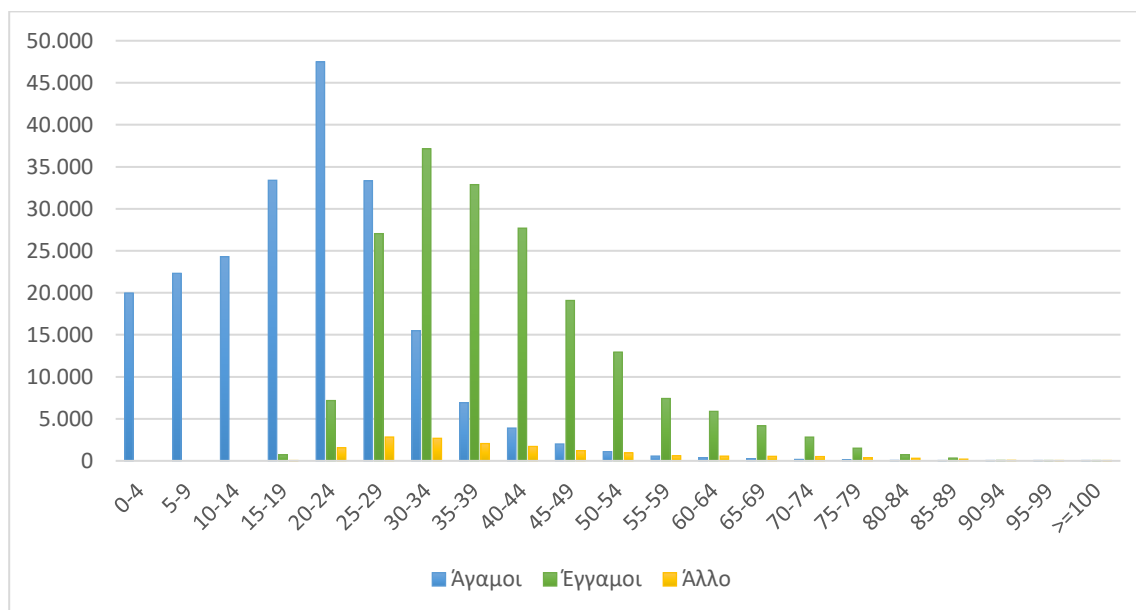
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 7.12

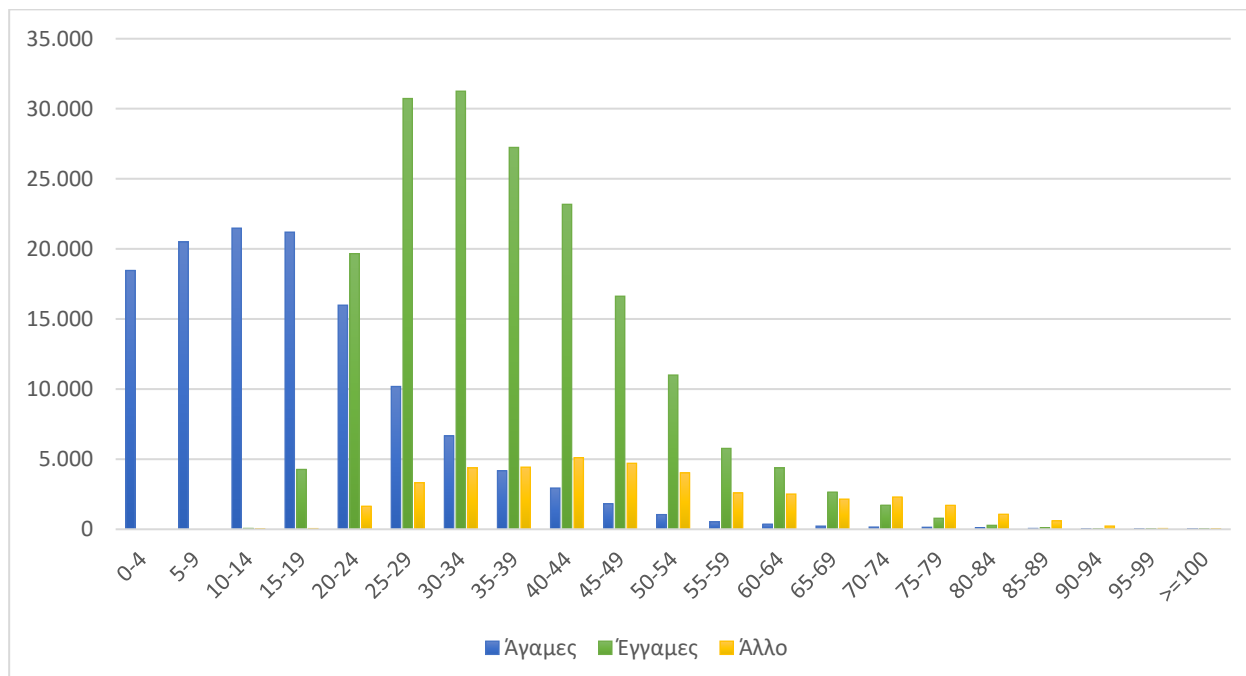
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 7.13

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ ΘΗΛΕΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Όπως γίνεται αντιληπτό από τα παραπάνω διαγράμματα το σύνολο του παραγωγικού πληθυσμού, δηλαδή οι ηλικιακές ομάδες που βρίσκονται μεταξύ των ηλικιών 20 με 49 δηλώνονται ως έγγαμοι τόσο

στο σύνολο τους όσο και στην υποκατηγορία των φύλων τους. Αριθμητικά αυτό αναλογεί σε 486.222 άτομα εκ των οποίων τα 214.044 είναι γυναίκες και τα υπόλοιπα 272.178 άνδρες. Παράλληλα παρατηρείται όπως είναι αναμενόμενο ότι μέχρι την ηλικία των 20 ετών στο σύνολο τους οι μετανάστες δηλώνουν ως άγαμοι. Ένα επιπλέον αποτέλεσμα το οποίο εξάγεται από το διαγράμμα 7.11 είναι πως από την ηλικία των 25 ετών και άνω η θέση του ατόμου ως άγαμο τείνει να έχει καθοδικές τάσεις, ενώ εξαλείφεται σχεδόν οριστικά από την ηλικία των 55 ετών και άνω. Στον αντίποδα βρίσκονται εκείνοι που δημιουργούν οικογένειες στην Ελλάδα καθώς από την ηλικία 20 ετών και άνω φαίνεται ο έγγαμος βίος να έχει ανοδικές τάσεις, με τη μέγιστη τιμή αυτού να φτάνει στο ηλικιακό διάστημα των 30 με 34 ετών. Αυτό δείχνει ότι οι μετανάστες που αποφασίζουν να διαμείνουν για μεγάλο χρονικό διάστημα στη χώρα, δημιουργούν οικογένειες σε αντίθεση με όσους είναι άγαμοι οι οποίοι τείνουν να μεταναστεύουν σε άλλες περιοχές. Σημαντική σημείωση στη παραπάνω περιγραφή είναι πως πέραν της καθαρής θέσης της οικογενειακής κατάστασης του ατόμου πρέπει να ληφθεί υπόψη και η μεταβολή της θέσης του. Αυτό περιγράφεται ως η μεταβολή των ατόμων από άγαμους σε έγγαμους με αποτέλεσμα την μείωση του συνολικού αριθμού των μη παντρεμένων σε παντρεμένους. Αυτό παρουσιάζει ένα θετικό κλίμα αναφορικά με τους μετανάστες καθώς οι ίδιοι τους επιλέγουν να εγκατασταθούν μόνιμα στη χώρα με αποτέλεσμα να αφομειώνονται σε μεγάλο ποσοστό αυτών στην ελληνική πραγματικότητα και νοοτροπία. Ενδιαφέρον θα παρουσίαζε μελλοντικά η καταγραφή των ατόμων με ξένη υπηκοότητα οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα ως άγαμοί και με το πέρασμα των ετών άλλαξε η οικογενειακή τους κατάσταση σε έγγαμη. Τα στοιχεία αυτά όμως δεν έχουν καταγραφεί μέχρι στιγμής με αποτέλεσμα να γίνονται μονάχα υποθέσεις για τον λόγο αύξησης των έγγαμων και μείωσης των άγαμων ανά ηλικιακές ομάδες. Οι λόγοι οι οποίοι φέρεται η παραπάνω μεταβολή οφείλεται είτε λόγω μεταβολής της οικογενειακής τους κατάστασης όπως προαναφέρθηκε είτε εξαιτίας της μετακίνησης τους σε άλλες χώρες κράτη.

7.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ 2001

Εκτός όμως από τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των μεταναστών που διαμένουν στην Ελλάδα, ενδιαφέρον εμφανίζουν και τα οικονομικά χαρακτηριστικά τους. Αυτά αφορούν την επαγγελματική τους κατάσταση, το επάγγελμα τους, τη θέση τους στο επάγγελμα καθώς και τον κλάδο της οικονομικής τους δραστηριότητας. Η καταγραφή τους αναλύεται τόσο συνολικά όσο και ως προς το φύλο και τις ηλικιακές ομάδες αυτών.

Αρχικά όμως πριν την παρουσίαση των οικονομικών χαρακτηριστικών των ατόμων χρίζει να γίνει ένας διαχωρισμός των αιτιών που προκάλεσαν την εισροή τους στη χώρα με αποτέλεσμα την συμπερήληψή τους στην απογραφή πληθυσμού του 2001. Παρακάτω δίνεται αναλυτικός πίνακας που παρουσιάζει τους λόγους αυτούς.

Πίνακας 7.5

ΛΟΓΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΕΙΣΡΟΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Υπηκοότητα	ΛΟΓΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ							
	Αμφοτέρων των φύλων							
	Σύνολο	Εργασία	Επαναπατρισμός- Παλινόστηση	Επανάωση οικογενείας	Σπουδές	Αναζήτηση ασύλου	Πρόσφυγας	Άλλος λόγος
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	762.191	413.214	51.694	99.968	20.787	9.980	2.368	164.180
Αλβανία	438.036	240.656	11.869	69.949	8.263	927	35	106.337
Βουλγαρία	35.104	27.504	397	2.624	441	158	43	3.937
Γεωργία	22.875	11.072	5.154	2.656	283	0	0	3.710
Ρουμανία	21.994	17.337	447	1.425	229	1.340	219	997
Ηνωμένες Πολιτείες	18.140	3.735	8.072	2.349	186	0	0	3.798
Ρωσική Ομοσπ.	17.535	7.810	4.394	2.085	204	85	19	2.938
Κύπρος	17.426	4.975	648	1.046	6.833	0	0	3.924
Ουκρανία	13.616	10.121	526	1.148	199	6	0	1.616
Ηνωμένο Βασίλειο	13.196	5.339	936	1.541	154	0	0	5.226
Πολωνία	12.831	7.937	251	1.304	125	1.776	129	1.309
Γερμανία	11.806	3.848	1.581	1.618	231	13	2	4.513
Πακιστάν	11.130	10.317	26	211	38	386	1	151
Αυστραλία	8.767	1.210	5.195	853	40	0	0	1.469
Τουρκία	7.881	1.520	2.559	763	217	1.518	1.067	237
Αρμενία	7.742	3.551	1.126	1.179	196	2	0	1.688
Αίγυπτος	7.448	4.958	244	600	129	14	1	1.502
Ινδία	7.216	6.620	10	150	18	154	3	261
Ιράκ	6.936	3.380	31	505	66	1.977	407	570
Φιλιππίνες	6.478	5.275	34	227	39	6	5	892
Καναδάς	6.049	850	3.328	603	30	0	0	1.238
Ιταλία	5.825	1.850	437	926	83	1	0	2.528
Μολδαβία	5.716	4.567	77	392	77	1	0	602
Συρία	5.552	3.585	47	491	297	50	17	1.065
Γαλλία	5.267	1.911	457	732	106	0	0	2.061
Μπανγκλαντές	4.854	4.571	8	57	19	147	7	45
Γιουγκοσλαβία	3.832	2.206	64	360	152	233	5	812
Ολλανδία	2.519	998	133	254	33	0	0	1.101
Καζακστάν	2.256	639	1.033	240	25	4	0	315
Σουηδία	2.203	588	591	260	47	0	0	717
Νιγηρία	2.015	1.175	15	145	238	27	6	409
Άλλοι	29.946	13.109	2.004	3.275	1.789	1.155	402	8.212

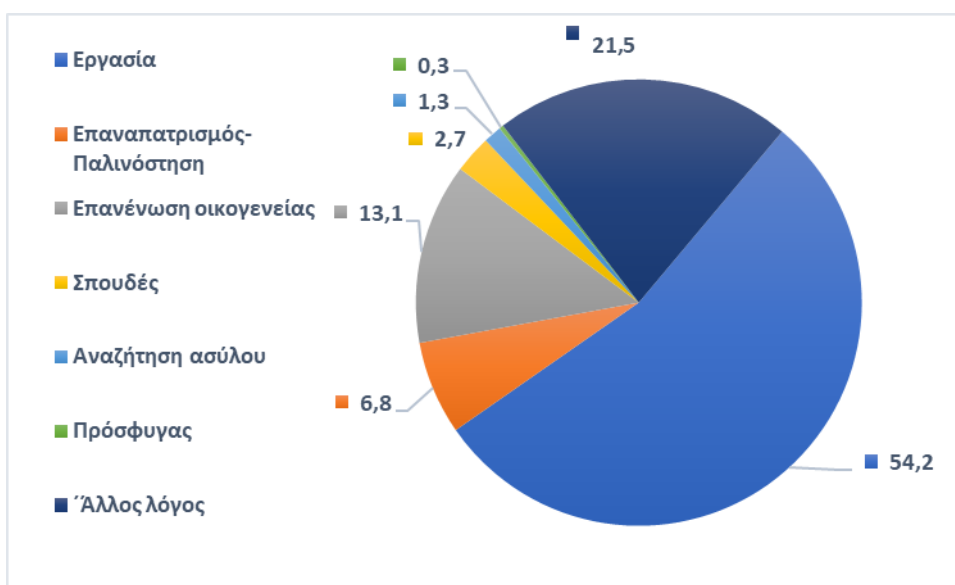
Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Ο παραπάνω Πίνακας 7.5 περιγράφει τους λόγους εγκατάστασης των ατόμων με ξένη υπηκοότητα στην Ελλάδα καθώς και την υπηκοότητα αυτών. Όπως είναι προφανές το σύνολο των ατόμων που εισήλθαν στην χώρα το 2001 προέρχονταν από την Αλβανία κατά 57,5% όπου αριθμητικά ορίζεται σε 438.036 άτομα και των δυο φύλων. Το ποσοστό των ατόμων αυτών αναλογικά με τους εισρχόμενους αλλοδαπούς είναι μεγάλο τόσο στο συνολικό άθροισμα των μεταναστών της χώρας όσο και σε σύγκριση με το αμέσως επόμενο που είναι τα άτομα που εισήλθαν από την Βουλγαρία και αποτελούν μόλις το 4,6% του συνολικού αριθμού μεταναστών που εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα το 2001. Με άλλα λόγια περισσότεροι από τα μισά άτομα που εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα ήταν αλβανικής καταγωγής.

Ο κύριος λόγος εγκατάστασης τους όπως φαίνεται παραπάνω είναι η εργασία, όπως ομοίως ισχύει και για το σύνολο των μεταναστών που εισέρχονται στη χώρα όπως καταγράφηκε από την απογραφή. Παρακάτω δίνονται τα ακόλουθα διαγράμματα που αναφέρονται στους λόγους εγκατάστασης των αλλοδαπών στην Ελλάδα τόσο σε ποσοστιαία βάση όσο και στην αριθμητική κατά φύλο διαίρεση τους.

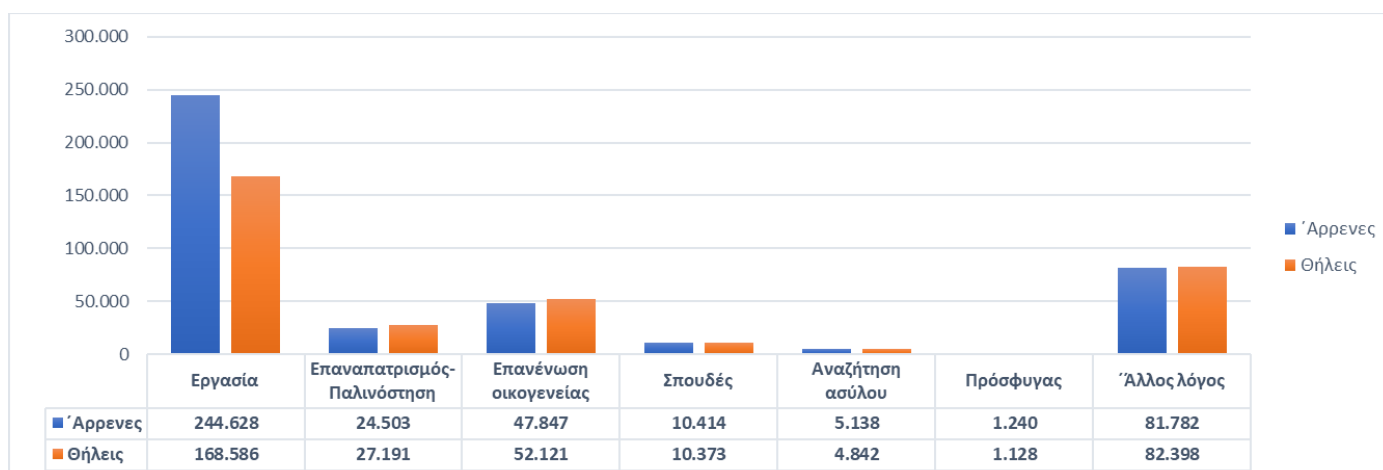
Διάγραμμα 7.14

ΛΟΓΟΙ ΕΙΣΡΟΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Διάγραμμα 7.15

ΛΟΓΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΒΑΣΗ ΦΥΛΟΥ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

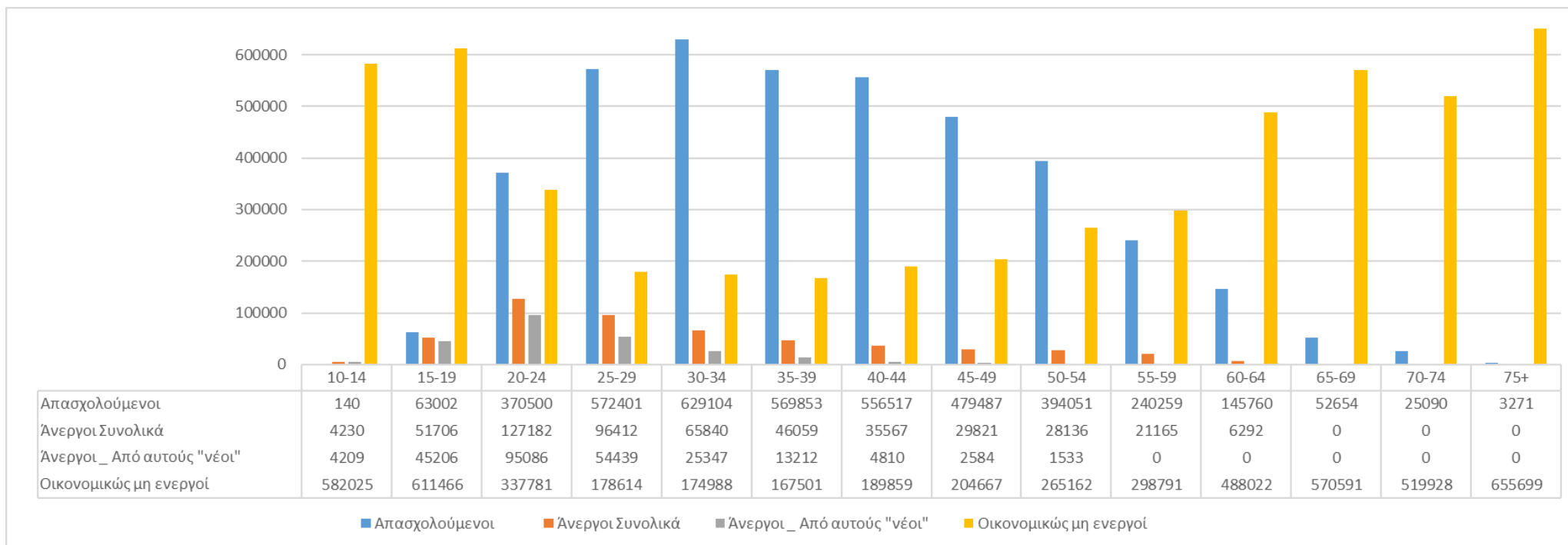

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Σε ποσοστό της τάξεως του 54,2% όπως γίνεται αντιληπτό από το διάγραμμα 7.14 οι μεταναστευτικές ροές που πραγματοποιήθηκαν μέχρι και το 2001 αφορούσαν άτομα ή ομάδες ατόμων που σκοπό είχαν την εύρεση εργασίας. Η επιλογή αυτή δεν θεωρείται παράλογη καθώς παγκοσμίως η εργασία είναι πρωταρχικός παράγοντας επιβίωσης του ατόμου με αποτέλεσμα το άτομο να προσπαθεί να κινηθεί σε περιοχές όπου αυτή βρίσκεται σε αφθονία. Παράλληλα παρατηρείται από το διάγραμμα 15 πως η επιλογή της εργασίας είναι ο βασικός λόγος μετακίνησης και στα δύο φύλα με 244.628 άνδρες και 168.586 γυναίκες να την επιλέγουν. Ως δεύτερη επιλογή κατατάχθηκε η επανένωση της οικογένειας με ποσοστό 13,1%. Ομοίως με την επιλογή της εργασίας έτσι και στην περίπτωση της επανένωσης με την οικογένεια αμφότερα τα δυο φύλα εμφανίζουν αναλογία στην επιλογή τους. Χαρακτηριστικά η επιλογή αυτή επιλέχθηκε από 52.121 γυναίκες και 47.847 άνδρες. Στη συνέχεια κατατάσσονται οι υπόλοιπες επιλογές με τον επαναπατρισμό- παλινόστηση να επιλέγεται από 51.694 άτομα (6,8%) , τις σπουδές να έρχονται στην τέταρτη θέση με 20.787 άτομα (2,7%) , ενώ στη συνέχεια έρχονται άλλες επιλογές όπως η αναζήτηση ασύλου(1,3%) και λοιπές επιλογές που καταλαμβάνουν ένα αξιόλογο ποσοστό της τάξεως του 21,5%. Αυτό που προκαλεί εντύπωση στο παραπάνω διάγραμμα είναι το σύνολο των ατόμων που δήλωσαν πρόσφυγες. Ενώ από την σύγχρονη ιστορία καθώς και από τα γεγονότα που πραγματοποιήθηκαν εκείνες τις χρονίες είναι γνωστό ότι υπήρξε μία έξαρση αναφορικά με την εισροή παράνομων μεταναστών στη χώρα κυρίως λόγω εμόλεμων καταστάσεων στην Ανατολή, το ποσοστό που καταγράφεται να υπάρχει είναι μόλις 0,3% του συνολικού καταγεγραφήντος πληθυσμού της χώρας. Αυτό δημιουργεί υποψίες για αδυναμία καταγραφής του συνόλου των προσφύγων που προσήλθαν στη χώρα μέχρι του 2001. Οι λόγοι για τους οποίους συνάβει αυτή η απόκλιση στα αποτελέσματα ξεφεύγει από τα όρια τα παρούσας εργασίας και δεν θα αναλυθεί περαιτέρω.

Διάγραμμα 7.16

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

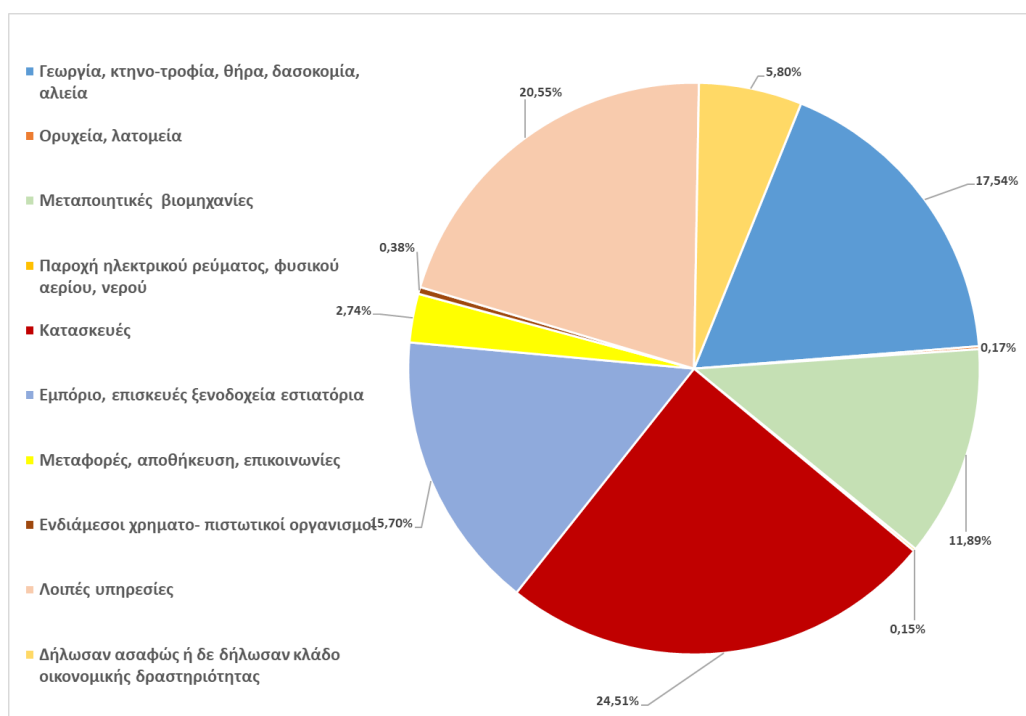
Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Η καθαρή επαγγελματική κατάσταση των κατοίκων της χώρας περιγράφεται στο παραπάνω διάγραμμα. Από το σύνολο της Ελλάδας φαίνεται ότι περι τα 4.614.499 άτομα περιγράφονται ως οικονομικά ενεργοί και οι υπόλοιποι 5.245.094 ως οικονομικά μη ενεργοί. Στην δεύτερη κατηγορία υπάγονται όσα άτομα βρίσκονται στον νεάζον και υπερήλικο πληθυσμό καθώς και όσα άτομα ενώ είναι σε ηλικία που μπορούν να εργασθούν δεν ψάχνουν να βρουν. Στην τελευταία κατηγορία υπάγονται και όσα άτομα είναι ανικάννα να δουλέψουν λόγω προβλημάτων υγείας. Παρόλο όμως όπου το 46,8% του πληθυσμού δηλώνει ως οικονομικά ενεργο υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό που δηλώνει άνεργο και φτάνει το 11,1% του συνολικού ενεργά πληθυσμού. Εξ αυτών που δηλώνουν οικονομικά ενεργοί το 8,5% αφορά άτομα με ξένη υπηκοότητα το οποίο σε απόλυτο μέγεθος είναι 391.674. Οι υπόλοιποι 370.517 δηλώθηκαν ως μη οικονομικά ενεργοί. Το σύνολο αυτών αποτελεί κοντά το 48,6% των συνολικών μεταναστών που βρίσκονται στη χώρα κατά το 2001. Το ποσοστό αυτό είναι αρκετά μεγάλο και το οικονομικο, κοινωνικό και πολιτικό βάρος που φέρει για τη χώρα αυτή η αναλογία είναι τεράστια.

Όσοι όμως από τους μετανάστες χαρακτηρίστηκαν κατά την απογραφή του 2001 στην Ελλάδα ως επαγγελματικά ενεργοί παρατηρήθηκε ότι εργάζονται σε ένα εύρος επαγγελματικών κλάδων. Συγκεκριμένα από το παρακάτω διάγραμμα καταγράφονται οι ποσοστιαίες κατανομές των μεταναστών ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Διάγραμμα 7.17

ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Στο παραπάνω κυκλικό διάγραμμα εμφανίζεται όπως προαναφέρθηκε πως οι υπήκοοι με ξένη υπηκοότητα στην Ελλάδα εργάζονται σε ένα εύρος οικονομικών κλάδων. Όπως παρουσιάζεται το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών απασχολείται στο κλάδο των κατασκευών σε ποσοστό 24,51% ενώ αμέσως επόμενο σε σειρά εμφανίζεται με ποσοστό 20,55% οι λοιπές υπηρεσίες. Στη συνέχεια έρχονται σε κατάταξη ο πρωτογενής τομέας που αφορά τη γεωργία, τη κτηνοτροφία, τη δασοκομία κ.α. με ποσοστό 17,54% ενώ αμέσως μετά βρίσκεται ο κλάδος του εμπορίου, των επισκευών εστίασης και ξενοδοχειακών μονάδων με ποσοστό 15,70%. Αυτό που γίνεται εμφανές από παραπάνω είναι ότι το σύνολο των ατόμων που εργάζονται στην Ελλάδα και κατέχουν ξένη υπηκοότητα απασχολούνται κατά κύριο λόγο στο πρωτογενή και δευτερογενή τομέα.

Παρόλα αυτά μέρος εκ των μεταναστών δεν εργάζονται ως μισθοτοί σε τρίτους αλλά με το πέρασμα των χρόνων έχουν δημιουργήσει δικές τους επιχειρήσεις και έχουν μεταβάλλει τη θέση τους από εργαζόμενους σε εργοδότες. Κατατοπιστικός είναι ο παρακάτω πίνακας που δίνει τη θέση στο επάγγελμα των επαγγελματικά ενεργών αλλοδαπών στη χώρα με διαχωρισμό τους κατά φύλο και γεωγραφική περιφέρεια.

Πίνακας 7.6

ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ									
	Σύνολο	Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί	Συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη νοικοκυριού	Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί	Συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη νοικοκυριού
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	391.674	11.152	25.507	348.455	6.560	2,8	6,5	89,0	1,7
Άρρενες	270.771	8.069	17.274	244.376	1.052	3,0	6,4	90,3	0,4
Θήλειες	120.903	3.083	8.233	104.079	5.508	2,5	6,8	86,1	4,6
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	6.606	160	408	5.788	250	2,4	6,2	87,6	3,8
Άρρενες	4.559	93	277	4.169	20	2,0	6,1	91,4	0,4
Θήλειες	2.047	67	131	1.619	230	3,3	6,4	79,1	11,2
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	49.206	1.228	2.897	44.083	998	2,5	5,9	89,6	2,0
Άρρενες	34.026	855	1.814	31.190	167	2,5	5,3	91,7	0,5
Θήλειες	15.180	373	1.083	12.893	831	2,5	7,1	84,9	5,5
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3.921	156	317	3.276	172	4,0	8,1	83,6	4,4
Άρρενες	3.060	115	246	2.667	32	3,8	8,0	87,2	1,0
Θήλειες	861	41	71	609	140	4,8	8,2	70,7	16,3
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	16.691	325	953	15.009	404	1,9	5,7	89,9	2,4
Άρρενες	12.790	245	692	11.811	42	1,9	5,4	92,3	0,3
Θήλειες	3.901	80	261	3.198	362	2,1	6,7	82,0	9,3
ΗΠΕΙΡΟΣ	6.901	215	557	5.910	219	3,1	8,1	85,6	3,2
Άρρενες	5.192	158	461	4.547	26	3,0	8,9	87,6	0,5
Θήλειες	1.709	57	96	1.363	193	3,3	5,6	79,8	11,3
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	8.551	361	697	7.166	327	4,2	8,2	83,8	3,8
Άρρενες	5.930	251	559	5.078	42	4,2	9,4	85,6	0,7
Θήλειες	2.621	110	138	2.088	285	4,2	5,3	79,7	10,9
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	16.822	435	1.268	14.656	463	2,6	7,5	87,1	2,8
Άρρενες	12.448	325	969	11.058	96	2,6	7,8	88,8	0,8
Θήλειες	4.374	110	299	3.598	367	2,5	6,8	82,3	8,4
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	23.650	406	1.187	21.626	431	1,7	5,0	91,4	1,8
Άρρενες	19.117	308	935	17.824	50	1,6	4,9	93,2	0,3
Θήλειες	4.533	98	252	3.802	381	2,2	5,6	83,9	8,4
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	27.518	634	1.785	24.238	861	2,3	6,5	88,1	3,1
Άρρενες	19.359	421	1.337	17.529	72	2,2	6,9	90,5	0,4
Θήλειες	8.159	213	448	6.709	789	2,6	5,5	82,2	9,7
ΑΤΤΙΚΗ	191.053	5.811	13.158	170.696	1.388	3,0	6,9	89,3	0,7
Άρρενες	126.784	4.385	8.442	113.587	370	3,5	6,7	89,6	0,3
Θήλειες	64.269	1.426	4.716	57.109	1.018	2,2	7,3	88,9	1,6
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.913	192	406	4.102	213	3,9	8,3	83,5	4,3
Άρρενες	3.493	136	274	3.068	15	3,9	7,8	87,8	0,4
Θήλειες	1.420	56	132	1.034	198	3,9	9,3	72,8	13,9
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	13.073	675	763	11.333	302	5,2	5,8	86,7	2,3
Άρρενες	8.703	434	538	7.665	66	5,0	6,2	88,1	0,8
Θήλειες	4.370	241	225	3.668	236	5,5	5,1	83,9	5,4
ΚΡΗΤΗ	22.769	554	1.111	20.572	532	2,4	4,9	90,4	2,3
Άρρενες	15.310	343	730	14.183	54	2,2	4,8	92,6	0,4
Θήλειες	7.459	211	381	6.389	478	2,8	5,1	85,7	6,4

Για την γεωγραφική περιοχή της Αττικής όπου παρουσιάζεται να βρίσκεται το μεγαλύτερο σύνολο των επαγγελματικά ενεργών αλλοδαπών παρατηρείται ότι στο σύνολο τους με ποσοστό 89,3% εμφανίζονται να είναι μισθωτοί. Παρόλα αυτά υπάρχει και ένα 3% που αριθμητικά ορίζεται ως 5.811 άτομα φέρεται να δηλώνονται ως εργοδότες. Ως ποσοστό από μόνο του δεν θεωρείται μεγάλο αλλά ως αριθμητικό σύνολο είναι αξιόλογο καθώς παρουσιάζει μια εξέλιξη και αφομείωση του μετανάστη στην ελληνική οικονομία και πραγματικότητα. Στο σύνολο της χώρας τα άτομα που δηλώθηκαν ως εργοδότες ή ως εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό φτάνουν τα 36.659 άτομα. Αμέσως μετά την περιφέρεια της Αττικής τα μεγαλύτερα ποσοστά μισθωτων μεταναστών, πάντα αναλογικά με το σύνολο αυτών που διαμένει στις εκάστοτε γεωγραφικές περιοχές, φέρεται να έχουν η Κεντρική Μακεδονία και η Πελοπόννησος με 89,6% και 88,1% αντίστοιχα.

Μέχρι στιγμής έχει γίνει αναφορά, στην επαγγελματική κατάσταση, το κλαδο δραστηριότητας καθώς και τη θέση που έχει στο επάγγελμα το άτομο. Στο παρακάτω πίνακα θα αναλυθούν, με βάση την θέση στο επάγγελμα, οι ομάδες των ατομικών επαγγελμάτων του κάθε ατόμου. Η ομαδοποίηση που ακολουθήθηκε παρακάτω έχει γίνει από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και έχει κατηγοριοποιηθεί βάσει εκπαιδευτικών γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για την δυνατότητα εύρεσης εργασίας στην αντίστοιχη θέση. Η κατηγοριοποίηση λοιπόν έγινε ως ακολούθως:

1. Μέλη των βουλευομένων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα
2. Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα
3. Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα
4. Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα
5. Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές
6. Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς
7. Τεχνίτες, χειριστές μεταφορικών μέσων, ανειδίκευτοι εργάτες και μικροεπαγγελματίες
8. Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασαφώς το επάγγελμά τους
9. Δε δήλωσαν επάγγελμα

Πίνακας 7.7

ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

ΟΜΑΔΕΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ					
Θέση στο επάγγελμα					
	Σύνολο	Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί	Συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη νοικοκυριού
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	391.674	11.152	25.507	348.455	6.560
Μέλη των βουλευομένων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	9.212	5.365	228	3.619	0
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	12.681	741	2.464	9.440	36
Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	7.281	320	889	5.991	81
Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	8.525	132	141	8.093	159
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	40.902	925	2.937	36.139	901
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	26.974	352	3.568	18.552	4.502
Τεχνίτες, χειριστές μεταφορικών μέσων, ανειδίκευτοι εργάτες και μικροεπαγγελματίες	267.521	2.862	14.020	249.925	714
Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασαφώς το επάγγελμά τους	5.117	188	310	4.564	55
Δε δήλωσαν επάγγελμα	13.461	267	950	12.132	112
Άρρενες	270.771	8.069	17.274	244.376	1.052
Μέλη των βουλευομένων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	6.587	3.763	153	2.671	0
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	6.595	426	1.426	4.727	16
Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	4.060	217	574	3.245	24
Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	4.101	69	74	3.920	38
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	19.422	504	1.836	16.784	298
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	19.118	307	2.817	15.835	159
Τεχνίτες, χειριστές μεταφορικών μέσων, ανειδίκευτοι εργάτες και μικροεπαγγελματίες	197.334	2.453	9.532	184.900	449
Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασαφώς το επάγγελμά τους	3.782	137	212	3.413	20
Δε δήλωσαν επάγγελμα	9.772	193	650	8.881	48
Θήλειες	120.903	3.083	8.233	104.079	5.508
Μέλη των βουλευομένων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	2.625	1.602	75	948	0
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	6.086	315	1.038	4.713	20
Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	3.221	103	315	2.746	57
Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	4.424	63	67	4.173	121
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	21.480	421	1.101	19.355	603
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	7.856	45	751	2.717	4.343
Τεχνίτες, χειριστές μεταφορικών μέσων, ανειδίκευτοι εργάτες και μικροεπαγγελματίες	70.187	409	4.488	65.025	265
Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασαφώς το επάγγελμά τους	1.335	51	98	1.151	35
Δε δήλωσαν επάγγελμα	3.689	74	300	3.251	64

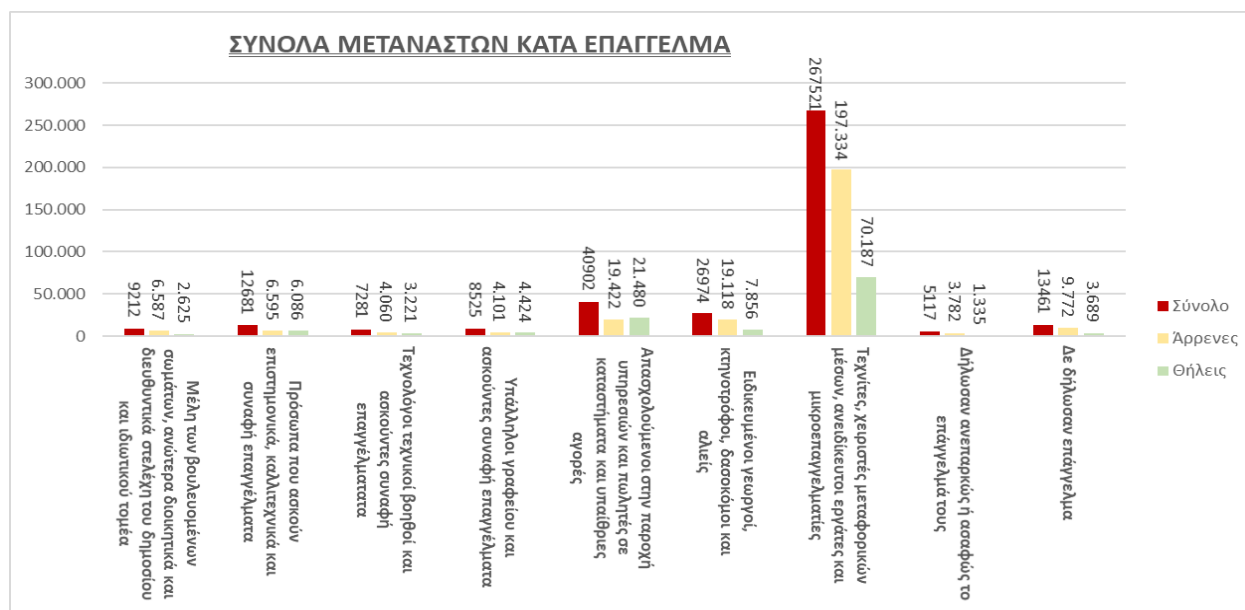
Τα δεδομένα που καταγράφηκαν παραπάνω στον πίνακα 6 εξήχθησαν μέσω της απογραφής του 2001 και αφορούν τους μετανάστες της Ελλάδος. Από τα σύνολα αυτά που έχουν κατηγοριοποιηθεί κατά φύλο αλλά και ως σύνολο χώρας παρατηρείται πως στο σύνολο των 391.674 ατόμων που εργάζονται στη χώρα, τα 11.152 εξ αυτών είναι εργοδότες, οι 25.507 εργάζονται για δικό τους λογαριασμό και οι υπόλοιποι 348.455 ορίζονται ως μισθωτοί. Ποσοστιαία τη μεγαλύτερη αναλογία σε σχέση με το συνολικό αριθμό των μεταναστών κατέχουν οι μισθωτοί φτάνοντας το 89% του συνόλου ενώ εν συνεχεία έχουμε τους εργαζόμενους για δικό τους λογαριασμό με 6,5% και τους εργοδότες με 2,8%. Στο συνολικό αριθμό του παραγωγικού αριθμού των μεταναστών έχουμε και τα άτομα εκείνα που ορίζονται ως συμβοηθούντα κα μη αμειβόμενα μέλη του νοικοκυριού τα οποία και φτάνουν τα 6.560 άτομα.

Παρόλα αυτά παρατηρήθηκε πως στην κατά φύλο κατανομή βάση θέσεως στο επάγγελμα οι μισθωτοί άνδρες είναι διπλάσιοι από τις γυναίκες, με 244.376 και 104.079 άτομα αντίστοιχα. Αντιστρόφως ανάλογη παρόλα αυτά φέρεται να είναι η επιλογή των συμβοηθούντων ατόμων και μη αμειβόμενων μελών του νοικοκυριού με τις γυναίκες να ορίζονται περί τις 5.508 και τους άνδρες μόλις στους 1.052. Ομοίως φέρεται να ορίζονται και οι εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό καθώς και οι εργοδότες. Παρατηρείται λοιπόν πως στο σύνολο τους οι αλλοδαποί που επιλέγουν να εργασθούν είναι αναλογικά περισσότεροι από τις γυναίκες αλλοδαπούς στη χώρα. Η ποσοστιαία θέση τους είναι 69% εργαζόμενοι άνδρες έναντι 31% των γυναικών. Συμπεραίνεται λοιπόν πως η Ελλάδα επιλέγεται κυρίως από άνδρες μετανάστες με σκοπό την εργασία έναντι των γυναικών που εισέρχονται σε αυτή. Κατά τα απογραφικά δεδομένα οι περισσότερες γυναίκες αλλοδαποί επιλέγουν την χώρα κατά κύριο λόγο για να συντροφεύσουν τον άνδρα τους και όχι για εργασιακούς σκοπούς.

Υπάρχει όμως ακόμα μια κατηγοριοποίηση όπως προαναφέρθηκε και είναι εκείνη βάση της οποίας έχουν διαχωριστεί τα άτομα με γνώμονα τις ανάγκες που χρίζει κάθε επαγγελματική θέση.

Διάγραμμα 7.18

ΜΕΤΑΝΑΣΤΑΣΤΕΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Έτσι οι περισσότεροι από τους μετανάστες όπως γίνεται αντιληπτό και από το παραπάνω διάγραμμα (7.18) απασχολούνται σε θέσεις τεχνιτών, διαχειριστών μεταφορικών μέσων καθώς και ως ανειδίκευτοι εργάτες και μικροεπαγγελματίες. Το σύνολο αυτών φτάνει τα 267.521 άτομα. Από αυτούς οι 197.334 είναι άνδρες έναντι 70.187 γυναικών, το οποίο ορίζεται φυσιολογικό εξαιτίας της φύσεως των συγκεκριμένων εργασιών. Στη συνέχεια τα επόμενα επαγγέλματα που εμφανίζουν να επιλέγονται από τους αλλοδαπούς είναι εκείνα των πωλητών σε καταστήματα, παροχής υπηρεσιών και στις υπαίθριες αγορές. Στο σύνολο τους στην κατηγορία αυτή απασχολούνται 40.902 άτομα εκ των οποίων οι 19.422 είναι άνδρες και οι 21.480 είναι γυναίκες. Η κατηγορία αυτή προσφέρει ένα πιο πρόσφορο περιβάλλον για τον γυναικείο πληθυσμό εξαιτίας της μη ανάγκης τεχνικής γνώσεως και σωματικής δύναμης για το λόγο αυτό στην παρούσα θέση φέρονται να υπερτερούν οι γυναίκες έναντι των ανδρών κατά 5%. Τρίτο, ως θέση εργασίας δίνεται από τους μετανάστες όσοι δουλεύουν ως ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς με το σύνολο αυτών να φτάνει τις 26.974 άτομα. Στο σύνολο τους αποτελούνται από άνδρες με 19.118 από αυτούς να το επιλέγουν έναντι 7.856 γυναικών.

Στον αντίποδα βρίσκονται τα επαγγέλματα εκείνα που για την εργασία τους χρίζουν εξειδικευμένες γνώσεις και εκπαιδευτικά διαπιστευτήρια για την πρόσληψη του ατόμου. Τέτοιου είδους επαγγέλματα ορίζονται τα μέλη μη βουλευόμενων σωμάτων, όσο και τα ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Η κατηγορία αυτή αποτελείται κατά την απογραφή του 2001 συνολικά από 9.212 άτομα. Το σύνολο αυτό αποτελεί το 2,4% των συνολικών εργαζόμενων μεταναστών. Αποτέλεσμα αυτού είναι να μην μπορεί να ορισθεί η χώρα μας ως ένας πρόσφορος προορισμός για άτομα που αποζη-

τούν εργασία σε υψηλές εκπαιδευτικές όσο και αμειβόμενες θέσεις. Από την άλλη πλευρά παρατηρείται ζήτηση σε επαγγέλματα που δεν χρίζουν ιδιαίτερες εκπαιδευτικές όσο τεχνικές γνώσεις βάση των όσων αναλύθηκαν παραπάνω.

Συμπληρωματικά με τις παραπάνω διατυπώσεις, αξίζει να γίνει αναφορά και για τις υπόλοιπες κατηγορίες επαγγελμάτων όπως είναι τα πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα τα οποία και επιλέχθηκαν από 12.681 μετανάστες. Επίσης οι αλλοδαποί που δήλωσαν ότι εργάζονται ως υπάλληλοι γραφείου ή ασκούντες σε συναφή επαγγέλματα ορίζονται σε 8.525, ενώ εκείνοι που εργάζονται ως τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες σε συναφή επαγγέλματα φτάνουν τα 7.281 άτομα. Τέλος πρέπει να αναφερθεί ότι τα άτομα που δεν δήλωσαν επαγγέλματα ή δηλώθηκαν ανεπαρκώς ή ασαφώς καταμετρούνται σε 18.578 συνολικά.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ -ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2011

Η τελευταία απογραφή πληθυσμού που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα ήταν κατά το έτος 2011. Από την τελευταία απογραφή του 2001 έως και εκείνη του 2011 πολλά γεγονότα σημάδεψαν τόσο την Ελλάδα όσο και το κόσμο. Ένα ίσως από τα σημαντικότερα εξ αυτών είναι η λεγόμενη «Αραβική Άνοιξη». Η συγκεκριμένη ονομασία δόθηκε σε ένα κύμα διαδηλώσεων και διαμαρτυριών που εκδηλώθηκε από τις 18 Δεκεμβρίου του 2010 έως και σήμερα στις περιοχές της Μέσης Ανατολής και τη Βόρεια Αφρική. Ο σκοπός των ενεργειών αυτών ήταν για την καταπολέμηση της λογοκρισίας και τη μεταβολή του παλαιωμένου τρόπου σκέψης του ισλαμικού κράτους σε χώρες όπως η Αίγυπτος, η Λιβύη, η Συρία, το Ιράν, η Τυνησία κ.α. Ενώ στην αρχή του, το σύνολο των εκδηλώσεων αυτών αφορούσε τις χώρες στις οποίες και πραγματοποιούνταν, σύντομα κλιμακώθηκε με αποτέλεσμα να επηρεάσει το παγκόσμιο χάρτη της Γης. Αυτό το κύμα ενεργειών λοιπόν έφερε αστάθεια στα κράτη αυτά και πολιτική, κοινωνική και οικονομική κρίση με αποτέλεσμα να υπάρξει μια έξαρση μεταναστών προς τις χώρες του Δυτικού Κόσμου, συμπεριλαμβανομένου και της Ελλάδος. Παράλληλα με την Αραβική Άνοιξη υπάρχει ανάπτυξη τόσο στη τεχνολογία, ιατρική, επιστήμη με σημαντικές ανακαλύψεις και πρωτοπορίες που ανοίγουν μια νέα εποχή για τον σύγχρονο κόσμο. Επίσης τον 21^ο αιώνα υπήρξε μείωση της αμερικανικής ηγεμονίας στην παγκόσμια οικονομία εξαιτίας της ανάπτυξης και της εκβιομηχάνισης που υπήρξε στις αναπτυσσόμενες χώρες οι οποίες και αντιπροσωπεύουν το 97% αυτής. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την ταχεία άνοδο των οικονομιών BRIC.

Εκτός όμως από τις παγκόσμιες εξελίξεις, σημαντικά γεγονότα πραγματοποιήθηκαν και στον ελλαδικό χώρο με κυριότερο εξ αυτών εκείνο της ελληνικής οικονομικής κρίσης που αποτελούσε μέρος της κρίσης της Ευρωζώνης και μέχρι σήμερα ταλανίζει τη χώρα. Τα πρώτα σημάδια της κρίσης εμφανίστηκαν το 2010 έπειτα από αποκαλύψεις που πραγματοποιήθηκαν σχετικά με το δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας το οποίο και έκλεισε το 2009 σε υψηλά επίπεδα τέτοια ώστε το καθιστούσαν μη βιώσιμο(15,4% του ΑΕΠ). Σε συνδυασμό με την αδυναμία δανεισμού που εμφάνισε η χώρα της τρέχον περίοδο υπήρξε άμεσος κίνδυνος στάσης πληρωμών. Παράλληλα μεγάλες πιστοδοτικές εταιρείες όπως η S&P υποβάθμισαν την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας με αποτέλεσμα αδυναμίας πώλησης των ελληνικών ομολόγων. Αυτό επέφερε ένα ντόμινο μέτρων στη χώρα και κεντρικό ευρωπαϊκό έλεγχο από την ΕΚΤ και την Ευρωζώνη. Τα αποτελέσματα αυτού έφεραν αλλαγή του ελληνικού σκηνικού σε οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό επίπεδο. Σε συνδυασμό με τις μεταναστευτικές ροές από και προς την Ελλάδα η αλλαγή που επήλθε τόσο χωρικά αλλά όσο και κοινωνικά, οικονομικά, πολιτισμικά κ.α. ήταν εμφανής.

Η αποτύπωση των αλλαγών αυτών καταγράφηκαν και αποτυπώθηκαν στην απογραφή του 2011 στην Ελλάδα. Η καταγραφή αυτή διέφερε με εκείνη του 2001 σε πολλά σημεία της. Ο σχεδιασμός που έγινε χώρισε την χώρα σε 94 Εποπτείες βάση του αποκεντρωτικού συστήματος. Κάθε μια από της απογραφικές Εποπτείες διαιρέθηκε σε Απογραφικούς Τομείς και εκείνοι με τη σειρά τους διαιρέθηκαν σε Απογραφικά Τμήματα. Μέσω άρτια καταρτισμένου προσωπικού και τη χρήση ειδικά διαμορφωμένων ερωτηματολογίων καθώς και μέσω συνεντεύξεων έγινε εφικτή η καταγραφή του πληθυσμού της Ελλάδος.

Παρόλα αυτά όπως προαναφέρθηκε η απογραφή του 2011 σε σχέση με τις προηγούμενες Γενικές Απογραφές διέφερε κυρίως πάνω στη μεθοδολογία της και πάνω σε κάποια τεχνικά θέματα. Οι αλλαγές αυτές αναπτύσσονται παρακάτω:

- Αρχικά ήταν η πρώτη φορά, έπειτα από επιταγές της EUROSTAT, όπου εκτός από την καταγραφή του μόνιμου πληθυσμού της χώρας έγινε και καταγραφή αυτών ως προς τον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους. Επίσης συγκεντρώθηκαν πληροφορίες σχετικά με το νόμιμο και πραγματικό πληθυσμό της χώρας ως συμπληρωματικά στοιχεία. Βασικός σκοπός της συγκεκριμένης απογραφής ήταν η συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με τον μόνιμο πληθυσμό σε σχέση με τις προηγούμενες που κύριος σκοπός τους ήταν η συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με τον πραγματικό πληθυσμό.
- Επίσης με απόφαση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων η όλη διαδικασία απογραφής που διενεργήθηκε ήταν με πλήρη διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων του απογραφέντος ατόμου.
- Στη συνέχεια μια ακόμα προσθήκη στην απογραφή του 2011 ήταν ότι πριν την πραγματοποίηση της προηγήθηκε έρευνα κάλυψης σε ένα δείγμα 2.000 νοικοκυριών τέτοια ώστε να μπορέσει να εξαχθεί εκτίμηση της πληρότητας και της ποιότητας της συλλεγόμενης πληροφορίας.
- Σημαντική αλλαγή τεχνικής φύσεως ήταν το διάστημα που χρειαζόταν για να γίνει η απογραφή που μέχρι και την απογραφή του 2001 οριζόταν μια ημέρα. Στην απογραφή του 2011 η ολοκλήρωση της διήρκησε 15 μέρες.
- Τέλος, στην παρούσα απογραφή έγιναν προσθήκες στο ερωτηματολόγιο αναφορικά με θέματα κοινωνικής και περιβαλλοντικής σημασίας. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η πρόσβαση στο διαδίκτυο, ανακύκλωση απορριμμάτων κ.α.

Έπειτα από αυτές τις διευκρινήσεις σχετικά με τις αλλαγές και τροποποιήσεις που εντάχθηκαν στην τελευταία απογραφή της Ελλάδος γίνεται σαφές ότι οι καταγραφές γύρω από τα άτομα με ελληνική αλλά και ξένη υπηκοότητα θα είναι πιο λεπτομερώς καταγεγραμμένα συγκριτικά με την απογραφή του 2001. Ειδικότερα, για τους μετανάστες που εισήλθαν στην χώρα υπήρξε διαφοροποίηση αυτών σε εκείνους που είχαν μεταναστεύσει στη χώρα προ 5ετίας από την απογραφή και σε εκείνους που είχαν εισέλθει μόλις ένα χρόνο πριν από αυτήν.

Συγκεκριμένα ο Μόνιμος Πληθυσμός της χώρας που καταγράφηκε ήταν 10.816.286 άτομα από τα οποία τα 5.303.223 (ποσοστό 49%) ήταν άνδρες και τα υπόλοιπα 5.513.063 (ποσοστό 51%) άτομα ήταν γυναίκες. Έτσι τόσο μέσω της αριθμητικής όσο και της ποσοστιαίας θέσης των φύλων του πληθυσμού της Ελλάδος εμφανίζεται ότι οι γυναίκες υπερτερούν των ανδρών κατά 200.000 περίπου άτομα. Από το συνολικό πληθυσμό συνεπώς όπως γίνεται εμφανές και στα παρακάτω διαγράμματα το 8,37 % κατέχουν ξένη υπηκοότητα ενώ το 91,57% ελληνική. Εκείνοι που δηλώθηκαν ως αδιευκρίνιστη ανέρχεται μόλις στο 0,06% του συνολικού πληθυσμού. Σε αριθμητική αντιστοιχία τα ποσοστά αυτά διακρίνονται σε 905.224 άτομα με ξένη υπηκοότητα, 9.903.268 άτομα με ελληνική και τέλος 6.705 με αδιευκρίνιστη. Αυτό λοιπόν που παρατηρείται είναι ότι το σύνολο των μεταναστών αποτελεί ένα μικρό ποσοστό του συνόλου του κράτους, χωρίς όμως να υπάρχει η γνώση αν οι κάτοχοι ξένης υπηκοότητας έχουν καταγραφεί στο σύνολο τους ή εάν το αποτέλεσμα της απογραφής αποκλίνει από την πραγματικότητα. Για τη παρούσα όμως εργασία θα θεωρηθεί το νούμερο αυτό ακριβές και συγκρίσιμο με μικρή διακύμανση λάθους.

Έτσι από το συνολικό αριθμό των 911.929 ατόμων που καταγράφηκαν με ξένη ιθαγένεια το 51,2% εξ αυτών ήταν άρρενες και το υπόλοιπο 48,8% θήλεις. Συγκριτικά με το συνολικό πληθυσμό της χώρας παρουσιάζεται μια αντιστροφή όπου στους μετανάστες υπερτερούν οι άνδρες έναντι των γυναικών ενώ στο συνολικό πληθυσμό της χώρας η αναλογία αντιστρέφεται. Παρόλα αυτά η ποσοστιαία διαφορά ανδρών και γυναικών αλλοδαπών είναι μηδαμινή. Η τάση αυτή εξίσωσης των αναλογιών των φύλων στους αλλοδαπούς μπορεί να οφείλεται σε μια πληθώρα αιτιών κάποιες από τις οποίες θα αναλυθούν εκτενέστερα παρακάτω.

Διάγραμμα 8.1

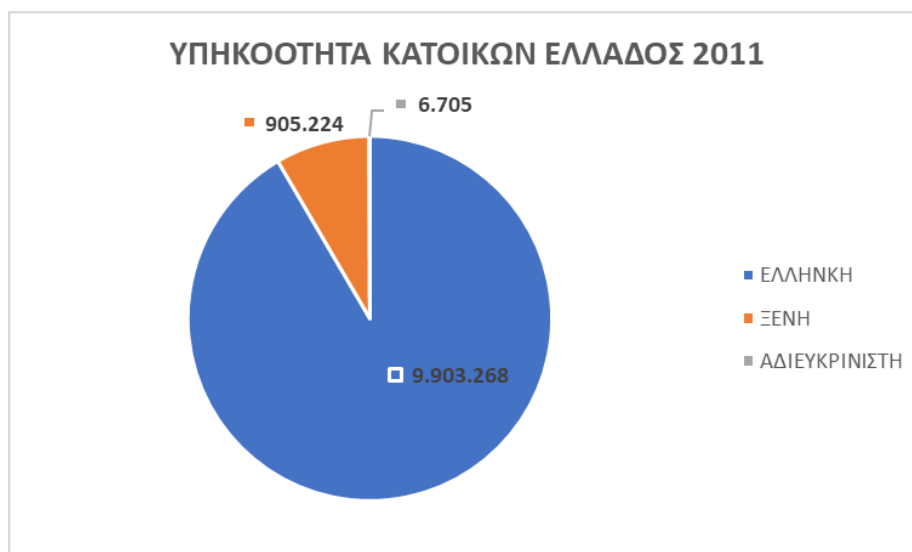
ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 8.2

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Για την πλήρη καταγραφή της εικόνας των ατόμων με ξένη ιθαγένεια που εισήλθαν στην χώρα μέχρι και το 2011 χρειάζεται να αναλυθούν τόσο τα δημογραφικά όσο και τα οικονομικά τους χαρακτηριστικά με σκοπό την πλήρη σύνθεση του προφίλ των ατόμων αυτών. Για το λόγο αυτό παρακάτω θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν τα χαρακτηριστικά αυτά.

8.1 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΥΘΗΣΜΟΥ 2011

Ομοίως με την προηγούμενη ενότητα που αφορούσε την απογραφή του 2001 και εδώ θα παρουσιαστούν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού. Τα δεδομένα για την εξαγωγή τόσο των πινάκων όσο και των διαγραμμάτων εξήχθησαν από την απογραφική διαδικασία που πραγματοποιήθηκε στον ελλαδικό χώρο το 2011. Τα αποτελέσματα που παρατίθενται αφορούν το φύλο, τις ομάδες ηλικιών καθώς και την οικογενειακή κατάσταση των μεταναστών της χώρας την χρονική αυτή περίοδο.

Αριθμητικά λοιπόν, όπως έχει ήδη προαναφερθεί οι άνδρες με ξένη υπηκοότητα υπερτερούν έναντι του αντίστοιχου γυναικείου πληθυσμού, με τους πρώτους να αθροίζονται στους 466.947 και τις δεύτερες στις 445.053. Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες που τους συνθέτουν παρακάτω παρατίθεται ένας συγκεντρωτικός πίνακας ανά ομάδες ηλικιών και φύλο που παρουσιάζει τον πληθυσμό της χώρας και διαχωρίζει τα άτομα αυτά κατά ελληνική και ξένη ιθαγένεια.

Πίνακας 8.1

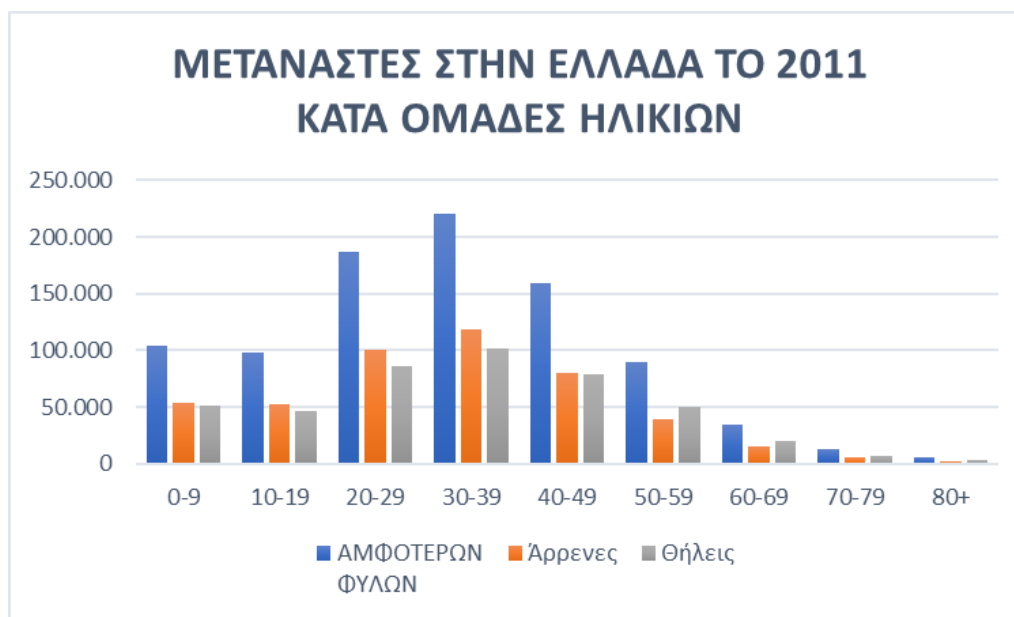
ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΦΥΛΟΥ				
		ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	
			ΕΛΛΗΝΙΚΗ	ΞΕΝΗ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ	Σύνολο	10.816.286	9.904.286	912.000
	0-9	1.049.839	945.562	104.277
	10-19	1.072.705	974.289	98.416
	20-29	1.350.868	1.163.825	187.043
	30-39	1.635.304	1.414.862	220.442
	40-49	1.581.095	1.421.972	159.123
	50-59	1.391.854	1.302.202	89.652
	60-69	1.134.045	1.099.290	34.755
	70-79	1.017.242	1.004.357	12.885
	80+	583.334	577.927	5.407
Άρρενες	Σύνολο	5.303.223	4.836.276	466.947
	0-9	537.220	484.106	53.114
	10-19	552.173	500.245	51.928
	20-29	696.744	595.667	101.077
	30-39	827.542	709.359	118.183
	40-49	781.112	701.209	79.903
	50-59	677.018	637.374	39.644
	60-69	543.421	528.268	15.153
	70-79	456.247	450.341	5.906
	80+	231.746	229.707	2.039
Θήλειες	Σύνολο	5.513.063	5.068.010	445.053
	0-9	512.619	461.456	51.163
	10-19	520.532	474.044	46.488
	20-29	654.124	568.158	85.966
	30-39	807.762	705.503	102.259
	40-49	799.983	720.763	79.220
	50-59	714.836	664.828	50.008
	60-69	590.624	571.022	19.602
	70-79	560.995	554.016	6.979
	80+	351.588	348.220	3.368

Διάγραμμα 8.3

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Από το παραπάνω πίνακα σε συνδυασμό με το διάγραμμα παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο πλήθος ατόμων που αποφασίζουν να μεταναστεύσουν στη χώρα αφορά ηλικίες από 30 έως 39 ετών, ενώ ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα των 20 με 29 ετών και εν συνεχεία εκείνη των 40 με 49. Όπως γίνεται αντιληπτό οι ηλικιακές αυτές ομάδες αφορούν την παραγωγική ηλικία των ατόμων. Επίσης παρατηρείται ότι η κύρια είσοδος των ανδρών επέρχεται για τις ηλικιακές ομάδες των ατόμων από 20 έως 39 με τις γυναίκες να εμφανίζουν χαμηλότερα σύνολα για τις ίδιες τιμές ηλικιών. Παρόλα αυτά φαίνεται κατά την ηλικιακή ομάδα των 40 με 49 αυτή η αναλογία να εξισώνεται με ίσο περίπου αριθμό ανδρών και γυναικών να εγκαθίστανται στη χώρα. Η αναλογία αλλάζει στην αμέσως επόμενη ηλικιακή ομάδα των 50 με 59 χρονών με τις γυναίκες να υπερτερούν των ανδρών κατά 12% του συνόλου της ομάδας αυτής. Η ίδια θέση υπάρχει και για τις λοιπές ηλικίες μέχρι το τέλος της ζωής των ατόμων. Η διαφορά αυτή οφείλεται σε μια πληθώρα αιτιών κάποιες από τις οποίες είναι η αυξημένη τάση θνησιμότητας των ανδρών σε σχέση με εκείνη των γυναικών, η μετανάστευση των ανδρών προς καλύτερευση των συνθηκών ζωής τους ή/και την αναζήτηση θέσεων εργασίας σε άλλες χώρες κ.α. Πέραν όμως των παραπάνω ενδιαφέρει η αυξημένη γεννητικότητα που παρατηρείται στις τάξεις των μεταναστών με την πρώτη ηλικιακή ομάδα (ηλικίες από 0-9) να φτάνει τα 104.277 άτομα. Η τάση για αυξημένη γεννητικότητα προωθεί την ιδέα της μονιμότητας και σταθερότητας των αλλοδαπών που εισέρχονται στη χώρα να παραμείνουν σε αυτήν σε βάθος χρόνου.

Έτσι ενδιαφέρον παρουσιάζει στην ανάλυση της και η οικογενειακή κατάσταση των μεταναστών που διαμένουν στη χώρα. Παρακάτω παρουσιάζεται ο πίνακας 8.2 που αφορά την οικογενειακή κατάσταση των ατόμων με ελληνική και ξένη υπηκοότητα τόσο στο σύνολο τους όσο και ανά γεωγραφική περιφέρεια της

Ελλάδος. Όπως φαίνεται ο παρακάτω πίνακας είναι πιο λεπτομερής σε σχέση με εκείνον του 2001 εξαιτίας των αλλαγών που πραγματοποιήθηκαν στα ερωτηματολόγια της απογραφής όπως προαναφέρθηκε.

Πίνακας 8.2

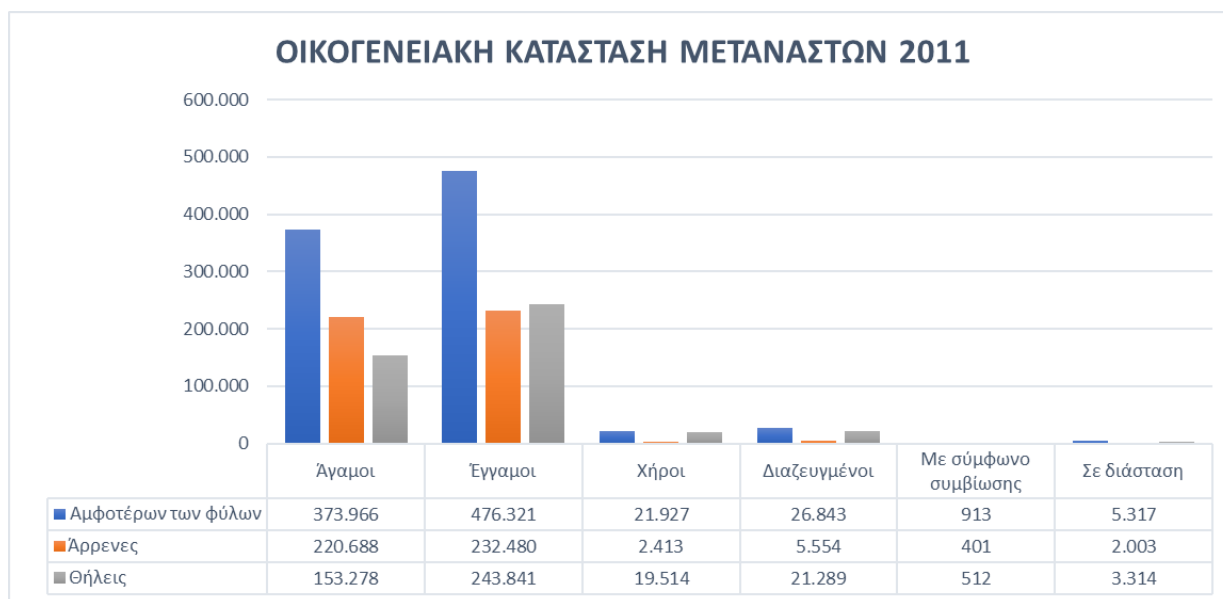
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011									
	Αμφότερων των φύλων								
	Σύνολο	Άγαμοι	Έγγαμοι	Χήροι	Διαζευγμένοι	Με σύμφωνο συμβίωσης	Σε διάσταση	Χήροι από σύμφωνο συμβίωσης	Διαζευγμένοι από σύμφωνο συμβίωσης
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	4.227.476	5.364.763	820.449	331.686	1.765	69.737	78	332
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	9.904.286	3.849.937	4.886.088	798.248	304.570	849	64.193	74	327
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	912.000	373.966	476.321	21.927	26.843	913	5.317	3	5
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	608.182	217.990	321.896	51.787	13.544	74	2.858	4	29
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	586.226	209.678	309.664	51.234	12.856	45	2.716	4	29
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	21.956	8.312	12.232	553	688	29	142	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.882.108	724.988	947.919	144.767	51.831	178	12.368	4	53
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	1.765.190	678.975	883.615	141.806	48.919	105	11.713	4	53
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	116.918	46.013	64.304	2.961	2.912	73	655	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	283.689	104.797	149.541	23.140	5.106	12	1.084	1	8
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	272.091	100.025	143.177	22.941	4.899	9	1.031	1	8
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	11.598	4.772	6.364	199	207	3	53	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	283.689	104.797	149.541	23.140	5.106	12	1.084	1	8
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	272.091	100.025	143.177	22.941	4.899	9	1.031	1	8
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	11.598	4.772	6.364	199	207	3	53	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	732.762	270.507	383.692	60.301	15.041	104	3.076	6	35
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	688.187	252.165	359.050	59.633	14.294	78	2.926	6	35
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	44.575	18.342	24.642	668	747	26	150	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	547.390	202.317	283.985	45.976	12.562	87	2.433	9	21
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	495.852	179.644	256.963	45.236	11.687	50	2.242	9	21
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	51.538	22.673	27.022	740	875	37	191	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	207.855	76.680	106.226	16.326	7.086	67	1.466	1	3
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	184.042	67.972	92.588	15.751	6.372	19	1.336	1	3
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	23.813	8.708	13.638	575	714	48	130	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	679.796	279.597	328.478	52.750	15.612	115	3.222	2	20
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	638.321	260.898	307.882	51.893	14.670	65	2.891	2	20
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	41.475	18.699	20.596	857	942	50	331	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	577.903	214.092	297.607	48.377	14.822	160	2.817	2	26
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	516.001	188.220	264.915	47.230	13.096	50	2.462	2	26
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	61.902	25.872	32.692	1.147	1.726	110	355	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	3.828.434	1.563.975	1.801.508	272.290	157.804	673	32.054	41	89
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	3.422.603	1.393.933	1.594.893	260.493	143.587	336	29.237	38	86
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	405.831	170.042	206.615	11.797	14.217	337	2.817	3	3
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	199.231	73.921	101.686	17.160	5.341	24	1.089	0	10
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	186.897	68.996	94.967	16.888	4.998	14	1.026	0	8
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	12.334	4.925	6.719	272	343	10	63	0	2
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	309.015	122.955	155.775	18.050	9.940	84	2.196	5	10
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	271.269	107.915	135.542	17.244	8.568	19	1.967	4	10
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	37.746	15.040	20.233	806	1.372	65	229	1	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	623.065	251.188	309.710	41.488	16.701	166	3.793	3	16
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	559.730	225.132	276.186	40.292	14.647	41	3.413	3	16
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	63.335	26.056	33.524	1.196	2.054	125	380	0	0

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 8.4

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Στο παραπάνω πίνακα παρουσιάζεται ξεκάθαρα ότι τον σύνολο των ατόμων διαμένουν στην περιφέρεια της Αττικής και εν συνεχεία στη περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Στην υπόλοιπη επικράτεια διαμένουν πολύ λιγότεροι αριθμητικά μετανάστες με τους λιγότερους να καταγράφονται στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου με καταγραφή 199.231 άτομα. Στο σύνολο τους με ποσοστό 52,23% οι μετανάστες όλης της χώρας δηλώθηκαν ως έγγαμοι, ενώ αμέσως επόμενοι ήταν εκείνοι που δηλώθηκαν ως άγαμοι σε ποσοστό 41,01%. Οι γυναίκες αναλογικά με τους άνδρες ήταν λιγότερες για αυτές τις κατηγορίες με 220.688 να δηλώνουν έγγαμες έναντι 373.966 ανδρών και 232.480 έναντι 476.321 ανδρών να δηλώνουν άγαμες. Αυτό που παρατηρήθηκε και προκαλεί εντύπωση στα παραπάνω αποτελέσματα ήταν η δήλωση των χήρων. Στη κατηγορία αυτή οι άνδρες έφτασαν τα 21.927 άτομα έναντι μόλις 2.413 γυναικών. Αυτό σημαίνει ότι υπήρξε μια αυξητική τάση θνησιμότητας των γυναικών έναντι των ανδρών τα τελευταία χρόνια. Παράλληλα ενδιαφέρον παρουσιάζει και η κατηγορία των διαζευγμένων. Όπως φαίνεται από το παραπάνω διάγραμμα υπάρχει μια έξαρση των διαζυγίων στους άρρενες μετανάστες με σύνολο αυτών να φτάνει τα 26.843 άτομα (ποσοστό 2,94% επί του συνόλου). Από την άλλη πλευρά η γυναικεία διαζευξητικότητα κυμαίνεται σε χαμηλά νούμερα με αυτές να φτάνουν μόλις τις 5.554. Αυτή η τεράστια διαφορά στα διαζύγια προκαλεί και εγείρει ερωτήματα σχετικά με τις συνθήκες χωρισμού και δημιουργεί την ανάγκη για νέα έρευνα σχετικά με το θέμα που ξεφεύγει από τα όρια της παρούσας εργασίας και δεν θα αναλυθεί εκτενέστερα. Τέλος οι υπόλοιπες κατηγορίες όπως τα άτομα σε διάσταση, τα άτομα που ζουν ή χωρίζουν έπειτα από σύναψη συμφώνου συμβίωσης κ.α. αποτελούν μόλις το 0,58% του συνολικού πληθυσμού των μεταναστών της χώρας.

Όμως τι ήταν αυτό που ώθησε τελικά τους μετανάστες να μετακινηθούν από τη χώρα μόνιμης διαμονής τους στην Ελλάδα; Ο παρακάτω πίνακας δίνει μια αποτύπωση των αιτιών που επικαλέστηκαν οι μετανάστες

ως λόγος εγκατάστασης τους στη χώρα. Τα συγκεκριμένα δεδομένα αφορούν τα άτομα τα οποία και μεταγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα τα τελευταία 5 χρόνια και όχι το σύνολο αυτών. Παρόλα αυτά μπορεί να θεωρηθεί ένα επαρκές δείγμα ούτως ώστε να εξαχθεί το γενικό συμπέρασμα για το σύνολο των μεταναστών της χώρας καθώς δεν πραγματοποιήθηκε κάποιο τεράστιο γεγονός όπως παραδείγματος χάρη ένας πόλεμος ή μια φυσική καταστροφή την τελευταία δεκαετία πριν την απογραφή τέτοια ώστε να μεταβληθούν οι λόγοι εγκατάστασης ακαριαία. Με την σημείωση λοιπόν αυτή, τα αποτελέσματα που εξήχθησαν από τον πίνακα και το διάγραμμα αναλύονται παρακάτω.

Πίνακας 8.3

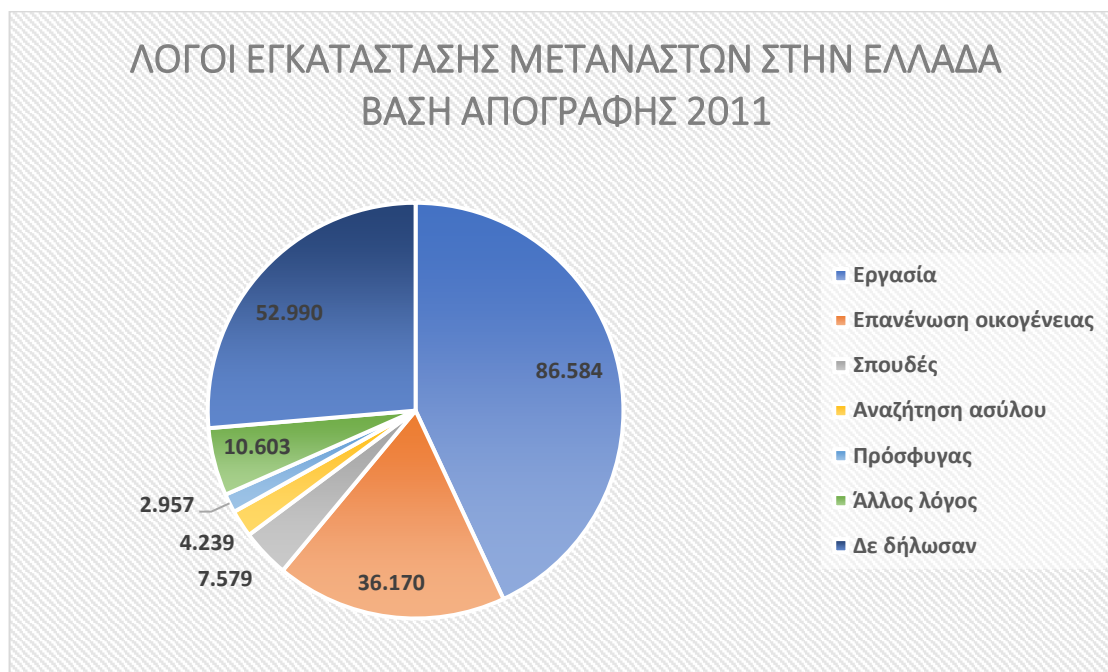
ΛΟΓΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ								
	Σύνολο	Λόγος εγκατάστασης στην Ελλάδα την τελευταία 5ετία						
		Εργασία	Επανάνωση οικογένειας	Σπουδές	Αναζήτηση ασύλου	Πρόσφυγας	Άλλος λόγος	Δε δήλωσαν
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	201.122	86.584	36.170	7.579	4.239	2.957	10.603	52.990
0- 9	18.740	0	8.427	49	602	264	956	8.442
10-19	23.309	3.341	9.339	1.742	667	424	885	6.911
20-29	71.058	37.062	8.407	5.387	1.731	1.212	2.050	15.209
30-39	44.315	25.186	4.549	324	842	597	1.833	10.984
40-49	21.434	13.238	2.013	72	258	252	984	4.617
50-59	13.419	6.168	1.183	5	91	120	1.407	4.445
60-69	6.230	1.446	1.065	0	40	44	1.795	1.840
70+	2.617	143	1.187	0	8	44	693	542
Άρρενες	103.999	51.313	12.517	3.792	3.107	1.998	4.082	27.190
0- 9	9.691	0	4.416	26	269	145	477	4.358
10-19	12.913	2.365	4.942	641	526	296	432	3.711
20-29	38.659	23.479	1.129	2.911	1.442	897	481	8.320
30-39	23.206	15.313	559	172	634	418	426	5.684
40-49	9.967	6.798	348	40	167	141	359	2.114
50-59	5.697	2.711	287	2	44	62	613	1.978
60-69	2.660	564	361	0	19	18	910	788
70+	1.206	83	475	0	6	21	384	237
Θήλεις	97.123	35.271	23.653	3.787	1.132	959	6.521	25.800
0- 9	9.049	0	4.011	23	333	119	479	4.084
10-19	10.396	976	4.397	1.101	141	128	453	3.200
20-29	32.399	13.583	7.278	2.476	289	315	1.569	6.889
30-39	21.109	9.873	3.990	152	208	179	1.407	5.300
40-49	11.467	6.440	1.665	32	91	111	625	2.503
50-59	7.722	3.457	896	3	47	58	794	2.467
60-69	3.570	882	704	0	21	26	885	1.052
70+	1.411	60	712	0	2	23	309	305

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 8.5

ΛΟΓΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Αυτό που παρατηρείται από το διάγραμμα 8.4 και το Πίνακα 8.2 είναι πως στο σύνολο τους οι μετανάστες εγκαταστάθηκαν στη χώρα την τελευταία πενταετία με κύριο σκοπό τους την εργασία. Τα άτομα αυτά ανέρχονται σε 86.584 εκ των οποίων οι 51.313 ήταν άνδρες και οι 35.271 ήταν γυναίκες. Παράλληλα όμως υπήρξε και ένα μεγάλο πλήθος ατόμων που δεν δήλωσαν λόγους εγκατάστασης στη χώρα, με αυτούς να φτάνουν τους 52.990 άτομα. Αυτό προκαλεί εντύπωση καθώς αφορά ένα μεγάλο μέρος του συνολικού πληθυσμού των μεταναστών με αποτέλεσμα να μην είναι ξεκάθαρη η εικόνα των λόγων εγκατάστασης καθώς μπορούν να επηρεάσουν άμεσα το δείγμα που συλλέχθηκε. Παρόλα αυτά ως δεύτερη επιλογή εμφανίστηκε έπειτα από την εργασία η επανένωση της οικογένειας με 36.170 άτομα. Όπως παρατηρείται και στον πίνακα, στο σύνολο τους η επιλογή αυτή έγινε από γυναίκες. Με τον τρόπο αυτό εξάγεται το συμπέρασμα ότι ένα μεγάλο ποσοστό γυναικών που εισέρχονται στη χώρα γίνεται με σκοπό την επανένωση με την οικογένεια και την μόνιμη εγκατάστασή τους εντός των γεωγραφικών συνόρων της χώρας. Για τις υπόλοιπες κατηγορίες οι οποίες και συνοψίζουν τον υπόλοιπο πληθυσμό των μεταναστών φέρεται να εισήλθαν στη χώρα για σπουδές (7.579 άτομα), για αναζήτηση ασύλου (4.239 άτομα), ως πρόσφυγες (2.957 άτομα) και τέλος για λοιπούς λόγους δήλωσαν 10.603 άτομα. Τέλος όπως και στο προηγούμενο πίνακα φαίνεται εύκολα ότι το σύνολο των ατόμων που εισέρχονται στη χώρα ανεξαρτήτου φύλου ανήκουν στις παραγωγικές ομάδες ηλικιών και κυρίως σε εκείνες των 20 με 29.

8.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΥΘΥΣΜΟΥ 2011

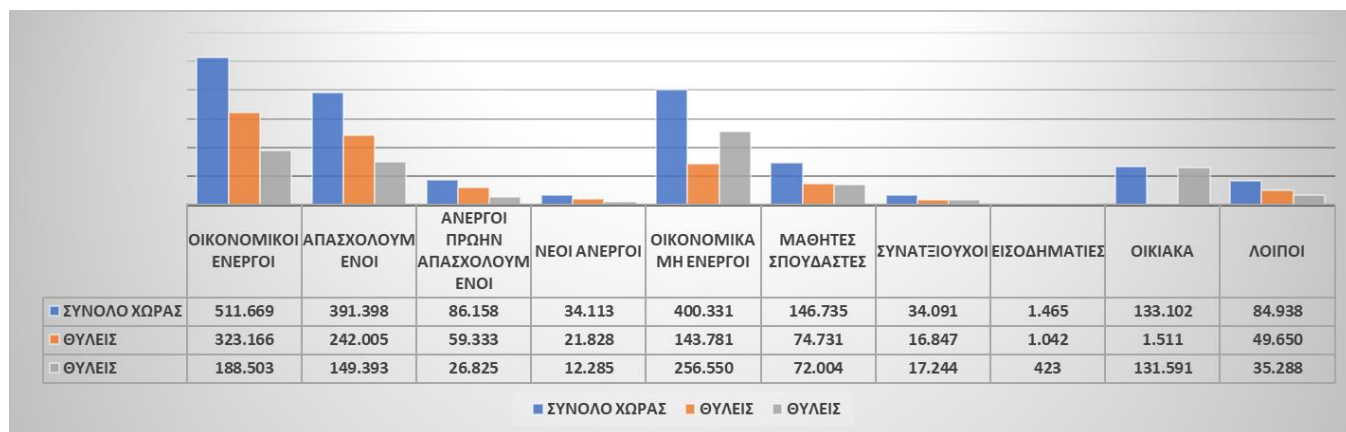
Πέραν όμως των γενικών πληροφοριών σχετικά με το φύλο, την ηλικιακή θέση των νεοεισερχόμενων μεταναστών καθώς και τους λόγους εισροής τους, ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα οικονομικά τους χαρακτηριστικά καθώς αυτά τοποθετούν την στιγμιαία θέση και κατάσταση κάθε μετανάστη σε σύγκριση με τον υπόλοιπο πληθυσμό που κατέχει την ελληνική υπηκοότητα. Τοποθετώντας την παρούσα φάση στην οποία βρίσκονται μπορούν να εξαχθούν τα κατάλληλα κονδύλια από την κυβέρνηση, οι ορθότερες πολιτικές, μεταρρυθμίσεις κ.α. με σκοπό την ανάπτυξη, εκπαίδευση και προσαρμογή τους στην Ελλάδα.

Για τους λόγους αυτούς και όχι μόνο η καταγραφή των οικονομικών τους χαρακτηριστικών είναι αναγκαία τόσο τοπικά όσο και συλλογικά για τη χώρα. Έτσι παρακάτω θα αναλυθούν τα χαρακτηριστικά βάση της επαγγελματικής τους κατάστασης, του επαγγέλματός τους, τον κλάδο δραστηριοτήτων τους, ενώ τέλος θα καταγραφεί και θα σχολιαστεί η θέση τους στο δηλωθέν επάγγελμα τους.

Αρχικά, η θέση που δίνεται από την τελευταία απογραφή του 2011 για τους μετανάστες για την επαγγελματική τους κατάσταση δίνεται παρακάτω ως ακολούθως.

Διάγραμμα 8.6

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Στο σύνολο τους οι μετανάστες που καταγράφηκαν στην χώρα κατά το 2011 ήταν 905.224 άτομα εκ των οποίων οι 511.669 δήλωσαν ως οικονομικά ενεργοί. Από αυτούς οι περισσότεροι ήταν άντρες με αυτούς να καταμετρούνται σε 323.166 άτομα έναντι των γυναικών που έφτασαν μόλις τις 188.503. Οι άνδρες εργαζόμενοι που κατέχουν την ξένη υπηκοότητα καταγράφονται σχεδόν διπλάσιοι συγκριτικά με τον αντίστοιχο γυναικείο πληθυσμό. Αντιθέτως οι γυναίκες που καταμετρήθηκαν ως μη οικονομικά ενεργές ήταν 256.550

με το αντίστοιχο σύνολο των ανδρών να φτάνει τις 143.781. Όπως λοιπόν παρατηρείται, υπάρχει η τάση στο γυναικείο φύλο των μεταναστών να εισέρχονται στη χώρα για άλλους λόγους εκτός της εργασίας, για αυτό και υπάρχει αυτή η δυσαναλογία μεταξύ των οικονομικά ενεργών και μη οικονομικά ενεργών μεταναστριών. Από την πλευρά του αντρικού φύλου παρατηρείται η αντίθετη τάση, δηλαδή η εισροή τους στη χώρα κυρίως για την εύρεση εργασίας, όπως είναι εμφανές και από το διάγραμμα.

Πιο συγκεκριμένα, αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό υπάρχει η κατηγοριοποίηση τους σε υποκατηγορίες. Αυτές ορίζονται στους απασχολούμενους, τους ανέργους οι οποίοι ήταν προηγούμενα απασχολούμενοι και στους νέους ανέργους, δηλαδή τα άτομα εκείνα τα όποια βγήκαν πρόσφατα στην αγορά εργασίας με σκοπό την εύρεση απασχόλησης. Συγκεκριμένα οι απασχολούμενοι μετανάστες στην Ελλάδα αποτελούν το 76,5% των συνολικών οικονομικά ενεργών μεταναστών με την αναλογία των ανδρών να είναι διπλάσια από εκείνη των γυναικών καταμετρώντας τους πρώτους σε 242.005(ποσοστό 62%) άτομα και τις δεύτερες σε 149.393(ποσοστό 38%) άτομα. Σε μικρότερα ποσοστά κυμαίνονται οι υπόλοιπες υποκατηγορίες των οικονομικά ενεργών μεταναστών με αυτή των ανέργων πρώην απασχολούμενων να φτάνει το 16,8% του συνόλου τους και τους νέους ανέργους να φτάνει ποσοστιαία το 6,7%.

Παρόμοια κατηγοριοποίηση με εκείνη των οικονομικά ενεργών επιδέχεται και εκείνη των μη οικονομικά ενεργών μεταναστών. Η κατηγοριοποίηση που γίνεται για τη δεύτερη μεγάλη ομάδα είναι ο διαχωρισμός τους σε μαθητές/σπουδαστές, συνταξιούχους, εισοδηματίες, οικιακά και λοιπούς λόγους που τους ορίζουν ως μη οικονομικά ενεργά άτομα. Αυτό που γίνεται εμφανές από το παραπάνω διάγραμμα (8.6) σχετικά με το σύνολο των ατόμων των μη οικονομικά ενεργών μεταναστών είναι ότι σε ποσοστό 36,7% (146.735 άτομα) αυτών, αφορά άτομα που είναι είτε μαθητές είτε σπουδαστές. Αμέσως επόμενο σε σειρά εμφανίζεται με ποσοστό 33,2% (133.102 άτομα) τα οικιακά με το 98,9% που επέλεξαν την επιλογή αυτή να είναι γυναίκες. Οι υπόλοιπες υποκατηγορίες κυμαίνονται σε χαμηλά ποσοστά καθώς εκείνοι που δηλώσαν συνταξιούχοι έφταναν το 8,5% (34.091 άτομα), οι εισοδηματίες το 0,4%(1.465 άτομα) ενώ τέλος εκείνοι που δήλωσαν άλλο λόγω ορισμού τους ως οικονομικά μη ενεργοί πολίτες καταμετρήθηκαν σε 84.938 άτομα (ποσοστό 21,2%).

Από εκείνους όμως που χαρακτηρίστηκαν ως οικονομικά ενεργοί, ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση που έγινε μέσω της ΕΛΣΤΑΤ αναφορικά με τη θέση τους στο επάγγελμα, τον κλάδο οικονομικής τους δραστηριότητας καθώς και με το είδος του επαγγέλματος τους. Τα διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζουν τα αποτελέσματα για κάθε μια από τις παραπάνω κατηγορίες. Ο σκοπός της ανάλυσης των οικονομικά ενεργών μεταναστών είναι ιδιαίτερα σημαντικός καθώς παρουσιάζει το εκπαιδευτικό επίπεδο των αλλοδαπών που εισέρχονται στη χώρα και παράλληλα δίνει μια εικόνα του είδους της βιομηχανικής θέσης της χώρας. Επίσης, παρουσιάζει τους κλάδους που έχουν τη μεγαλύτερη ζήτηση από εργατικό προσωπικό και το είδος της βιομηχανίας που λειτουργεί στη χώρα. Με απλά λόγια δίνει την οικονομική θέση του κράτους.

Ξεκινώντας την ανάλυση των οικονομικά ενεργών μεταναστών, παρακάτω δίνεται το πρώτο διάγραμμα που παρουσιάζει τα αποτελέσματα σχετικά θέση κατά είδος επαγγέλματος των μεταναστών στην Ελλάδα κατά το 2011.

Πίνακας 8.4

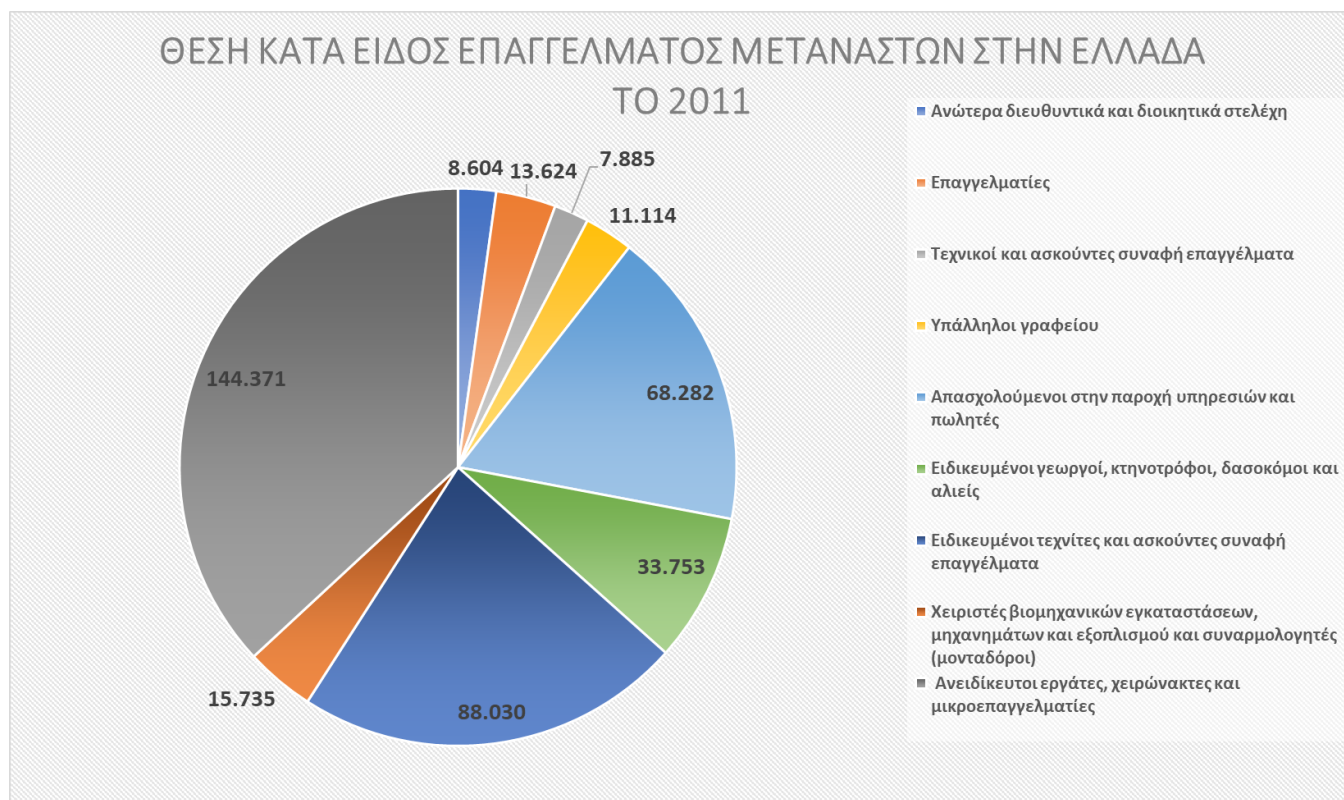
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Περιγραφή τύπου μόνιμης διαμονής /υπηκοότητα	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ
Σύνολο	3.727.633	3.336.235	391.398
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	218.437	209.833	8.604
Επαγγελματίες	678.794	665.170	13.624
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	330.187	322.302	7.885
Υπάλληλοι γραφείου	293.288	282.174	11.114
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	844.702	776.420	68.282
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	316.390	282.637	33.753
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	458.183	370.153	88.030
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι)	234.843	219.108	15.735
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες	352.809	208.438	144.371

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Διάγραμμα 8.7

ΘΕΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

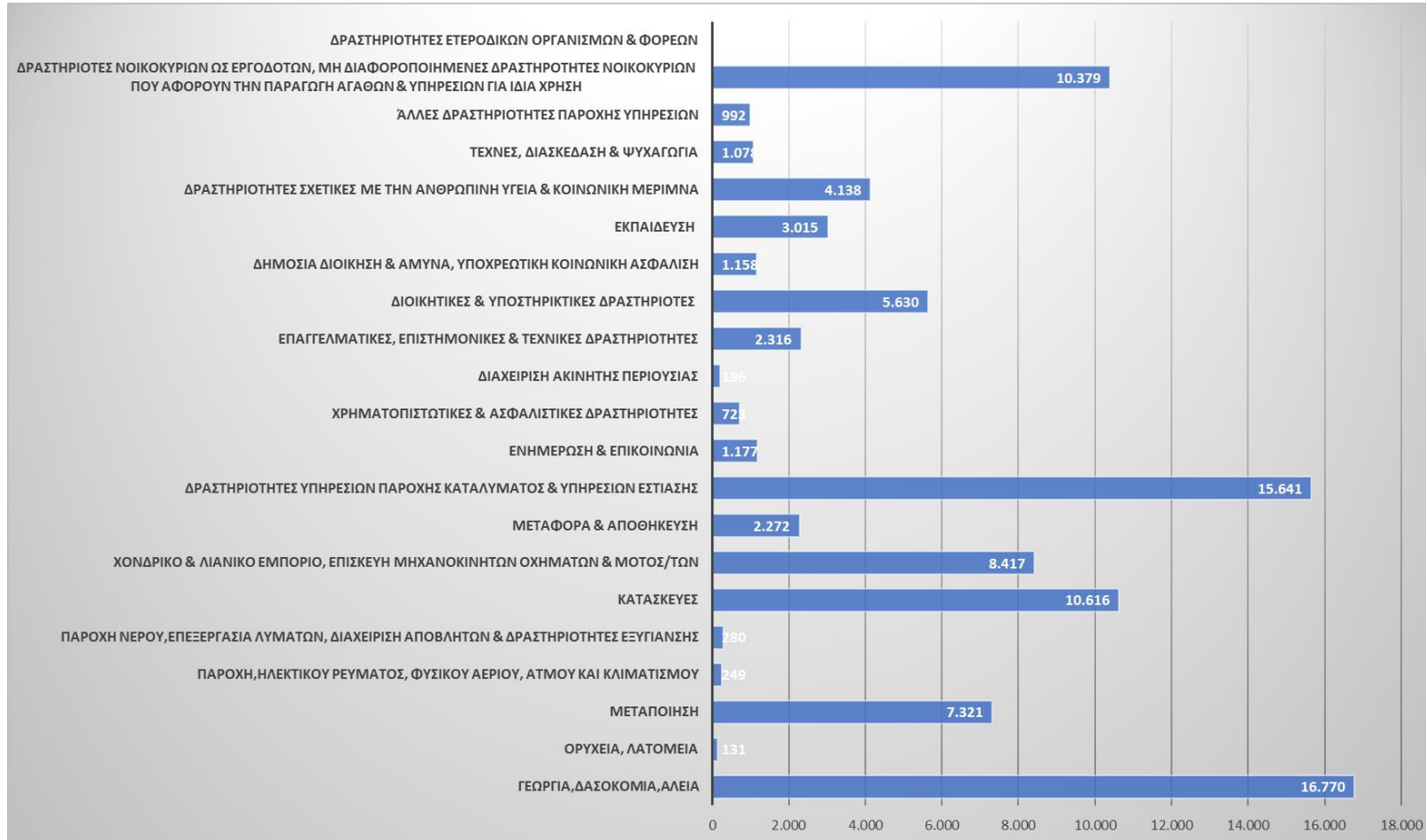
Όπως παρατηρείται το μεγαλύτερο μέρος των ατόμων που εισρέουν στη χώρα απασχολούνται ως ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες με το σύνολο αυτών να φτάνει τις 144.371 άτομα ενώ το ποσοστό αυτού προσεγγίζει το 36,9% του συνολικού ενεργά οικονομικού πληθυσμού των μεταναστών. Εν συνεχεία, στη δεύτερη θέση εμφανίζεται να βρίσκονται οι ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες σε συναφή επαγγέλματα με το σύνολο αυτών να φτάνει τα 88.030 άτομα. Επίσης, ένα 17,4% εξ αυτών απασχολείται στο τομέα της παροχής υπηρεσιών και της πώλησης με τα άτομα που το δηλώνουν να φτάνουν τις 68.282. Μια ακόμα κατηγορία που φαίνεται να επιλέχθηκε από ένα μεγάλο σύνολο μεταναστών σε ποσοστό 8,6% (33.753 άτομα) είναι εκείνη των ειδικευμένων γεωργών, κτηνοτρόφων, δασοκόμων και αλιέων. Αυτό που παρατηρείται λοιπόν, είναι ότι 85,4% των αλλοδαπών εργάζεται στον πρωτογενή κυρίως τομέα παραγωγής της χώρας ενώ το υπόλοιπο 14,6% σε άλλες θέσεις. Από το 14,6% μόλις το 2,2% δήλωσε ότι εργάζεται ως ανώτερο διευθυντικό και διοικητικό στέλεχος. Το ποσοστό αυτό αφορά μόλις 8.604 άτομα σύνολο υπερβολικά μικρό συγκριτικά με το σύνολο των ατόμων που εισρέει στη χώρα. Το αντίστοιχο ποσοστό για τους έχοντες ελληνική υπηκοότητα εμφανίζεται να είναι 6,3% (209.833 άτομα) του συνολικού ενεργού πληθυσμού τους. Η διαπίστωση αυτή συμπεραίνει πως τα άτομα που επιλέγουν την Ελλάδα ως τόπο προσωρινής ή μόνιμης μετεγκατάστασης είναι χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου, με το σύνολο αυτών να αποζητούν εργασία

σε τομείς που δεν χρειάζονται ιδιαίτερες δεξιότητες και γνώσεις για την πραγματοποίησή τους. Αυτό που παρουσιάζει ενδιαφέρον είναι ότι υπάρχει μια μεγάλη δυσαναλογία αναφορικά με άτομα που δηλώνονται ως επαγγελματίες και κατέχουν την ελληνική και τη ξένη υπηκοότητα. Όπως παρατηρείται οι έχοντες ελληνική υπηκοότητα που δηλώθηκαν ως επαγγελματίες αφορούν το 20% του πληθυσμού τους σε σύγκριση με εκείνη των μεταναστών που αφορούν το 3% του δικού τους πληθυσμού. Αυτή η διαφορά στην αναλογία των δυο πληθυσμών οφείλεται εν μέρη στις δυνατότητες και παροχές που παρέχονται από το κράτος στους αλλοδαπούς σε σύγκριση με εκείνη των γηγενών.

Αυτή η παραδοχή σχετικά με τους τομείς που απασχολούνται οι αλλοδαποί στην Ελλάδα γίνεται ακόμα πιο εμφανής με το παρακάτω διάγραμμα (8.8) να καταγράφει τους κύριους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας των μεταναστών της χώρας όπως αυτοί εξήχθησαν από την απογραφή του 2011 στην Ελλάδα. Έτσι οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν κατέληξαν στα παρακάτω συμπεράσματα.

Διάγραμμα 8.8

ΚΛΑΔΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2011

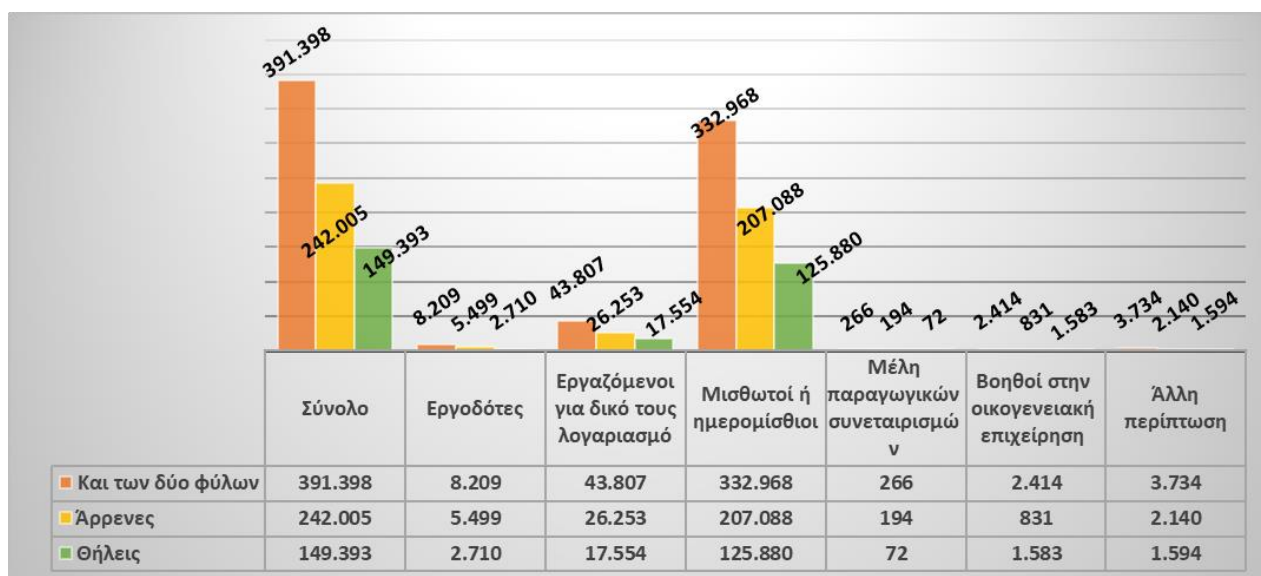
Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από το παραπάνω διάγραμμα (8.8) είναι ότι το μεγαλύτερο τμήμα των αλλοδαπών απασχολείται στους κλάδους της γεωργίας, δασοκομίας, αλιείας με ποσοστό επί τους συνόλου τους στο 18,12% ενώ με 16,9% ακολουθούν οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας που αφορούν τις υπηρεσίες παροχής υπηρεσιών καλυμμάτων και εστίασης. Εν συνεχεία βρίσκονται ο κλάδος των κατασκευών και ο κλάδος οικονομικών δραστηριοτήτων που αφορά τα άτομα που ασχολούνται με το νοικοκυριό ή άλλες δραστηριότητες για ίδια χρήση, το αριθμητικό σύνολο των οποίων και κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα· για το πρώτο είναι 10.616 άτομα ενώ για το δεύτερο 10.379. Οι υπόλοιποι κλάδοι συγκριτικά με τους προαναφερθέντες βρίσκονται πολύ χαμηλότερα τόσο σε ποσοστιαίο όσο και αριθμητικό σύνολο, με τελευταίο να βρίσκεται ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας που αφορά δραστηριότητες ετεροδικιών οργανισμών και φορέων με την επιλογή αυτή να συμπληρώνεται μόλις από 43 άτομα ξένης υπηκοότητας. Οι κλάδοι συνεπώς που επιλέγουν οι μετανάστες βρίσκονται στο πρωτογενή και δευτερογενή τομέα παραγωγής.

Τέλος για να ολοκληρωθεί η εικόνα σχετικά με το είδος των οικονομικών μεταναστών που είχαν εγκατασταθεί στη χώρα έως και το 2011 αξίζει να γίνει αναφορά και της θέσης που έχουν επαγγελματικά οι αλλοδαποί στην χώρα υποδοχής τους. Με τη χρήση του παρακάτω διαγράμματος παρατηρήθηκαν οι παρακάτω παραδοχές σχετικά με τη θέση που αυτοί κατέχουν στα επαγγέλματα στα οποία απασχολούνται.

Διάγραμμα 8.9

ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Αυτό που είναι προφανές είναι ότι από το σύνολο των 391.398 ερωτηθέντων, το 85% εξ αυτών καταγράφηκαν ως μισθωτοί ή ημερομίσθιοι ενώ το υπόλοιπο 15% καταμερίστηκε στις υπόλοιπες δυνατές επιλογές της απογραφής. Το σύνολο δηλαδή των μεταναστών περί τα 332.968 άτομα εκ των οποίων 207.088 άνδρες και 125.880 γυναίκες δήλωσαν ότι η εργασία τους γίνεται βάση μισθώματος είτε μηνιαίου είτε ημερήσιου. Μόλις 8.209 άτομα από την άλλη πλευρά δήλωσαν ως θέση τον εργοδότη εκ των οποίων το 67% αυτών ήταν άνδρες. Επιπλέον καταγράφηκε και ένα μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 11% του συνολικού μεταναστευτικού πληθυσμού το οποίο δήλωσε ότι εργάζεται για δικό του λογαριασμό, κοινώς ως ελεύθερος επαγγελματίας. Το ποσοστό αυτό του 11% ανέρχεται σε ένα αριθμητικό σύνολο των 43.807 ατόμων. Τέλος για τις υπόλοιπες κατηγορίες που ήταν διαθέσιμες στο ερωτηματολόγιο της απογραφής δίνεται πως 266 άτομα δήλωσαν ότι εργάζονται ως μέλη παραγωγικών συνεταιρισμών, 2.414 επίσης δήλωσαν ότι είναι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση, ενώ τέλος 3.734 άτομα δήλωσαν ότι ανήκουν σε κάποια άλλη περίπτωση διαφορετική από τις προαναφερθέντες.

Με το τέλος της παρούσας ανάλυσης δίνεται μια ολοκληρωμένη εικόνα της θέσεως τόσο της Ελλάδος όσο και των ατόμων ξένης υπηκοότητας που εισήλθαν στη χώρα μέχρι και την ημέρα που πραγματοποιήθηκε η απογραφή πληθυσμού που πραγματοποιήθηκε στο σύνολο της χώρας το 2011.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

Με την πάροδο των ετών, όπως έχει γίνει αναφορά και σε προηγούμενα κεφάλαια, γίνονται αλλαγές στα ερωτηματολόγια των απογραφών ώστε οι απογραφές να μπορούν να προσαρμόζονται καλύτερα στα δεδομένα και τις συνθήκες τις εκάστοτε δεκαετίας, διατηρώντας όμως ένα βασικό κορμό τέτοιο ώστε να μπορούν τα αποτελέσματα αυτών να είναι συγκρίσιμα μεταξύ τους. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός πως κατά την απογραφή του 2001 σε σύγκριση με εκείνη που είχε πραγματοποιηθεί το 1991 δεν καταγράφηκαν αλλαγές στο είδος των ερωτήσεων που συγκεντρώθηκαν, υπήρξε όμως μια βασική προσθήκη. Αυτή ήταν η δημιουργία ενός ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου που αφορούσε τους αλλοδαπούς με σκοπό την συγκέντρωση συγκεκριμένων πληροφοριών αναφορικά με την ηλικία, την κατά φύλο και εθνικότητα σύνθεση τους, καθώς και την καταγραφή ορισμένων βασικών κοινωνικών και οικονομικών χαρακτηριστικών τους όπως η οικογενειακή κατάσταση, η κύρια αιτία εισόδου καθώς και η διάρκεια παραμονής τους στην Ελλάδα. Κατά την απογραφή όμως του 2011 δεν υπήρξε παρόμοιο ερωτηματολόγιο αλλά τα άτομα με ξένη υπηκοότητα καταγράφηκαν στο ίδιο με εκείνο των εχόντων ελληνική υπηκοότητα.

Παρόλο που δεν υπήρχε ειδικά σχεδιασμένο ερωτηματολόγιο για τους αλλοδαπούς κατά το 2011, αυτοί καταγράφηκαν επαρκώς μέσω του βασικού ερωτηματολογίου που είχε δημιουργεί για τους γηγενείς σε συνδυασμό και με των συμπληρωματικών προσθηκών που έγιναν εκείνη την χρονιά. Για το λόγο αυτό είναι και δυνατή η σύγκριση τους με την απογραφή του 2001 ακόμα και αν η ταύτιση τους αναφορικά με τις ερωτήσεις δεν ήταν εφικτή.

Αυτό που έχει παρατηρηθεί, αναφορικά με τις διαχρονικές αλλαγές σχετικά με το μέγεθος και την κατά ηλικία δομή του πληθυσμού της Ελλάδος, είναι ότι αυτές συναρτώνται σε άμεσο βαθμό με τις μεταβολές που επιδέχεται το μέγεθος του εργατικού της δυναμικού. Οι μεταβολές αυτές επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από την εισροή των μεταναστών στην χώρα καθώς τα άτομα αυτά επεμβαίνουν άμεσα στην αναλογία του εργατικού δυναμικού του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδος. Η στενή σύνδεση που έχει δημιουργηθεί αναφορικά με τις επιπτώσεις που επιφέρει η σχέση μεταξύ των δημογραφικών διαχρονικών μεταβολών με εκείνη της διαχρονικής εξέλιξης του εργατικού δυναμικού οφείλεται στο γεγονός ότι το εργατικό δυναμικό είναι συνάρτηση του ποσοστού συμμετοχής των ατόμων στην αγορά εργασίας και των ηλικιακών ομάδων εκείνων που βρίσκονται σε θέση να εργαστούν (συνήθως αναφέρονται στις ηλικίες από 15 έως 64 ετών).

Επίσης η ηλικιακή θέση του ατόμου παίζει σημαντικό ρόλο στις διαχρονικές μεταβολές που επέρχονται στην αγορά εργασίας. Η στενή σχέση που δημιουργείται μεταξύ ηλικίας και εργασίας σχετίζεται με το γεγονός πως οι προτιμήσεις των ατόμων ανά ηλικιακή ομάδα διαφοροποιούνται με άμεσο αντίκρισμα και τις επιλογές που τα ίδια τα άτομα κάνουν σχετικά με την βιοποριστική τους θέση. Οι ίδιες διαφοροποιήσεις εμφανίζονται και κατά τον φυλετικό διαχωρισμό του εκάστοτε πληθυσμού. Παρόλα αυτά για τον ελλαδικό χώρο, παρόλες τις μεταβολές που επέρχονταν διαχρονικά στην αγορά εργασίας κατά την μεταβολή στην κατά φύλο και στην κατά ηλικιακή θέση του πληθυσμού της, επηρεαζόταν πάντα άμεσα και από την εισροή αλλοδαπού πληθυσμού σε αυτήν. Η σημαντικότητα αυτή παρατηρήθηκε στις αρχές του 1990 και η σημαντικότητα της διαχρονικά αυξάνεται καθώς το σύνολο του γηγενούς πληθυσμού της Ελλάδος τείνει μέσα στα επόμενα χρόνια να αποτελείται κυρίως από υπερηλικές όπως έγινε αντιληπτό από την πυραμίδα ηλικιών του 2011 που δίνεται στο 2^ο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας.

Η διαχρονική σημαντικότητα των μεταναστών στη χώρα και κατ' επέκταση στην αγορά εργασίας της, φέρει την αναγκαιότητα παρακολούθησης και καταγραφής των μεταναστών που βρίσκονται στην Ελλάδα και κυρίως την καταγραφή της οικονομικής τους θέσης σε αυτήν. Μέσα από τα δεδομένα που εξήχθησαν μέσω των απογραφικών διαδικασιών για τον πληθυσμό της Ελλάδος κατά το 2001 και το 2011 μπορεί να δοθεί μια εικόνα της διαχρονικής εξέλιξης τόσο των μεταναστευτικών ροών των αλλοδαπών όσο και της οικονομικής τους θέσης μέσα στην χώρα. Έπειτα από την ανάλυση που προηγήθηκε παραπάνω για την εκάστοτε απογραφή, παρατηρήθηκαν αρκετές διαφορές αλλά και ομοιότητες σχετικά με το είδος, την εκπαίδευση, την ηλικία των μεταναστών που εισέρχονται στη χώρα.

Αρχικά όπως παρατηρείται και παρακάτω υπάρχει μια σημαντική μεταβολή στο συνολικό αριθμό μεταναστών που εισήλθε στη χώρα μεταξύ του 2001 και του 2011. Όπως καταγράφηκε υπάρχει μια αύξηση του πληθυσμού των αλλοδαπών της τάξεως του 16% του πληθυσμού της μεταξύ των δύο απογραφών. Αντιθέτως για τα άτομα που κατέχουν ελληνική υπηκοότητα η διαφορά αυτή ήταν αρνητική με το πληθυσμό τους να μειώνεται κατά 3% κατά την ίδια περίοδο. Αυτό που εξάγεται ως συμπέρασμα είναι ότι η μείωση του συνολικού πληθυσμού των γηγενών προκαλεί κενά στην παραγωγική διαδικασία και ανάγκη κάλυψης θέσεων εργασίας από τρίτους. Τις θέσεις αυτές έρχονται να υπερκαλύψουν το σύνολο των αλλοδαπών που εισέρχονται στη χώρα με αποτέλεσμα ένα μεγάλο σύνολο αυτών να παραμένει άνεργο καθώς δεν υπάρχει η οικονομική θέση της χώρας για παραγωγή νέων θέσεων εργασίας, με άλλα λόγια η χώρα δεν βρίσκεται υπό αναπτυξιακούς δείκτες. Παρόλα αυτά η αύξηση του πληθυσμού των ατόμων που ενδιαφέρονται να εργαστούν προκαλεί αύξηση της ζήτησης εργασίας σε ένα περιβάλλον μειούμενης προσφοράς. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα από την πλευρά των εργοδοτών την μείωση των μισθών ή την αύξηση της «μαύρης» εργασίας ώστε συνολικά να εργαστούν μεγαλύτερο πλήθος ατόμων με το ίδιο κόστος. Οι χαμηλοί ή/και αρνητικοί ρυθμοί ανάπτυξης που υπήρχαν εκείνη την περίοδο από το 2001 έως το 2011 στη χώρα σε συνδυασμό με την μείωση των θέσεων εργασίας προκάλεσε την όλο και συνεχόμενη έξοδο γηγενών από τη χώρα. Σε

συνδυασμό με την χαμηλή γεννητικότητα που παρατηρείται τις τελευταίες δεκαετίες στην Ελλάδα, προκλήθηκε η ανάλογη μείωση του μόνιμου πληθυσμού γηγενών σε αυτήν.

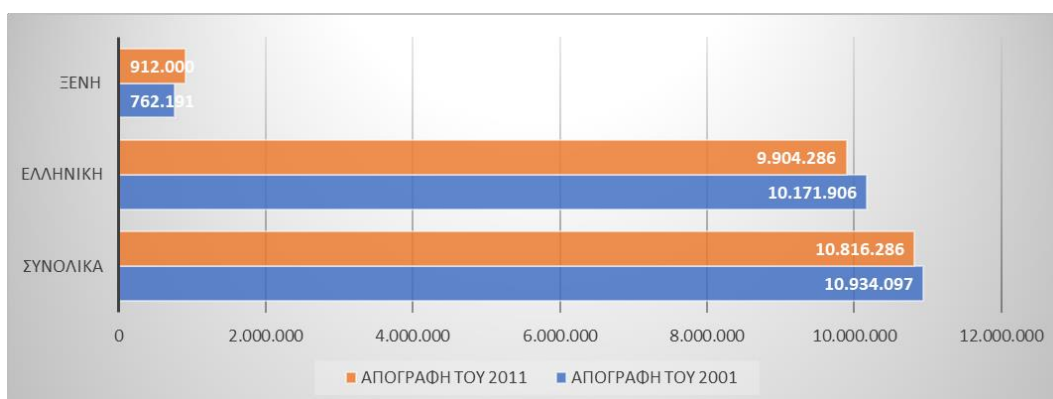
Πίνακας 9.1

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ			
ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ 2001	ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ 2011	ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΙΚΑ	10.934.097	10.816.286	-1%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ	10.171.906	9.904.286	-3%
ΞΕΝΗ	762.191	912.000	16%

Διάγραμμα 9.1.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

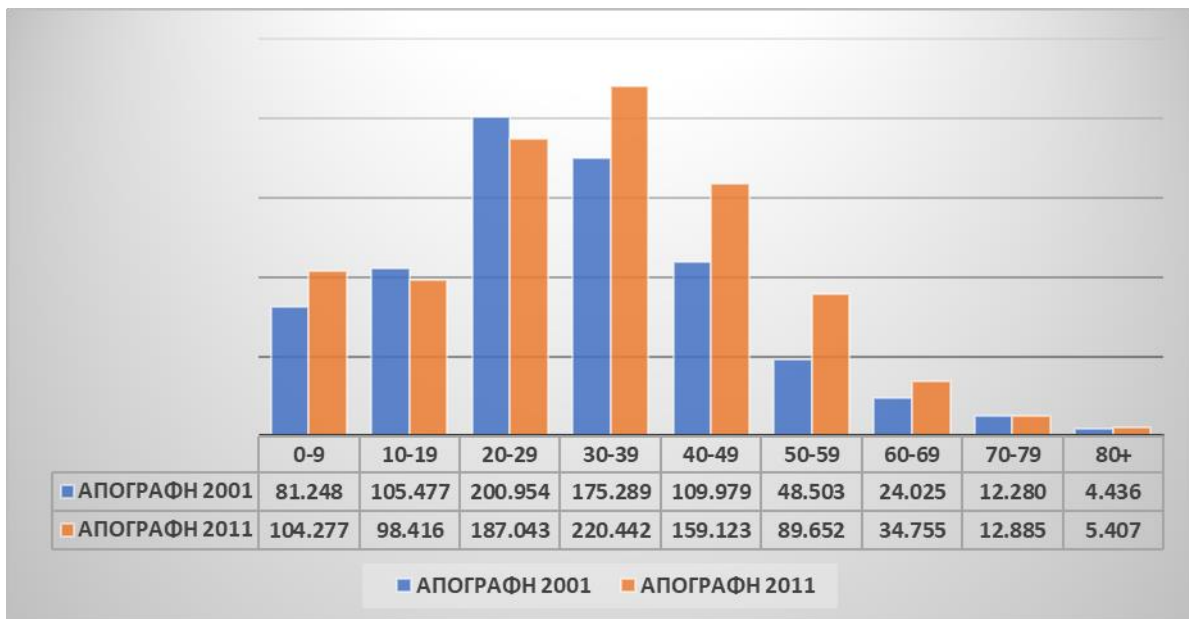
Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Όπως προαναφέρθηκε η διάσταση της ηλικίας παίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομική θέση μιας χώρας καθώς αυτή επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την αγορά τόσο σε παραγωγικό όσο και σε καταναλωτικό επίπεδο. Αυτό που παρατηρήθηκε από τις απογραφικές διαδικασίες των ετών 2001 και 2011 και καταγράφεται στο παρακάτω διάγραμμα είναι πως υπήρξε μια αύξηση της εισροής μεταναστών στην Ελλάδα κατά το 2011 για τις ηλικιακή ομάδα από 30-39 ετών της τάξεως του 85%. Αυτό που λοιπόν που καταγράφεται είναι ότι υπήρξε μια έντονη αύξηση της ροής μεταναστών των ατόμων που βρίσκονται στις παραγωγικές ηλικίες και κυρίως αυτές που βρίσκονται μεταξύ των ηλικιών 30 με 49. Παρόλα αυτά όπως παρατηρείται και στο παρακάτω διάγραμμα και επιβεβαιώνεται αριθμητικά και στο παρακάτω πίνακα είναι πως κατά την τελευταία απογραφή διπλασιάστηκε σχεδόν ο αριθμός των ατόμων που είναι κοντά στην ηλικία της συνταξιοδότησης από 50 έως 59. Επίσης σημαντικό είναι το γεγονός ότι παρατηρείται μια αύξηση του παιδικού πληθυσμού

που αφορούν τα τέκνα αλλοδαπών εξάγοντας έτσι το συμπέρασμα πως στο σύνολο τους οι αλλοδαποί τείνουν να εγκαθίστανται στη χώρα για μεγάλο χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα να συμβάλλουν σημαντικά στη διαμόρφωση του κράτους σε όλα τα επίπεδα αυτού όπως κοινωνικά, πολιτισμικά, οικονομικά κ.α. Τέλος είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η αύξηση εισροής ώριμου πληθυσμού και όχι νεαζόντος ή γεροντικού δημιουργεί μια αύξηση της παραγωγικότητας και της αποδοτικότητας στην εργασία καθώς οι ηλικιακές αυτές ομάδες τείνουν να έχουν συνδυαστικά την μέγιστη δυνατή εκπαιδευτική κατάρτιση όσο και την ενέργεια που χρειάζεται για να βρίσκονται στην πιο έντονη παραγωγική τους δεινότητα.

Διάγραμμα 9.2

ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Πίνακας 9.2

ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2001			ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2011		
	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΛΛΗΝΕΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΛΛΗΝΕΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ
Αμφότερων των φύλων	10.934.097	10.171.906	762.191	10.816.286	9.904.286	912.000
0-9	1.074.504	993.256	81.248	1.049.839	945.562	104.277
10-19	1.312.569	1.207.092	105.477	1.072.705	974.289	98.416
20-29	1.682.890	1.481.936	200.954	1.350.868	1.163.825	187.043
30-39	1.653.345	1.478.056	175.289	1.635.304	1.414.862	220.442
40-49	1.495.918	1.385.939	109.979	1.581.095	1.421.972	159.123
50-59	1.247.564	1.199.061	48.503	1.391.854	1.302.202	89.652
60-69	1.263.319	1.239.294	24.025	1.134.045	1.099.290	34.755
70-79	873.936	861.656	12.280	1.017.242	1.004.357	12.885
80+	330.052	325.616	4.436	583.334	577.927	5.407

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Παρόλα τα υψηλά απόλυτα μεγέθη στις παραγωγικές ηλικίες από μόνα τους δεν αρκούν για ορίσουν την οικονομική θέση που έχει στο σύνολο του ο πληθυσμός των μεταναστών. Για το λόγο αυτό οι συμπληρωματικές θέσεις του επαγγέλματος, της οικογενειακής κατάστασης κ.α. είναι καθοριστικές για τη δημιουργία μιας πιο ολοκληρωμένης εικόνας του. Αρχικά αυτό που παρατηρήθηκε και στις δύο απογραφές είναι ότι στο σύνολο τους οι μετανάστες εισήλθαν στην χώρα κυρίως με σκοπό την εύρεση εργασίας κατά πρώτον και για την επανένωση της οικογένεια κατά δεύτερον. Επίσης παρατηρείται μια αλλαγή διαχρονικά των υπολοίπων αιτιών εισροής των μεταναστών στη χώρα. Χαρακτηριστική είναι η μείωση των ατόμων που εισήλθαν στην χώρα με σκοπό την αναζήτηση ασύλου. Παρόλα αυτά όμως σημαντικό τίθεται να οριστεί ότι τα μεγέθη που παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα (9.3) από την απογραφή του 2011 αφορούν μόνο το σύνολο των μεταναστών που εισήλθαν στην χώρα κατά την πενταετία πριν της απογραφής και όχι στο σύνολο του πληθυσμού τους. Για το λόγο αυτό και δεν θα γίνει περισσότερη σύγκριση της εν λόγω θέσεως των μεταναστών.

Πίνακας 9.3

ΛΟΓΟΙ ΕΙΣΟΔΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ			
	ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2001		ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2011
Σύνολο	762.191	Σύνολο	201.122
Εργασία	413.214	Εργασία	86.584
Επαναπατρισμός- Παλινόστηση	51.694	Επανένωση οικογένειας	36.170
Επανένωση οικογένειας	99.968	Σπουδές	7.579
Σπουδές	20.787	Αναζήτηση ασύλου	4.239
Αναζήτηση ασύλου	9.980	Πρόσφυγας	2.957
Πρόσφυγας	2.368	Άλλος λόγος	10.603
Άλλος λόγος	164.180	Δε δήλωσαν	52.990

Πηγή: <http://www.statistics.gr/>

Από όσα έχουν αναπτυχθεί μέχρι στιγμής παρατηρείται ότι πέραν της αύξησης της ροής των μεταναστών στη χώρα, τα κύρια χαρακτηριστικά εκείνα που τείνουν τους αλλοδαπούς ως προς την μετανάστευση παραμένουν σχεδόν αμετάβλητα. Όμως ενώ οι λόγοι παραμένουν σταθεροί δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στο επίπεδο των ατόμων που εισέρχονται στη χώρα. Αυτό σε ένα μεγάλο βαθμό παρουσιάζεται από τη θέση εργασίας τους στην χώρα. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η θέση στο επάγγελμα για τους μετανάστες όπως αυτή καταγράφηκε από τις απογραφές των ετών 2001 και 2011.

Πίνακας 9.4

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ – ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ 2001 ΚΑΙ 2011

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ			
ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2001		ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2011	
Μέλη των βουλευομένων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	9.212	Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	8.604
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	12.681	Επαγγελματίες	13.624
Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	7.281	Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	7.885
Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	8.525	Υπάλληλοι γραφείου	11.114
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	40.902	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	68.282
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	26.974	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	33.753
Τεχνίτες, χειριστές μεταφορικών μέσων, ανειδίκευτοι εργάτες και μικροεπαγγελματίες	267.521	Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	88.030
Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασφώς το επάγγελμά τους	5.117	Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι)	15.735
Δε δήλωσαν επάγγελμα	13.461	Ανειδίκευτοι εργάτες, χειφώνακτες και μικροεπαγγελματίες	144.371

Αυτό που γίνεται άμεσα αντιληπτό με μια πρώτη ματιά στο πίνακα 9.4 είναι ότι στο σύνολο τους οι μετανάστες της χώρας δεν αποτελούνται από υψηλά εκπαιδευτικά στρώματα. Αντιθέτως το σύνολο των μεταναστών που ζει και εργάζεται στη χώρα και κατά τις δύο απογραφές όπως είναι ορατό, αποτελείται από άτομα που απασχολούνται στο πρωτογενή κυρίως τομέα που απαρτίζεται από επαγγέλματα όπως η γεωργία, η κτηνοτροφία, η αλιεία κ.α. Παρόλα αυτά παρατηρείται μια αύξηση κατά την απογραφή του 2011 σε σχέση με την προηγούμενη του 2001 στα άτομα που απασχολούνται στην παροχή υπηρεσιών. Παρότι όμως υπάρχει μια βελτίωση της επαγγελματικής θέσης των ήδη υπαρχόντων μεταναστών στη χώρα, από το πρωτογενή στο δευτερογενή τομέα, παρόλα αυτά η Ελλάδα συνεχίζει να έχει μειωμένη προσέλευση ατόμων για μόνιμη εγκατάσταση που προέρχονται από τις υψηλές επαγγελματικές βαθμίδες. Αυτό σημαίνει ότι το σύνολο των νεοεισερχόμενων δεν αποτελείται από άτομα υψηλής εκπαιδευτικής κατάρτισης και οικονομικής θέσης κατ' επέκταση, αλλά κυρίως από άτομα που μεταναστεύουν με σκοπό τον βιοπορισμό τους. Τα άτομα αυτά αποζητούν την εύρεση εργασίας κυρίως χειρωνακτικής καθώς δεν έχουν τις απαραίτητες εκπαιδευτικές βάσεις για να αναζητήσουν κάτι καλύτερο.

Το συμπέρασμα λοιπόν που εξάγεται από παραπάνω είναι ότι παρότι το επίπεδο των μεταναστών της χώρας είναι αρκετά χαμηλό, η ανεργία στο σύνολο των μεταναστών, και ιδιαίτερα των ανδρών να κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα και στις δύο απογραφικές διαδικασίες του 2001 και του 2011. Το αντίθετο ισχύει για τις γυναίκες που στο σύνολο τους απαρτίζονται από μη οικονομικά ενεργά άτομα. Αυτό καταδεικνύει ότι η χώρα έχει ανάγκη ατόμων με κύριο σκοπό την απορρόφηση τους στον πρωτογενή τομέα. Ιδιαίτερη ανάγκη για πρόσληψη εργατών εμφανίζεται να έχουν οι επαρχίες της χώρας και ιδιαίτερα οι αγροτικές περιοχές όπως είναι η Λάρισα. Παρά όμως την ανάγκη αυτή ο μεγαλύτερος όγκος των μεταναστών συνωστίζεται όπως παρατηρήθηκε και στις δύο απογραφικές διαδικασίες εντός των μεγάλων αστικών κέντρων όπως είναι η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα εργασία σκοπό είχε να μεταφέρει στον αναγνώστη τη γνώση αναφορικά με τα οικονομικά χαρακτηριστικά του μετανάστη που εισέρχεται στην Ελλάδα. Για να γίνει όμως κατανοήσιμη η έκφραση « οικονομικά χαρακτηριστικά του μετανάστη » κρίστηκε απαραίτητο να γίνει πρωτίτερα μια ανάλυση του κάθε όρου της έκφρασης ξεχωριστά. Επίσης παράλληλα με την αναγνώριση και κατανόηση των όρων εμφανίστηκαν για άλλες έννοιες όπως δημογραφία, απογραφή, ηλικιακές ομάδες κ.α. που έχριζαν επεξήγησης με σκοπό κατά την σύγκριση ο αναγνώστης να έχει πλήρους αντίληψης των εννοιών και των δεδομένων που του παρουσιάζονται.

Τα δεδομένα τα οποία και αναλύθηκαν, εξήχθησαν μέσω της ΕΛΣΤΑΤ (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ) και σκοπό είχαν την ποσοτικοποίηση των στοιχείων και εννοιών που είχαν προαναφερθεί. Κυρίως τα δεδομένα που συλλέχθηκαν αφορούσαν τα έτη 2001 και 2011, παρόλα αυτά χρησιμοποιήθηκαν και στοιχεία παλαιότερων ετών. Τα στοιχεία αυτά στο σύνολο τους αφορούσαν τις απογραφές πληθυσμού της Ελλάδος κατά τα αντίστοιχα έτη. Σκοπός λοιπόν ήταν να δημιουργηθούν πίνακες τέτοιοι ώστε να καταγράφονται τα χαρακτηριστικά των κατοίκων της χώρας. Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στα δεδομένα που αφορούσαν τους αλλοδαπούς που διαμένουν μόνιμα σε αυτήν. Τα αποτελέσματα που εξήχθησαν περιέγραφαν τα χαρακτηριστικά του εν λόγω πληθυσμού δίνοντας ιδιαίτερο βάρος σε εκείνα των οικονομικών χαρακτηριστικών τους. Τα χαρακτηριστικά αυτά αφορούσαν την επαγγελματική θέση των μεταναστών προς την Ελλάδα, το κλάδο απασχόλησης τους καθώς και το είδος του επαγγέλματος τους. Η κατηγοριοποίηση των προαναφερθέντων έγινε τόσο ποσοτικά (συνόλου πληθυσμού) όσο και ποιοτικά (κατά ηλικιακές ομάδες και φύλο).

Μέσω της χρήσης διερευνητικών στοιχείων ανάλυσης υπολογίστηκαν οι κατανομές των μεταναστών στο συνολικό χωροταξικό χώρο της Ελλάδος όσο και οι ποσοστιαίες θέσεις τους για κάθε μια κατηγορία χαρακτηριστικών. Εν συνεχεία συγκρίθηκαν τα αποτελέσματα από κάθε απογραφή που είχαν ταύτιση χαρακτηριστικών όπως π.χ. η επαγγελματική κατάσταση των μεταναστών για τα έτη 2001 και 2011 με κύριο και μοναδικό σκοπό την εύρεση διαφορών μεταξύ των δυο απογραφικών διαδικασιών. Από την σύγκριση αυτή δημιουργήθηκε το προφίλ του μετανάστη που εισέρχεται προς την Ελλάδα και πως αυτό μεταβλήθηκε μεταξύ των δυο απογραφών. Αυτό που παρατηρήθηκε στην εν λόγω σύγκριση είναι ότι υπήρχε μια αύξηση της εισροής των μεταναστών προς την Ελλάδα μεταξύ των ετών 2001 και 2011 και κυρίως από χώρες των Ανατολικών και Βαλκανικών περιοχών αν και παρόλα αυτά την πρωτιά διατηρεί η χώρα της Αλβανίας με τους περισσότερους μετανάστες στην χώρα.

Επίσης παρατηρήθηκε βάση των δεδομένων πως κατά την διάρκεια της δεκαετίας από το 2001 έως το 2011 υπήρξε μια μεταβολή αναφορικά με το εκπαιδευτικό τους επίπεδο καθώς σημειώθηκε αύξηση των νεοεισερχόμενων μεταναστών οι οποίοι δεν έχουν προχωρήσει την εκπαίδευσή τους περισσότερο από το επίπεδο του δημοτικού παρόλο που αυξήθηκε το ποσοστό των ατόμων που είναι απόφοιτοι του λυκείου (γενικού ή επαγγελματικού). Παράλληλα ο συνολικός αριθμός αλλοδαπών που είναι κάτοχοι των ανώτερων εκπαιδευτικών διαπιστευτηρίων μειώθηκε αριθμητικά.

Επίσης παρατηρήθηκε ότι οι λόγοι που προκάλεσαν την μετανάστευση των ατόμων αυτών ήταν κυρίως βιοποριστικοί με το σύνολο αυτών να επιλέγει την εργασία ως κύριο αίτιο μετανάστευσης του. Παρόλα αυτά όμως αν και το σύνολο επέλεξε την εργασία βρέθηκαν και άλλα αίτια που προκαλούν εισροή μεταναστών στη χώρα με δεύτερη σε σημαντικότητα επιλογή και κατά τις δύο απογραφές να είναι εκείνη της επανένωσης της οικογένειας. Αυτό βέβαια που προκαλεί ενδιαφέρον αλλά και δημιουργεί αμφιβολίες σχετικά με την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων αναφορικά με τους λόγους μετανάστευσης των ατόμων είναι η μεγάλη αποχή στην σχετική απάντηση που υπήρξε και κατά τις δύο απογραφικές χρονιές.

Ένα ακόμα σημαντικό συμπέρασμα που διαπιστώθηκε από την ανάλυση των δεδομένων από τις δυο απογραφές είναι η οικογενειακή κατάσταση αυτών καθώς προκαλεί αντικρουόμενα αποτελέσματα με εκείνα των λόγων εισροής. Η πλειοψηφία των μεταναστών δήλωσαν άγαμοι και κατά τις δυο απογραφικές περιόδους. Παρόλα αυτά όμως και το ποσοστό των έγγαμων ήταν σε υψηλά επίπεδα και κατά τις δύο απογραφές ενώ οι λοιπές οικογενειακές καταστάσεις δεν μεταβλήθηκαν σημαντικά στη τελευταία δεκαετία. Εκτός από την οικογενειακή κατάσταση όμως, αμετάβλητο σε γενικές γραμμές διατηρήθηκε και η κατά φύλο κατανομή των εγκαταστημένων στον ελλαδικό χώρο μεταναστών, παρόλο που στο σύνολο τους οι άνδρες είναι περισσότερο οικονομικά ενεργοί σε σχέσεις με τις γυναίκες οι οποίες και επιλέγουν να απασχοληθούν κυρίως με τα οικιακά.

Τέλος ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα αποτελέσματα σχετικά με τους κλάδους επαγγελμάτων καθώς και με την θέση στο επάγγελμα που παρουσιάζουν οι μετανάστες κατά τα χρόνια μελέτης του δείγματός μας. Αυτό που παρατηρήθηκε είναι ότι παρά τις μεταβολές που επήλθαν σε οικονομική, οικονομική, κοινωνική και πολιτική βάση εκείνη την χρονική περίοδο στη χώρα, το σύνολο των μεταναστών συνέχισε να εργάζεται σε κλάδους του πρωτογενούς τομέα και κυρίως σε τομείς που δεν απαιτούν ιδιαίτερες γνώσεις ή/και δεξιότητες. Βέβαια παρατηρήθηκε κατά την απογραφή το 2011 ότι υπήρξε μια αύξηση απασχολούμενων αλλοδαπών στο κλάδο των πωλήσεων και της παροχής υπηρεσιών.

Πέραν όμως όλων των παραπάνω, σημαντική προσθήκη για την πλήρη εικόνα του μετανάστη στην Ελλάδα κατά τις απογραφές του 2001 και του 2011 συνδυαστικά πάντοτε με τα οικονομικά του χαρακτηριστικά είναι εκείνο της ηλικιακής ομάδας που υπάγεται το άτομο ξένης υπηκοότητας που επιλέγει να μεταναστεύσει. Στο σύνολο τους λοιπόν, τα άτομα που εισέρχονται στην Ελλάδα αποτελούνται από πληθυσμό που

υπάγεται στον ώριμο πληθυσμό ή αλλιώς γνωστό ως παραγωγικό πληθυσμό ή ως εργατικό δυναμικό. Όπως γίνεται αντιληπτό, οι ηλικιακές ομάδες που επιλέγουν να μετακινηθούν σε άλλη χώρα με σκοπό την εργασία αφορά άτομα από 25-50 ετών. Τα άτομα αυτά βρισκόμενοι στην πιο ενεργή παραγωγική τους ηλικία προκαλούν μια αύξηση και στην παραγωγικότητα της χώρας καθώς και μια αύξηση της κατανάλωσης. Με άλλο λόγια είναι θετική προσθήκη σε ένα κράτος όπου τείνει να αποτελείται από μεγάλες ηλικιακές ομάδες λόγω της μείωσης των γεννήσεων από τους γηγενείς και ταυτόχρονα την μαζική έξοδο των νέων που την απαρτίζουν με σκοπό, όπως και εισερχόμενοι μετανάστες στην Ελλάδα, την εύρεση εργασίας που να τους παρέχει καλύτερο βιοτικό επίπεδο ζωής.

Συνοπτικά, η παρούσα εργασία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι στο σύνολο τους οι νεοεισερχόμενοι στην Ελλάδα μετανάστες αποτελούνται από νεανικές και ώριμες ηλικίες που σκοπό έχουν την εργασία ως αποτέλεσμα της ανάγκης για βιοπορισμό. Στο σύνολο τους επιλέγουν να εγκατασταθούν μόνιμα στην χώρα με απώτερο σκοπό μελλοντικά την επανασύνδεση τους με ήδη υπάρχουσες οικογένειες που έχουν δημιουργήσει ή τη δημιουργία νέων εντός των ορίων της χώρας. Το μεγαλύτερο πλήθος αυτών επιλέγει να διαμείνει εντός των μεγάλων αστικών κέντρων παρόλα αυτά υπάρχει και ένα μεγάλο ποσοστό αυτών που επιλέγει την επαρχία για την εγκατάστασή τους καθώς σε αυτές υπάρχει μεγαλύτερη ζήτηση για εργατικά χέρια και κυρίως για εποχιακές δουλειές.

Ολοκληρώνοντας τα συμπεράσματα της παρούσας εργασίας αξίζει να αναφερθεί η σημαντικότητα της καταγραφής των ατόμων και των χαρακτηριστικών που τα ορίζει, έτσι ώστε κάθε κράτος να είναι κατάλληλα προετοιμασμένο να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που θα του παρουσιαστούν ενώ παράλληλα να είναι σε θέση να αξιοποιήσει το μεγαλύτερο ποσοστό του εργατικού της προσωπικού με σκοπό την ανάπτυξη του. Οι μετανάστες για την οντότητα και τη λειτουργία ενός κράτους μπορούν να είναι ταυτόχρονα το πρόβλημα αλλά και η λύση. Το αποτέλεσμα που αυτοί θα φέρουν ορίζονται καθαρά από τις διαδικασίες που κινεί η χώρα για την αφομοίωση και την αξιοποίηση τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ:

1. Wikipedia:

- Δημογραφία της Ελλάδας,
<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AF%CE%B1%CF%84%CE%B7%CF%82%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%82>
- Μεταναστευτικό ζήτημα στην Ελλάδα
<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CE%B6%CE%AE%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1>
- Ελληνική οικονομική κρίση 2009-σήμερα ,
<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7%2009-%CF%83%CE%AE%CE%BC%CE%B5%CF%81%CE%B1>
- Μεταναστευτικό ζήτημα στην Ελλάδα,
<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CE%B6%CE%AE%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1>

2. Λοιπές ιστοσελίδες:

- <https://www.zougla.gr/greece/article/to-profil-tou-elina-ikonomikou-metanasti>
- <http://www.ellinovretaniko.gr/periodiko/periodiko-3/profil-metanastwn.html>
- Πανόραμα απογραφικών δεδομένων ,
<https://panorama.statistics.gr/2015/07/31/%cf%80%ce%b1%ce%bd%cf%8c%cf%81%ce%b1%ce%bc%ce%b1->

[%ce%b1%cf%80%ce%bf%ce%b3%cf%81%ce%b1%cf%86%ce%b9%ce%ba%cf%8e%ce%bd-%ce%b4%ce%b5%ce%b4%ce%bf%ce%bc%ce%ad%ce%bd%cf%89%ce%bd-1991-2011/](#)

- <http://www.ldsa.gr/DDAoG/edu/lessons/3.htm>
- <https://www.tovima.gr/files/1/2016/04/metanaroes.pdf>
- Eurostat: Πληθυσμιακή διάρθρωση και δημογραφική γήρανση, <https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/>
- E-demography: <http://e-demography.gr/>
- Στάμκος Γ., 2005: <https://www.e-telescope.gr/world/international/immigrants-in-europe>

3. ΕΛΣΤΑΤ:

- <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SAM03/2011>
- <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SAM03/2001>
- http://www.statistics.gr/el/statistics?p_p_id=documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKKo4IN&p_p_lifecycle=2&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_cacheability=cacheLevelPage&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=4&p_p_col_pos=1&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKKo4IN_javax.faces.resource=document&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKKo4IN_in=downloadResources&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKKo4IN_documentID=310596&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKKo4IN_locale=el
- <http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-cencus2011tables>
- <http://www.statistics.gr/pls/apex/f?p=105:1030:4375195521487698::NO::>

ΕΝΤΥΠΕΣ ΠΗΓΕΣ:

Ελληνική βιβλιογραφία:

- 7 ΗΜΕΡΕΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 19-12-1999 - Η Ελλάδα τον 20ό αιώνα. 1970-1980
- Τραγάκη Α. , Μπαγκαβός Χ. , Ντούνας Δ. , 2015 , Περί Δημογραφίας και Πληθυσμιακών Εξελίξεων
- Παπαδάκης Μ., Κογεβίνας Μ., Τριχόπουλος Δ., Αθήνα 2012, Ο Πληθυσμός της Ελλάδας, Θεωρήσεις-Προοπτικές-Προσανατολισμοί
- Ιωσιφίδης Θ., 2002, Θεωρίες για τη Μετανάστευση, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Καβουνίτη Τ., Αθήνα 2004 , Έρευνα για την οικονομική και κοινωνική ένταξη των μεταναστών, ΠΑΕΠ
- Κυριακού Ι., Αθήνα 2004 , Στατιστικά Δεδομένα για τους Μετανάστες στην Ελλάδα, Εκδόσεις: Μεσογειακό Παρατηρητήριο Μετανάστευσης Ι.Α.Π.Α.Δ. Πάντειο Πανεπιστήμιο για λογαριασμό του Ι.Μ.Ε.Π.Ο. Δημογραφικά νέα, Τεύχος 17^ο, Ιανουάριος- Φεβρουάριος 2012
- Λιανός Θ., Αθήνα 2003 , Σύγχρονη Μετανάστευση στην Ελλάδα: Οικονομική Διερεύνηση, Μελέτες, 51, Εκδόσεις: ΚΕΠΕ
- Ταπεινός Γ.Φ., Αθήνα 1993, Στοιχεία Δημογραφίας: Ανάλυση , κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες και ιστορία του πληθυσμού, Εκδόσεις: Παπαζήση
- Παπαδάκης, Τσίμπος Κ., Αθήνα 2004, Δημογραφική Ανάλυση, Αρχές-Μέθοδοι-Υποδείγματα, Εκδόσεις: Σταμούλη
- Εκμέ-Πουλοπούλου η., Δημογραφική Γήρανση στην Ελλάδα, (Διπλωματική Εργασία)
- Σιάμπος, Γ. ,Αθήνα 1973, Δημογραφική εξέλιξη της νεωτέρας Ελλάδος
- ΕΛΣΤΑΤ: Απογραφή Πληθυσμού – Κατοικιών Έτους 2001, Έννοιες και Ορισμοί
- Πετρόνωτη Μ. & Τριανταφυλλίδου Α., Αθήνα 2003, Σύγχρονα Μεταναστευτικά Ρεύματα Προς την Ελλάδα, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και Εθνικό Κέντρο Βιβλίου

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία:

- Tsimbos, C., 2006, The Impact of Migration on Growth and Ageing of the Population in a New Receiving Country : The Case of Greece, International Migration 44(4): 2531-254
- Siegel J.S., Swanson D.A., 2004, The Methods Materials of Demography , Publication by Elsenier Academic Press

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1(2011)

Φύλο και ομάδες ηλικιών	Σύνολο	Ελλάς	Ξένες χώρες			Χωρίς υπηκοότητα ή αδιευκρίνιστη υπηκοότητα
			Σύνολο	Χώρες ΕΕ	Λοιπές χώρες	
Αμφοτέρων των φύλων	10934097	10171906	761813	46869	714944	378
0-4	529399	490965	38225	1901	36324	209
5-9	545105	502291	42763	2060	40703	51
10-14	586395	540553	45823	2011	43812	19
15-19	726174	666539	59626	2261	57365	9
20-24	835463	741952	93493	2598	90895	18
25-29	847427	739984	107430	3659	103771	13
30-34	869932	772336	97582	5297	92285	14
35-39	783413	705720	77677	5938	71739	16
40-44	781943	717413	64524	4951	59573	6
45-49	713975	668526	45441	3912	41529	8
50-54	687349	656311	31037	3572	27465	1
55-59	560215	542750	17465	2838	14627	0
60-64	640074	626018	14050	2383	11667	6
65-69	623245	613276	9968	1407	8561	1
70-74	545018	537349	7666	951	6715	3
75-79	328918	324307	4611	630	3981	0
80-84	188193	185678	2512	294	2218	3
85+	141859	139938	1920	206	1714	1
Αρρενες	5413426	4997874	415368	18794	396574	184
0-4	271306	251336	19873	955	18918	97
5-9	280484	258167	22289	1081	21208	28
10-14	305404	281107	24288	1074	23214	9
15-19	380500	346376	34121	1087	33034	3
20-24	437018	380799	56208	1119	55089	11
25-29	436199	372993	63201	1332	61869	5
30-34	441543	386245	55288	1687	53601	10
35-39	392326	350475	41842	1775	40067	9
40-44	387644	354341	33300	1625	31675	3
45-49	356135	333834	22296	1474	20822	5

50-54	338090	323120	14970	1481	13489	0
55-59	271095	262509	8586	1235	7351	0
60-64	298181	291375	6804	1167	5637	2
65-69	291600	286650	4949	737	4212	1
70-74	247136	243634	3501	475	3026	1
75-79	144761	142780	1981	279	1702	0
80-84	78700	77625	1075	136	939	0
85+	55304	54508	796	75	721	0
Θήλεις	5520671	5174032	346445	28075	318370	194
0-4	258093	239629	18352	946	17406	112
5-9	264621	244124	20474	979	19495	23
10-14	280991	259446	21535	937	20598	10
15-19	345674	320163	25505	1174	24331	6
20-24	398445	361153	37285	1479	35806	7
25-29	411228	366991	44229	2327	41902	8
30-34	428389	386091	42294	3610	38684	4
35-39	391087	355245	35835	4163	31672	7
40-44	394299	363072	31224	3326	27898	3
45-49	357840	334692	23145	2438	20707	3
50-54	349259	333191	16067	2091	13976	1
55-59	289120	280241	8879	1603	7276	0
60-64	341893	334643	7246	1216	6030	4
65-69	331645	326626	5019	670	4349	0
70-74	297882	293715	4165	476	3689	2
75-79	184157	181527	2630	351	2279	0
80-84	109493	108053	1437	158	1279	3
85+	86555	85430	1124	131	993	1

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011									
	Άρρενες								
	Σύνολο	Άγαμοι	Έγγαμοι	Χήροι	Διαζευγμένοι	Με σύμφωνο συμβίωσης	Σε διάσταση	Χήροι από σύμφωνο συμβίωσης	Διαζευγμένοι από σύμφωνο συμβίωσης
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	5.303.223	2.329.207	2.694.941	124.347	125.944	731	27.774	47	232
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	4.836.276	2.106.515	2.461.368	121.845	120.279	329	25.666	44	230
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	463.543	220.688	232.480	2.413	5.554	401	2.003	2	2
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	299.643	122.901	161.286	8.731	5.518	24	1.160	3	20
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	289.045	118.083	155.730	8.670	5.391	15	1.133	3	20
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	10.598	4.818	5.556	61	127	9	27	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	912.693	391.697	474.973	21.759	19.310	70	4.842	2	40
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	855.376	366.328	444.091	21.435	18.748	37	4.695	2	40
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	57.317	25.369	30.882	324	562	33	147	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	141.779	59.621	75.191	4.202	2.286	3	470	0	6
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	135.911	56.868	72.169	4.164	2.243	3	458	0	6
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	5.868	2.753	3.022	38	43	0	12	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	141.779	59.621	75.191	4.202	2.286	3	470	0	6
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	135.911	56.868	72.169	4.164	2.243	3	458	0	6
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	5.868	2.753	3.022	38	43	0	12	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	362.194	151.890	192.829	9.772	6.386	38	1.249	5	25
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	338.798	141.028	180.650	9.679	6.185	28	1.198	5	25
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	23.396	10.862	12.179	93	201	10	51	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	277.475	118.341	145.018	7.326	5.642	36	1.091	7	14
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	246.789	103.084	130.005	7.228	5.422	22	1.007	7	14
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	30.686	15.257	15.013	98	220	14	84	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	102.400	42.387	53.446	2.712	3.200	30	622	1	2
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	91.173	37.543	47.371	2.628	3.038	8	582	1	2
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	11.227	4.844	6.075	84	162	22	40	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	339.310	157.199	165.420	8.444	6.757	49	1.429	1	11
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	316.629	145.498	155.062	8.271	6.507	25	1.254	1	11
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	22.681	11.701	10.358	173	250	24	175	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	291.777	124.723	150.388	8.312	6.922	73	1.339	0	20
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	259.314	108.948	134.573	8.154	6.439	23	1.157	0	20
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	32.463	15.775	15.815	158	483	50	182	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1.845.663	840.143	902.582	36.477	54.034	281	12.061	24	61
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	1.638.238	739.770	800.744	35.338	51.306	126	10.872	22	60
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	207.425	100.373	101.838	1.139	2.728	155	1.189	2	1
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	99.984	43.402	51.137	2.608	2.346	9	475	0	7
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	93.928	40.527	48.075	2.580	2.273	6	461	0	6
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	6.056	2.875	3.062	28	73	3	14	0	1
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	155.865	69.395	78.318	3.103	4.072	37	928	4	8
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	137.684	60.865	69.139	3.023	3.780	9	857	3	8
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	18.181	8.530	9.179	80	292	28	71	1	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	308.665	138.599	155.365	6.454	6.629	71	1.538	0	9
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	277.565	123.843	139.780	6.302	6.179	18	1.434	0	9
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	31.100	14.756	15.585	152	450	53	104	0	0

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΑΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011									
	Θήλεις								
	Σύνολο	Άγαμες	Έγγαμες	Χήρες	Διαζευγμ ένες	Με σύμφωνο συμβίωσης	Σε διάσταση	Χήρες από σύμφωνο συμβίωσης	Διαζευγμένες από σύμφωνο συμβίωσης
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	5.513.063	1.898.269	2.669.822	696.102	205.742	1.034	41.963	31	100
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	5.068.010	1.743.422	2.424.720	676.403	184.291	520	38.527	30	97
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	441.752	153.278	243.841	19.514	21.289	512	3.314	1	3
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	308.539	95.089	160.610	43.056	8.026	50	1.698	1	9
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	297.181	91.595	153.934	42.564	7.465	30	1.583	1	9
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	11.358	3.494	6.676	492	561	20	115	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	969.415	333.291	472.946	123.008	32.521	108	7.526	2	13
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	909.814	312.647	439.524	120.371	30.171	68	7.018	2	13
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	59.601	20.644	33.422	2.637	2.350	40	508	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	141.910	45.176	74.350	18.938	2.820	9	614	1	2
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	136.180	43.157	71.008	18.777	2.656	6	573	1	2
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	5.730	2.019	3.342	161	164	3	41	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	141.910	45.176	74.350	18.938	2.820	9	614	1	2
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	136.180	43.157	71.008	18.777	2.656	6	573	1	2
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	5.730	2.019	3.342	161	164	3	41	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	370.568	118.617	190.863	50.529	8.655	66	1.827	1	10
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	349.389	111.137	178.400	49.954	8.109	50	1.728	1	10
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	21.179	7.480	12.463	575	546	16	99	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	269.915	83.976	138.967	38.650	6.920	51	1.342	2	7
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	249.063	76.560	126.958	38.008	6.265	28	1.235	2	7
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	20.852	7.416	12.009	642	655	23	107	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	105.455	34.293	52.780	13.614	3.886	37	844	0	1
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	92.869	30.429	45.217	13.123	3.334	11	754	0	1
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	12.586	3.864	7.563	491	552	26	90	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	340.486	122.398	163.058	44.306	8.855	66	1.793	1	9
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	321.692	115.400	152.820	43.622	8.163	40	1.637	1	9
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	18.794	6.998	10.238	684	692	26	156	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	286.126	89.369	147.219	40.065	7.900	87	1.478	2	6
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	256.687	79.272	130.342	39.076	6.657	27	1.305	2	6
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	29.439	10.097	16.877	989	1.243	60	173	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1.982.771	723.832	898.926	235.813	103.770	392	19.993	17	28
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	1.784.365	654.163	794.149	225.155	92.281	210	18.365	16	26
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	198.406	69.669	104.777	10.658	11.489	182	1.628	1	2
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	99.247	30.519	50.549	14.552	2.995	15	614	0	3
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	92.969	28.469	46.892	14.308	2.725	8	565	0	2
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	6.278	2.050	3.657	244	270	7	49	0	1
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	153.150	53.560	77.457	14.947	5.868	47	1.268	1	2
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	133.585	47.050	66.403	14.221	4.788	10	1.110	1	2
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	19.565	6.510	11.054	726	1.080	37	158	0	0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	314.400	112.589	154.345	35.034	10.072	95	2.255	3	7
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	282.165	101.289	136.406	33.990	8.468	23	1.979	3	7
ΞΕΝΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	32.235	11.300	17.939	1.044	1.604	72	276	0	0

ΠΙΝΑΚΑΣ 4(2001)

Υπηκοότητα	Σύνολο	Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας									
		Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία, αλιεία	Ορυχεία, λατομεία	Μεταποιητικές βιομηχανίες	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού	Κατασκευές	Εμπόριο, επισκευές ξενοδοχεία εστιατόρια	Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	Λοιπές υπηρεσίες	Δήλωσαν ασαφώς ή δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας
Αλβανία	226.301	47.059	441	23.777	273	72.657	30.550	4.282	265	33.762	11.810
Βουλγαρία	23.147	7.586	29	1.448	20	2.495	3.044	413	31	6.759	1.255
Ρουμανία	14.808	3.580	12	1.860	43	3.886	2.127	254	27	2.013	913
Γεωργία	11.181	792	31	1.560	21	2.577	1.704	242	15	3.616	565
Πακιστάν	9.238	1.229	20	3.959	9	1.244	1.207	241	6	299	886
Ουκρανία	8.356	485	6	568	9	858	1.451	169	16	4.348	408
Ρωσική Ομοσπ.	7.855	469	10	1.212	29	1.230	1.550	288	25	2.502	493
Πολωνία	7.333	214	19	711	3	2.664	965	167	16	2.110	405
Ινδία	6.062	3.192	23	1.080	6	503	353	97	8	209	553
Κύπρος	5.670	86	8	518	30	232	1.029	342	279	2.748	390
Ηνωμένες Πολιτείες	5.438	300	2	346	13	204	1.226	383	167	2.362	424
Φιλιππίνες	4.948	54	0	108	0	34	411	287	17	3.765	270
Αίγυπτος	4.823	659	1	708	5	1.290	1.130	185	10	510	279
Ηνωμένο Βασίλειο	4.641	147	4	315	1	160	1.163	502	115	1.853	377
Μπανγκλαντές	4.101	100	2	2.140	0	225	1.070	52	0	155	337
Μολδαβία	3.859	460	3	256	4	463	654	55	8	1.770	172
Γερμανία	3.746	289	2	330	6	189	975	328	49	1.187	381
Αρμενία	3.702	113	5	940	10	692	694	83	7	884	238
Συρία	3.679	36	4	1.087	0	1.469	543	107	5	205	190
Αυστραλία	3.200	338	4	271	15	168	970	212	66	927	209
Ιράκ	2.662	38	0	578	2	642	767	221	0	212	178
Τουρκία	2.469	65	2	435	5	304	782	155	49	512	145
Ιταλία	2.269	62	1	230	22	102	700	170	37	706	232
Καναδάς	2.254	204	3	189	12	108	641	115	77	710	189
Λοιποί	19932	1125	16	1.927	31	1.607	5.791	1.371	211	6.364	1.425

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 (2001)

Υπηκοότητα	Άρρενες							
	Σύνολο	Εργασία	Επαναπατριsmός- Παλιnόστηση	Επανάνωση οικογενείας	Σπουδές	Αναζήτησ η ασύλου	Πρόσφυγας	Άλλος λόγος
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	415.552	244.628	24.503	47.847	10.414	5.138	1.240	81.782
Αίγυπτος	5.693	4.265	128	296	103	8	0	893
Αιθιοπία	363	193	11	34	42	43	20	20
Αλβανία	257.149	154.791	6.082	34.680	4.332	477	20	56.767
Αρμενία	3.615	1.599	537	558	110	1	0	810
Αυστραλία	4.105	583	2.430	391	17	0	0	684
Αυστρία	532	188	43	77	9	0	0	215
Βέλγιο	539	217	61	85	20	0	0	156
Βουλγαρία	13.888	10.779	126	1.116	161	61	13	1.632
Γαλλία	2.136	787	199	309	40	0	0	801
Γερμανία	4.746	1.542	701	675	81	6	1	1.740
Γεωργία	9.839	4.381	2.404	1.156	142	0	0	1.756
Γιουγκοσλαβία	1.801	1.096	32	157	71	104	4	337
Δανία	299	99	12	59	2	0	0	127
Ελβετία	427	119	44	55	3	0	0	206
Ηνωμένες Πολιτείες	8.805	2.005	3.830	1.168	77	0	0	1.725
Ηνωμένο Βασίλειο	5.269	2.094	374	659	70	0	0	2.072
Ινδία	6.722	6.293	6	102	14	121	3	183
Ιράκ	4.841	2.676	21	260	48	1.269	268	299
Ιράν	728	374	12	33	26	128	122	33
Ισπανία	389	155	17	56	19	0	0	142
Ιταλία	2.757	1.032	200	411	40	1	0	1.073
Καζακστάν	956	218	493	98	9	2	0	136
Καναδάς	2.923	393	1.660	280	16	0	0	574
Κύπρος	8.284	2.527	340	481	2.955	0	0	1.981
Λίβανος	820	350	42	82	88	24	9	225
Μολδαβία	1.709	1.305	19	152	32	1	0	200
Μπανγκλαντές	4.686	4.452	8	46	16	130	7	27
Νιγηρία	1.420	909	11	55	183	24	4	234
Νότιος Αφρική	482	165	148	46	29	14	0	80
Ολλανδία	835	311	65	92	7	0	0	360
Ουκρανία	3.342	2.142	219	438	67	1	0	475
Πακιστάν	10.654	10.008	26	162	36	334	1	87
Πολωνία	5.876	3.748	109	569	53	673	59	665
Ρουμανία	12.447	10.465	212	631	111	428	102	498
Ρωσική Ομοσπ.	6.545	2.556	1.918	816	78	38	9	1.130
Σουηδία	842	188	272	97	14	0	0	271
Σρι Λάνκα	318	248	0	15	5	24	6	20
Συρία	4.400	3.151	33	243	260	32	12	669
Τουρκία	3.998	935	1.158	332	114	838	496	125
Φιλιππίνες	1.529	1.057	8	77	13	0	3	371

ΠΙΝΑΚΑΣ 6(2001)

Υπηκοότητα	Θήλεις							
	Σύνολο	Εργασία	Επαναπατρισμός- Παλινόστηση	Επανάγωση οικογενείας	Σπουδές	Αναζήτηση ασύλου	Πρόσφυγας	Άλλος λόγος
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	346.639	168.586	27.191	52.121	10.373	4.842	1.128	82.398
Αίγυπτος	1.755	693	116	304	26	6	1	609
Αιθιοπία	800	524	10	67	46	96	42	15
Αλβανία	180.887	85.865	5.787	35.269	3.931	450	15	49.570
Αρμενία	4.127	1.952	589	621	86	1	0	878
Αυστραλία	4.662	627	2.765	462	23	0	0	785
Αυστρία	892	325	42	102	9	0	0	414
Βέλγιο	793	289	78	107	24	0	0	295
Βουλγαρία	21.216	16.725	271	1.508	280	97	30	2.305
Γαλλία	3.131	1.124	258	423	66	0	0	1.260
Γερμανία	7.060	2.306	880	943	150	7	1	2.773
Γεωργία	13.036	6.691	2.750	1.500	141	0	0	1.954
Γιουγκοσλαβία	2.031	1.110	32	203	81	129	1	475
Δανία	555	200	19	81	8	0	0	247
Ελβετία	778	216	67	102	11	0	0	382
Ηνωμένες Πολιτείες	9.335	1.730	4.242	1.181	109	0	0	2.073
Ηνωμένο Βασίλειο	7.927	3.245	562	882	84	0	0	3.154
Ινδία	494	327	4	48	4	33	0	78
Ιράκ	2.095	704	10	245	18	708	139	271
Ιράν	283	106	4	36	20	54	41	22
Ισπανία	567	207	17	69	41	0	0	233
Ιταλία	3.068	818	237	515	43	0	0	1.455
Καζακστάν	1.300	421	540	142	16	2	0	179
Καναδάς	3.126	457	1.668	323	14	0	0	664
Κύπρος	9.142	2.448	308	565	3.878	0	0	1.943
Λίβανος	457	142	31	70	17	17	9	171
Μολδαβία	4.007	3.262	58	240	45	0	0	402
Μπανγκλαντές	168	119	0	11	3	17	0	18
Νιγηρία	595	266	4	90	55	3	2	175
Νότιος Αφρική	591	176	198	73	15	16	0	113
Ολλανδία	1.684	687	68	162	26	0	0	741
Ουκρανία	10.274	7.979	307	710	132	5	0	1.141
Πακιστάν	476	309	0	49	2	52	0	64
Πολωνία	6.955	4.189	142	735	72	1.103	70	644
Ρουμανία	9.547	6.872	235	794	118	912	117	499
Ρωσική Ομοσπ.	10.990	5.254	2.476	1.269	126	47	10	1.808
Σουηδία	1.361	400	319	163	33	0	0	446
Σρι Λάνκα	534	459	2	14	4	35	7	13
Συρία	1.152	434	14	248	37	18	5	396
Τουρκία	3.883	585	1.401	431	103	680	571	112
Φιλιππίνες	4.949	4.218	26	150	26	6	2	521

ΠΙΝΑΚΑΣ 7(2001)

Φύλο Ομάδες ηλικιών	Σύνολο	Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας																	
		Γεωργία, κτηνο- τροφία, θήρα και δασοκομία	Αλιεία	Ορυχεία, λατομεία	Μεταποιη- τικές βιομηχανίες	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού	Κατα- σκευές	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων , οχημάτων και ειδών προσωπικής και οικιακής	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	Μετα- φορές, αποθή- κευση, επικοινωνίες	Ενδιάμεσοι χρηματο- πιστωτικοί οργανισμοί	Διαχείριση ακινήτων περιουσιών, εκμισθώσεις	Δημόσια διοίκηση , υπochρωτική ασφάλιση	Εκπαίδευ- ση	Υγεία και κοινωνική μέριμνα	Δραστηριό- τητες παροχής υπηρεσιών	Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα	Δε δήλωσαν κλάδο οικονομι- κής δραστηρι- ότητας
Κατηγορία (ΣΤΑΚΟΔ - 91)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	4.102.091	573.713	17.953	11.346	492.911	37.236	350.696	605.452	234.325	267.847	105.915	238.339	320.876	249.694	184.710	135.868	57.727	1.081	216.402
10-14	142	0	0	0	63	0	72	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
15-19	63.002	9.882	299	85	8.533	138	10.475	12.178	6.702	1.723	510	1.974	2.448	418	750	2.966	1.027	3	2.891
20-24	370.500	35.954	1.470	626	48.372	945	38.272	72.755	31.318	18.361	9.382	24.933	26.742	9.157	9.797	17.191	4.112	44	21.069
25-29	572.401	53.745	2.381	1.066	71.624	2.600	50.586	101.746	38.784	32.993	18.782	45.009	37.550	28.760	23.775	22.733	6.651	130	33.486
30-34	629.104	62.695	2.634	1.616	74.896	5.901	51.224	100.348	37.272	37.990	18.179	42.395	46.541	48.065	34.249	21.568	8.203	151	35.177
35-39	569.853	61.461	2.368	1.815	67.169	6.629	45.007	81.329	31.349	37.046	16.439	34.084	49.151	48.975	30.842	16.718	8.843	151	30.477
40-44	556.517	65.739	2.344	2.087	67.864	7.898	43.975	73.248	29.050	39.579	16.271	30.517	55.274	39.701	28.642	15.257	9.679	190	29.202
45-49	479.487	64.364	2.069	1.869	59.124	6.657	41.094	58.986	22.966	37.827	12.826	22.938	45.767	33.480	24.168	12.647	8.509	160	24.096
50-54	394.051	70.802	1.977	1.092	48.369	4.123	36.554	47.222	17.907	32.317	8.561	17.157	31.716	24.290	16.688	11.102	6.053	125	17.996
55-59	240.259	62.493	1.327	700	27.959	1.353	21.695	30.033	10.431	17.118	3.168	9.738	14.308	10.435	8.919	7.213	2.623	68	10.678
60-64	145.760	60.617	774	210	11.881	573	7.475	17.639	5.584	7.569	1.036	5.597	6.881	4.251	4.054	4.652	1.273	36	5.658
65-69	52.654	16.829	224	103	4.633	250	2.874	6.475	1.972	3.594	474	2.547	2.875	1.600	1.789	2.372	498	16	3.529
70-74	25.090	7.680	76	73	2.264	165	1.312	3.047	934	1.650	266	1.138	1.596	530	908	1.184	230	7	2.030
75+	3.271	1.452	10	4	160	4	81	443	116	80	21	312	27	32	129	265	26	0	109
Άρρενες	2.597.021	345.067	12.829	10.504	349.446	30.405	339.675	373.674	135.683	223.916	53.882	122.065	216.665	95.056	65.067	74.019	3.429	548	145.091
10-14	137	0	0	0	61	0	69	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
15-19	42.157	8.077	275	78	6.323	116	10.344	6.813	3.513	1.173	122	606	1.765	68	91	801	70	2	1.920
20-24	218.950	25.367	1.102	556	33.801	728	36.806	37.745	17.216	12.031	2.632	8.553	20.729	1.268	1.349	5.843	257	21	12.946
25-29	341.260	35.175	1.692	948	50.151	1.717	47.960	57.649	23.080	24.359	8.054	19.993	26.567	6.387	5.497	10.426	378	63	21.164
30-34	384.942	38.593	1.842	1.497	53.114	4.257	49.212	62.718	22.502	30.172	9.246	21.515	30.382	14.678	10.264	11.363	519	71	22.997
35-39	348.530	36.295	1.571	1.692	45.549	5.237	43.651	50.871	17.589	30.472	8.235	17.507	31.257	18.103	10.385	9.405	454	69	20.188
40-44	344.359	37.093	1.564	1.947	45.116	6.642	42.732	44.720	15.540	33.483	8.306	16.100	35.155	16.422	10.759	8.762	459	87	19.472
45-49	309.108	33.942	1.437	1.740	41.435	5.901	40.088	38.043	12.712	33.865	7.830	12.934	29.184	14.750	10.078	7.938	386	87	16.758
50-54	266.800	37.158	1.368	1.013	35.783	3.671	35.896	32.306	10.505	30.012	5.908	10.408	21.787	12.736	7.588	7.243	339	73	13.006
55-59	172.067	34.163	989	671	23.159	1.227	21.401	22.255	7.060	16.174	2.322	6.807	10.794	6.440	4.703	5.303	249	38	8.312
60-64	108.025	40.391	689	195	9.964	533	7.383	13.235	3.967	7.193	719	4.389	5.651	2.907	2.520	3.737	194	23	4.335
65-69	39.570	12.222	218	95	3.336	227	2.793	4.746	1.307	3.383	314	2.027	2.237	979	1.147	1.975	66	11	2.487
70-74	18.442	5.436	72	68	1.526	145	1.261	2.243	608	1.527	179	934	1.133	295	570	982	48	3	1.412
75+	2.674	1.155	10	4	128	4	79	327	84	72	15	292	24	23	116	241	10	0	90
Θήλειες	1.505.070	228.646	5.124	842	143.465	6.831	11.021	231.778	98.642	43.931	52.033	116.274	104.211	154.638	119.643	61.849	54.298	533	71.311
10-14	5	0	0	0	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19	20.845	1.805	24	7	2.210	22	131	5.365	3.189	550	388	1.368	683	350	659	2.165	957	1	971
20-24	151.550	10.587	368	70	14.571	217	1.466	35.010	14.102	6.330	6.750	16.380	6.013	7.889	8.448	11.348	3.855	23	8.123
25-29	231.141	18.570	689	118	21.473	883	2.626	44.097	15.704	8.634	10.728	25.016	10.983	22.373	18.278	12.307	6.273	67	12.322
30-34	244.162	24.102	792	119	21.782	1.644	2.012	37.630	14.770	7.818	8.933	20.880	16.159	33.387	23.985	10.205	7.684	80	12.180
35-39	221.323	25.166	797	123	21.620	1.392	1.356	30.458	13.760	6.574	8.204	16.577	17.894	30.872	20.457	7.313	8.389	82	10.289
40-44	212.158	28.646	780	140	22.748	1.256	1.243	28.528	13.510	6.096	7.965	14.417	20.119	23.279	17.883	6.495	9.220	103	9.730
45-49	170.379	30.422	632	129	17.689	756	1.006	20.943	10.194	3.962	4.996	10.004	16.583	18.730	14.090	4.709	8.123	73	7.338
50-54	127.251	33.644	609	79	12.586	452	658	14.916	7.402	2.305	2.653	6.749	9.929	11.554	9.100	3.859	5.714	52	4.990
55-59	68.192	28.330	338	29	4.800	126	294	7.778	3.371	944	846	2.931	3.514	3.995	4.216	1.910	2.374	30	2.366
60-64	37.735	20.226	85	15	1.917	40	92	4.404	1.617	376	317	1.208	1.230	1.344	1.534	915	1.079	13	1.323
65-69	13.084	4.607	6	8	1.297	23	81	1.729	665	211	160	520	638	621	642	397	432	5	1.042
70-74	6.648	2.244	4	5	738	20	51	804	326	123	87	204	463	235	338	202	182	4	618
75+	597	297	0	0	32	0	2	116	32	8	6	20	3	9	13	24	16	0	19

ΠΙΝΑΚΑΣ 8 (2001)

Ομάδες ηλικιών, Σύνολο χώρας, Περιφέρειες ,αστικές και αγροτικές περιοχές	Οικογενειακή κατάσταση																	
	Αμφοτέρων των φύλων					Σε διάσταση	Άρρενες					Σε διάσταση	Θήλεις					Σε διάσταση
	Σύνολο	Άγαμοι	Έγγαμοι	Χήροι	Διαζευ- μένοι		Σύνολο	Άγαμοι	Έγγαμοι	Χήροι	Διαζευ- μένοι		Σύνολο	Άγαμες	Έγγαμες	Χήροι	Διαζευ- μένες	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	762.191	337.819	367.331	25.140	22.726	9.175	415.552	211.789	187.593	5.765	6.762	3.643	346.639	126.030	179.738	19.375	15.964	5.532
0-4	38.434	38.434	0	0	0	0	19.970	19.970	0	0	0	0	18.464	18.464	0	0	0	0
5-9	42.814	42.814	0	0	0	0	22.317	22.317	0	0	0	0	20.497	20.497	0	0	0	0
10-14	45.842	45.780	58	0	4	0	24.297	24.297	0	0	0	0	21.545	21.483	58	0	4	0
15-19	59.635	54.588	4.982	19	36	10	34.124	33.391	714	6	9	4	25.511	21.197	4.268	13	27	6
20-24	93.511	63.472	26.839	925	1.215	1.060	56.219	47.485	7.176	492	551	515	37.292	15.987	19.663	433	664	545
25-29	107.443	43.517	57.773	1.622	2.818	1.713	63.206	33.331	27.042	882	1.146	805	44.237	10.186	30.731	740	1.672	908
30-34	97.596	22.142	68.390	1.790	3.538	1.736	55.298	15.482	37.134	791	1.177	714	42.298	6.660	31.256	999	2.361	1.022
35-39	77.693	11.090	60.116	1.631	3.534	1.322	41.851	6.920	32.874	534	1.001	522	35.842	4.170	27.242	1.097	2.533	800
40-44	64.530	6.837	50.874	1.925	3.740	1.154	33.303	3.899	27.692	426	884	402	31.227	2.938	23.182	1.499	2.856	752
45-49	45.449	3.822	35.712	2.049	3.046	820	22.301	2.006	19.086	325	653	231	23.148	1.816	16.626	1.724	2.393	589
50-54	31.038	2.130	23.943	2.246	2.137	582	14.970	1.085	12.942	258	507	178	16.068	1.045	11.001	1.988	1.630	404
55-59	17.465	1.090	13.189	1.921	1.006	259	8.586	567	7.421	217	294	87	8.879	523	5.768	1.704	712	172
60-64	14.056	719	10.266	2.180	680	211	6.806	356	5.889	260	225	76	7.250	363	4.377	1.920	455	135
65-69	9.969	468	6.816	2.144	403	138	4.950	246	4.167	344	145	48	5.019	222	2.649	1.800	258	90
70-74	7.669	324	4.538	2.434	299	74	3.502	169	2.825	382	102	24	4.167	155	1.713	2.052	197	50
75-79	4.611	262	2.291	1.887	142	29	1.981	122	1.507	300	42	10	2.630	140	784	1.587	100	19
80-84	2.515	141	998	1.271	70	35	1.075	49	719	283	12	12	1.440	92	279	988	58	23
85-89	1.325	94	429	751	36	15	574	38	332	193	7	4	751	56	97	558	29	11
90-94	404	36	82	263	15	8	131	22	50	52	3	4	273	14	32	211	12	4
95-99	96	14	19	56	3	4	33	9	11	10	1	2	63	5	8	46	2	2
>=100	96	45	16	26	4	5	58	28	12	10	3	5	38	17	4	16	1	0

ΠΙΝΑΚΑΣ 9(2011)

Περιγραφή	Σύνολο	Ελλάδα ⁽¹⁾	Ξένες χώρες								
			Σύνολο	Χώρες ΕΕ							
				Σύνολο	Βουλγαρία	Ρουμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Κύπρος	Πολωνία	Γερμανία	Λοιπές χώρες
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10815197	9903268	911929	199101	75915	46523	15386	14446	14145	10778	21908
ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ	3110596	2941156	169440	31410	16499	3240	990	3569	752	2877	3483
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	2490051	2351188	138863	28134	15553	2795	847	2987	576	2414	2962
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	608182	586226	21956	7489	5127	364	223	561	82	684	448
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1881869	1764962	116907	20645	10426	2431	624	2426	494	1730	2514
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	620545	589968	30577	3276	946	445	143	582	176	463	521
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	283689	272091	11598	1092	427	140	18	142	42	136	187
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	336856	317877	18979	2184	519	305	125	440	134	327	334
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	2745706	2522403	223303	55742	23062	17231	4734	1861	1628	2893	4333
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1280152	1184039	96113	17818	7719	5551	822	746	516	1002	1462
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	732762	688187	44575	8565	3573	1914	675	476	284	690	953
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	547390	495852	51538	9253	4146	3637	147	270	232	312	509
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ	1465554	1338364	127190	37924	15343	11680	3912	1115	1112	1891	2871
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	207855	184042	23813	6596	1373	626	2790	111	146	520	1030
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	679796	638321	41475	8931	4796	1989	213	735	236	388	574
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	577903	516001	61902	22397	9174	9065	909	269	730	983	1267
ΑΤΤΙΚΗ	3827624	3421852	405772	72498	18640	19626	4512	7850	10474	2414	8982
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	3827624	3421852	405772	72498	18640	19626	4512	7850	10474	2414	8982
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	3827624	3421852	405772	72498	18640	19626	4512	7850	10474	2414	8982
ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ, ΚΡΗΤΗ	1131271	1017857	113414	39451	17714	6426	5150	1166	1291	2594	5110
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ	508206	458127	50079	14143	5544	1952	1861	437	725	1129	2495
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	199231	186897	12334	2913	1268	365	307	164	75	294	440
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	308975	271230	37745	11230	4276	1587	1554	273	650	835	2055
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ	623065	559730	63335	25308	12170	4474	3289	729	566	1465	2615
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	623065	559730	63335	25308	12170	4474	3289	729	566	1465	2615

Ξένες χώρες

Λοιπή Ευρώπη						Αφρική			Καραϊβική, Νότια ή Κεντρική
Σύνολο	Αλβανία	Ουκρανία	Ρωσική Ομοσπονδία	Μολδαβία	Λοιπές χώρες	Σύνολο	Αίγυπτος	Λοιπές χώρες	
530213	480824	17006	13807	10391	8185	25846	10455	15391	2564
111308	102409	1933	4102	554	2310	2417	1007	1410	301
86852	78848	1671	3796	436	2101	2287	982	1305	269
10360	8964	402	679	134	181	629	367	262	45
76492	69884	1269	3117	302	1920	1658	615	1043	224
24456	23561	262	306	118	209	130	25	105	32
9712	9204	129	190	45	144	37	4	33	16
14744	14357	133	116	73	65	93	21	72	16
139777	131973	2702	1743	1945	1414	2704	882	1822	395
64801	62231	919	735	454	462	735	377	358	167
33525	32421	323	330	158	293	312	48	264	84
31276	29810	596	405	296	169	423	329	94	83
74976	69742	1783	1008	1491	952	1969	505	1464	228
15635	14734	324	250	100	227	242	132	110	58
26537	25161	545	274	367	190	778	87	691	68
32804	29847	914	484	1024	535	949	286	663	102
219204	193499	10422	6136	6679	2468	18684	7799	10885	1594
219204	193499	10422	6136	6679	2468	18684	7799	10885	1594
219204	193499	10422	6136	6679	2468	18684	7799	10885	1594
59924	52943	1949	1826	1213	1993	2041	767	1274	274
30525	27584	938	770	562	671	774	400	374	188
8098	7394	211	169	148	176	138	66	72	74
22427	20190	727	601	414	495	636	334	302	114
29399	25359	1011	1056	651	1322	1267	367	900	86
29399	25359	1011	1056	651	¹²² 1322	1267	367	900	86

Ξένες χώρες									
Βόρεια Αμερική	Ασία							Ωκεανία	Χωρίς υπηκοότητα ή αδιευκρίνηση
	Σύνολο	Πακιστάν	Γεωργία	Ινδία	Μπαγκλαντές	Φιλιππίνες	Λοιπές χώρες		
7248	138262	34177	27400	11333	11076	9804	44472	1990	6705
761	21644	1427	11463	207	91	342	8114	248	1351
540	19461	473	11224	88	68	331	7277	173	1147
59	3115	111	1090	17	4	13	1880	19	240
481	16346	362	10134	71	64	318	5397	154	907
221	2183	954	239	119	23	11	837	75	204
90	505	38	168	7	8	6	278	38	108
131	1678	916	71	112	15	5	559	37	96
1644	20656	7551	1589	5220	2067	416	3813	525	1860
402	11640	5040	530	4212	188	240	1430	76	474
189	1640	515	206	64	88	53	714	36	224
213	10000	4525	324	4148	100	187	716	40	250
1242	9016	2511	1059	1008	1879	176	2383	449	1386
211	840	258	106	85	19	72	300	103	128
290	3824	420	176	346	1747	49	1086	152	895
741	4352	1833	777	577	113	55	997	194	363
3636	86651	23339	12198	4960	8662	8694	28798	801	2704
3636	86651	23339	12198	4960	8662	8694	28798	801	2704
3636	86651	23339	12198	4960	8662	8694	28798	801	2704
1207	9311	1860	2150	946	256	352	3747	416	790
692	3214	866	696	140	123	182	1207	307	236
222	695	87	203	24	10	29	342	134	60
470	2519	779	493	116	113	153	865	173	176
515	6097	994	1454	806	133	170	2540	109	554
515	6097	994	1454	806	133	170	2540	109	554

ΠΙΝΑΚΑΣ 10(2011)

Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής / υπηκοότητα	Και των δύο φύλων										Άρρενες						Θήλειες					
	Σύνολο	Θέση στην εργασία					Σύνολο	Θέση στην εργασία					Σύνολο	Θέση στην εργασία								
		Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί ή ημερομισθιοί	Μέλη παραγωγικών συνεταιρισμών	Βοηθοί στην οικογενειακή ή επιχείρησή		Άλλη περίπτωση	Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί ή ημερομισθιοί	Μέλη παραγωγικών συνεταιρισμών		Βοηθοί στην οικογενειακή ή επιχείρηση	Άλλη περίπτωση	Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί ή ημερομισθιοί	Μέλη παραγωγικών συνεταιρισμών	Βοηθοί στην οικογενειακή ή επιχείρηση	Άλλη περίπτωση	
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	3.727.633	275.181	834.130	2.544.507	4.297	47.919	21.599	2.214.053	197.166	578.662	1.402.279	3.019	20.715	12.212	1.513.380	78.015	255.468	1.142.228	1.278	27.204	9.387	
Ελλάδα(1)	3.336.236	266.972	790.323	2.211.539	4.031	45.505	17.865	1.972.048	191.667	552.409	1.195.191	2.825	19.884	10.072	1.364.187	75.306	237.914	1.016.348	1.206	25.621	7.793	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	391.398	8.209	43.807	332.968	266	2.414	3.734	242.005	5.499	26.253	207.088	194	831	2.140	149.393	2.710	17.554	125.880	72	1.583	1.594	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ (Εδρα: Κομοτηνή,η)	187.306	12.816	56.009	112.874	352	4.398	857	115.401	8.814	36.351	68.109	245	1.431	451	71.905	4.002	19.658	44.765	107	2.967	406	
Ελλάδα(1)	178.727	12.649	56.180	105.479	349	4.306	764	110.205	8.718	35.907	63.536	242	1.404	398	68.522	3.931	19.273	41.943	107	2.902	366	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	8.579	167	829	7.395	3	92	93	5.196	96	444	4.573	3	27	53	3.383	71	385	2.822	0	65	40	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Εδρα: Θεσσαλονίκη,η)	603.133	46.287	154.310	389.604	784	8.562	3.586	360.077	32.944	106.304	214.709	587	3.551	1.982	243.056	13.343	48.006	174.895	197	5.011	1.604	
Ελλάδα(1)	559.621	45.480	149.791	352.357	754	8.239	3.000	332.659	32.457	103.727	190.851	568	3.454	1.602	226.962	13.023	46.064	161.506	186	4.785	1.398	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	43.512	807	4.519	37.247	30	323	586	27.418	487	2.577	23.858	19	97	380	16.094	320	1.942	13.389	11	226	206	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Εδρα: Κοζάνη,η)	83.530	6.733	23.093	51.808	193	1.345	358	53.336	4.803	15.686	31.945	135	576	191	30.194	1.930	7.407	19.863	58	769	167	
Ελλάδα(1)	79.994	6.632	22.615	48.920	191	1.299	337	50.767	4.742	15.363	29.790	134	560	178	29.227	1.890	7.252	19.130	57	739	159	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	3.536	101	478	2.888	2	46	21	2.569	61	323	2.155	1	16	13	967	40	155	733	1	30	8	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ (Εδρα: Ιωάννινα,τα)	106.053	8.862	28.839	65.694	268	1.858	532	65.266	6.499	20.527	36.899	202	819	320	40.787	2.363	8.312	28.795	66	1.039	212	
Ελλάδα(1)	98.739	8.696	27.852	59.694	265	1.797	445	60.094	6.378	19.816	32.643	200	795	262	38.645	2.308	8.036	27.051	65	1.002	183	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	7.314	176	987	6.000	3	61	87	5.172	121	711	4.256	2	24	58	2.142	55	276	1.744	1	37	29	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (Εδρα: Λάρισα,η)	230.405	18.333	67.078	139.169	346	4.460	1.019	144.376	13.350	47.941	80.377	220	1.927	561	86.029	4.983	19.137	58.792	126	2.533	458	
Ελλάδα(1)	213.543	18.058	65.344	124.606	337	4.339	899	132.498	13.181	46.804	69.955	214	1.886	458	81.045	4.877	18.540	54.651	123	2.453	401	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	16.862	275	1.734	14.563	9	121	160	11.878	169	1.137	10.422	6	41	103	4.984	106	597	4.141	3	80	57	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Εδρα: Λαμία,η)	175.972	12.572	44.574	115.010	157	2.546	1.113	114.191	8.963	31.314	71.935	113	1.164	702	61.781	3.609	13.260	43.075	44	1.382	411	
Ελλάδα(1)	151.792	12.263	42.610	93.591	137	2.391	800	95.376	8.766	29.949	54.972	99	1.105	485	56.416	3.497	12.661	38.619	38	1.286	315	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	24.180	309	1.964	21.419	20	155	313	18.815	197	1.365	16.963	14	59	217	5.365	112	599	4.456	6	96	96	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (Εδρα: Κέρκυρα,η)	73.350	7.602	17.654	46.275	50	1.384	385	43.199	5.622	12.705	24.022	34	599	217	30.151	1.980	4.949	22.253	16	785	168	
Ελλάδα(1)	63.215	7.287	16.447	37.819	42	1.279	341	37.615	5.417	11.905	19.499	27	569	198	25.600	1.870	4.542	18.320	15	710	143	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	10.135	315	1.207	8.456	8	105	44	5.584	206	800	4.523	7	30	19	4.551	110	407	3.933	1	75	25	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Εδρα: Πάτρα,αι)	206.343	15.751	59.428	125.804	294	3.524	1.542	134.131	11.620	45.721	73.779	234	1.831	946	72.212	4.131	13.707	52.025	60	1.693	596	
Ελλάδα(1)	189.282	15.493	57.754	111.050	272	3.404	1.309	122.156	11.458	44.527	63.340	216	1.795	820	67.126	4.035	13.227	47.710	56	1.609	489	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	17.061	258	1.674	14.754	22	120	233	11.975	162	1.194	10.439	18	36	126	5.086	96	480	4.315	4	84	107	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (Εδρα: Τρίπολις,η)	196.761	15.722	62.683	113.273	208	3.677	1.198	124.229	11.440	44.410	65.885	160	1.510	824	72.532	4.282	18.273	47.388	48	2.167	374	
Ελλάδα(1)	167.654	15.241	59.527	88.333	191	3.497	865	104.895	11.132	42.360	49.195	145	1.464	599	62.759	4.109	17.167	39.138	46	2.033	266	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	29.107	481	3.156	24.940	17	180	333	19.334	308	2.050	16.690	15	46	225	9.773	173	1.106	8.250	2	134	108	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ (Εδρα: Αθήναι,αι)	1.452.203	93.220	228.263	1.111.153	1.173	9.235	9.159	813.786	66.322	153.299	584.332	809	4.211	4.853	638.417	26.898	75.004	526.821	364	5.024	4.306	
Ελλάδα(1)	1.272.778	89.067	205.705	960.905	1.064	8.427	7.610	708.816	63.327	140.418	496.397	727	3.857	4.090	563.962	25.740	65.287	464.508	337	4.570	3.520	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	179.425	4.153	22.558	150.248	109	808	1.549	104.970	2.995	12.841	87.935	82	354	763	74.455	1.158	9.717	62.313	27	454	786	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (Εδρα: Μυτιλήνη,η)	65.909	5.573	16.601	42.185	127	1.138	285	41.545	3.937	11.229	25.636	74	501	168	24.364	1.636	5.372	16.549	53	637	117	
Ελλάδα(1)	60.759	5.431	15.924	37.928	124	1.094	258	38.284	3.865	10.818	22.889	71	486	155	22.475	1.566	5.106	15.039	53	608	103	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	5.150	142	677	4.257	3	44	27	3.261	72	411	2.747	3	15	13	1.889	70	266	1.510	0	29	14	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (Εδρα: Ερμούπολις,η)	120.950	11.688	23.577	83.042	135	1.974	554	72.500	8.379	16.467	46.311	78	882	383	48.450	3.289	7.110	36.731	57	1.092	171	
Ελλάδα(1)	102.529	11.231	22.116	66.756	116	1.833	477	62.511	8.122	15.572	37.573	66	845	333	40.018	3.109	6.544	29.183	50	988	144	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	18.421	437	1.461	16.286	19	141	77	9.989	257	895	8.738	12	37	50	8.432	180	566	7.548	7	104	27	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ (Εδρα: Ηράκλειον,το)	225.718	20.042	52.021	148.616	210	3.818	1.011	132.016	14.473	36.748	78.340	128	1.713	614	93.702	5.569	15.273	70.276	82	2.105	397	
Ελλάδα(1)	197.602	19.454	49.458	124.101	189	3.600	800	116.172	14.104	35.243	64.551	116	1.664	494	81.430	5.350	14.215	59.550	73	1.936	306	
Μετανάστες εκτός Ελλάδας	28.116	588	2.563	24.515	21	218	211	15.844	369	1.505	13.789	12	49	120	12.272	219	1.058	10.726	9	169	91	